

*Evlatlarım,
Nârdan azat, nura gark olmaları dileğiyle...*
LA

UKDE

UKDE KİTAPLIĞI: 82
MARAŞ KÜLTÜRÜ EDEBİYAT SERİSİ: 16

Editör:

Yaşar ALPARSLAN
Serdar YAKAR

Görsel Yönetmen:

Gülcan Tanıdır ALICI

Baskı – Cilt:

LAZER OFSET
Tel: 0.312 3412370-72

Kapak Tasarım:

Selahattin YAKAR

Baskı Tarihi:

Eylül 2010

Yazışma Adresi:

Vefa Kitap Kirtasiye
İsmetpaşa Mah. Borsa Cad.
Buket Sitesi Altı No 17/C
Tel: 0.344.225 13 00
mahmutseyithan@hotmail.com
KAHRAMANMARAŞ

HALÎLÎ-İ MAR'AŞÎ
DİVANÇE VE ETVÂR-I SEB'A

TENKİTLİ METİN - TIPKIBASIM

Hazırlayan
Yrd. Doç. Dr. Lütfi ALICI

Kahramanmaraş
2010

LÜTFİ ALICI

1963'te Kahramanmaraş'ın Göksun İlçesi'ne bağlı Değirmendere Kasabası'nda doğdu. İlköğrenimini adı geçen kasaba ve ilçede, orta öğrenimini ise Kahramanmaraş'ta tamamladı.

1982 yılında girdiği Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden 1986 bahar döneminde mezun oldu. Aynı yıl yapılan öğretmenlik imtihanı sonucu Kayseri Fen Lisesi'ne Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni olarak atandı.

1990 yılında Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde başladığı yüksek lisans öğrenimini *Hâletü Dîvânı, İnceleme-Kasâid* adlı tezle 1992 yılında tamamladı.

1994'te KSÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Eski Türk Edebiyatı Ana Bilim Dalı'na Araştırma Görevlisi olarak atandı. Aynı yıl İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde doktora öğrenimine başladı. *Dîvân-ı Nâşid, İnceleme-Tenkitle Metin* adlı tezle 1998'de doktora öğrenimini tamamladı.

1999-2003 yılları arasında KSÜ Fen-Edebiyat Fakültesi'nde Dekan Yardımcısı olarak görev yaptı. Çeşitli sempozyum, panel, tv ve radyo programlarına katıldı. Ansiklopedi maddeleri yazdı.

Makaleleri; Dergâh, Somuncu Baba, Akademik Çerçeve, Akademik Bakış, KSÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, KSÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi, Türk Dünyası Araştırmaları, Akademik Araştırmalar, İlmî Araştırmalar, Türk Kültürü İncelemeleri ve Divan Edebiyatı Araştırmaları dergilerinde yayınlandı.

Yayınlanan Kitapları: *Dîvân-ı Hulûsî-i Dârendevî* (müşterek, 1997), *İhramcızâde İsmail Hakkı Toprak Efendi Hayatı Şahsiyeti ve Eserleri* (2001), *Üniversiteler İçin Eski Türk Edebiyatına Giriş* (müşterek 2007), *Türk Edebiyatında Maraşlılar* (müşterek 2009) ve *Divan-ı Hâfiz-ı Mar'âşî, İnceleme - Tenkitli Metin* (2010).

Ayrıca "Mustafa Kâ'il Nâme-i Aşk (İnceleme-Metin Çeviri Yazısı-İndeks)" ve "Ârif Süleyman *Hilye-i Nebî* (İnceleme-Tenkitle Metin-Sözlük)" adlı basıma hazır iki kitap çalışması bulunmaktadır.

Eski Türk Edebiyatı ve Tasavvufi Türk Edebiyatı alanlarında ilmî çalışmalarını sürdürmekte olan Lütfî Alıcı hâlen KSÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Edebiyatı Ana Bilim Dalı'nda Yrd. Doç. Dr. olarak görev yapmaktadır. Evli ve beş çocuk babasıdır.

Elektronik posta: lutfialici@mynet.com,
tlf.: 05446994696/03442191318.

İÇİNDEKİLER

TAKDİM.....	7
ÖN SÖZ.....	13
KISALTMALAR DİZİNİ.....	17
ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ.....	18
I. GİRİŞ.....	19
1. HALÎLÎ-İ MAR'ÂŞÎ.....	19
A. HAYATI.....	19
B. SİLSİLE-İ HALÎLÎ-İ MAR'ÂŞÎ.....	25
C. ESERLERİ.....	27
1. DİVANÇE-İ HALÎLÎ-İ MAR'ÂŞÎ.....	27
2. ETVÂR-I SEB'A.....	28
3. RAVZATÜ'L- İMAN.....	29
4. MAKÂLÂT.....	30
5. FİRKAT-NÂME.....	31
D. EDEBÎ ŞAHSİYETİ.....	31
II. METNİN ÇEVİRİ YAZISI.....	41
1. DİVANÇE-İ HALÎLÎ-İ MAR'ÂŞÎ.....	41
2. ETVÂR-I SEB'A.....	120
3. HALÎLÎ-İ MAR'ÂŞÎ'NİN DİĞER ŞİİRLERİ.....	131
1. TAHMİS.....	131
2. GAZELLER.....	135
3. BEYİTLER.....	154
SONUÇ.....	155
BİBLİYOGRAFYA.....	157
HALÎLÎ-İ MAR'ÂŞÎ'NİN VEFATINA DÜŞÜLEN TARİHLER.....	160
III. TIPKIBASIM.....	163

TAKDİM

Maksadımız Şu:

Maraş'ta doğmuş, vücut bulmuŐ, kimlik oluŐturmuŐ kùltürü ortaya çıkarmak.

Bunun için çalışıyoruz.

Hasbelkader baŐladıđımız bu işte Maraş'ta vücut bulmuŐ edebiyat kùltürü hususunda da çalışıyoruz.

Serdar Yakar Bey, Lütfi Alıı Bey ve ben bu iÇin haritası ortaya çıksın için ‘‘Türk Edebiyatında Maraşlılar’’ adlı eseri ortaya çıkardık. Bu eserde her birimiz bir bölümü hazırladık.

Halk edebiyatı bölümünü biz hazırladık. Buna Maraş'ta halk edebiyatında ismini duyurmuŐ zayıf güçlü tesbit edebildiğimiz bütün isimleri yazdık. ÇalıŐanlara bir envanter arŐiv olsun istedik.

Bu arada Maraş'ta ismi duyulmuŐ duyulmamıŐ bazı Şairlerin eserlerini yayına hazırladık, yayınladık. AÇık Mıstılı gibi...

Lütfi Alıı Bey'in alanı divan edebiyatı. O da bize katıldı. Divan edebiyatında Maraşlılar çalıŐmasını geniŐletti. Bu alanda isim yapmış MaraŐlıların sayısını yirmiden 35'e çıkardı. Bunlardan ilk olarak Hâfiz-ı Mar'aşî'yi yayına hazırladı. Yayınladık. Kıymetli eŐi Gülcan Tanıdır Alıı Hanımefendi Nâdir Baba'nın Mevlid'ini hazırladı. Onu da yayınladık. Belli bir mesafe aldık.

Bu alıŐmaları yaparken o, ben bir Şeyin farkına vardık. Maraş'ta damar hâlinde divan edebiyatı ile iŐtiđal eden bir aydın zümre var. Bunun yazanı var. Üstadı var. Bu üstatlardan ders alanı var. Tilmi-zî, telâmizi var. Ayrıca bunun Maraş, Maraş dışı cönk tutanı, defter tutanı var.

Mesela son dönem Maraş'ta Nâdir Baba divan şairi. Usta bir edebiyatçı. Hattat. Ekol. Hoca. Üstat.

Bakıyorsunuz kendi gibi divan şairleri, hattatlar yetiştirmiş.

Mesela bir divan edebiyatı şairi ve hattat olan mütenevvi' bir şahsiyet Selman Canpolat. Eserlerine büyük nisbette ulaştığımız ve fakat şiirine hâlâ ulaşamadığımız bu şahsın oğlu da hattat.

Selman Canpolat'ta ayrıca döneminde hem halk şiirinde hem de divan şiirinde talep edenlere rehberlik etmiş.

Lütfi Alıcı Bey ve biz bu şahsiyetleri tesbite çalışıyoruz. İsim, eser araştırıyoruz. Allah lutfediyor. Buluyoruz, çalışıyoruz. Gün yüzüne çıkarıyoruz. Hazır olanını basıyoruz.

Lütfi Bey gayet uyumlu ve çalışkan bir insan. İşinin ehli. Konusuna hâkim. Anlatımı fevkalade iyi. Maraş'ta bulunuşu Maraşlılar için bir şans, bir nimet. Çalışmadan gözünü ayıktırmıyoruz. O da çalışıyor. Çalışmaktan şikâyet etmiyor. Maraş kültürü için çalışmayı Allahın bir lütfü kabul ediyor. Bu yol açılmışken bunu neticelendirmeyi aşkla sevkle arzu ediyor.

Halîl-i Mar'aşî'yi metin olarak Lütfi Bey buldu. Getirdi. Aslından okuduk. Metne hayran kaldık. Çünkü hem yerel hem kendi çerçevesinde mükemmel bir üslup. Muhteva dolu beyitler. Yürekten doğma kalpte hasıl olma üslup. Ötelerden gelme ses. Samimiyet kokan ifade. Olağanüstü anlatım. Çok özlü kıta ve beyitler...

Şahsen beni büyüledi. Hele Etvâr-i Seba'sı nakilden ziyade yaşadığı ruhaniyetinin muvaffakiyetle kaleme alınmış şekli.

Okuduğumda bende hasıl olan diğer bir kanaat da şu: Doğrusunu Allah bilmekle beraber Halîlî Maraş'ta doğmuş. Zaten Mer'aşî mülakkeb. Bu lakabı hep kullanmış. Gezmiş hicret etmiş. Lakabından vazgeçmemiş. Demek kimliğini kişiliğini Maraş'ta kazanmış.

Sonra Halveti olmuş.

Halvetilik 19. yüzyıl öncesi Osmanlı memaliki içerisinde en büyük tarikatlardan biri. Temsilcisi çok. Eser veren mürşidi çok.

Halîlî Antep-Rumkalâvî Ahmed'e intisap etmiş. Seyr-i sulûkunu onda yapmış. İcazet almış. Mürit iken mürşit olmuş. Mürşit olarak hiz-

met etmiş, eser yazmış. Silsilesine Ahmed-i Rumkalâvî'yi koymuş. Onu unutmamış.

Bir mürşit olarak buradan öte Konya, Karadeniz gibi gezmiş. Gezdiği yerlerde eyleştiği olmuş. Tabii olarak çevresinde tanınmış. Osmanlı tarikat kültürünün ortak malı olmuş. Eserleri kabul görmüş, yayılıp yurtiçi ve yurtdışı kütüphanelerine girmiş.

Maraş, Dulkadirli'den gelme bir gelenek olarak Kuran okuyucular ve Hattatlar şehri. Hatta mektep ekol olan Hayrettin bin Hatip, Maraşlı.

Maraş dışarı beldelere hattat gönderir. Onlar da gittikleri yerlerde eserler tezyin eder. Kabalıktan kurtarır. Zarafet kazandırır.

İşte Hayrettin-i Mer'aşî bizim Halîlî'nin dedesi. Hatıplardan. Tabii Halîlî de lakap olarak kullanmasa da Hatıplardan.

Hatıplar Maraş'ta eskide var olan, vakıfları bulunan bir aile. Şimdi de var. Hocaları var. Yazarları var. Abdurrahman Dilipak gibi. Ailenin hepsi dindar. Temra okurlar. Ocaklar. Allah yolunda çalışırlar.

Abdurrahman Dilipak Maraş İmam-Hatip'ten sınıf arkadaşım. Doğuştan çizimi harika bir insandır. Genetiği Hayrettin-i Mer'aşî'nin torunu, nesli olmaya müsait.

Her şeyin doğrusunu Allah bilmekle beraber bu aile de Maraş'ın en eski ailelerinden. Köklü ailelerinden. Böyle isimleri çıkarmaya müsait ailelerinden.

Halîlî, hem seyri sülûku olan tarikat kültürünü naklen değil de yüreğinde yakalayan bir Halveti şeyhi, hem de âlim bir zât. Fıkha akli yeten alt yapılı bir şeyh. Yani mükemmel bir şahsiyet. İşinin tam ehli. Aranani, hem de aranıp da zor bulunanı.

Bunu inşallah Ravzatü'l-Îmân adlı eserini çıkardığımızda göreceksiniz.

Ravzatü'l-Îmân'ın ilk okuması bitti. Artık Lütfi Bey eseri diğer nüshalarıyla birlikte her zamanki gibi ilmi disiplin içinde yayına hazırlayacak biz de basacağız inşallah.

Böylece Maraşa, Maraşlılara bir eser daha kazandıracamız. Halîlî'den ne varsa yayınlayıp bitireceğiz.

Çalışmalarımız devam edecek inşallah. Maraşlı divan şairi kim var kim yok ortaya çıkarılacak. Eserleri bulunanların eserleri yayına hazırlanacak. Getirisi olmadığı için büyük yayınevlerinin yayınlamaktan kaçındıkları bu eserler tarafımızca yayınlanması sağlanacak, meccânen ilgili yerlere dağıtılacak inşallah.

Yine bu konuda tüm bulunanlar tüm olarak yayınlandığı gibi parça bulunanlar da toplanıp ayrı bir eser hâlinde basılacak. Zayi olması engellenecek.

Millet dua ve himmet edecek. Biz dua ve gayret edeceğiz. Bu işler olacak inşallah.

Bir taraftan edebiyat, bir taraftan dil, bir taraftan tarih ile alakalı eserler hazırlanacak, yayımlanacak, bitirilecek inşallah.

Böylece bilinmeyen Maraşlılar bilinecek. Hayatları ortaya çıkarılacak. Bilinmeyen eserler ortaya çıkartılacak, bilinir hâle getirilecek.

Bu şehirle alakalı tüm konular işlenecek. İşlenmeye müsait malzeme hâline getirilecek, araştırılacak, sunulacak. Maraş'ı Maraşlılar kadar Maraşlı olmayanlar da bilebilecek. Maraş'ın bir aşiret şehri olduğu kadar bir medeniyet şehri de olduğu anlaşılacak. İlgi odağı olacak.

Arzumuz ve gayret sebebimiz bu.

Çocuk doğuyor büyüyor. Bir Maraşlı şairle yazarla kitabiyyat dünyasında yüz yüze gelmiyor. Bu defa Maraş'tan bir şey çıkmamış, çıkmaz zannediyor. Kimlik kazanamıyor. Maraşlı deyince döğüş ğavğa olay aklına geliyor veya getiriliyor. Kitab, kültür ve yetişmiş insan aklına gelmiyor, getirilmiyor. İcabında çocuk Maraş'ı, Maraşlıyı itham ediyor. Kendi kimliğinden hicap duyuyor.

İşte biz bu sebeple bir kimlik, kimlik üstünden vatan millet sevgisi oluşsun için bu çalışmalarını yapıyoruz. Dilini, kültürünü ve tarihini kaleme alıp işliyoruz. Satmıyoruz. Bir irtibat noktamız olmakla beraber gerekli yerlere dağıtıyoruz.

Liselere, üniversitelere, kütüphanelere, ilgili öğretim üyesi ve araştırmacılara ulaştırıyoruz.

Maksadımızı söylüyoruz:

Kendine güveni olan, örneği olan, örneğine göre yol yürüyen, mesafe alan, vatanına milletine dinine bağlı bir nesil yetiştirmek. Yetişmesine vesile olmak. Bir rahmet vesilesi kazanmak. Milletimizin önünü açmak. Dinamik bir sanayi kültür şehri ortaya çıkarmak.

Dondurmanın şehrinin yanı sıra Kuddûsî'nin, Sümbülzâde'nin, Saçaklızâde'nin vs şehri dedirtmek. Çağrışım noktaları yaratmak.

Yoksa çocuklarımız Allah korusun ot gibi yaşar, ot gibi ölür. Yurduna yuvasına sahip çıkmaz. Sorumluluk duygusuna düşmez. Çok şükür yürüttüğümüz bu faaliyet takdir görüyor. Alaka görüyor.

İnsanlar kısım kısım. Genelde kültür insanları, dünyayı tanıyanlar, bir cemiyetin nasıl ayakta kaldığını görenler, bilenler, müşahede edenler bu tür çalışmayı gördüklerinde hemen yürekleri hopluyor. Heyecanlanıyor. Sizi buluyor. Veya gördüklerinde hemen takdirlerini ifade ediyor. Görev talep ediyor. Vazife istiyor. Ben de ucundan tutayım diyor. "Bu harika bir şey. Bizi düz toplum olmaktan çıkarır millet yapar" diyor. Yürekten kutluyor. Sanki düğün bayram ediyor.

İşte bu işe yürekten katılıp takdir edip katkı talep edenlerden biri de muhterem Mustafa HÜDAYİOĞLU Bey.

Mustafa HÜDAYİOĞLU Bey eczacı. Aynı zamanda 14. Bölge Kahramanmaraş Eczacılar Odası Başkanı.

Kendisi Maraş'ın eşraf ailelerinden. Son iki yüzyıl adından bahsettirmiş ailelerinden. Birçok milletvekili ve büyük insan çıkarmış ailelerinden.

Mustafa Bey aile fertlerinin hemen hepsi gibi de zarafet insanı, nezaket insanı. Aynı zamanda aziz dostum merhum Fehmi Kadioğlu'nun da damadı.

Mustafa Bey bizden bir yıl kadar öncesinde bu hizmete katkı talep ettiğinde biz de onun adına bir eser hazırlamayı va'd etmiş, söz vermiştik. İş bu eser de hazır olunca eseri ona arzettik. O da sözlerinin üstünde durdular. Va'dlerini yerine getirdiler. Eserin basım masrafını üstlendiler.

Zarif insan için zarif eser. Medeni insan için medeniyet eseri.

Ona geçmiŐi gne getirmemizde vesile olduğu için teşekkür ediyoruz.

Halilf gibi bir büyük ruhu ihyada bize imkn verdiği için Allah'a Őukrediyoruz.

Sağ kolumuz Serdar YAKAR Bey'e ve yine sağ kollarımızdan eserin hazırlayıcısı Lütfi ALICI Bey'e teŐekkürlerimizi sunuyor ellerine sağlık diyoruz.

Yeni eserler çıkarmak üzere yola devam ediyoruz.

Yaşar ALPARSLAN

ÖN SÖZ

Kahramanmaraş, tarihi eski devirlere uzanan bir Anadolu şehridir. Coğrafi konumu, mutedil iklimi ve bereketli toprakları sayesinde tarihin her döneminde önemini korumuştur. Bu zenginlikleri sebebiyle bir cazibe merkezi olmuş, birçok kültür ve medeniyete beşiklik etmiştir. Bu uzun süreçte Kahramanmaraş'ı diğer Anadolu şehirlerinden farklı kılan kıymetler de teşekkür etmiştir. Bu kıymetlerin başında âlim, şair, yazar ve sanatkârlara gösterilen rağbet gelmektedir. İlim ve marifet sahiplerine gösterilen bu rağbet sonucu Kahramanmaraş'ta sayısız âlim ve sanatkâr yetişmiştir. Kahramanmaraş, yetiştirdiği bu sanatkârlar sebebiyle bugün şair ve yazarlar şehri olarak anılmaktadır. Türk-İslam kültür ve medeniyetine hizmet eden bunca Kahramanmaraşlı şair, yazar ve sanatkâr içerisinde ulusal ve uluslararası boyutta tanınanlar olduğu gibi maalesef günümüzde kendi şehrinde bile yeteri kadar tanınmayanlar da vardır. Bunlardan birisi de Halîl bin Yûsuf bin Hayreddîn bin Hatib'dir.

XVI. asırın mutasavvıf şairlerinden Halîlî-i Mar'aşî, Fatih Sultan Mehmet devri hattatlarından Amasyalı Şeyh Hamdullah'ın hocası Hayreddîn-i Mar'aşî neslindedir. Halîlî-i Mar'aşî, bugünkü bilgimize göre eserleri elimizde olan en eski Kahramanmaraşlı divan şairidir. Fatih Sultan Mehmet ve II. Bayezid'in iltifatlarına mazhar olan bir aileye mensup olmasına rağmen bugüne kadar Halîlî-i Mar'aşî ve eserleri üzerinde hiçbir ilmî çalışma yapılmamıştır.

Halîlî-i Mar'âşî'nin günümüze intikal eden üç Türkçe eseri vardır. Bu çalışma, şairin “Dîvânçe-i Hâlîlî-i Mar'âşî” ve “Etvâr-ı Seb'a” adlı eserlerini ihtivâ etmektedir. Halîlî-i Mar'âşî'nin bahsedilen eserlerini konu alan bu çalışma giriş, metnin çeviri yazısı ve tıpkıbasım olmak üzere üç ana bölümden oluşmaktadır. Eser bu alanda kabul gören ilmi disiplin çerçevesinde hazırlanmıştır.

Eserin giriş bölümünde Hâlîlî-i Mar'âşî'nin hayatı, edebî şahsiyeti, silsilesi ve eserleri söz konusu edilmiştir. Bu bölüme alınan beyitlerin ait oldukları şiir ile bent ve beyit numaraları parantez içinde belirtilmiştir. İkinci bölümde, Divançe ve Etvâr-ı Seb'a'nın çeviri yazısı verilmiştir. Bu bölümün sonuna Halîlî-i Mar'âşî'ye ait olduğu kanaatine ulaştığımız muhtelif kaynaklardaki şiirleri de ilave edilmiştir. Ayrıca ikinci bölüm, sonuç ve bibliyografyayı da ihtiva etmektedir. Eserin üçüncü bölümü ise tıpkıbasımdan oluşmaktadır. Bu bölümde eserde yer alan bütün şiirlerin eski harfli metinleri verilmiştir.

Divançe metninin teşkilinde, eserin Samsun İl Halk Kütüphanesi TY. 109 numarada kayıtlı nüshası, Trabzon İl Halk Kütüphanesi TY. 496 numarada kayıtlı nüshası, Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Emanet Hazinesi, TY. 1486 numarada kayıtlı nüshası, Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Revan, TY. 613 numarada kayıtlı nüshası, Nuruosmaniye Kütüphanesi TY. 3943/1 numarada kayıtlı nüshası, Milli Kütüphane TY. 1808/1 numarada kayıtlı nüshası ile Kahramanmaraş Hafız Ali Efendi İlmî Eserler Kütüphanesi 291 numarada kayıtlı mecmua olmak üzere yedi yazma nüsha kullanılmıştır. Divançenin Milli Kütüphane TY. 1808/2 kayıtlı nüshası, Milli Kütüphane TY. 1808/1'de kayıtlı nüsha ile aynı özelliklere sahip olması sebebiyle, Çorum Hasan Paşa İl Halk Kütüphanesi, TY., Nu.: 4337/2'de kayıtlı nüshası ile Milli Kütüphane TY. 8781 numarada kayıtlı nüshası ise şiir sayısı bakımından noksan ve kısmen zayi olmaları, İstanbul Millet Kütüphanesi Ali Emiri Manzum 868 numarada kayıtlı nüshası ise baskı aşamasında

iken alınması sebebiyle metin teşkiline dahil edilmemiştir. Muhteva bakımından taranan söz konusu nüshalarda farklı şiirler de bulunmaktadır. Tıpkıbasım kısmında ise Etvâr-ı Seb'a'yı da ihtivâ etmesi sebebiyle divançenin Samsun İl Halk Kütüphanesi TY. 109 numarada kayıtlı nüshasının eski harfli metni verilmiştir. Nüshalar içerisinde, dil ve imla bakımından, daha sağlam oldukları için Samsun İl Halk Kütüphanesi TY. 109 numarada kayıtlı nüsha ile Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Emanet Hazinesi, TY. 1486 numarada kayıtlı nüshalara uyulmuştur. Divançe tedvin edilmemiş, şiirlerin eski harfli metindeki sırası korunmuştur.

Etvâr-ı Seb'a'nın çeviri yazısı da aynı yaklaşım çerçevesinde oluşturulmuştur. Etvâr-ı Seb'a'nın metin teşkilinde eserin Süleymaniye Kütüphanesi Şehit Ali Paşa Bölümü TY. 1121/1 numarada kayıtlı nüshası, Samsun İl Halk Kütüphanesi TY. 109 numarada kayıtlı nüshası, Trabzon İl Halk Kütüphanesi TY. 496 numarada kayıtlı nüshası ile Millet Kütüphanesi TY. 789/1 numarada kayıtlı nüshası olmak üzere dört nüsha kullanılmıştır. Tıpkıbasım kısmında ise hem sağlam hem de hatının güzel olması sebebiyle Süleymaniye Kütüphanesi Şehit Ali Paşa Bölümü TY. 1121/1 numarada kayıtlı nüshanın eski harfli metni verilmiştir.

Divançe'nin ve Etvâr-ı Seb'a'nın nüshaları elektronik ortamda elde edilmiştir. Söz konusu nüshaların birçoğunun kütüphane kayıtları da sıhhatli değildir. Tavsif amacıyla nüshaların hepsinin baş ve son kısımları tıpkıbasım bölümüne ilave edilmiştir.

Klasik Türk şiirinde Halîlî mahlasını oldukça fazla şair kullanmıştır. Taranan mecmua ve cönklerden Halîlî-i Mar'aşî'ye ait olduğu kanaatine ulaştığımız şiirler de eserin sonuna alınmıştır. Söz konusu şiirlerin eski harfli metinleri verildiği gibi alındıkları kaynaklar ilgili bölümlerde açık olarak belirtilmiştir.

Halîfî, aynı zamanda bir Halveti mürşididir. Şairin şiirlerinden divan şiirinin sanat anlayışına, şiir dünyasına ve tasavvuf lügatine vâkıf olduğu görülmektedir. Şairin söz konusu eserleri hem muhteva hem dil hem de tertip açısından oldukça orijinal ve kıymetli eserlerdir. Bahsedilen hususiyetleriyle ilk defa neşrolunan bu eserler kültür, dil ve medeniyetimize önemli katkılar sağlayacaktır.

Bugün bir sanayi şehri olan Kahramanmaraş Türk edebiyatının hemen her alanında yetiştirdiği şair ve yazarları vasıtasıyla bir kültür şehri olmayı da hak etmektedir. Bir memleket sevdalısı ve kitap âşığı olan sayın Yaşar ALPARSLAN, bu güzide şahsiyetleri konu alan kitap neşriyatları vasıtasıyla Kahramanmaraş'ın bir kültür şehri olmasına büyük katkılar sağlamaktadır. Yaptığımız bu çalışmanın da basımını üstlenmiş olmasından dolayı kendilerine çok teşekkür ederiz.

Bu çalışma hizmet amaçlı yapılmış ve aynı düşünceyle basılmıştır. Bu sebeple eksik ve noksanlarımızın hoşgörü ile karşılanacağını ummaktayız. Bununla birlikte yapılacak iyi niyetli tenkitlerden memnuniyetle istifade edilecektir.

Çalışmam süresince her türlü yardımda bulunan kıymetli eşim Arş. Gör. Gülcan Tanıdır ALICI ile eserin dizim ve basım sürecini sabır ve nezaketle üstlenen Yaşar ALPARSLAN hocam ve Serdar YAKAR Bey'e teşekkürlerimi sunarım.

10.07.2010
Lütfi ALICI
Kahramanmaraş

KISALTMALAR DİZİNİ

AÜ:	Ankara Üniversitesi
bk.:	Bakınız
C:	Cilt
H:	Hicri
HAE:	Hafız Ali Efendi Nüshası
hzl.:	Hazırlayan
İMK:	İstanbul Millet Kütüphanesi Nüshası
KB/KTB:	Kültür Bakanlığı/Kültür ve Turizm Bakanlığı
Ktb.:	Kütüphane
KV:	Keremallâhu Vechehu
M:	Miladi
MEB:	Millî Eğitim Bakanlığı
MK:	Milli Kütüphane Nüshası
MK C1:	Milli Kütüphane Birinci Cönk
MK C2:	Milli Kütüphane İkinci Cönk
MK C3:	Milli Kütüphane Üçüncü Cönk
Nu.:	Numara
NS1:	Nuruosmaniye Kütüphanesi Birinci Nüsha
NS2:	Nuruosmaniye Kütüphanesi İkinci Nüsha
öl.:	Ölüm, ölümü
s.:	Sayfa
S:	Sayı
S:	Samsun İl Halk Kütüphanesi Nüshası
SAV:	Sallallahu aleyhi ve selem
ŞAP:	Şehit Ali Paşa Nüshası
T:	Trabzon İl Halk Kütüphanesi Nüshası
T.C.:	Türkiye Cumhuriyeti
TDK:	Türk Dil Kurumu
TDV:	Türkiye Diyanet Vakfı
TDVİA:	Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
TETTV:	Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı
TKE:	Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi Emanet Nüshası
TKR:	Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi Revan Nüshası
TTK:	Türk Tarih Kurumu
TY:	Türkçe Yazma
v. :	Varak
vd.:	ve diğerleri
Yay.:	Yayını, yayınları

ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ

ا (ā)	a, ā	ش	ş
ا (á)	a,e, i, u, ü	ص	ş
ء	'	ض	đ, ž
ب	b	ط	ţ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	'
ث	s	غ	ġ
ج	c	ف	f
چ	ç	ق	q
ح	ħ	ك	k, g
خ	ḫ	ك	ñ
د	d	ل	l
ذ	z	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	v (o, ö, u, ü, ū)
ژ	j	ه	h (a, e)
س	s	ی	y (ı, i, ĩ)

Tenkitle Metinde Uyulan Kurallar:

- 1) İlmî eserlerde uyulagelen çeviri yazı sistemi kullanılmıştır.
- 2) Farsçadaki vâv-ı ma'dûle, “ ˆ ” (hâce) şeklinde gösterilmiştir.
- 3) Arapça ve Farsçadaki ön ekler ayrı, son ekler birleşik yazılmıştır.
- 4) Arapça ve Farsça birleşik kelimeler arasına bir çizgi (-) konulmuştur.
- 5) Mısra başları ve özel isimler büyük harfle yazılmıştır.

I. GİRİŞ

XVI. asrın mutasavvıf şairlerinden Halîlî-i Mar'aşî, Fatih Sultan Mehmet devri hattatlarından, Türk hat sanatının ustası Amasyalı Şeyh Hamdullah'ın hocası Hayreddîn-i Mar'aşî neslindedir. Halîlî-i Mar'aşî, bugünkü bilgilerimize göre eserleri günümüze intikal eden en eski Kahramanmaraşlı divan şairidir. Aynı zamanda bir Halveti mürşidi olan şairin “Dîvânçe-i Hâlîlî-i Mar'aşî, “Etvâr-ı Seb'a ve Ravzatü'l-Îmân¹” adlı üç Türkçe eseri bulunmaktadır. Nüshaları elimizde bulunan söz konusu eserler hem muhteva, hem dil hem de tertip açısından oldukça orijinal eserlerdir. Bunlardan bu çalışmanın konusunu teşkil eden ve ilk defa neşrolunan “Dîvânçe-i Hâlîlî-i Mar'aşî, ile “Etvâr-ı Seb'a” isimli eserleri bahsedilen hususiyetleriyle kültür ve medeniyetimize önemli katkılar sağlayacaktır. Diğer taraftan bu yayınlı şair ve yazarlar şehri Kahramanmaraş, yeni bir evladını yine onun eserleri vasıtasıyla daha yakından tanıyacaktır.

1. HALÎLÎ-İ MAR'AŞÎ

A. HAYATI

Klasik Türk şiirinin en önemli kaynaklarından olan tezkirelerinde Halîlî-i Mar'aşî'den bahsedilmez. Şuara tezkirelerde Halîlî mahlaslı dört şair yer almaktadır (İpekten; İsen vd., 1988: 175-175). Bunlardan Firkat-nâme adlı mesnevisiyle maruf olan Halîlî-i Amidî ile Halîlî-i Mar'aşî'nin eserleri çoğu kaynaklarda birbirine isnat edilmiştir. Bazı kütüphane kayıtlarında, Halîlî-i Amidî'nin Firkat-nâmesi² Halîlî-i Mar'aşî adına; Halîlî-i Mar'aşî'nin divançesi de Halîlî-i Amidî adına kaydedilmiştir. Bu isnatlar şairlerin muasır ve mahlastaş olmalarından kaynaklanmıştır. Halîlî-i Mar'aşî, mutasavvıf bir şair olması ve elimizdeki eserlerinin hemen hepsinin dinî-tasavvufi muhtevada olmasıyla

¹ Halîlî-i Mar'aşî'nin Ravzatü'l-Îmân adlı eseri üzerinde çalışmamız sürmektedir.

² Divançe-i Halîlî-i Mar'aşî'de “Firkat-nâme” başlıklı bir şiir bulunmaktadır. Şairin ayrıca “Firkat-nâme” adlı başka bir eserinin olup olmadığı araştırılmaktadır.

Halîlî-i Amidî'den ayrılır. Kaldı ki Halîlî-i Mar'âşî, eserlerinde Mar'âşî nisbesini açık olarak kullanmaktadır.

Halîlî-i Mar'âşî hakkında kaynaklarda maalesef fazla bilgi bulunmamaktadır. Aslen Maraşlı olan şairin doğum yeri ve tarihi bilinmemektedir. Şairin künyesi, “Halîlî bin Yûsuf bin Hayreddîn bin Hatîb Mar'âşî”dir. Bu künye, gerek bahsedilen kaynaklarda gerekse şairin kendi eserlerinin ketebe kaydında yer almaktadır. Ayrıca divançesindeki “Silsile-nâme'nin” sonunda yer alan “Du'â-name'nin” başlığında, “Halîlî El-Mar'âşî” ifadesi bulunmaktadır. Bu bilgiler Hâlîlî'nin Maraşlı olduğunu açık olarak göstermektedir.

Bugün de Kahramanmaraş'ta Hatipler sanıyla anılan bir aile mevcuttur.³ Bu aileye mensup olduğunu düşündüğümüz Hayreddîn bin Hatîb, meşhur adıyla Hayreddîn-i Mar'âşî⁴ (öl.: H. 876/M. 1472) gençliğinde ilim tahsili için dönemin önemli kültür merkezlerinden şehzade-

³ Bilgi, Yaşar Alparslan'dan alınmıştır. 1947 doğumlu emekli öğretmen olan Yaşar Alparslan, hâlen Kahramanmaraş/Merkez Divanlı Mahallesi'nde oturmaktadır.

⁴ Maraşta doğan Hayreddîn-i Mar'âşî, gençliğinde ilim tahsili için gittiği Amasya'da zamanın en kudretli hattatlarından Edirneli Yahyâ Sûfî'den aklâm-ı sitte'yi meşk ederek icâzet aldı. Müstakimzâde onu Abdullah-ı Sayrafi (öl.: H. 745/M. 1344-45'ten sonra)'nin talebesi olarak gösterirse de bu tarihi bakımdan mümkün görünmemektedir. Divan katipliğini yaptığı Amasya Valisi Şehzade Alâeddin Bey'in vefatından sonra zamanını Amasya'da talebelere yazı meşk ederek geçiren Hayreddîn-i Mar'âşî'nin H. 876/M. 1471 yılının sonuna doğru vefat ettiği tahmin edilmektedir. Vefatıyla alakalı olarak, Mehmed Ârifî; Târih-i Osmânî Encümeni Mecmuası'nda Hattat-ı Meşhûr Hayreddîn El-Mer'âşî başlıklı yazısında, H. 877/ M. 1472 tarihinde Amasya'da yazılmış bir vakıfnamede Hayreddîn Hızır El-Mer'âşî imzasının bulunması ve H.890/M. 1485 hududuna kadar yazılmış bazı levhalarının görüldüğü rivayetini dayanarak, Hayreddîn-i Mar'âşî'nin vefatının H.890/M. 1485'ten sonra olması lazım gelir, demektedir. Hayreddîn-i Mar'âşî, II. Bayezid'in Amasya valiliği sırasında onun çevresinde teşekkül eden hat muhitinin en önemli simasıdır. Yâkût el- Müstâ'sımî'den sonra aklâm-ı sittede ve bilhassa sülüs ve nesih yazılarında Osmanlı hat üslûbunun esaslarını ortaya koyarak yeni bir cıgır açan Şeyh Hamdullah, Hayreddîn-i Mar'âşî'nin talebesidir. Diğer talebelerinden Muhyiddin Köseç ve Seyyid İbrahim Fatih devrinin meşhur hattatlarındandır. Yetiştirdiği bu büyük talebeleri ve hat sanatı silsilesindeki önemli konumu sebebiyle “Üstâd-ı Esâtize/Üstâtların Üstâdi” ünvanıyla anılır. Eserlerinde, imzasını; “Halil bin Hasan ve Hayreddîn Halil Mar'âşî” olarak kullanan Hayreddîn-i Mar'âşî'nin günümüze intikal eden herhangi bir yazısına henüz rastlanmamıştır (Serin, 1998: C. 17, s. 57; Arifi, 1332: 90-91; Alparslan ve Yakar, 2009: 102-103).

ler şehri Amasya'ya gitmiştir. Asıl adı Hızır olan Hayreddîn-i Mar'aşî'nin babasının adı da Hatîb'dir. Anılan sebeple Maraş'tan ayrılan meşhur hattat Hayreddîn-i Mar'aşî'nin tekrar memleketinine dönüp dönmediği bilinmemekle birlikte, edip ve hattat oğlu Yûsuf'un bir eserinde "Yûsuf bin Kâtib Hayreddîn bin Hatîb El-Amâsî" (öl.: H. 950/M.1543'ten sonra) künyesini kullanması ailenin Amasya'ya yerleştiğini göstermektedir (Serin, 1998: C. 17, 57; Arifi, 1332: 90-91; Çiftçi, 2000: 132-134). Yûsuf bin Kâtib Hayreddîn bin Hatîb El-Amâsî'nin oğlu ve bu çalışmanın asıl konusunu teşkil eden Halîlî-i Mar'aşî'nin XIX. asıra ait Kahramanmaraş'ta bulunan yazma bir mecmuada şiirlerinin yer alması, ailenin Maraş ile irtibatının kesilmediğinin belgesidir. Bu irtibat, Halîlî-i Mar'aşî'nin silsilesinde yer alan son iki mürşidinin Antepli (Yakûb-ı Ayıntâbî ve Ahmed-i Rûmkal'avî) olmasının da etkili olduğunu düşünmek mümkündür.

Halîlî-i Mar'aşî'nin yaşadığı ve vefat ettiği yer de kesin olarak bilinmemektedir. Buna rağmen ailesinin Amasya'da yaşaması ve eserlerinin bir çok nüshasının Samsun, Trabzon ve Çorum kütüphanelerinde bulunması, şairin söz konusu bölgede yaşamış olma ihtimalini güçlendirmektedir.

Kütüphanelerde kayıtlı bulunan eserlerinin tavsifinde Halîlî-i Mar'aşî'nin vefat tarihi, H. 890/M.1485 olarak kayıtlı ise de bu pek doğru görünmemektedir. Bu tarih, Halîlî-i Amidî için de verildiğinden bu iki şairin eserleri gibi vefat tarihleri de karıştırılmış görünmektedir.

Aynı husus Ayvansaray Tekkesi mürşidi Halîl Efendi için de söz konusudur. Bu konuyla alakalı olarak Harun Kırkıl, "*Dinî-Tasavvufî Türk Edebiyatında Derviş-nâmeler ve Konyalı Mustafa B. Yûsuf'a (Halîl) Ait Bir Derviş-nâme*" başlıklı makalesinde; Sicill-i Osmânî'deki "*Halîl Efendi, Halvetî tarikatından olup Ayvansaray Tekkesi'nin şeyhidir. H. 995/ M.1587 senesinde vefat etmiş ve oraya defnedilmiştir*" bilgisine dayanarak; Halîlî-i Mar'aşî'nin Ayvansaray Tekkesi mürşidi Halîl Efendi olabileceğini söylemektedir (Mehmed Süreyya,

1996: C. II, 573; Kırkıl, 2006: 238-239). Ayrıca Harun Kırkıl, Halîlî'nin Ravzatü'l-Îmân adlı mesnevisinin hâtîme kısmındaki şu beyitler ile divançesindeki bir bentten hareketle şunları söylemektedir:

Ey du'â-yı hayrlan anan bu nazmun sâhibin
Lutf idüp hayr ile yâd it hem bu hattun kâtibin

Mustafâ-yı Konyevîdür merkad-i pür-nûr ola
Ravzatü'l-Îmânı yazdı sıdkılan mağfûr ola

Bu Halîlûñ vâlidî Yûsufdurur ey rûyî mâh
Ceddi Hayreddîn-i meşhûr kâtib-i nutk-ı ilâh

Ol dahî İbn-i Hatîbü'l-Mar'aşîdür muktedâ
Fahr-i âlemler buları hem-civâr itsün Hudâ (Ravzatü'l-Îmân,
TKE Nüshası: 75b)

“Bu beyitlerde ifade edildiği gibi müellifin asıl ismi Mustafa olup Halîl mahlasını kullanmaktadır. Babasının ismi Yûsuf'tur. Baba ismiyle beraber Halîl'in künyesi Mustafa b. Yûsuf olmaktadır. Dedesi Hayreddin b. Hatîbü'l-Mar'aşî ise kaynaklarda hakkında birtakım bilgiler elde edebildiğimiz yegane kişidir. Müellifin “meşhûr kâtib-i nutk-ı ilâh” şeklinde ifade ettiği gibi dedesi kendi zamanının meşhur hattatlarındandır.

Ne doğum tarihi ne de vefat tarihi hakkında kesin bir bilgimiz olmamakla beraber, Halîl'in XVI. yüzyılın ilk yarısında dünyaya gelmiş olduğunu söyleyebiliriz. Bu durumda Halîl'in muhtemelen XVI. yüzyıl sonu veya XVII. yüzyılın ilk çeyreğinde vefat ettiği düşüncesi hâsıl olmaktadır. Konyevî nisbesi müellifin doğum yeri ve memleketi hakkında kesin bir bilgi vermektedir. Konya'da yaşadığına dair divançesinde yer alan bir murabbâsında kendisinin ifadesi de şöyledir:

Ney gibi bağrum delüp her dem işüm nâlân iden
Mevlevîveş Konyada meczûb idüp hayrân iden

Cür'a-i câmin sunup sermest idüp sekrân iden
Derd-i Leylâdır beni mecnûn ü ser-gerdân iden (Kırkıl, 2006:
238-240; Divançe-i Halîlî, 16/I)

Bu tespitlerin ihtimal dahilinde olabileceğini belirterek yukarıda ifade edilen hususlar hakkında şunları söylemek mümkündür:

Maraşlı Halîlî Efendi'nin Süleymaniye Kütüphanesi Şehit Ali Paşa 1121/1'de kayıtlı bir mecmuada Etvâr-ı Seb'a adlı bir eseri bulunmaktadır. Aynı mecmuada Halîlî Efendi'nin vefatına düşürülmüş iki tarih mevcuttur. Söz konusu mecmuanın v.: 23b'de bulunan iki tarih şöyledir: “**Târîh-i Mer'âşî Halîl: V'ey evlîyâ-yı taht-ı kubâbî**” (öl.: H. 998/M. 1589-90) “**Merhûm Mer'âşî Halîlî Efendi hazretlerinin irtihâline Dayf-ı Hak** (öl.: H. 998/M. 1589-90) târîh olmuştur.” Düşülen bu tarihler aynı eserin v.: 24a da bazı ilavelerle şöyle tekrar edilmektedir: “**Târîh-i Vefât-ı Halîl El-Mer'âşî: V'ey evlîyâ-yı taht-ı kubâbî**”. **Târîh-i Diger: Dayf-ı Hak.**⁵ Hem ebcedle düşülen hem altına rakkamla açık olarak yazılan bu tarihlere göre, Halîlî-i Mar'âşî, H. 998/1589-90 tarihinde vefat etmiştir. Halbuki, bahsedilen Ayvansaray Tekkesi Şeyhi Halîl Efendi, H. 995/ M.1587 senesinde vefat etmiştir. Her iki mutasavvıfın vefat tarihleri birbirini tutmamaktadır. Ayrıca Halîlî'nin vefatına düşülen tarihlerde Halîlî'nin **Maraşlı** olduğu da açık olarak belirtilmiştir.

Bir nüshası Manisa İl Halk Kütüphanesi'nde bulunan Ravzatü'l-Îmân adlı mesnevisinin hâtîme kısmındaki şu beyitlerden hareketle;

⁵ Aynı mecmuada söz konusu tarihleri müteakiben H. 1044 yılı verilmekte, vefatlarının üzerinden 46 yıl geçtiği vurgulanmaktadır. Bu son ifadede Halîlî Efendi'nin bu mecmuadaki Etvâr-ı Seb'a adlı eserinin H. 1044/M.1634 yılında istinsah edildiği tahmin edilmektedir (Çiftçi, 2000: 129-130, Alıcı, 2009: 90).

Ey du'â-yı hayrla anan bu nazmun sâhibin
Lutf idüp hayr ile yâd it hem bu hatun kâtibin

Mustafâ-yı Konyevîdür merkad-i pür-nûr ola
Ravzatü'l-Îmânı yazdı sıdkılan magfûr ola (v.: 33a)

onun Konyalı olduğunu söylemek zordur. Eserin müellifi Halîlî-i Mar'âşî olduğuna göre, Mustafâ-yı Konyevî eserin müstensihî/kâtibi olabilir. Kaldı ki eserin bazı nüshalarında “Mustafâ-yı Konyevî” tamlaması veya bu ismin geçtiği beyit bulunmamaktadır. Eserlerinde açık olarak Mar'âşî nisbesini kullanan Halîlî'nin söz konusu eserinin bazı nüshalarında Konyavî nisbesinin kullanılması onun Konyalı olduğuna delil sayılamaz.

Diğer taraftan Ravzatü'l-Îmân'ın İstanbul Millet Kütüphanesi Ali Emiri Manzum 868 numarada kayıtlı nüshasında aynı beyitler şöyledir:

Ey du'â-i hayrilen anan bu nazmun sâhibin
Lutf idüp hayrile yâd it hem bu hattun kâtibin

Ol Hasan İbni Muhammed merkad-i pür-nûr ola
Ravzatü'l-Îmânı yazdı sıdkıla magfûr ola (v.: 74a)

Eserin aynı beytini ihtiva eden farklı nüshalarında, ayrı isimlerin yer alması; söz konusu şahısların Ravzatü'l-Îmân'ın müstensihleri olduklarını göstermektedir.

Halîlî'nin divançesinde bulunan “Mecnûn-nâme” başlıklı muarabbamın şu ilk beyti,

Ney gibi bagrum delüp her dem işüm nâlân iden
Mevlevîveş Konyada meczûb idüp hayrân iden (Divançe-i Halîlî, 16/I, 1-2)

sanıldığı gibi onun Konyalı olduğunu göstermez. Tasavvufî aşkın işlendiği söz konusu şiirin ilk beytini, Halîlî'nin Hz. Mevlânâ'ya muhabbetininin bir ifadesi olarak değerlendirmek de mümkündür.

Hülasa olarak Halîlî'nin doğduğu, yaşadığı ve vefat ettiği yer bugün itibarıyla kesin olarak bilinmiyorsa da onun Maraşlı olduğu kesindir. Asıl adı Mustafa olsa bile, Halîlî'nin bilinen ve kabul gören künyesi “Halîlî bin Yûsuf bin Hayreddîn bin Hatîb Mar'aşî'dir. Şair elimizdeki şiirlerinin çoğunda **Halîlî** birkaçında ise **Halîl** mahlasını kullanmıştır. Aynı zamanda bir Halveti mürşidi olan Halîlî'nin silsile-nâmesi de divançesinde bulunmaktadır. Söz konusu silsile-nâmede Halîlî'nin adı ve nisbesi “**Halîlî El-Mar'aşî**” olarak yer almaktadır.

B. SİLSİLE-İ HALÎLÎ-İ MAR'AŞÎ

Silsile, tasavvuf ehlinin üstat zinciridir. Silsilede yer alan mürşitler “silsile ricâli” olarak anılır. Feyz, sâlike ya doğrudan Allah'tan veya silsile ricâli vasıtasıyla Allah'tan gelir. Tasavvuf ehli için silsile son derece önemlidir. Silsilesini bilmeyen sâlik, nesebini bilmeyen kişi gibidir. Silsilede yer alan bir mürşidin bir önceki mürşitten fiilen terbiye görmesi, bir sonraki mürşidi fiilen irşat etmesi şart değildir. Silsilelerden bahseden eserlere silsile-nâme denir (Uludağ, 1991: 433-435). Bir Halveti mürşidi olan Halîlî-î Mar'aşî'nin divançesinin bütün nüshalarında silsile-nâmesi yer almaktadır. Söz konusu manzumeye göre Şeyh Hâlîlî-i Mar'aşî'nin silsilesi⁶ şöyledir:

- 1.Hatemü'l-Enbiyâ Hazret-i Muhammed Mustafa (SAV)
2. Şâh-ı Velâyet Hazret-i Alîyyü'l- Murtazâ (KV)
3. Hasan-ı Basrî
4. Habîb El- Acemî
5. Dâvud-ı Tâ'î

⁶ Silsile-nâmenin sırası ve imlasında eski harfli metne uyulmuştur.

6. Marûf-ı Kerhî
7. Serîr-i Sakatî
8. Cüneyd El- Bagdâdî
9. Mümşâd-ı Dînûrî
10. Muhammed Deynûrî
11. Muhammed El- Bekrî
12. Vahyeddîn-i Kâdı Ömer El- Bedrî
13. Bû Necîb-i Sühreverdî
14. Kutbuddîn El- Ebherî
15. Rûknüddîn-i Necâşî
16. Şehâbeddîn
17. Seyyid Cemâleddîn
18. İbrâhîm El- Zâhid
19. Ahî Muhammed
20. Pîr Ömer-i Halvetî
21. Ahî Merem⁷/Emre
22. Hâcî İzzeddîn
23. Sadreddîn
24. Seyyid Yahyâ-yı Şîrvânî
25. Ömer Erzincânî
26. Muhammed Aksarâyî
27. Hâcî Hâmid Sultân
27. Yakûb-ı Ayıntâbî
29. Ahmed-i Rûmkal'avî
30. Halîlî El-Mar'aşî

⁷ Bir Halveti silsile-nâmesi olan söz konusu şiirde, bu kelime ile “Şeyh Ahî Emre Muhammed İrşâdî-i Halvetî” kastedilmiş olabilir (www. pirhasanhusameddinussaki.org 12. 04. 2010).

C. ESERLERİ

Yapılan araştırmalar sonucu, Halîlî-i Mar'aşî'nin "Dîvânçe-i Halîlî-i Mar'aşî, Etvâr-ı Seb'a ve Ravzatü'l-Îmân" adlı üç Türkçe eseri tespit edilmiştir. Şaire ait olduğu kesin olarak tespit edilen bu eserlerin dışında Halîlî-i Mar'aşî'nin başka eserlerinin de olması muhtemeldir. Makâlât ve Firkat-nâme'ye bu manzumeden eserler olarak yerverilmiştir.

1. DİVANÇE-İ HALÎLÎ-İ MAR'AŞÎ

Divançe-i Halîlî Mar'aşî, dinî-tasavvufî şiiirlerden müteşekkil bir eserdir. Kaynaklarda, "Dîvân, Eş'âr, Duâ'-nâme ve Sisile-nâme" gibi adlarla anılan eser, şiiir sayısının azlığı sebebiyle divançe olarak adlandırılmıştır. Divançe-i Halîlî-i Mar'aşî, kaside, gazel, murabba, mesnevi, muaşşer, tahmis ve beyit nazım şekilleri ile münacat, tazarru-nâme, naat, methiye, silsile-nâme, nasihat-nâme, pend-nâme, tergîb-nâme, derviş-nâme, hac-nâme gibi nazım türlerinden müteşekildir.

Divançenin yurt dışı ve yurt içinde bir çok nüshası tespit edilmiştir. Bunlardan metin teşkilinde kullanılan nüshalar şunlardır: Samsun İl Halk Kütüphanesi TY. 109, Trabzon İl Halk Kütüphanesi TY. 496, Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Emanet Hazinesi, TY. 1486, Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Revan, TY. 613, Nuruosmaniye Kütüphanesi TY. 3943/1, Milli Kütüphane TY. 1808/1 ve Kahramanmaraş Hafız Ali Efendi İlmî Eserler Kütüphanesi TY. 291.* Divançenin Milli Kütüphane TY. 1808/2 kayıtlı nüshası, Milli Kütüphane TY. 1808/1'de kayıtlı nüsha ile aynı özelliklere sahip olması sebebiyle, Çorum Hasan Paşa İl Halk Kütüphanesi, TY., Nu.: 4337/2'de kayıtlı nüshası ile Milli Kütüphane TY. 8781 numarada kayıtlı nüshası ise şiiir

* Divançe-i Halîlî-i Mar'aşî'nin nüshaları çoğunlukla elektronik ortamda alınmış ve ekler kısmında bütün nüshaların örnek eski harfli metinleri verilmiştir. Bu nedenlerle nüshaların www.yazmalar.gov.tr'de bulunan kütüphane kayıtları/tavsifleri tekrar verilmemiştir.

sayısı bakımından noksan ve kısmen zayi olmaları, İstanbul Millet Kütüphanesi Ali Emiri Manzum 868 numarada kayıtlı nüshası ise baskı aşamasında iken alınmış olması sebebiyle metin teşkiline dahil edilmemiştir. Muhteva bakımından taranan söz konusu nüshalarda farklı şiirler de bulunmamaktadır.

Divançe-i Halîlî-i Mar'aşî, mürettep değildir. Eser tedvin edilme-
yip, şiirler yazmadaki sırasıyla verilmiştir. Divançede olmayıp da başka kaynaklardan alınan şiirler eserin sonuna kaynakları belirtilmek suretiyle ilave edilmiştir.

Nazım şekli itibarıyla 5 kaside, 1 mesnevi, 1 mu'aşşer, 1 tahmis, 8 murabba, 31 gazel ve 2 beyitten müteşekkil olan Divançe-i Halîlî-Mar'aşî toplam 720 beyit 1 mısradır.

2. ETVÂR-I SEB'A/ATVÂR-I SEB'A

Arapça, yedi tavır demektir. Yedi tavır şunlardır: Tab', nefis, kalb, ruh, sır, hafî, ahfâ. Nefsin yedi derecesine göre değişen hâllere de, Etvâr-ı Seb'a denilmiştir (Cebecioğlu, 1997: 255). Halvetiye gibi nefis terbiyesini sülûka esas alan tarikatlarda seyru sülûk, yedir tavır⁸ (etvâr-ı seb'a) adı verilen nefsin yedi mertebesi⁹ (emmâre, levvâme, mülhime, mutmainne, râziye, marziye, kâmile) için belirlenen yedi ilâhî isim (kelime-i tevhid, Allah, hû, hak, hay, kayyûm, kakhâr) zikredilerek yapılır. Halveti mürşitleri, sâlikin manevi yolculukta nefis mertebeleri ile ilgili ihtiyaç duyduğu hususları açıklamak üzere Etvâr-ı Seb'a adıyla eserler

⁸ "Oysa, sizi türlü merhalelerden geçirerek O yaratmıştır. (Nuh, 71/14). Bu ayet bağlamında Allah'ın insanı yedi tavırda yarattığını dikkate alan mutasavvıflar, bu tavırları yedi kat semaya, yedi gezegene, yedi vadiye ya da yedi iklime benzetmişlerdir (Uludağ, 1991: 65, Muslu, 2007: 43-63).

⁹ Nefis mertebelerinin sayısı, ilk dönemlerden itibaren öngörülen makam sayısına göre değişiklik arz etmiştir. Mesela Gazâlî, Atâullah İskenderî, Râgıb el-İsfahânî, Necmeddin-i Kübrâ ve Şihâbüddin Sühreverdi gibi mutasavvıflar üçlü (Emmâre, levvâme, mutmainne); Hakîm-i Tirmizî ve Eşrefoğlu Rûmî gibi mutasavvıflar dörtlü (Emmâre, levvâme, mülhime, mutmainne); diğer Osmanlı mutasavvıfları ise genellikle yedili tasnifi benimsemişlerdir (Muslu, 2007: 43-63).

kaleme almışlardır (Muslu, 2007: 43). Etvâr-ı Seb'a yazan o halveti mürşitlerden biri de Halîlî-i Mar'aşî'dir.

Hâlîlî'nin Etvâr-ı Seb'a'sı, toplam 63 beyit olup aruzun Fâ'ilâtün/Fâ'ilâtün/Fâ'ilâtün/Fâ'ilün kalıbıyla yazılmıştır. Nefsin yedi mertebesine göre değişen halleri, seyru sülûk neticesinde zuhur eden nurlar ile renkleri konu alan eser, "Tavr-ı Evvel, Tavr-ı Sâni, Tavr-ı Sâlis, Tavr-ı Râbi', Tavr-ı Hâmis, Tavr-ı Sâdis, Tavr-ı Sâbi' Envâr-ı Sitte ve Ricâlü'l-Gâ'ibân" olmak üzere sekiz başlıktan müteşekkildir. Eserin her bölümünde matla beyti olmasına rağmen bölümlerin sonunda mahlas beyti bulunmamaktadır. Eserin bölümleri aynı kafiye ile birbirine bağlanmıştır. Şairin mahlası ise en son bölüm olan Ricâlü'l-Gâ'ibân'da bulunmaktadır.

Etvâr-ı Seb'a'yı dinî tasavvufî edebiyat içinde bir tür olarak değerlendirmek mümkündür. Bu muhtevada bir eseri yazmakengin dinî, tasavvufî ve edebî birikim gerektirir. Bunun da ötesinde hakiki aşkla dolu bir kalb ister. Eserinden hareketle, Halîlî-i Mar'aşî'nin söz konusu birikim ve aşka sahip mutasavvıf bir şair olduğunu söylemek mümkündür.

Halîlî-i Mar'aşî'nin Etvâr-ı Seb'a' adlı eserinin metin teşkilinde Süleymaniye Kütüphanesi Şehit Ali Paşa Bölümü TY. Nu.: 1121/1; Samsun İl Halk Kütüphanesi TY. 109, Trabzon İl Halk Kütüphanesi TY. Nu.: 496 ve Millet Kütüphanesi TY. Nu.:789/1'de kayıtlı dört nüsha kullanılmıştır. Bunlardan Süleymaniye Kütüphanesi Şehit Ali Paşa Bölümü TY. 1121/1 numarada kayıtlı nüshanın eski harfli metni tıpkıbasım kısmında verilmiştir.

3. RAVZATÜ'L- İMÂN

Ravzatü'l- İmân, dinî muhtevalı didaktik bir mesnevidir. Eser, aruzun Mefâ'ilün/Mefâ'ilün/Fe'ülün kalıbıyla yazılmıştır. Eserin hem yurt dışı hem de yurt içi kütüphanelerinde nüshaları bulunmaktadır. Ravzatü'l- İman, sanat endişesinden uzak sade ve anlaşılır bir dille yazılmıştır. Eserin tespit edilebilen nüshaları şunlardır: Almanya Milli

Kütüphanesi, TY., Nu.: 2141; Avusturya Dükalık Kütüphanesi, Gotha Koleksiyonu, TY., Haleb Nu.: 505, Saray Bosna Gazi Hüsrev Bey Kütüphanesi, Ahmed Efendi. Selimo, Nu.: 4525/2, Mısır Milli Kütüphanesi, Edebi Türkî Talat, TY., Nu.: 87, Manisa İl Halk Kütüphanesi TY. Nu.: 6323, Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Emanet Hazinesi, TY., Nu.: 1486, Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Revan, TY., Nu.: 613; Trabzon İl Halk Kütüphanesi TY. Nu.: 496, Milli Kütüphane, TY., Nu.: 9244/2; Milli Kütüphane, TY., Nu.: 8781; Nuruosmaniye Kütüphanesi TY. 3943/2; Çorum Hasan Paşa İl Halk Kütüphanesi, TY., Nu.: 4337/2 (www.yazmalar.gov.tr). Halîlî-i Mar'şî'nin Ravzatü'l- İmân adlı mesnevisi üzerindeki çalışmamız hâlen sürmektedir.

4. MAKÂLÂT

Halîlî-i Mar'aşî'nin "Divançe, Ravzatü'l-İmân ve Etvâr-ı Seb'a" adlı eserlerinin bir nüshası "Külliyât-ı Halîl" adıyla Trabzon İl Halk Kütüphanesi, 496 numarada bulunmaktadır. Külliyât-ı Halîl, Maraşlı Şeyh Halîl adına kayıtlıdır. Bu nüshanın zahriyesinde "An-Makâlât-ı Halîlî Rahmetullâh" başlığını taşıyan ve matlaı, "nûr/tahûr kafiyeli; eylemez, nedür, olalum" redifli dört şiir bulunmaktadır. Söz konusu başlık, şairin "Makâlât" adlı eserinin olabileceği ihtimalini güçlendirmektedir. Makâlât kelimesi aynı zamanda "nedür" redifli gazelinin makta beytinde de geçmektedir.

Çün bulunmaz bî-riyâ âlemde bir sâhib-kemâl
Ey Halîlî sözi kes bunca makâlâtun nedür (NS2 v.: 170b)

Bahsedilen başlık altında yer alan bu dört şiir, Hâlîlî'nin gazellerini ihtivâ eden Nuruosmaniye Yazma Eser Kütüphanesi TY.: 4904/25, v.: 170-171'de bulunmaktadır. Dinî tasavvufî şiirlerden müteşekkil olan bu gazellerin ayrıca makalat olarak adlandırılmış olması da muhtemeldir. Söz konusu yazmadaki bütün gazeller "Halîlî-i Mar'aşî'in Diğer Şiirleri" başlığı altında bu çalışmaya ilave edilmiştir.

5. FİRKAT-NÂME

Halîlî-i Mar'aşî'nin Firkat-nâme adlı bir eserinin olduğu Kütüphane kayıtlarında yer almaktadır. Yapılan araştırmalar sonucunda söz konusu mesnevinin Halîlî-i Amidî'ye ait olduğu görülmüştür. Bu iki şairin eserleri çoğu kaynaklarda birbirine isnat edilmiştir. Bu isnatlar şairlerin muasır ve mahlastaş olmalarından kaynaklanmıştır. Bununla birlikte divançesinde "Firkat-nâme" başlıklı bir şiiri bulunan Halîlî-i Mar'aşî'nin Firkat-nâme adlı müstakil bir eserinin de olması mümkündür. Bu ihtimal çerçevesinde araştırmalarımız sürmektedir.

D. EDEBÎ ŞAHSİYETİ

XVI. asır mutasavvıf divan şairlerinden Halîlî-i Mar'aşî (öl.: H. 998/M. 1589-90)'nin günümüze "Dîvânçe-i Halîlî-i Mar'aşî, Etvâr-ı Seb'a ve Ravzatü'l-Îmân" adlı üç manzum eseri intikal etmiştir. Söz konusu eserlerden üçü de dinî-tasavvufi muhtevada eserlerdir.

İfade edildiği üzere Halîlî-i Mar'aşî en belirgin vasfı mutasavvıf bir şair olmasıdır. Şairin divançesinde, silsilesi (bk.: Divançe, 6 ve 7 numaralı şiirler) bulunmaktadır. Silsileye göre Halîlî Efendi, Halveti tarikatına intisaplıdır. Mürşidi ise Ahmed-i Rûmkal'avî'dir.

Ba'dehû Ahmed tulû' itdi tamâm ey mehlikâ
Zulmetin ırdı kulûbun gün gibi virdi ziyâ

Halvet ü uzletde fânî itdi vârin mutlakâ
Ol fenâ-ender-fenâ içre bekâ buldı bekâ

Ayıntâb içre velî Rûmkal'adandur sabıkâ
Pîrümüzdürler görindi ahd ü teslîm ü rızâ (7/30, 31, 32)

Muhtelif kayıtlarda mürşit/şeyh olarak anılan Halîlî-i Mar'aşî, Silsile-nâme'nin müteakip bölümünde kendisini şöyle anmaktadır:

Cümle bunların kapısında Halîldür gedâ
Âsitânı seğlerinden itmesün Mevlâ cüdâ (7/33)

Tasavufî anlayışta mürşitlerin silsilesi olur. Mürit, mürşidinin silsilesini bilir ama silsilede müridin adı geçmez. Beyitten hareketle Halîlî-i Mar'âşî'nin Ahmed-i Rûmkal'avî'den sonra postnişin olduğunu söylemek mümkündür.

Halîlî-i Mar'âşî'nin şiiirlerinin hemen hepsi dinî-tasavvufî muhtevalıdır. Birer başlık altında yazılan divançedeki şiiirlerin her biri dinî-tasavvufî edebiyatın nazım türü mahiyetindedir. Divançe-i Halîlî, şu nazım türlerini ihtivâ etmektedir: **Münacat, methiye, tahiyât, silsile-nâme, du'â-nâme, pend-nâme, dervîş-nâme, tergîb-nâme, tehdîd-nâme, recâ-nâme, firkat-nâme, mecnûn-nâme, istimdâd-nâme, efgân-nâme, hac-nâme, hicrân-nâme, vedâ'-nâme, girye-nâme, tazarru'-nâme, geşt-nâme, hayret-nâme, feryâd-nâme, nasihat-nâme, fikr ü zikr-nâme ve hikmet-nâme**. Divançenin bazı nüshalarında yer alan **Etvâr-ı Seb'a** ile birlikte Divançe-i Halîlî-i Mar'âşî'nin dinî-tasavvufî nazım türleri bakımından örnek gösterilebilecek zenginlikte olduğunu söylemek mümkündür. Şairin bu manzumeden olarak Dervîş-nâme ve Tehdîd-nâme başlıklı şiiirleri şöyledir:

Dervîş ölmezden öndin öl rızâ-yı Hakka budur yol
Tecellîde tesellî bul eger dervîş isen dervîş (11/9)

Dilirse cânı cânânun belâdan dönme vir cânun
Unutma ahd ü peymânun eger dervîş isen dervîş (11/10)

Huda her yirde hâzır bil kulûba cümle nâzır bil
Sınuk dillerde nâzır bil eger dervîş isen dervîş (11/12)

Gönül yıkmaga kasd itme yola a'mâ gibi gitme
Megesle mûrı incitme eger dervîş isen dervîş (11/14)

Sözünü lutfilen söyle yüzünü hâk-i râh eyle
Dime şu şöyle bu böyle eger dervîş isen dervîş (11/16)

Harâbâtîye hôr bakma özünü odlara yakma
Sakın hiç bir gönül yıkma eger dervîş isen dervîş (11/15)

Sözün benlikle feth itme özün yirmekle medh itme
Adûnı dahi kadh itme eger dervîş isen dervîş (11/18)

Elin öp kim seni dögse du'â eyle sana sögse
Gurûr itme seni ögse eger dervîş isen dervîş (Dervîş-nâme,
11/20)

Kâfir olmaz mı şular kim derd-i Mevlâsız geçer
Onmasun âlemde ol ser kim bu sevdâsız geçer

İrmeye dermân-ı ıška aklı her kim tergemez
Olmaya Mecnûn şular kim ışk-ı Leylâsız geçer

Kûh-ı gamda tatmayan cân acısın Ferhâdveş
Bunda ol Şîrîn gibi zülf-i semensâsız geçer

Gel enelden gin yürü da'vâyı ko Mansûr gibi
Ârif oldur kim cihân dârında da'vâsız geçer

Nâle kılma su gibi her mâni'-i rehden gönül
Âşık oldur vâdi-i ışk içre şekvâsız geçer

Tan mı cân atsa Halîlî nâr-ı ıška şevkıla
Gördüğün pervâneveş yanmakta pervâsız geçer (Tehdîd-nâme,
13)

Nazım türleri açısından oldukça zengin olan Divançe-i Halîlî,
maalesef nazım şekilleri açısından aynı zenginliğe sahip değildir. Di-

vançe-i Halîlî-i Mar'âşî'de yer alan nazım şekillerinin dağılımı şöyledir:

Kaside	5
Mesnevi.....	1
Mu'aşşer.....	1
Murabba.....	8
Tahmis.....	1
Gazel.....	31
Beyit.....	2

Divançe-i Halîlî- Mar'âşî toplam 722 beyit 1 mısradır. Divançe-de en çok kullanılan nazım şekli gazeldir. Gazellerin divandaki beyit dağılımı ise şu şekildedir:

Gazel sayısı:	3	5	12	2	7	2
Beyit sayısı:	5	6	7	8	9	11

Halîlî, bütün şiirlerinde aruz veznini kullanmıştır. Nazım şekillerinde olduğu gibi şairin kullandığı aruz kalıpları da sınırlıdır. Şair, şiirlerinde aşağıdaki 4 bahirin 10 kalıbını kullanmıştır.

Halîlî'nin toplam 49 şiirinde kullandığı vezinler ve dağılımları şöyle tespit edilmiştir:

I. Bahr-i Hezec:

1. Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün.....	6
2. Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fa'ûlün.....	2
3. Mef'ûlü Mefâ'îlün Mefû'lü Mefâ'îlün.....	1
4. Mefâ'îlün Mefâ'îlün Fa'ûlün.....	1
5. Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün.....	1
(Müstef'îlün / Fa'ûlün / Müstef'îlün / Fa'ûlün)	

II. Bahr-i Recez

6. Müstef'ülün Müstef'ülün Müstef'ülün Müstef'ülün.....1

III. Bahr-i Remel:

7. Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün33

8. Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün2

9. Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün.....1

IV. Bahr-i Muzârif':

10. Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün.....1

Görüldüğü gibi Halîlî, şiirlerinde en çok “Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün” ve “Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün” kalıplarını kullanmıştır.

Dilinde yer yer Eski Anadolu Türkçesi özellikleri görülen Halîlî, divan şiirinin sanat telakkisine ve bu şiirin lügatine vâkıf bir şairdir. Bu bağlamda, Divançe-i Halîlî-i Mar'âşî; sade Türkçe ile yazılmış, birçok ahenktar ve manidar şiir ve beyti ihtivâ etmektedir.

Kankı serde olmasa sevdâ-yı derd-i ışk-ı yâr
Ser sanurdum ey dirîgâ tende ol bir bâr imiş (12/2)

Yıkduğı yapmag imiş gâh yapduğı yıkmag imiş
Yapmag u yıkmakda gâhî özge ma'nâ var imiş (12/6)

*

Kâmetün gördi çemende serviler âzâd iken
Turdılar benden gibi karşunda ey âlî-cenâb (5/6)

Lebleründen şerm idüp benzi kızardı goncanun
Ârızundan utanup dökdi izârından gül-âb (5/8)

*

Âh kim dertden halâs olmagı sanmışdum devâ
Bildüm âhir kim devâ memdûd-ı derd-i yâr imiş (12/8)

Yârini yarın görenler gördiler yârin bugün
Yarın anda görmeyenler görmedi yârin bugün (9-IV/1,2)

Halîlî'nin dinî-tasavvufî vadide yazdığı âşıkane ve hikemi şiirleri oldukça orijinal ve dikkat çekicidir. Onun Hayret-nâme başlıklı gazeli hem şiiriyet hem de tasavvufî aşkıta ulaştığı noktayı terennüm etmesi bakımından çok güzel bir örnektir.

Hum-hânedede derdünle hem-hânelik elvirdi
Işk câmını nûş itdüm mestânelik elvirdi

Dil-şâd olayın dirken gam küncine tuş oldum
Âbâd olayın dirken vîrânelik elvirdi

Senden beni vâveylî dûr itdi felek hayli
Gel yit bana a Leylî dîvânelik elvirdi

Işk irdi bana Hakdan geçdüm karadan akdan
Kendümden vü bu halkdan bîgânelik elvirdi

Sır zâhir olup dilde zıdlık türedi ilde
Her meclis ü mahfilde efsânelik elvirdi

Ol sır ki nihân içre keşf oldı ayân içre
Rüsvây-ı cihân içre bir dânelik elvirdi

Ta'n itme Halîliye olmuş diyü ser-gerdân
Kim şem'-i ruhun gördi pervânelik elvirdi (Hayret-nâme, 25)

Halîlî, sahip olduğu irfani bilgi ile eden eyleyenin Allah olduğunu ve O'nun yaptıklarında hikmetler bulunduğunu bilir. O'nun birini dûr, birini yâr etmesinde nice hikmet ve sırlar vardır. Elbetteki bu hikmetleri herkesin anlaması mümkün değildir.

Ekrem-i sultân-ı âlem gör ne gûne kâr ider
Kankı abdi dâr ider ya kankı abdi yâr ider

Sanma kim nâdânı mahrem eyleye ol bî-misâl
Mahzen-i irfân olursa mahrem-i esrâr ider

Kenz-i esrârı şu kul kim hıfz idüp keşf itmese
Şâh âmin eyler anı âhir hazinedâr ider

Mahrem-i esrâriken keşf itse sırr-ı şâhı kul
Başına Mansûrveş vâsi' cihânı dâr ider

Ma'rifet kavli hasen fi'li hasen hulki hasen
Uzlet ü terk ü kanâ'at sâhibin serdâr ider

Bendesî şâh-ı gayûrun ger kanâ'at itmeyüp
Nâniçün yüz tutsa gayra şâhı gâyet âr ider

Âdil ü ekrem ganînün bende-i makbûline
Sen revâdur dir misin dinseydi kesb ü kâr ider

Âsitân-ı dâr-ı ekremde şu kim hâdim ola
Nâniçün gam çekse ol tahfif-i sâhibdâr ider

Fi'l olur kim seyyi'ât olur mukarreb eylese
Hikmeti gör kim müsâb olur anı ebrâr ider

Bu kelâm-ı icmâl ana besdür ki inkâr eylemez
Râzıkun rızka tekeffül itdügün ikrâr ider

Kim Halîle yâr olursa nârını gülzâr ider
Kim adû olsa gülistân içre câyın nâr ider (Hikmet-nâme, 29)

Şiirlerine yansıdığı kadarıyla Halîfî, zamanında bu hikmet ve sırları anlamayan nadanlardan çok çekmiştir. Şair, rakiplerinden gördüğü ta'n/kınama ve kötü muamele karşısında adeta feryat etmiştir.

Bu bende.i ışk odına yanmaga komazlar
Pervâne-sıfat şem'a tolanmaga komazlar

Gülmek degül agladuguma ta'n iderler
Dil-teşne'i gözyaşına kanmaga komazlar

Mekrile elüm baglu dilüm tutgun iderler
Kanlu gibi gözyaşı boşanmaga komazlar

Zerrâk-ı cihân âşika bed-rengler iderler
Aşk ehli boyasına boyanmaga komazlar

Sâfî dil ü vâsıl geçinüp müdde'îler âh
Firkatle bu miskîni bulanmaga komazlar

Togrulugile cânı fedâ itsem o serve
Egriler inânmaz u inanmaga komazlar

Anun ki çiragını uyandura Halîfî
Erbâb-ı hased sanma uyanmaga komazlar (Feryâd-nâme, 26)

Bu derece sıkıntı çeken Halîfî, tabii olarak sadık yâr ister. Ona göre sadık yâr, her hâlünde yâr olur. Yani mutluluk vaktinde mutlu, olur, gam zamanında da gam çeker. Hülâsa her hâlünde sana yâr olur.

Yâr-ı sâdik oldurur kim ola her hâlünde yâr
Şâdılık vaktinde dil-şâd ola gamda gamgisâr (10/56)

Sonunda ölüm olduğunu bilen Halîfî, başta kendi nefsi olmak üzere, muhataplarına; ilimle övünmemeyi, bu kul bu şah diye ayırım

yapmamayı, insanlara hor bakmamayı ve karınca dahi olsa gönül yık-
mamayı tavsiye eder.

Bende-i üftâdeye şâhum deyü hôr bakma kim
Hâkilen yeksân olur âhir gedâ vü şehriyâr (10/25)

Aybunı bin kez libâs-ı fahrilen itsen disâr
Keşf ider dest-i ecel uryân olursın şermsâr (10/10)

Mûr-ı miskîn ü meges gönlin dahi incitme kim
Yol kodı dergâhına çün her gönülden Kirdigâr (10/26)

II. METNİN ÇEVİRİ YAZISI

1. DİVANÇE-İ HALİLİ-İ MAR'AŞÎ

1*

Münâcât-ı Bârî Te'âlâ 'Azze İsmuhu *

Bi'smi'llâhi'rrahmâni'rrahîm *

Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün

- 1 Ey celâl-i 'izzetün baħrinde âdem çün ħubâb *
V'ey kemâl-i ħudretün Őaħnında 'âlem ke's-serâb *
- 2 Zâtınuñ derkinde ħudret bulmadı ehl-i Őuver *
Künhinün 'ilminde 'âcîz 'âlim-i lübb-i lübâb *
- 3 Fikr-i vaŐluñda taħayyür içredür cümle 'uħûl *
Zîkr-i vaŐfuñda taŐavvur içre ħaldı Őeyħ ü Őebâb *
- 4 ŐeŐ-cihetden zât-ı bî-ħünüñ münezzeħ nürdur
Bu zihî ħudret ki nûrı nûra gösterdüñ ħicâb *

* 1 S 1b, T 1b, TKE 1b, TKR 1b, NS1 1b, MK 9b

* Münâcât-ı Bârî Te'âlâ 'Azze İsmuhu: Münâcât-ı İlähî Min Te'lîf-i Őeyħ ħalîl El-Mer'aşî T, Münâcât-ı Bârî 'Azze İsmuhu TKE, Hazâ Ravzâtü'l-İmân TKR, Münâcât-ı ħalîlî MK, - NS1

* Bi'smi'llâhi'rrahmâni'rrahîm: Bi'smi'llâhi'rrahmâni'rrahîm Vebihî Nesta'in TKR, - NS1

* 1 (a) 'izzetün: 'izzetiñ NS1, MK / ħubâb: ħabâb NS1

* 1 (b) ħudretün: ħudretiñ MK

* 2 (a) Zâtınuñ: Zâtınıñ MK

* 2 (b) Künhinün: Künhiniñ MK / lübb-i lübâb: lübb ü lübâb MK

* 3 (a) vaŐluñda: vaŐlıñda NS1, MK

* 3 (b) vaŐfuñda: vaŐfıñda NS1, MK

* 4 (b) nûra: nür NS1 / gösterdüñ: gösterdi MK

- 5 Eyledüñ zâhir nihânî hazihî emrün ‘acîb*
Gizledüñ ğâyet ‘ayâni innehu sırrun ‘ucâb
- 6 ‘Âlimi bilmez kılursın bilmezi ğâyet ‘alîm
Hikmet ü esrâr-ı ‘ilmüñ bî-hisâb u bî-kitâb*
- 7 Hâzır-ı ‘ilmüñdürür hep noқта noқта mümkinât*
Yoğdurur taşşile sende ihtiyâç u irtikâb
- 8 “Kün”¹⁰ didüñ oldı ‘imâret bu sarây-ı kâ’inât*
“Kâf nün”a degmedin isterseñ olur hep ħarâb*
- 9 Her ne itseñ mâni‘üñ yoğ fâ‘il-i muhtârsın*
İsteseñ ir isteseñ giç çekmedin hiç iztirâb*
- 10 Bî-zamân u bî-mekânsın ħâlîk-ı kevn ü mekân
Râzık-ı ħalk-ı ciĥânsın rızkuña yoğdur ħisâb*
- 11 Sâye-i fažluñ serîrinde Süleymân mürveş*
Fazlasına ħ‘âniñüñ ħävüs-ı kudsilere zübâb*

* 5 (a) Eyledüñ: Eylediñ NS1, MK

* 6 (b) ‘ilmüñ: ‘ilmiñ MK

* 7 (a) ‘ilmüñdürür: ‘ilmiñdürür TKR, NS1, MK

¹⁰ Kâf u nün (Kün): “(O), göklerin ve yerin yaratıcısıdır. Bir şeyi yaratmak istedi mi, ona sadece “ol” der, o da hemen olur.” Kur’an-ı Kerim, 2/117.

* 8 (a) didüñ: didiñ MK

* 8 (b) Kâf nuna: “Kâf u nuna MK / degmedin: degmeden NS1, MK

* 9 (a) Her: Hep S / mâni‘üñ: mâni‘iñ MK

* 9 (b) çekmedin: çekmeden NS1, MK

* 10 (b) rızkuña: rızkıña MK

* 11 (a) fažluñ: fažliñ MK / Süleymân: Süelmân MK

* 11 (b) Fazlasına: Kaşresine TKE / ħ‘âniñüñ: ħününüñ S, NS1 ħününüñ TKE, TKR, MK

- 12 Ƙaṭre'i deryā ƙılursın bende'i şāh-ı 'azīz*
Serçe'i 'anġā ƙılursın zerre'i çün āfitāb
- 13 Zinde'i mevtā ƙılursın mürde'i ehl-i ḥayāt
Ādem eylersin türābı ādemi mişl-i türāb
- 14 Eyledüñ a'dāya ābı ƙahrilen çün ḥārı nār*
Luṭfilen nārı Ḥalīle eyledüñ mişl-i gül-āb*
- 15 Gāh olur kim şerr işi ḥayr añladursın ḥikmeten*
Gāh olur kim bir şavābı gösterürsin nā-şavāb*
- 16 Ḥikmetüñde[n] 'acze vardı lāl olup Loġmānlar
Heybetüñden ḥalġ-ı 'ālem cümle itdi ictināb*
- 17 Ḥamd ü evşāfuñda "lā-uḥşī"¹¹ didi Ḥayrū'l-beşer*
Men ne ḥākem ki virem sâ'illere şāfī cevāb
- 18 Yüz çevürmez āsitānuñdan seg-i dīrīneveş*
Sürme bābuñdan Ḥalīlī pādīşāhum bā'ikāb*

* 12 (a) şāh-ı 'azīz: şāh u 'azīz TKE, NS1

* 14 (a) Eyledüñ: Eylediñ NS1, MK / ābı: anı MK / ƙahrilen: ƙahrile TKR / ḥārı: ḥāru T, TKE, TKR, NS1

* 14 (b) Luṭfilen: Luṭfile MK / eyledüñ: eylediñ NS1, MK

* 15 (a) şerr: şerri MK / añladursın: eyledirsın MK

* 15 (b) gösterürsin: gösterirsın MK

* 16 (b) Heybetüñden: Heybetiñden NS1, Ḥikmetiñden MK

¹¹ Lā- uḥşī, "Allāh'im, senin gazabından rızāna; azābından da afvına sığınırım. Sana karşı layık olduğun gibi tam senâ ve medihleri saymam. Sen kendini nasıl senâ ettiysen öylesin" mealindeki hadis-i şeriften alınmıştır (Sofuoġlu, 1968: C.: II, s. 117).

* 17 (a) Ḥamd ü: Ḥamdı MK / evşāfuñda: evşāfıñda NS1, MK

* 18 (a) çevürmez: çevirmez T, MK / āsitānuñdan: āsitāniñden NS1, MK

* 18 (b) bābuñdan: bābıñdan MK / pādīşāhum: pādīşāhım MK

- 19 Çünkü “ud‘ūnī”¹² buyurduñ muṭlaḳā mücrimlere
Özr ü taḳṣīr ü du‘āmuz eyle yā Rab müstecāb *
- 20 Cāme-i ‘iṣyān-ı ḫalkı ser-te-ser pāk itmege
Baḫr-ı luṭfuñdan İlāhī besdurur bir ḳaṭre āb *

¹² “Ud‘ūnī” hitabı Mü‘min Suresi’nin 60. ayetinin ilk kısmında geçmektedir. Ayetin bu bölümünün meali şöyledir: “Bana dua edin, kabul edeyim.” Kur’an-ı Kerim, 40/60.

* 19 (b) taḳṣīr ü: taḳṣīr T / du‘āmuz: du‘āmız NS1, MK / yā Rab: yā Rabbi NS1

* 20 (b) luṭfuñdan: luṭfiñdan MK

2*

Server-i Kā'ināt 'Aleyhi Efdalü's-şalavāt*

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

- 1 Merhabālar ey 'Arablar şāhı ehlen merhabā*
Bende-i müştāķınam ehlen ve sehlen merhabā*
- 2 Luţf idüp başduñ yüzüm üzre ķadem 'ār itmedüñ*
Merhabā ey göñli alçaķ ķadri ā'lā merhabā*
- 3 Gül yüzüñ görmeklige müştāķidüm bülbül gibi*
Ĥamdüli'llāh ölmedin gösterdi Mevlā merhabā*
- 4 Rüz-ı 'īd oldı şalā olsunki ķurbān olduğum
Eyledi bī-çārelerlen fi'l-muşallā merhabā*
- 5 Ey sözi tütīden efşah bülbül-i cāndan belīĖ
Ey dilinüñ lezzeti sükkerden ahlā merhabā*
- 6 Merhabā 'arz eyledükce bu Ĥalīlī bendeñe*
Çoķ şükürler pādīşāhum dimedüñ lā-merhabā*

* 2 S 2a, T 2a, TKE 2b, TKR 2b, NS1 2b, MK 10a

* Server-i Kā'ināt 'Aleyhi Efdalü's-şalavāt: Der-MedĖ-i Server-i Kā'ināt 'Aleyhi Efdalü's-şalavāt T, Der-Ĥaķķ-ı Server-i Kā'ināt 'Aleyhi Efdalü's-şalavāt MK

* 1 (a) Merhabālar: Merhabā S / ehlen: ehlā S, T, TKE, TKR, NS1

* 1 (b) müştāķınam: müştāķınam T, NS1 / ehlen: ehlā S, T, TKE, TKR, NS1 / sehlen: sehlā S, T, TKE, TKR, NS1

* 2 (a) başduñ: başdın MK

* 2 (b) göñli: göñül NS1

* 3 (a) müştāķidüm: müştāķidim TKR, MK

* 3 (b) ölmedin: ölmeden NS1. 3 T'de 4. beyit

* 4 (b) bī-çārelerlen: bī-çārelerle S, MK. 4 T'de 3. beyit

* 5 (b) dilinüñ: diliniñ MK

* 6 (a) eyledükce: eyledikce MK

* 6 (b) pādīşāhum: pādīşāhum MK / dimedüñ: dimediñ MK

3*

Ve lehu Taḥiyyāt*

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

- 1 Da'vet itdüm şartılan 'ahd itdi ol 'ālī cenāb*
Şöyle kim vāruñ virürseñ varuram virdi cevāb*
- 2 Halvet itdüm ğayrıdan dil ḥānesin pāk eyleyüp*
Vārumı ḥarc itdüm irdi gün gibi ol māhitāb*
- 3 Çoğ ḥicābum var imiş varlık yüzinden ref' olup*
Gördüm ol ḥūruñ cemālin bī-ḥicāb u bī-niḫāb*
- 4 Çün cemālin gördüm anuñ secde-i şükr eyledüm*
Maḥva vardı bu vücūdum şanki baḥr içre ḥubāb*
- 5 'Ālem-i nāsūta geldükde irişdi cānuma*
Zülf-i müşgīni hevāsından nesīm-i müşgināb

* 3 S 2a, T 2a, TKE 2b, TKR 2b, NS1 2b, MK 10a

* Ve lehu Taḥiyyāt: Ve lehu't-taḥiyyāt MK

* 1 (a) itdüm: itdim MK / şartılan: şartıla MK

* 1 (b) vāruñ: vārın MK

* 2 (a) itdüm: itdim NS1, MK / ğayrıdan: ğayrdan TKE, / dil ḥānesin pāk eyleyüp: pāk eyleyüp dil ḥānesin TKE, TKR, NS1, MK

* 2 (b) Vārumı: Vārımı NS1, MK / itdüm: itdim NS1, MK / māhitāb: māhtāb T, TKR

* 3 (a) ḥicābum: ḥicābım MK, ref': maḥv T

* 3 (b) bī-ḥicāb u: bī-ḥicāb S

* 4 (a) anuñ: anın MK / secde-i şükr: sicde-i şükr TKE / eyledüm: eyledim NS1

* 4 (b) baḥr içre: baḥre T

* 5 (a) geldükde: geldikde NS1, MK / cānuma: cānıma NS1, MK

- 6 Çok niyâz u râzumuz vardur bizüm açılmasun*
Ağlıku'l-bâb eyyühe'l-bevâb kaçad künte'l-müşâb*
- 7 'İşret esbâbın buyurdı hâzır itdüm ben gedâ
Sîne hâlî şem'-i sūzum hub kaçadeh bağrum kebâb*
- 8 Meyve derdüm şevk verdüm rüy-ı zerdüm nîlüfer*
'Işk sâķî dil şurâhî eşk-i gül-günüm şarâb*
- 9 Muṭrib âhum nây nâlem def dögündüğüm benüm*
Zâr u feryâd u figânum çeng ü berbutṭ u rebâb*
- 10 'Iyş u 'işret eyler iken yârilen bâ-söz u sâz
Şundi sâķî baña bir cām bade-i pür-la'l-i nâb
- 11 Cām-ı 'ışķı sâķî-i bāķî elinden nüş idüp
Ben ḥarâbât ehli içre olmışam ğâyet ḥarâb*
- 12 Mest olup bezminde yârüñ ağladum çok zâr zâr*
Didi bezmümde nedendür âh u zârüñ bî-ḥisâb*

* 6 (a) râzumuz: râzımız TKE,TKR,NS1,MK / vardur: vardır NS1, MK / bizüm: bizim NS1, MK

* 6 (b) künte'l-müşâb: küntü'l-meşâb NS1

* 7 (b) bağrum: bağrım NS1, MK

* 8 (a) Meyve: Mîve MK / derdüm: derdim NS1, MK / verdüm: virdim NS1, MK / zerdüm: zerdim MK / nîlüfer: nîlfer S, NS1

* 8 (b) 'Işk: 'Işķı S, NS1, MK

* 9 (a) âhum: âhım NS1, MK / dögündüğüm: dögendüğüm S

* 9 (b) figânum: figânım NS1, MK

* 11 (b) Ben: Men T, TKE, NS1, MK

* 12 (a) yârüñ: yâriñ NS1, MK / ağladum: ağladım NS1, MK / zâr zâr: zâr u zâr T, TKE, MK

* 12 (b) bezmümde: bezmimde MK, zârüñ: zâriñ NS1, MK

- 13 Meclisüñden ayrı düşmek orusındandır didüm*
Olduğum nālān u giryān ekdüğüm bu ızırāb*
- 14 Hālūme ram eyleyüp ol ğamgisārum ađladı*
Çeşm-i mamūrından ağdı yaşlar mişl-i gül-āb
- 15 Gözleri yaşı Habībūñ deldi bađrım ney gibi*
İñledüm olabveş yaşlar döküp mişl-i şeāb*
- 16 Ehl-i bezme ser-te-ser sūzum sirāyet eyledi
Ol sebebden inleşür sāz ağlaşurlar şey ü şeāb*
- 17 Dār-ı dünyāda Hālīlī bulmayup rāat yiri*
Yazdı dīvānında kim dārü'l-belā dārü'l-'azāb*

* 13 (a) Meclisüñden: Meclisiñden NS1, MK

* 13 (b) nālān u : nālān T, NS1 / ekdüğüm: ekdigim MK

* 14 (a) Hālūme: Hālīme S, MK / ğamgisārum: ğamgisārum NS1, MK

* 15 (a) Habībūñ: Habībīñ MK

* 15 (b) İñledüm: İñledim NS1, MK

* 16 (b) şey ü şeāb: şeyi şeāb S, şey şeāb NS1

* 17 (a) yiri: yeri NS1

* 17 (b) dīvānında: dīvārında S, T, TKE, NS1

4*

Ve lehu Tahıyyāt*

Fe'ılātün / Fe'ılātün / Fe'ılātün / Fe'ılün

- 1 Serverā şüretüni şüret-i cān eylediler*
Sıretüñ sırrını şüretde nihān eylediler*
- 2 Gerçi la'lünde şehā çeşme-i cān oldu nihān*
Lıkin ehline Hızır gibi 'ayān eylediler
- 3 İtmesün anı ikilikle varan diyü tavāf
Ka'be-i küyuñı bī-nām u nişān eylediler*
- 4 La'liñüñ sırrını dil 'ārife şorduğı bu kim*
Sırr-ı cāndan 'ulemā kime beyān eylediler*
- 5 La'linüñ sırrı muḥıṭ oldu ciḥān buldı ḥayāt*
Ol ḥayātı sebab-i kevn ü mekān eylediler

* 4 S 3a, T 2b, TKE, 3b, TKR 3b, NS1 3b, MK 11a, HAE s. 544-545

* Ve lehu Tahıyyāt: Ve lehu't-tahıyyāt MK, Ḥalılı HAE

* 1 (a) şüretüni: şüretiñi MK, HAE

* 1 (b) Sıretüñ: Sıretiñ MK, Şüretiñ HAE / eylediler: iylediler TKR

* 2 (a) la'lünde: la'liñde MK, HAE / çeşme-i cān: çişme-i cān TKR

* 3 HAE'de 7. beyit. 3 (b) Ka'be-i küyuñı: Ka'be-i küyüñi HAE

* 4 (a) La'liñüñ: La'liñiñ HAE / şorduğı: şoduğı S. 4. beyit TKR'de der-kenâr, HAE'de ise 3. beyit.

* 4 (b) beyān: 'ayān HAE

* 5 HAE'de 4. beyit. 5 (a) La'liñüñ: La'liñiñ S, HAE / ciḥān: vü cān T

- 6 La‘l-i Œirĩnũne Ferhād gibi dil virmegile*
Hũsrevā gözlerimũn yaŒını şan eylediler*
- 7 Seni sevdũgũm iřũn ey Œađı Leylā ne ‘acep*
Meni Mecnũn gibi rũsvā-yı ciĦān eylediler
- 8 Nār-ı iřķ oldu semender gibi şut cāyı Ħalĩl
Yirũn ey Ħũri senũn bāĦ-ı cinān eylediler*

* 6 HAE’de 5. beyit. 6 (a) La‘l-i Œirĩnũne: La‘l-i Œirĩniñe NS1, MK, HAE / virmegile: virmege S, virmekle T, NS1

* 6 (b) gözlerimũn: gözlerimiñ HAE

* 7 HAE’de 6. beyit. 7 (a) sevdũgũm: sevdigũm TKE, TKR, NS1, sevdigim MK, sevdũgim HAE

* 8 (b) Yirũn: Yiriñ HAE / senũn: seniñ MK, HAE

5*

Ve lehu Taḥiyyāt*

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

- 1 Ey cemālün şemsinün her zerresi bir āfitāb*
Nūrı andan aḥz iderler āfitāb u māhitāb*
- 2 Ol hümā-himmet şeḥşāh-ı cihānsın kim şeḥā*
Sāyebān oldı eḥibbāña senün zıll-ı şeḥāb*
- 3 Halk-ı 'ālem 'ilmini 'ilmünden aḥz itdi velī*
Şöyle kim mürğ aldı minḳār ile bir deryādan āb
- 4 Tūṭi-i sükker-zübānlar meclisünde lādür*
Bülbül-i efşāḥ ḳātuñda ötemez mişl-i ḡurāb*
- 5 Turre-i 'anber-feşānuñdan mu'anber 'anberin*
Zülf-i müşgīnün hevāsından mu'aṭṭar müşḳ-i nāb*

* 5 S 3a, T 3a, TKE 4a, TKR 4a, NS1 4a, MK 11a

* Ve lehu Taḥiyyāt: Ve lehu't-taḥiyyāt MK

* 1 (a) cemālün: cemālin MK

* 1 (b) māhitāb: māhtāb T, TKR

* 2 (a) şeḥşāh: şeḥşāh TKE, NS1, MK

* 2 (b) senün: seniñ MK

* 3 (a) 'ilmünden: 'ilmiñden NS1, MK / aḥz: aḥız NS1, MK

* 4 (a) sükker: şekker T, TKE, NS1 / meclisünde: meclisiñde NS1, MK

* 4 (b) Bülbül-i efşāḥ: Bülbül-i efşāḥ u S / ḳātuñda: ḳatıñda NS1, ḳıtuñda MK

* 5 (a) 'anber-feşānuñdan: 'anber-fişānuñdan TKE,TKR, 'anber-feşāniñdan NS1, MK

* 5 (b) müşgīnün: müşgīniñ MK

- 6 Kāmetüñ gördi cemende serviler āzād iken^{*}
 Turdılar bendeñ gibi karşıñda ey ‘ālī-cenāb^{*}
- 7 Cümle zerrāt-ı ciḥān dergāhuña muḥtāçdur^{*}
 İnehu ni‘me’l-melāzu melce’ü ḥüsnü’l-me’āb^{*}
- 8 Leblerüñden şerm idüp beñzi kızardı goncanuñ^{*}
 ‘Ārızuñdan utanup dökdi ‘izārından gül-āb^{*}
- 9 Yūsufuñ ḥüsni gülistānuñdan oldı bir varaç^{*}
 Ol gülistāndur ki güller bī-ḥisāb u bī- kitāb^{*}
- 10 Ḥüsni-i ḥulkuñdan mufaşşal olmadı vaşf olmaya^{*}
 Cümle icmāl üzre kılmışdur muḥāsibler ḥisāb^{*}
- 11 İsm-i ā‘zam mazharı olduñ kelāmuñ ḥāşılı^{*}
 Vaşf-ı ḥüsnuñde Ḥalīlī eyledi ḥatm-i cevāb

* 6 (a) Kāmetüñ: Kāmetiñ MK / serviler: servler T / āzād iken: āzādken T, TKR, NS1

* 6 (b) bendeñ: benden S

* 7 (a) dergāhuña: dergāhuña NS1, MK

* 7 (b) TKR’de 8 (b)’dir.

* 8 (a) Leblerüñden: Lebleriñden MK / idüp: olup MK

* 8 (b) ‘Ārızuñdan: ‘Ārızañdan MK. Mısra TKR’de 7 (b)’dir.

* 9 (a) gülistānuñdan: gülistānuñdan NS1, gülistāniñdan MK / varaç: S’de kelimenin “r” harfi eksik.

* 9 (b) gülistāndur: gülistāndur NS1

* 10 (a) olmaya: olmayan MK

* 10 (b) ḥisāb: ḥesāb NS1

* 11 (a) kelāmuñ: kelāmiñ MK

6*

Der Medh-i Çihâr-yâr Rağıallâhu ‘Aleyhim ve Silsile-i
Meşâyîh-i Kibâr Raḥmetullâhi ‘Aleyhim Ecma‘în *

Ebû Bekir Rağıallâhu ‘Anhu *

I

Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün

- 1 Serverimüz yâri oldı Çâr-yârân bâ-vefâ *
- 2 Yâr Ebâ Bekr oldı evvel añâ bâ-şıdķ u şafâ
- 3 Çekdi ol anuñ yolında bî-şikâyet çok cefâ *
- 4 Seyyidimiz yârimüzdür Çâr-yâr-ı Muştafâ *

‘Ömer Rağıallâhu ‘Anhu *

II

- 1 Birinñ nâmı ‘Ömer kim ‘adlile meşhürdur
- 2 Zulmet ü küfr ü çalâlet def‘ ider bir nürdur

* 6 S 3b, T 3b, TKE 4b, TKR 4b, NS1 4b, MK 11b

*Der Medh-i Çihâr-yâr Rağıallâhu ‘Aleyhim ve Silsile-i Meşâyîh-i Kibâr Raḥmetullahi ‘Aleyhim Ecma‘în: Der Medh-i Çihâr-yâr Rağıallâhu ‘Anhüm ve Silsile-i Meşâyîh-i Kibâr Raḥmetullahi ‘Aleyhim Ecma‘în T, NS1, Der Medh-i Çehâr-yâr Rağıallâhu ‘Anhüm ve Silsile-i Meşâyîh-i Kibâr Raḥmetullahi ‘Aleyhim Ecma‘în TKE, Der Medh-i Çehâr-yâr Rıdvânallâhu ‘Aleyhim Ecma‘în ve Silsile-i Meşâyîh-i Kibâr Raḥmetullahi ‘Aleyhim Ecma‘în TKR, Der Medh-i Çarıyâr-ı Güzîñ Rağıallâhu ‘Aleyhim Ecma‘în ve Silsile-i Meşâyîh-i Kibâr Raḥmetullahi ‘Aleyhim Ecma‘în MK

*Ebû Bekir Rağıallâhu ‘Anhu: - NS1, MK

* 6 I (1) Serverimüz: Serverimiz TKR, Serverimiz MK / Çâr-yârân: Çihâr-yârân S, NS1, Çarıyârân TKE, MK, Çehâriyâr-ı TKR

* 6 I (3) anuñ: anıñ MK / yolında: yolunda NS1, MK

* 6 I (4) Seyyidimiz: Seyyidimiz TKR / yârimüzdür: yârimizdür TKR / Çâr-yâr-ı Muştafâ: Çihâriyâr-ı Muştafâ NS1, Çarıyâr-ı Muştafâ TKE, MK, Çehâriyâr-ı TKR

*‘Ömer Rağıallâhu ‘Anhu: Der Medh-i Emîre‘l-Mü‘minîn ‘Ömer Rağıallâhu Te‘âlâ ‘Anhu MK

- 3 Sevmeyen maḡhūr anı her kim sever maḡfūrdur
4 Seyyidimiz yārimüzdür Çār-yār-ı Muştafā*

‘Osmān Rađıallāhu ‘Anhu*

III

- 1 Biri Zī'n-nūreyn tābān ḡazret-i ‘Osmāndur*
2 Kāmī'-i tuḡyān u cehl ü cāmī'ü'l-Ḳur'āndur
3 Şāhib-i ḡilm ü ḡayā vü kāmیلü'l-İmāndur
4 Seyyidimiz yārimüzdür Çār-yār-ı Muştafā*

‘Alī Rađıallāhu ‘Anhu*

IV

- 1 Birisi kān-ı seḡāvetdür ḡeh-i Düldül-süvār
2 Heybet-i seyfin ḡörenler didiler bī-iḡtiyār
3 “Lā-fetā illā ‘Alī lā Seyfe illā Zū'lfikār¹³*
4 Seyyidimiz yārimüzdür Çār-yār-ı Muştafā*

* 6 II (4) yārimüzdür: yārimüz S / Çār-yār-ı Muştafā: Çihāriyār-ı Muştafā NS1, Çāriyār-ı Muştafā TKE, MK, Çehār-yār-ı TKR

* ‘Osmān Rađıallāhu ‘Anhu: Der Medḡ-i Emīre'l-Mü'minīn ‘Osmān Rađıallāhu Te‘ālā ‘Anhu MK

* 6 III (1) Zī'n-nūreyn: Zī'n-nūreyn-i TKR

* 6 III (4) yārimüzdür: yārimüz S / Çār-yār-ı Muştafā: Çihāriyār-ı Muştafā NS1, Çāriyār-ı Muştafā TKE, MK, Çehār-yār-ı TKR

* ‘Alī Rađıallāhu ‘Anhu: Der Medḡ-i Emīre'l-Mü'minīn ‘Alī Rađıallāhu Te‘ālā ‘Anhu MK

¹³ Hz. Ali ve kılıcı Zülfikar hakkında söylenen bu sözün manası şöyledir: “Ali'den başka genç/yiğit, er, Zü'lfikār'dan keskin kılıç yoktur." veya "Ali gibi kahraman kimse, onun kılıcı gibi kılıç yoktur." (Yılmaz, 1992: 100).

* 6 IV (3) Zū'lfikār: Zū'lfikār S

* 6 IV (4) yārimüzdür: yārimüz S / Çār-yār-ı Muştafā: Çihāriyār-ı Muştafā NS1, Çāriyār-ı Muştafā TKE, MK, Çehāriyār-ı TKR

7*

**Menba'ı'l-feyzi Veş'şafā Şahibü'l-luṭfi Ve'l-vefā A'nı
Muḥammed Muştafā Şallallāhu 'Aleyhi Ve's-sellem***

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

- 1 Muştafā vü Müctebādan irişür feyż-i Ḥudā
Silsile üzre 'ale't-tertīb işit min ibtidā
- 2 Aldılar feyż-i muḳaddem pişüvā-yı evliyā*
Ol Ebā Bekr ü 'Ömer 'Oşmān 'Alıyyü'l-Murtażā

Ḥasan-ı Başrı Raḥmetullāhi 'Aleyhi*

- 3 Murtażadan şoñra Başrı oldı ḥalkā muḳtedā
Gördiler ḥulḳın ḥasendür eylediler iḳtidā*

Ḥabīb El- 'Acemī Raḥmetullāhi 'Aleyhi*

- 4 Ba'dehū ḳā'im maḳām oldı Ḥabīb ey dil-rübā
İştihārı var 'Arabda 'ayn u cīm ü mīm ü yā*

* 7 S 4a, T 3b, TKE 5a, TKR 5a, NS1 5a, MK 12a

* Menba'ı'l-feyzi Veş'şafā Şahibü'l-luṭfi Ve'l-vefā A'nı Muḥammed Muştafā Şallallāhu 'Aleyhi Ve's-sellem: Menba'ı'l-feyzi Veş'şafā Şahibü'l-luṭfi Ve'l-vefā A'nı Ḥazret-i Muḥammed Muştafā Şallallāhu 'Aleyhi Ve's-sellem T, - TKE, TKR, NS1, MK. Silsile-nāme'nin ilk iki beyti TKR'de dört halife methiyesinden önce alınmıştır.

* 2 (a) Aldılar: Oldılar S

* Ḥasan-ı Başrı Raḥmetullāhi 'Aleyhi: Ḥasan El- Başrı Raḥmetullāhi 'Aleyhi NS1, - T, TKE, MK

* 3 (b) ḥulḳın: ḥulḳı MK

* Ḥabīb El- 'Acemī Raḥmetullāhi 'Aleyhi: Ḥabīb-i 'Acemī Raḥmetullāhi 'Aleyhi TKR, - S, T, TKE, MK

* İştihārı: İştihādı S

Dāvud-ı Tā'ī Raḥmetullāhi 'Aleyhi*

- 5 Ba'dehū Dāvud-ı Tā'ī itdi bu ḥalka nidā
Yumşadurdi mūmveş āhen dili ol bā-şadā

Ma'rūf-ı Kerḥī Raḥmetullāhi 'Aleyhi*

- 6 Ba'dehū Ma'rūf-ı Kerḥī rehber oldı bā-'aṭā
Kim anuñ nāmın yazup dir nāme üzre ey fetā*
- 7 Şıdķılan ol nāme'i şalsaydı şu içre meşā*
Ol 'azizūñ 'izzetiçün nāme ehlin bula tā*

Serīr-i Saķaṭī Raḥmetullāhi 'Aleyhi*

- 8 Ba'dehū geldi Serīr-i sīn ü ķāf u ṭā vü yā
Ḳalbi ya'ni 'arşdur üftāde ber v'ey istivā*

Cüneyd El- Bağdādī Raḥmetullāhi 'Aleyhi*

- 9 Ba'dehū geldi Cüneyd-i ma'den-i ḥilm ü ḥayā
Şehr-i Bağdāddandurur ol muķtedā-yı etķiyā*

* Dāvud-ı Tā'ī Raḥmetullāhi 'Aleyhi: - S, T, TKE, MK

* Ma'rūf-ı Kerḥī Raḥmetullāhi 'Aleyhi: - S, T, TKE, MK

* 6 (b) anuñ: anıñ MK / dir: der MK

* 7 (a) şalsaydı şu içre: şu içre şalsaydı TKE, TKR, NS1, MK / meşā: metā TKR, NS1, MK

* 7 (b) 'izzetiçün: ḥürmetiçün MK

* Serīr-i Saķaṭī Raḥmetullāhi 'Aleyhi: - S, T, TKE, MK

* 8 (b) 'arşdur: 'arşdur MK / istivā: üstüvā TKR

* Cüneyd El- Bağdādī Raḥmetullāhi 'Aleyhi: Cüneyd-i Bağdādī Raḥmetullāhi 'Aleyhi TKR, - S, T, TKE, MK

* 9 (b) Bağdāddandurur: Bağdāddandur S

Mümşād-ı Dīnūrī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi*

- 10 Ba‘dehū Mümşād-ı Deynūrī¹⁵ olupdur reh-nümā
Rāh-ı ‘ışk içre añā şusız uyan kes buldı mā*

Muḥammed Deynūrī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi*

- 11 Ba‘dehū geldi Muḥammed pīşüvā-yı eşiyā
Ol daḥi Deynūrdandur şāḥib-i bezl ü seḥā*

Muḥammed El- Bekrī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi*

- 12 Ba‘dehū geldi Muḥammed kim añā Bekr oldı cā*
Leyl-i zūlfinde gören vechin didi bedrū’d-dücā

Vaḥye’d-dīn-i Kāḍı ‘Ömer El- Bedrī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi*

- 13 Geldi andan şoñra Vaḥye’d-dīn-i Kāḍı bā-fenā*
Terk idüp ol māl u cāḥi ḳalbi bulmışdı ğınā*

* Mümşād-ı Deynūrī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi: - S, T, TKE, MK

¹⁵ S nüshasında “Mümşād-ı Deynūrī”, TKR ve NS1 nüshalarında “Mümşād-ı Dīnūrī”, TKE ve MK nüshalarında “Memşād-ı Dīnūrī” olarak harekendirilen meşhur evliyanın adı, bazı tasavvufi kaynaklarda da “Mümşād-ı Dīneverī” ve “Mimşād-ı Dīneverī” olarak da anılmaktadır (Uludağ, 1998: 224-226; Uludağ, 1991: 260; İz, 1997: 66).

* 10 (b) şusız: şusuz TKR, NS1, MK

* Muḥammed Deynūrī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi: - S, T, TKE, MK

* 11 (b) Deynūrdandur: Dīnūrdandur NS1, TKE, TKR, Dīnūrīdendür MK / bezl ü seḥā: bezl-i seḥā T, TKR, NS1

* Muḥammed El- Bekrī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi: Muḥammed-i Bekrī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi TKR, - S, T, TKE, MK

* 12 (a) Bekr: Bekrī NS1, beñzer S

* Vaḥye’d-dīn-i Kāḍı ‘Ömer El- Bedrī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi: Kāḍı Vaḥye’d-dīn Raḥmetullāhi ‘Aleyhi TKR, - S, T, TKE, MK

* 13 (a) bā-fenā: yā fetā NS1, MK

* 13 (b) bulmışdı: bulmuşdur MK

Bü Necib-i Sühreverdi Raḥmetullāhi ‘Aleyhi*

- 14 Geldi andan şoñra Şeyḥ-i Bü Necib-i pīşüvä*
Ol mürīdinde ḳomazdı zerrece meyl-i sivā

Ḳuṭbu’d-dīn El- Ebherī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi*

- 15 Geldi andan şoñra Ḳuṭbu’d-dīn-i derde mübtelā
Ehl-i derde rehber oldı çekdügiçün ol belā

Rüknü’d-dīn-i Necāşī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi*

- 16 Geldi andan şoñra Rüknü’d-dīn çün bād-ı şabā*
Ol Necāşīdür ki tağıtmışdurur tāc u ḳabā*

Şehābe’d-dīn Raḥmetullāhi ‘Aleyhi*

- 17 Ba‘dehū geldi Şehābe’d-dīn-i ‘abīd bī-riyā*
Anda cem‘ olmuşdı cümle ḥüsn-i ḥulḳ-ı aşfiyā

* Bü Necib-i Sühreverdi Raḥmetullāhi ‘Aleyhi: Şeyḥ Bü Necib Raḥmetullāhi ‘Aleyhi TKR, - S, T, TKE, MK

* 14 (a) Şeyḥ-i Bü Necib-i pīşüvä: Şeyḥ-i Bü Necib ü pīşüvä TKE, Şeyḥ ü Bü Necib ü pīşüvä TKR, NS1, Şeyḥ Ebü Necib ü pīşüvä MK

* Ḳuṭbu’d-dīn El- Ebherī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi: Ḳuṭbu’d-dīn Raḥmetullāhi ‘Aleyhi TKR, - S, T, TKE, MK

* Rüknü’d-dīn-i Necāşī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi: - S, T, TKE, MK

* 16 (a) bād: yād S

* 16 (b) tağıtmışdurur: dağıtmışdurur

* Şehābe’d-dīn Raḥmetullāhi ‘Aleyhi: - S, T, TKE, MK

* 17 (a) Şehābe’d-dīn: Şihābe’d-dīn NS1

Seyyid Cemāle'd-dīn Raḥmetullāhi 'Aleyhi*

- 18 Ba'dehū Seyyid Cemāle'd-dīn geldi şāliḥa
Zulmeti şem'-i cemāli irdi¹⁶ çün şemsi'd-ḍuḥā

İbrāhīm El- Zāhid Raḥmetullāhi 'Aleyhi*

- 19 Geldi andan şoñra İbrāhīm Zāhid zāhidā
Bī-riyā zūhdilen oldı rehber-i ehl-i hüda*

Aḥī Muḥammed Raḥmetullāhi 'Aleyhi*

- 20 Ba'dehū geldi Muḥammed kim Aḥī dirler aña
Şöyle eylük itdi ol kim tā kıyāmet ḥalḫ aña*

Pīr 'Ömer-i Ḥalvetī Raḥmetullāhi 'Aleyhi*

- 21 Ba'dehū geldi 'Ömer kim ḥalvetī der* rāh-ı mā¹⁷
Ḥalvet ü 'uzletde buldı iştihārı çün hümā

* Seyyid Cemāle'd-dīn Raḥmetullāhi 'Aleyhi: - S, T, TKE, MK

¹⁶ Nüshalarında "irdi" şeklinde harekelenen kelimeyi, ayırmak manasıyla "irdi" olarak da düşünmek mümkündür.

* İbrāhīm El- Zāhid Raḥmetullāhi 'Aleyhi: İbrāhīm Zāhid Raḥmetullāhi 'Aleyhi TKR, - S, T, TKE, MK

* 19 (b) zūhdilen oldı: zūhd eyledi MK

* Aḥī Muḥammed Raḥmetullāhi 'Aleyhi: - S, T, TKE, MK

* 20 (b) eylük: eylik TKR, NS1, MK

* Pīr 'Ömer-i Ḥalvetī Raḥmetullāhi 'Aleyhi: 'Ömer-i Ḥalvetī Raḥmetullāhi 'Aleyhi TKR, - S, T, TKE, MK

* 21 (a) ḥalvetī der: ḥalvetīdür MK

¹⁷ MK'de "rāh-ı mā" tamlamasına bitişik bir kelime daha bulunmaktadır. Söz konusu kelime sehven yazılmış olabilir.

Ahî Merem Raḥmetullāhi ‘Aleyhi*

- 22 Ba‘dehū geldi Merem¹⁸ kim ey ahî ol fi‘l-belā
Dem-be-dem at‘-ı sivā eylerdi bā-mirāz-ı lā

Hācı ‘İzze’-d-dīn Raḥmetullāhi ‘Aleyhi*

- 23 Geldi andan şoñra ‘İzze’-d-dīn-i bā-zillet Baba
Kim zelīl oldı ‘azīz oldı buyurdı müctebā*

Şadre’-d-dīn Raḥmetullāhi ‘Aleyhi*

- 24 Geldi andan şoñra Şadre’-d-dīn-i sırr-ı rā’ u bā
İtdi insān u melekler ol ‘azīzi merḥabā*

Seyyid Yaḥyā-yı Şirvānī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi*

- 25 Ba‘dehū Yaḥyā gelür ‘İsī- nefes kim cān-fezā
adri ‘ālā göñli ala seyyid ü devlet-sezā*

* Ahî Merem Raḥmetullāhi ‘Aleyhi: Merem Raḥmetullāhi ‘Aleyhi TKR, - S, T, TKE, MK

¹⁸ Eski harfli metinlerde “merem” olarak harekelendirilen bu kelimenin “Emrem” olması muhtemeldir. Bir halvetî silsile-nâmesi olan söz konusu şiirde, bu kelime ile Şeyh Ahî Emre Muhammed İrşâdi-i Halvetî kastedilmiş olabilir (www. pirhasanhusameddinussaki. org 12. 04. 2010).

* Hācı ‘İzze’-d-dīn Raḥmetullāhi ‘Aleyhi: ‘İzze’-d-dīn Raḥmetullāhi ‘Aleyhi TKR, - S, T, TKE, MK

* 23. beyit T’de 24. beyit.

* Şadre’-d-dīn Raḥmetullāhi ‘Aleyhi: - S, T, TKE, MK

* 24. beyit T’de 23. beyit.

* Seyyid Yaḥyā-yı Şirvānī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi: Seyyid Yaḥyā Raḥmetullāhi ‘Aleyhi TKR, - S, T, TKE, MK

* 24 (b) seyyid ü devlet-sezā: seyyid-i devlet-sezā S, TKR, MK

‘Ömer Erzincānī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi*

- 26 Ba‘dehū geldi ‘Ömer kim sırr-ı ‘ayn u mīm ü rā
Cāy-ı Erzincān olupdur ġāfile nūru’l-verā

Muḥammed Aḳsarāyī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi*

- 27 Ba‘dehū geldi Muḥammed Aḳsarāyīdür şehā
Bir sarāy-ı ma‘nevī ol yapdı kim yitmez bahā*

Hācı Hāmid Sultān Raḥmetullāhi ‘Aleyhi*

- 28 Geldi andan soñra Sultān Hācı¹⁹ Hāmid hāmidā
Ḥamd-i Ḥaḳkı şıdkılan itmek dilerdi ol edā

Ya‘küb-ı ‘Ayıntābī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi*

- 29 Geldi andan soñra Ya‘küb-ı ‘Ayıntābī ayā*
Ḥāk-ı pāyı ‘ayna tāb u çeşm-i cāna tütüyā*

Aḥmed-i Rümḳal‘avī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi*

- 30 Ba‘dehū Aḥmed ṭulū‘ itdi tamām ey mehlikā
Zulmetin ırdı²⁰ ḳulūbuñ ġün gibi virdi ziyā

* ‘Ömer Erzincānī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi: - S, T, TKE, NS1

* Muḥammed Aḳsarāyī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi: - S, T, TKE, NS1

* 27 (b) ol yapdı: yapdı o S

* Hācı Hāmid Sultān Raḥmetullāhi ‘Aleyhi: Hācı Hāmid Raḥmetullāhi ‘Aleyhi TKR, - S, T, TKE, MK

¹⁹ Nüşhalarda “hacı” olarak yazılan kelime vezin ve imla gereği “hācı” olarak alınmıştır.

* Ya‘küb-ı ‘Ayıntābī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi: - S, T, TKE, MK

* 29 (a) ‘Ayıntābī: ‘Ayıntābīdür T

* 29 (b) tāb u: nāb u T, tābe S

* Aḥmed-i Rümḳal‘avī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi: Şeyḫ Aḥmed-i ‘Ayıntābī Raḥmetullāhi ‘Aleyhi TKR, - S, T, TKE, MK

²⁰ Nüşhalarında “ırdı” şeklinde harekelenen kelime, ayırmak manasıyla “ırdı” olarak alınmıştır.

31 H̄alvet ü ‘uzletde f̄anī itdi v̄arın muṭlaḳā
Ol fenā-ender-fenā içre beḳā buldı beḳā

32 ‘Ayıntāb içre velī Rūmḳal‘adandur sabıḳā*
Pīrümüzdürler görindi ‘ahd ü teslīm ü rızā*

H̄alīlī El-Mar‘aşı Ki Nāzım-ı İn Du‘ānāme Est*

33 Cümle bunlaruñ ḳapusında H̄alīlīdür gedā*
Āsitānı seglerinden itmesün Mevlā cüdā*

34 Āb-ı rüyı ‘izzetiçün bunlaruñ yā Rabbenā
“Lā-tüsevvid vechenā vāḡfirlenā vāḡfirlenā”^{21*}

35 Bunları kim şıdkılan yād eyleyüp ḳılsa du‘ā
Olısdur ḫāceti ir giç anuñ şeksüz revā*

36 Enbiyā vü evliyāya çok selām u çok senā
Bendeden İşāl ola min ibtidā tā intihā

* 32 (a) Rūmḳal‘adandur: Rūmḳal‘adandır MK

* 32 (b) görindi: göründi S, T, NS1, MK

* H̄alīlī El-Mar‘aşı Ki Nāzım-ı İn Du‘ānāme Est: -T, TKE, TKR, MK

* 33 (a) bunlaruñ: bunlarıñ MK / H̄alīlīdür: H̄alīlī der MK

* 33 (b) seglerinden: seglerinde NS1, itleründen T

²¹ “(Ya Rabbi) yüzümüzü karartma, kusurumuzu ört, bizi affet.” mealinde bağışlanma duası.

* 34. beyit T, TKE, TKR, NS1 ve MK’de 35. beyittir.

* 35 (b) giç: geç NS1, MK / şeksüz: şeksiz S, MK. 35. beyit T, TKE, TKR, NS1 ve MK’de 34. beyittir.

8*

Kaşide-i İbret-nümā

Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün

- 1 Nazar kı̄l kim dūrūst ūāhib-naẓarlarđan 'alāmetdūr
Uyan kim hā^vb-ı ğaflet bī-ħaberlerden 'alāmetdūr*
- 2 Şu deñlü ser-firāzān ħākilen yeksān olupdur kim*
Dūzerler kōze nār iħre o serlerden 'alāmetdūr
- 3 Dūūerse arz-ı beyzāda benefūe bergine baħ kim
Őu mūūġin ħāl-i ğarrā sīm-berlerden 'alāmetdūr
- 4 Ćemende tāze sūnbüller ūeħer ūebnem dūūen ğüller*
'İzārında nigāruñ zūlf-i terlerden 'alāmetdūr*
- 5 Yaħāsı ğonĉanuñ ĉāk olduĝı ğūlūende oldur kim
Ecel pīrāhenin yırtan pūserlerden 'alāmetdūr*
- 6 Ğōzi nergislerūñ pūr-nem ğeĉer bu bāĝ-ı fānīde*
Ğōzi yaūlı ğeĉen pīr ü pederlerden 'alāmetdūr*

* 8 S 5b, T 5a, TKE 6b, TKR 8a, NS1 8a, MK 13a

* 1 (b) ğaflet: ğafletden MK

* 2 (a) ħākilen: ħākile S

* 4 (a) dūūen: dūūer MK

* 4 (b) nigāruñ: nigāriñ MK

* 5 (b) pūserlerden: piserlerden S, TKE

* 6 (a) nergislerūñ: nergeslerūñ TKE, nergisleriñ MK / bu: o MK

* 6 - S, T, TKR

- 7 Yürekde lālenüñ t̄āğı kızıl kı̄an gibi yaprağı*
Şu dāğ-ı ḥasret ü ḥün-ı cigerlerden ‘alāmetdür*
- 8 Belā bārın çeküp her dem kı̄atardan kı̄alma ey sālİK*
Belā-keşlik bu menzil içre nerlerden ‘alāmetdür
- 9 Şikāra açsa şehbāzuñ cenāḥın gör ki ma‘nāda
Erenler açduğı şol bāl u perlerden ‘alāmetdür*
- 10 Er ol dünyāyı terk eyle añā zen gibi meyl itme
Ki dünyāya t̄alağ virmek yig erlerden ‘alāmetdür*
- 11 ‘Abā-püşlik kı̄anā‘at ehli dillerden nişān oldu
K̄abā geymek t̄ama‘dan zīb ü ferlerden ‘alāmetdür
- 12 Bülend-himmet olup servi gibi t̄oğruluk it ey dil*
Ki gejlİK dār-ı dünyāda kem erlerden ‘alāmetdür*
- 13 Dilerseñ dürr-i meknūnı nuḫḫ deryāsına t̄al kim
Şadef-i lafzı vü ma‘nāsı güherlerden ‘alāmetdür
- 14 Mezellet ihtiyār eyle olasıñ mu‘teber āḥir
Ki zillet ihtiyārı mu‘teberlerden ‘alāmetdür
- 15 Ḥalīlī āteş-i ğamda Ḥalīlu’lah gibi şabr it
Ki şabr itmek belāda pür hūnerlerden ‘alāmetdür

* 7 (a) t̄āğı: dāğı TKE, TKR, NS1, MK

* 7 (b) dāğ-ı ḥasret ü: dāğ-ı ḥasret T, NS1 / ḥün-ı: ḥünīn-i T

* 8 (a) iy: ey S, NS1, MK

* 9 - T, TKR, beyit TKE, NS1 ve MK’de 12. beyittir. 9 (b) bāl u: bāl NS1

* 10 (a) yig: yeg NS1, MK

* 12 - T. 12 (a) servi: serv NS1 / gibi - S

* 12 (b) gejlİK: keclİK TKE, TKR, NS1 / keçlik MK / kem erlerden: kemerlerden TKR

9*

Mu‘aşşer-i Râci‘-i Hayât

Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün

I

- 1 Ey hayâtından habersiz isteyen âb-ı hayât*
- 2 Bulmağ isterseñ Hızırveş pendüme kıl iltifât*
- 3 Sendedür âb-ı hayât u Selsebîl ey pāk zāt*
- 4 Sendedür enhâr-ı bâğ-ı cennet ey hūrî-şifât*
- 5 Sendedür Ceyhün u Seyhün sendedür Nîl ü Fırât*
- 6 Sendedür nevrüz u ‘îd u sendedür Qadr ü Berât*
- 7 Sendedür keşf ü kerâmât sende sırr-ı mu‘cizât*
- 8 Âdem-i ma‘nî çü sensin â‘lem-i her müşkilât*
- 9 Ma‘nevî âyînesin bağ sendedür hep mümkünât
- 10 ‘Âlem-i kübrâ özünüdür ekrem-i her kâ’inât*

Gel hayātuñ qadrini bil itmedin gâfil vefât²²

* 9 S 6a, T. 5a, TKE 7b, TKR 8b, NS1 8b, MK 13b

* 9 I (1) habersiz: habersiz MK

* 9 I (2) Bulmağ: Bulmağ TKE / Hızırveş: Hızırveş S, MK / pendüme: pendime TKE, NS1, MK

* 9 I (3) âb-ı hayât u: âb-ı hayât S / I (3) T’de 5. mısra.

* 9 I (4) enhâr-ı bâğ-ı cennet: enhâr u bâğ u cennet T

* 9 I (5) T’de 3. mısra.

* 9 I (6) nevrüz u: nevrüz-ı S, T / ‘îd u: ‘îd MK / Qadr ü: Qadir ü TKR, NS1, Qadr MK

* 9 I (7) sende: sendedür S, NS1, MK / keşf ü kerâmât: keşfi kerâmât TKR

* 9 I (8) Mısra TKE, TKR, NS1 ve MK’de 10. mısradır.

* 9 I (10) Mısra TKE, TKR, NS1 ve MK’de 8. mısradır.

²² MK nüshasında bendlerin sonundaki mütekerrir mısraın son kelimesi “memât” olarak alınmış ve yanına da “vefât” kelimesi ilave edilmiştir.

II

- 1 Hüsniñüñ bâğı hazân olup şehâ bozulmadın *
- 2 Tâğılup sünbül şaçuñ gül gibi vechüñ şolmadın *
- 3 Hâlet-i nez‘a varup bülbül dilüñ tütulmadın *
- 4 Bağlanup soñ dem dehânuñ gözlerüñ örtülmedin *
- 5 Ağlaşup yârânlaruñ hep tönlaruñ şoyulmadın *
- 6 Halk arasında fulân ölmüş diyü tıyulmadın *
- 7 Kâbr içinde taş u toprak gözlerüñe tölmedin *
- 8 Çürüyüp nâzük tenüñ hâk ile yeksân olmadın *
- 9 Hâyf eger mehcür olursañ Hâkka vuşlat bulmadın *
- 10 Dirligünde gülme ey döst başuñ ağla ölmedin *

Gel hayātuñ kadrini bil itmedin gâfil vefât

III

- 1 Çünkü bildüñ tâç u tahtı tağıdur bu rüzigâr *
- 2 ‘Âkıleseñ kendüñ eyle raht u bahtı târumâr *
- 3 Tâç u tahtı neylesün ‘âkıl olan ey tâcîdâr *
- 4 Cün olupdur başına çok tâcîdâruñ tâcî dâr *

* 9 II (1) Hüsniñüñ: Hüsniñüñ TKE, NS1, MK / bozulmadın: bozulmadan NS1

* 9 II (2) Tâğılup: Dâğılup TKE, TKR, NS1, MK / vechüñ: vechiñ MK / şolmadın: şolmadan NS1, MK

* 9 II (3) dilüñ: diliñ TKR, MK / tütulmadın: tütulmadan NS1, MK

* 9 II (4) soñ: şol S / gözlerüñ: gözleriñ MK

* 9 II (5) yârânlaruñ: yârânlarıñ MK / tönlaruñ: tönlarıñ MK

* 9 II (6) ölmüş: ölmüş MK / diyü: deyü S, MK / tıyulmadın: tıyulmadan NS1, MK

* 9 II (7) tölmedin: tölmeden NS1, MK

* 9 II (8) olmadın: olmadan NS1, MK

* 9 II (9) Hâkka: yâre S, TKE, TKR, NS1, MK / bulmadın: bulmadan NS1

* 9 II (10) Dirligünde: Dirligiñe NS1 / ölmedin: ölmeden MK

* 9 III (1) bildüñ: bildiñ MK / tağıdur: dağıdur TKE, TKR, NS1, dağıdır MK

* 9 III (2) kendüñ: kendiñ MK / târumâr: târmâr TKR

* 9 III (3) iy: ey S, TKE, NS1 / tâcîdâr: tâcdâr TKE, TKR, MK

* 9 III (4) tâcîdâruñ: tâcdâruñ TKE / tâcî dâr: tâc dâr S, NS1, MK

- 5 “Len tenālū'l-birre”²³ den kim oldı ise hişşedār
6 Sevdügi yolında itdi sevdügünü hep nişār*
7 Ger dilerseñ kim olasın dü cihānda bahtiyār*
8 Terk-i dāreyn eyleyüp faqr u fenā kıl ihtiyār
9 Dürr-i şehvār ister iseñ bī-bahā vü yādigār*
10 Kaṭre-i pende şadef gibi kulaḳ tūt ey nigār

Gel ḫayātuñ ḳadrini bil itmedin ḡāfil vefāt

IV

- 1 Yārini yarın görenler gördiler yārin bugün
2 Yarın anda görmeyenler görmedi yārin bugün
3 Ṭālibā tuymaḳ dilerseñ yārūñ esrārın bugün*
4 Ğüş tūt ebdāl-ı ‘ışḳa diñle güftārın bugün
5 Ḥarc iden yārūñ yolında naḳdinūñ vārın bugün*
6 Yarına ḳalmaz görür ol rüy-ı dildārın bugün
7 Diñleden bülbül gibi dildārına zārın bugün*
8 Ṭañ mı iy münkir gürürse rüy-ı dildārın bugün*
9 Diñleme a‘mālaruñ rü’yetde inkārın bugün
10 İstimā‘ eyle görenler pend ü iḳrārın bugün*

Gel ḫayātuñ ḳadrini bil itmedin ḡāfil vefāt

²³ “Len tenalü'l-birre hatta tünfikü mimmâ tühıbbûn: Sevdiklerinizden infak etmedikçe birre/iyiliğe ulaşamazsınız. Kur’an-ı Kerim, 3/92.

* 9 III (6) sevdügünü: sevdügini TKE, TKR, NS1, MK

* 9 III (7) bahtiyār: pāydār S

* 9 III (9) bī-bahā vü: bī-bahā² MK

* 9 IV (3) yārūñ: yāriñ TKR, NS1

* 9 IV (5) yārūñ: yāriñ TKR, NS1 / naḳdinūñ: naḳdiniñ TKR

* 9 IV (7) dildārına: gülzārına TKE

* 9 IV (8) iy: ey S, TKE, NS1 / rüy-ı dildārın: rüy-ı gülzārın S, T, TKE, NS1

* 9 IV (10) eyle görenler: eyle nedür gör T

V

- 1 Fi'l-meşel gāyetle şadrancbāz imiş bu kā'ināt
2 Eyle şadrancbāz imiş kim eylemiş Leclācı māt*
3 Ger dilerseñ kā'inātuñ lu'b u mekrinden necāt
4 Fılveş şadranc-ı dilden tarh idüp dünyāyı at
5 Fikr ü tedbır it piyādeñveş öküñce at at*
6 Ey dil-ārām üstüñe etmezden öñ Leclāc at
7 Ruları alına bama pırezendür bı-şebāt
8 Ferzveş bend eyle nefsüñ itmesün hıç seyyi'āt*
9 'Āıbet ey şāh-ı 'ālem dinmedin hauñda mat*
10 İstimā' eyle Hālilüñ pendini able'l-memāt

Gel hayātuñ adrini bil itmedin gāfil vefāt

* 9 V (2) kim: ki NS1, MK

* 9 V (5) Fikr ü: Fikr MK / piyādeñveş: piyādeveş MK

* 9 V (8) nefsüñ: nefsün S

* 9 V (9) şāh-ı 'ālem: şāh 'ālemde MK

10*

Kaşide-i Pend*

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

- 1 Dürr-i meknün ister iseñ her dü 'âlem tâbdâr*
Kaşre-i pende şadefveş gel kulağ tut iy nigâr*
- 2 Cân kulağın tutdı yir yir nüktedân-ı 'aşıkân
Diñle iy dil şadıkâne neylemekdür yaşî kâr*
- 3 Bu güzergeh-hānede çünkim degülsin ber-ķarār
Ey müsāfir hāzır eyle zād-ı rāh-ı kūy-ı yār
- 4 Tekyelenme dār-ı dīvārın bu dehrün iy gözüm*
Bağ harāba yüz tatar olmaz esāsı üstüvār*
- 5 Pāydār olmaz bu dehr-i pīrezen pür āl imiş*
Āline aldanma anuñ el çeküp merdānevār
- 6 Devleti zillet bu dehrün rāhatı miñnetdürür
Mālī mār oldı şağın kim sükkeridür semm-i fār

* 10 S 7a, T 6a, TKE 8b, TKR 10a, NS1 10a, MK 14b

* Kaşide-i Pend: Kaşide-i Pend-nāme MK

* 1 (a) tâbdâr: tâbıdâr TKE

* 1 (b) iy: ey S, TKE, NS1

* 2 (b) Diñle: Söyle T, TKE, TKR, NS1, MK

* 4 (a) Tekyelenme: Tekyelenmeye S / dehrün: dehrin TKR / iy: ey S, NS1

* 4 (b) esāsı: esās MK

* 5 (a) Pāydār: Pāyidār TKE, TKR, NS1

- 7 Tâç u tahtı raht u bahtı tağıdur bād-ı ecel*
Çünkü tağıtdı Süleymān tahtını bu rūzigār*
- 8 Vāsi' u rüşen sarây içre şu kim şıgmaç bugün
Olısardur 'âkıbet anuñ mezârı teng u tār*
- 9 Neylesün dānā müzeyyen kaçır u fāhır cāme'i
Çün libās āhır kefen olur aña mesken mezār
- 10 'Aybuñı biñ kez libās-ı fahrilen itseñ dişār*
Keşf ider dest-i ecel 'uryān olursın şermsār*
- 11 Hep bu bezm içre berāber devr ider cām-ı ecel
Farq olunmazsın küleh-püş ol gerekse tādudār*
- 12 Rihleti āhır beyān eyler tehi-dest pādişāh
Baç bu ma'nide gedā oldı ğanı vü şeh-süvār*
- 13 Kāmuranlık isteyen kes olmadı maşşud-res*
Nā-murād ol kim olasın kāmuran u kāmkar*
- 14 Hālete mānī' tutulmaz muṭlakā bu müstenid*
Ger tecellide tesellī olsa 'adl üzre ne var

* 7 (a) tağıdur: dağıdur S, TKE, TKR, NS1, MK

* 7 (b) tağıtdı: dağıtdı S, TKE, TKR, NS1, MK / tahtını: milkini TKR

* 8 (b) tār: dar S

* 10 (a) 'Aybuñı: 'Aybuñı NS1 / dişār: şār S

* 10 (b) şermsār: şerrmesār TKE

* 11 (b) küleh: külāh T, MK / tādudār: tādār T, TKE, TKR, NS1, MK

* 12 (b) oldı ğanı vü şehsüvār: ol kim olasın kāmkar T, vü - TKE

* 13 (a) Kāmuranlık: Kāmranlık T, NS1, MK

* 13 - T, 13 (b) kāmkar: kāmkan MK

* 14 (a) müstenid: müstened S, TKE, TKR, NS1

- 15 Az olur ŧimdi ‘adālet mŧstenidde ey emīr*
Her ne itmek ŧānuña lāyık gŧrŧrseñ eyle var
- 16 Bildiler meyl-i sivā ŧirk-i ħafīdŧr salikān
Bu sebebden itdiler rāh-ı fenāyı iħtiyār
- 17 Kāhr-ı Ħaħdan ħavf iderseñ dīnde ol ŧābit-ħadem
Çŧnki eŧcār oldu yirde ħavf-ı bāddan pāyidār*
- 18 Ħaŧre inkār eylemezseñ ‘adle yŧz tŧt mīr-i men
Çŧnki iħrār eyler iseñ itme zŧlmi zīnhār
- 19 Ħaŧr u neŧri kim ki inkār eyler ise dīnlesŧn*
İki ŧāhiddŧr aña faŧl-ı ħazān ilen bahār*
- 20 Ger ŧoñuñda yādigār isterseñ ey ŧeh ‘ādil ol*
Olmaya ‘adl eylemekden ŧzge ol ŧoñ yādigār*
- 21 Ħaħħ u bāṭıl arasın farħ eyle nŧr-ı ‘aħlilen*
Nefs-i kāfir ŧzre dā’im ŧal ‘Alīveŧ Zŧ’lfiħār*
- 22 Yahŧi nāmi zindedŧr Nŧŧi’r-revānuñ ‘adlilen*
Sen revā mı mŧ’min iken olmayasın nāmudār

* 15 (a) mŧstenidde: mŧstenedde S, TKE, TKR, NS1 / emīr: emīn MK

* 17 (b) yirde: yerde NS1 / pāyidār: pāydār TKR, NS1

* 19 (a) Ħaŧr u: Ħaŧr T

* 19 (b) ilen: ile S, T

* 20 (a) ey ŧeh: ey ŧāh T

* 20 (b) ol: ŧñ T, TKE, TKR, NS1, MK / yādigār: yādgār TKR, NS1

* 21 (a) Ħaħħ u: Ħaħħı TKR, ‘aħlilen: ‘aħlile S, T, TKR, MK

* 21 (b) dā’im: her dem T, TKE, TKR, NS1, MK / Zŧ’lfiħār: Zŧ’lfiħār S, MK, Zŧ’lfeħār NS1

* 22 (a) zindedŧr: zinde NS1 / Nŧŧi’r-revānuñ: Nŧŧŧi’r-revānuñ MK

- 23 Kendü yahşi olmağičün zılm ü mālā meyl iden*
Tīg-i cevherdāra urdı kendüzin cevher umār*
- 24 Fıkr-i ‘ıŷyān ibtidā İblīs dürtmekden olur*
Tende yir yir ger daħidür terveŷ olmağdan ıpolar
- 25 Bende-i üftādeye ŷāhum deyü ħōr bağma kim*
Ĥākilen yeksān olur āħir gedā vü ŷehriyār
- 26 Mūr-ı miskīn ü meges gönlin daħi incitme kim*
Yol ıpodı dergāhına çün her gönülden Kırdigār*
- 27 Her gönül ma‘nen senüñdür gel ğubār irgürme kim*
İrmesün āyīne-i ‘ālem-nümāñ üzre ğubār*
- 28 Ĥut zübānuñ söz-i ŷekden dil periŷān itme kim*
Kendüñi ser-tā-ğadem ger ŷem‘veŷ yandursa nār*
- 29 Her ıparıfdan nāzil olsa üstüñe seyl-i belā*
Ĥarlığanma ıpatreveŷ nüş eyleyüp miŷ-i biħār*

* 23 (a) Kendü: Kendi S, T / olmağičün: olmağ için TKR

* 23 (b) kendüzin: kendözin TKR, NS1

* 24 (a) İblīs: İblīsi T

* 25 (a) ŷāhum: ŷāham S, TKE, TKR

* 26 (a) miskīn ü: miskīn T

* 26 (b) - MK

* 27 (a) - MK, ma‘nen: ma‘nī NS1

* 27 (b) MK‘de 26 (b)‘dir.

* 28 (a) ŷekden: ŷükden TKE, ŷikden TKR, sekden NS1/kim: ħiç T, TKE, TKR, NS1, MK

* 28 (b) ser-tā-ğadem: ser-tā-ğadim NS1

* 29 (a) seyl-i belā: siyl-i belā TKE, TKR

* 29 (b) nüş eyleyüp: nüş eylegil TKR / nüş: - NS1

- 30 Tut t̄arīḳ-ı ḥilmi t̄ūfān itse ḥāsīd ey re'is*
 Vaḳt-i mevc-ārām keṣtī ṣıḳl-i lengerden t̄utar*
- 31 İnkisār irse dil-i āṣūftūne ṣabr eyle kim
 Devr elinden cām-ı Cemṣīde irüpdür inkisār*
- 32 Bir ḥayāl-i zılla beñzer 'ālem-i 'ibret-nümā
 Yā merāyā içre ṣüretler 'aküsi reftekār*
- 33 Niçe yıllar 'iṣ u nūṣ itseñ beḳā bir demce yoḳ*
 Var mı fikr it hiç ṣafāsına bu devrün i'tibār*
- 34 Bu beḳāsız müstenidlen mālilen faḫr eyleme*
 'Ārif iseñ meskenetlen faḫrilen kıl iftiḫār*
- 35 Ḥ^vācenüñ zīnetle faḫrı gör neye beñzer didüm*
 Düşde müflis geydi bir zerrīn libās-ı müste'ār
- 36 Zīver ü zīnetle gerçi ḥ^vāce bilmez faḫr ider*
 Zeyn-i zenden merd olanlar itdiler ḡāyetle 'ār

* 30 (a) ḥilmi: ḥilm MK / itse: itse itse TKE / ey: - TKE

* 30 (b) Vaḳt-i mevc-ārām: Vaḳt-i mevc-ārām-ı TKE, TKR, NS1

* 31 (b) Devr: Derd S / Cemṣīde: Cemṣīd MK

* 32 (b) 'aküsi: 'aks T, 'aksüsi MK / reftekār: fitnekār T

* 33 (a) 'iṣ u: 'iṣ T, MK / beḳā - S

* 33 (b) devrün: dehrün T

* 34 (a) müstenidlen: müstenedlen S, T, TKE, müstenedle TKR, MK / mālilen: mālile TKR, MK

* 34 (b) meskenetlen: meskenetle S, T, meskenetilen NS1

* 35 (a) Ḥ^vācenüñ: Ḥocanuñ S, TKE, TKR, NS1, MK / didüm: dedim NS1

* 36 (a) ḥ^vāce: ḥoca TKR, MK

- 37 Zāl-i dünyā her iki gün bir kişiyle oynaşur
Merde lâyiķ mı şu zen kim ide nā-maḥrem kenār *
- 38 Beyt içinden zen mu‘ammāveş ḥurūc itmezse ḥüb *
Bed-zen oldur göstere nā-maḥreme hār u sivār
- 39 Gül‘izār-ı dehre bülbül gibi dil virme şaķın
Çünkü bu bāğ-ı fenā içre ne gül ḳalır ne ḥār *
- 40 Köhne bāğun berg ü bārına muḳayyed düşme kim *
‘Ārif-i bī-ḳayda verdi ḥārdur her beg ü bār *
- 41 İtme ‘aşfūr üzre var şehbāz-ı lā-hūtī-şifat
Çıķ hevā-yı hū-yı yā Hūnuñ hümāsın ḳıl şikār
- 42 Mürveş rāh-ı ṭama‘da dānekeşlikden gözüm
Ḳāni‘a fehmi it ki yigdür ḥāk görmek mişl-i mār *
- 43 Hızır elinden ḳāni‘ ‘aṭşān olan minnetle ger *
Cān virürse içmeye āb-ı ḥayāt-ı ḥoş-güvār *
- 44 Gel tevekkül eyle şanma ḳalāsın ‘uryān u aç
Rızḳuña itdi tekeffül rāzıḳ-ı Perverdigār

* 37 (a) ide: itdi TKE, TKR, NS1, MK

* 38 (a) içinden: içinde S, T, TKR / ḥüb: ḥüüb MK

* 39 (b) ḳalır: ḳalır TKR,

* 40 (a) berg ü: bergi TKR

* 40 (b)) verdi: var di S, MK / berg ü: berg TKR, MK, bergi S, T, NS1

* 42 (b) yigdür: yegdür NS1

* 43 (a) Hızır: Ḥazīr S

* 43 (b) āb-ı ḥayāt-ı: āb-ı ḥayvān-ı TKR, NS1

- 45 Her neye mâlik iseñ yolında bezl eyle anuñ*
“Len tenālũ'l-birre”²⁴ den ger olduñ ise hişşedâr
- 46 Ağniyâdan la'l ü gevher-bağşa çü merd oldu nâm*
Aşhiyâ kılletde vârin eyleyendür târumâr
- 47 Terk-i dünyâ hâk-i râhı râh-ı eflâki geçer*
Çün saħî bir yirde şıytı çok diyâr eyler güzâr*
- 48 Ferr-i himmet kârvân-ı râh-ı ‘ışk olmuşdurur*
Perr-i bülbül nerdübân-ı ‘ar‘ar u serv ü çinâr*
- 49 Bunda sâkin ehl-i dil ‘uğbâda tâcirlik kılur
Hâ^vce çinde tâciri ya‘nî gezer âhar diyâr*
- 50 Merd-i kâsib kim meşekkatden irilenmiş eli
Dörpidür düzlenmemiş nefse sürer leyl ü nehâr*
- 51 Müdrük evlâd-ı zinâdan ebleh-i dil-sâde yig*
Yaşidür bağı zağaldan bârkeşlikde ħimâr

* 45 (a) bezl: bez S

²⁴ “Len tenalũ'l-birre hatta tũnfikũ mimmâ tũhibbũn: Sevdiklerinizden infak etmedikçe birre/iyiliğe ulaşamazsınız (Kur’an-ı Kerim, 3/92).

* 46 (a) la'l ü gevher-bağşa: la'l-i gevher-bağşa S, MK

* 47 (a) hâk-i râhı râh-ı eflâki: hâk-i râhu râh-ı eflâki TKE, hâk-i râh-ı eflâki NS1, MK

* 47 (b) yirde: yerde NS1

* 48 (a) kârvân-ı râh-ı ‘ışk: kârvân-ı râh-ı ‘arş T, TKE, NS1, MK, kârvân-ı râh-ı ‘arş TKR

* 48 (b) Perr-i bülbül: Berr-i bülbül S / nerdübân-ı ‘ar‘ar u serv ü çinâr: nerdübân-ı ‘ar‘ar serv çinâr T, nerdübân-ı ‘ar‘ar u ser-serv ü çinâr TKE, nerdübân-ı ‘ar‘ar u serv çinâr NS1, MK

* 49 (b) Hâ^vce: Hoca TKE, TKR, MK / çinde: çinden MK

* 50 (b) Dörpidür: Dörpüdür TKR, Derpü der NS1, Derpüdür MK / sürer: sür MK

* 51 (a) ebleh: eyle NS1

- 52 Kavl ü fi'îl içre hâlel âşâr-ı naqş-ı dildürür*
 Kaşruñ oldı naqşı çün kayşer kuşürından şî'âr*
- 53 Siflî'i manzûr idinme hûb-rû olsa dañi*
 Çeşmüne mîh dikme zerden olsa hem hâliş 'ayâr*
- 54 Gürgerlik yig degül mi 'âşık-ı ğayret-keşe*
 Rûy-ı nâdân gözlemekden diñlemekden bâ-sitâr*
- 55 Ehl-i dünyâdan vefâ semden şifâ umma şağın
 Çün Ebû Cehl olmamışdur Muştafâya yâr-ı ğâr*
- 56 Yâr-ı şâdıķ oldurur kim ola her hâlûñde yâr
 Şâdılık vaķtinde dil-şâd ola ğamda ğamgisâr
- 57 Gül gibi her hâra büy-ı sırruñı keşf itme var*
 Ğoncaveş la'l-i lebûñ yum eyleme şavt-ı hezâr*
- 58 Gel enelden ğiñ yürî 'acız içre da'vâ eyleme*
 Kıldı Mansûruñ bu hâlet başına dünyâyı dâr

* 52 (a) Kavl ü: Kavl T. Mısraın vezni bozuk.

* 52 (b) Kaşruñ: Kaşruñ NS1 / naqşı: naqş MK

* 53 (a) Siflî'i : Sifle'i T, TKE, TKR, MK, Sefle'i NS1

* 53 (b) mîh: meğ NS1 / hem: - MK

* 54 (a) Gürgerlik: Gürgerlik TKE, TKR, NS1 / yig: yük S, yeg NS1

* 54 (b) diñlemekden: deñlemekden NS1

* 55 (b) Cehl: Cehil NS1

* 57 (a) sırruñı: sırruñı S, TKR, NS1

* 57 (b) lebûñ: lebiñ NS1 / eyleme: eylemeye S

* 58 (a) ğiñ: geyñ NS1 / eyleme: etme kim TKE, TKR, NS1, MK

- 59 Ƙadr-i bī-noḳṣān dilerseñ tāzelikden ƙıl ‘amel*
Kim dıraht-ı tāze eksüksüz virür ‘ādetde bār*
- 60 ‘Işƙ odı yaƙmaz beni pīrem diyü ye’s itme kim*
Nāra düşse huşƙ terden yaḥşidür tutmaƙda bār*
- 61 Her ne ‘ālemde olursañ ‘aynı olsun ol zamān*
Olsa zer nār-ı şedīd içre olur ğāyetle ḥār*
- 62 Ger mürebbe‘lik dilerseñ eyle kāmīl ḥidmetin*
Ḥidmet-i kāmilde olmuşdur mürebbe‘ Çār-yār*
- 63 Merdümüñ resmi degül ḥöd-bīn ola ey nūr-ı ‘ayn*
Baƙ ki ḥöd-bīn olmayanuñ yüzler üzre yiri var
- 64 Gördiler dīdār-ı yārin muntazır ‘uşşāƙlar
Görmedi dīvār-ı dārın çekmeyenler intizār*
- 65 Yüz yaƙınuñdan çevürme dīde-i bīnā gibi
Dūr-bīn olma gözüm tā olmayasın eşƙibār

* 59 (a) tāzelikden: tāzelikde T, TKE, TKR, NS1, MK

* 59 (b) ‘ādetde: ğāyetde T / eksüksüz: eksüksüz NS1, eksiksiz S, T, MK

* 60 (a) pīrem: pīrim NS1

* 60 (b) huşƙ: huşƙ u T / bār: ār MK

* 61 (a) ‘aynı: ‘ayn T, MK / olsun: olsun T, TKE, TKR, NS1 / ol: her MK

* 61 (b) içre: - MK

* 62 (a) ḥidmetin: ḥidmeti S, TKR, NS1, MK

* 62 (b) Çār-yār: Çihār-yār NS1

* 63 (a) ḥöd-bīn: bīn MK

* 64 (b) dīvār-ı dārın: dīvārın NS1, dīdār-ı dāreyn MK

- 66 Yār-ı rüşen-dil getürse nâ-pesendî yoşma kim *
Nehr-i pāk üzre ‘ayb mı gelse hâşâk-i hezâr *
- 67 ‘Ayb-bîñ oldı anuñçün taşra düşdi ser gözi *
Sır gözi baqmadı ‘ayba dilde andan tutdı dâr *
- 68 Hıç zışti yoqdurur kim anda hûbı olmaya
Zengî-i şeb-rengē baq dendānı dürr-i şâh-vâr *
- 69 Hırqa-pūşa bed-nazar itme şaķın dilden kim ol *
Şehdürür cāsūs-ı dil çâker tonında hõr u zâr *
- 70 Her ne deñlü ehl-i ‘ilm ü zû-fünün olsañ dahı *
Kendüñi her bî-hıreddē kem şümâr ol kem şümâr *
- 71 ‘İlm-i zühde tekyelenmek oldı nûrānî hiçāb *
Ĝayrısı aşğar hiçābuñ bunlar olmışdur kibâr
- 72 ‘İlm-i şer‘iden gören hep haq için görmez dirîğ
Manşib u māl ile ya‘nî göstere vaż‘-ı vakâr *

* 66 (a) nâ-pesendî: nâ-pisendî S, nâ-püsendî TKE, TKR, NS1, MK

* 66 (b) -T; üzre : üzere NS1 / hâşâki: hâki NS1

* 67 (a) -T; taşra: daşra NS1

* 67 (b) T’de 67 (b)

* 68 (b) şâh-vâr: şâhivâr TKR, NS1

* 69 (a) itme: kılma S, T

* 69 (b) hõr u: hõr NS1, MK

* 70 (a) ehl-i ‘ilm ü: ehl-i ‘ilm S, NS1

* 70 (b) kem: kim S, NS1 / şümâr ol kem şümâr: şimâr ol kim şemâr NS1

* 71 (a) tekyelenmek: tekye S

* 72 (b) vaż‘-ı vakâr: vaż‘ u vakâr TKE, TKR, NS1, MK

- 73 Şarf u nahvīden murādı ref'-i cerdür sūhtenūñ*
Görse fıkhı vü uşūlī hīle eyler bī-şümār*
- 74 Türk eger monlā olursa ādem olmaz hiç didi*
Mesnevīsinde Hūdāvendūñ bulupdur iştihār*
- 75 Nakş-ı varlıqdan geçüp ço bahşi cüz kül farkını
Güftügūlar az u çok varlıqdan oldı intişār
- 76 ‘İlm-i şer‘inūñ ehemmi oldı esbāb-ı me’āl
Tuy kelāmuñ hāşılın ey mantıq-ı ma‘zürdār
- 77 Mīvesiz eşcāra beñzer çünki ‘ilm-i bī-‘amel*
Kıl ‘amel bāguñ yimişsiz olmasun ey bahtiyār
- 78 Haşve söyler şol münecim jāj-çeyner ol hākīm*
Her biri tahkīk-i hāle bulmamışdur iktidār
- 79 Bir ki kaç bun cem‘ idüp şeyhem diyen bī-ma‘rifet*
Kahvecidür şanki yāhūd hoşka-bāz u nā-bekār*

* 73 (a) ref'-i cerdür: ref' ü cerdür TKE, TKR

* 73 (b) fıkhı vü: fıkhı ve NS1

* 74 (b) monlā: mellā TKE, TKR

* 74 (b) Hūdāvendūñ: Hūdāvendīñ NS1

* 77 (a) Mīvesiz: Meyvesiz TKE, TKR, NS1

* 77 (a) şol: ol S, TKE, MK

* 79 (a) diyen: - MK

* 79 (b) hoşka-bāz u : haşka-bāz-ı TKE, TKR, NS1, MK

- 80 Tālib-i pejmürde-rūḥa pīr-i fāyizdür ḥayāt*
Hızır odur kim ide aḥzār ḥuṣk olsa sebzezār*
- 81 Himmeti pīrūn ḥavātır def'inūn dermānıdur
Sedd-i İskender ki oldı def-i Ye'cüce ḥiṣār
- 82 Şüret-i ehl-i şafāda vardurur çoḡ tīre-dil
Ol zen-i Hindüya beñzer kim bürünmiş aḡ izār*
- 83 Hırқа-püş olmaḡla derviṣ ola mı hıç bī-ḥired
Puşk biñ kez nāfe geyselmaye müṣg-i Tatār*
- 84 Pöst geymekden ne ḥāşıl olmasaydı derd-i dōst
Nāfe-i şüret ne ḡılsun olmaduḡca müṣgibār
- 85 Defter-i 'uṣşāḡa ḡayd olmaz muḥaşşal ḥālsiz*
Rūy-ı zerd ü eṣk-i alilen olan zār u nizār*
- 86 Nefs-i bed serkeşligin terk itdi şanma ḡıl ḥazer*
Kāf-ı kāferden cüdā olmaz o serkeşlik ki var*
- 87 Nükte-i ḡikmet dimeḡ nādān öñinde ey ḡakīm
Geh yirine ḡāḡ u öñinde gevherr itmekdür nişār*

* 80 (a) pejmürde: püjmürde S

* 80 (b) Hızır: Ḥazır S / ide aḥzār ḥuṣk olsa sebzezār - T

* 82 (b) zen-i: zen u MK / kim: ki T

* 83 (b) müṣg: mişk NS1

* 85 (a) ḥālsiz: ḥālsüz TKR, ḥālsün NS1

* 85 (b) zār u: zār MK / nizār: nezār S

* 86 (a) serkeşligin: serkeşligi S, TKE, TKR, NS1, MK

* 86 (b) cüdā: cidāl MK

* 87 (b) Geh: ḡāḡ S, TKE, TKR, NS1, MK / yirine: yerine NS1

- 88 Münkir olan vāridāt-ı ‘ārifi kılmaz kabūl
Mu‘cizāt-ı enbiyāya kāfir itmez i‘tibār*
- 89 Ƙadr-i ednā vü bülendī oldı miqdār-ı hüner*
Derde dermān ey aḥī bir Ƙaşr-ı sultān pāsđār*
- 90 Nükte-i ednāsı pīrūn ṭālibe geldi bülend
Noḳtası itdi ‘Alinūn Ƙāf-ı Ƙanberde Ƙarār
- 91 Kāmil ü nāķış degül bir fehmi faḥvāda tamām*
Pes degül bir Ƙaṭ‘-ı menzilde kibār u bī-kibār
- 92 Lafz u ḥaṭdan bī-niyāz oldı ledünnī ‘ālimi
Ḥāfızuñ muşḥaf dili isterse eyler āşikār
- 93 Lücce-i deryā-yı nuḳ içre olur dürr-i yetim
Ĝavş iden irdi vü irmez kim ki çizdiyse kenār
- 94 Pendi tafşil eyleseñ nā-ķābile olmaz müfid*
Kimde isti‘dād olursa pes aña bu iḥtişār
- 95 Sözlerin yād it Ḥabībūn süz-nāk olsun sözüñ*
Āb-ı rüyın yād iderseñ ola Ƙavlūñ ābdār

* 88 (b) kāfir: kāfer S, TKE, TKR

* 89 (a) bülendī: bülend T / miqdār-ı hüner - T

* 89 (b) dermān: derbān S, TKE, TKR, NS1, MK/ pāsđār: pāsudār S, pāsıdār TKR, pāsādār NS1, pāydār MK

* 91 (a) faḥvāda: ma‘nāda MK

* 94 (a) Pendi: Pend T

* 95 (a) Sözlerin: Sözüñ S

- 96 Bu aşıde aşr-ı bāġ-ı cennet oldu ma‘nevī
Kim ki bu beyte duġul itdiyse oldu reste-kār
- 97 Vuşlatuñ nūrına alp it füratüñ nārın meded*
Ey Halīle āteşi gūlzār iden āmürzigār
- 98 Bendenüñ terġīb ü tehdīdin şehā ma‘zūr tūt*
Oldı çün ‘inde kirāmi’n-nāsı mabūl i‘tizār
- 99 Hātır-ı ferhūndeye fi’l-cümle eylerse huūr
Bir du‘ā-yı hayr umar āhir Halīlī hākisār

* 97 (a) nārın: yarın S

* 98 (a) Bendenüñ: Bende MK

11*

Dervîş-nâme

Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün

- 1 Ferâğ-ı dâğ-ı keşret kıl eger dervîş iseñ dervîş
Yarâğ-ı bâğ-ı vaḥdet kıl eger dervîş iseñ dervîş*
- 2 Göñül virme denî dehre taḥammül eyle her ḳahra
Ki vaḥdetden ire behre eger dervîş iseñ dervîş
- 3 'Adū nefsi melāmet kıl derūnuñ hem selāmet kıl*
Maḥabbetden 'alāmet kıl eger dervîş iseñ dervîş
- 4 Libās-ı 'ırzuñı çāk it tenezzülde özüñ ḥāk it*
Yirüñ 'İsiveş eflāk it eger dervîş iseñ dervîş*
- 5 Olup şeh-bāz-ı lāhūtî şikār it mürğ-i nāsūtî
Unutma teng-i tábütü eger dervîş iseñ dervîş*
- 6 Erenler pâyına sür yüz naẓar kıl anlara düpdüz*
Mücāhid ol gice gündüz eger dervîş iseñ dervîş*

* 11 S 10a, T 9a, TKE 13b, TKR 14b, NS1 14b, MK 18a, HAE s. 181-186

* 1 (a) vaḥdet: rāḥat MK, HAE

* 3 (a) nefsi: nefsüñ MK, HAE / hem: sen T, TKE, TKR, NS1, MK, HAE

* 4 (a) 'ırzuñı: 'ırzıñı HAE

* 4 TKR'de 5. beyit. 4 (b) Yirüñ: Yiriñ NS1, HAE

* 5 TKR'de 4. beyit.

* 6 (a) sür yüz: yüz sür HAE

* 6 TKR'de 7. beyit.

- 7 Rızā-yı pīrūni her dem gözet görmeyesin sen ğam*
Şeker ‘add it şunarsa semm eger dervīş iseñ dervīş
- 8 Özün yoğ eyle var itme gönüllerde ğubār itme
Ne ħidmet olsa ‘ār itme eger dervīş iseñ dervīş
- 9 Dervīş ölmezden öñdin öl rızā-yı Ħaĸĸa budur yol*
Tecellīde tesellī bul eger dervīş iseñ dervīş
- 10 Dilerse cānı cānānuñ belādan dönme vir cānuñ*
Unutma ‘ahd ü peymānuñ eger dervīş iseñ dervīş*
- 11 Gönülden yu sivā fikrin unutma ħiç Ħudā zıkrin
Şikār it sırlaruñ bikriñ eger dervīş iseñ dervīş*
- 12 Ħuda her yirde ħāzır bil ĸulūba cümle nāzır bil
Şınuĸ dillerde nāzır bil eger dervīş iseñ dervīş*
- 13 Seniñdür ma‘nevī her dil Sikender gözgüsiveş sil*
Tefekkür it bu remzi bil eger dervīş iseñ dervīş*
- 14 Gönül yıĸmaĸa ĸaşd itme yola a‘mā gibi gitme
Megesle mūrı incitme eger dervīş iseñ dervīş*

* 7 TKR’de 6. beyit. 7 (a) Rızā-yı pīrūni: Rızā-yı pīriñi HAE / gözet: gözet tā TKE, HAE / sen: - T, TKR, NS1, MK, HAE

* 9 TKR’de 10. beyit. 9 (a) Dervīş: Dürüş T, TKE, TKR, düş NS1, MK / öñdin: evvel HAE

* 10 TKR’de 9. beyit. 10 (a) cānı: cān NS1, MK / cānānuñ: cānānuñ HAE / cānuñ: cānuñ HAE

* 10 (b) ‘ahd ü peymānuñ: ‘ahdi peymāniñ HAE

* 11 – TKE, MK, HAE

* 12 (b) Şınuĸ: Şınıĸ TKR, NS1, HAE / nāzır: nāşır S, TKE, T, NS1, HAE

* 13 (a) Seniñdür: Seniñdir HAE / Sikender: seniñdür S, MK, seniñdir HAE / sil: bil S, NS1, MK

* 13 (b) it: ĸıl HAE

* 14. TKR’de 15. beyit. 14 (b) mūrı incitme: mūr incidme NS1, mūr MK, mār HAE

- 15 Hārābātīye h̄or baḫma özüñi odlara yaḫma
Şaḫın h̄iç bir göñül yıḫma eger dervīş iseñ dervīş *
- 16 Sözüñi luṭfilen söyle yüzüñi ḫāk-i rāh eyle *
Dime şu şöyle bu böyle eger dervīş iseñ dervīş
- 17 Cefā vü cevri terk eyle vefā vü ahdi berk eyle *
Çalış maḫşüdi derk eyle eger dervīş iseñ dervīş *
- 18 Sözüñ benlikle fetḫ itme özüñ yirmekle medḫ itme *
'Adūñı daḫı ḫadḫ itme eger dervīş iseñ dervīş
- 19 Yıḫup bu varlıḡuñ şehrın şıyırdup git safā nehrin *
Bulıḡör vaḫdetüñ baḫrin eger dervīş iseñ dervīş *
- 20 Elin öp kim seni döḡse du'ā eyle saña söḡse
Ġurūr itme seni öḡse eger dervīş iseñ dervīş *
- 21 Menālūñ tārūmār eyle mezellet iḫtiyār eyle *
Seni sen saña yār eyle eger dervīş iseñ dervīş *

* 15 TKR'de 16. beyit.

* 16 – T, beyit TKR'de 17. beyit. 16 (a) luṭfilen: luṭfile TKE, NS1, MK, HAE / ḫāk-i rāh: ḫāke rāh HAE

* 17 – TKR, 17 (a) cevri: cevri MK

* 17 (b) maḫşüdi: maḫşüd NS1, MK, maḫşüda HAE

* 18 – TKR, 18 (a) özüñ: gözüñ MK / yirmekle: yermekle NS1, HAE

* 19 (a) Yıḫup: Yaḫup HAE / varlıḡuñ: varlıḡın HAE / şıyırdup git: şabırderek it HAE

* 19 – S, TKR'de 14. beyit. 19 (b) Bulıḡör: Bulagör HAE / vaḫdetüñ: vaḫdetiñ HAE

* 20 – S, TKR'de 18. beyit.

* 21(a) Menālūñ: Menālīñ NS1, Mişālün MK, HAE

* 21 – S, TKR'de 19. beyit.

- 22 Seḥāvet eyle kıllette şecā‘at eyle fırsatda
Ḳanā‘at eyle zilletde eger dervīş iseñ dervīş *
- 23 Gider benligi sen senden dili lāl eyleyüp tenden *
İşāret pes saña benden eger dervīş iseñ dervīş *
- 24 Özüñ ilme‘l-yaḳīn sevḳ it görüp ‘ayne‘l-yaḳīn şevḳ it
Bulup ḥaḳḳa‘l-yaḳīn zevḳ it eger dervīş iseñ dervīş *
- 25 Şerī‘at birle ol hem-dem ṭarīḳatla yūri her dem
Ḥaḳīḳat birle ol maḥrem eger dervīş iseñ dervīş *
- 26 Tecellī bul ḥuzūr eyle tesellī bul sürūr eyle
Vücūduñ cümle nūr eyle eger dervīş iseñ dervīş *
- 27 Halīlī ḳavlūñi ṭut var saña nār ola tā gülzār *
Ecel irişmedin zinhār eger dervīş iseñ dervīş *

* 22 – S, TKR. 22 (a) fırsatda: fırsatda HAE

* 23 (a) sen: - T / dili lāl: tilālā T, TKE, TKR, NS1, MK / tenden: ten ten T, TKE, TKR, MK

* 23 TKE, NS1 ve MK’de 24., TKR’de 22. beyit, - S

* 24 TKE, NS1 ve MK’de 23., TKR’de 21. beyit, - S

* 25 – S, TKR’de 20. beyit. Beyit TKR’de der-kenârdır.

* 26 – S, TKR’de 23. beyit.

* 27 (a) (a) ḳavlūñi: ḳavliñi HAE

* 27 – S, TKR’de 24. beyit. 27 (b) irişmedin: irişmeden HAE

12*

Tergīb-nāme*

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

- 1 Bir nefes Hāḫdan cüdā düşmek ne müşkil kār imiş
Āh ki āsān şanmışum ğāyetle bu düşvār imiş*
- 2 Kānķı serde olmasa sevdā-yı derd-i 'ışķ-ı yār
Ser şanurdum ey dirīġā tende ol bir bār imiş
- 3 Kānķı dilde olmasa derd-i ḫabībūñ sermedī*
Ol gönülden ehl-i diller āh kim bīzār imiş
- 4 Gönlümi yıķdı ḫabībüm diyü ğam yirdüm dirīġ
Bilmedüm kim yıķduġı dillerde ol mi'mār imiş*
- 5 Zīkr ü fikrinden ḫabībūñ dūr iden eyvā meni*
Yār şandum ğülveş yoldan ider mekkār imiş*
- 6 Yıķduġı yapmaġ imiş ġāh yapduġı yıķmaġ imiş
Yapmaġ u yıķmaķda ġāhī özge ma'nā var imiş*

* 12 T 9b, TKE 14b, TKR 15b, NS1 16a, MK 19a, - S

* Tergīb-nāme: Tehdīd-nāme T, Ve lehu TKE, TKR

Bu şiir, T nüshasındaki nemlenme sebebiyle net olarak okunamamaktadır.

* 1 (b) ki: kim MK / şanmışum: şanmışam TKE, TKR, NS1

* 3 (a) derd-i ḫabībūñ sermedī: sevdā-yı derd-i 'ışķ-ı yār MK

* 4 (b) kim: ki NS1

* 5 (a) eyvā: iyvā TKR. Mısradaki "eyvāh" kelimesi vezin gereġi "eyvā" olarak yazılmıştır.

* 5 T, TKE, TKR ve NS1'de 6. beyit. 5 (b) ider: irer TKE, TKR, ayrur MK

* 6 T, TKE, TKR ve NS1'de 5. beyit.

- 7 Bāġ-ı dehrüñ verdine bülbül gibi dil virme kim
'Ārif-i bī-ķāyda bergi bār u verdi ħār imiş
- 8 Āh kim dertden ħalāş olmaġı şanmışdum devā*
Bildüm āħir kim devā memdūd-ı derd-i yār imiş*
- 9 Bī-nişāne irmedikçe görinen levn ü nişān
Nūr şeklinde Ĥalīlī ġāfil olma nār imiş

* 8 (a) Āh kim dertden: Āh kim derdden TKE, TKR, Āh-ı dertden MK

* 8 (b) kim: - T / memdūd: memdūh MK

13*

Tehdīd-nāme*

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

- 1 Kāfir olmaz mı şular kim derd-i Mevlāsız geçer*
Oñmasun 'ālemde ol ser kim bu sevdāsız geçer*
- 2 İrmeye dermān-ı 'ışķa 'aķlı her kim tergemez*
Olmaya Mecnūn şular kim 'ışķ-ı Leylāsız geçer*
- 3 Kūh-ı ğamda ŧatmayan cān acısın Ferhādveş
Bunda ol Şīrīn gibi zūlf-i semensāsız geçer*
- 4 Gel enelden giñ yūri da'vāyı ķo Manşūr gibi*
'Ārif oldur kim cihān dārında da'vāsız geçer
- 5 Nāle ķılma şu gibi her māni'-i rehden göñül
'Āşık oldur vādi-i 'ışķ içre şekvāsız geçer*
- 6 ŧañ mı cān atsa Ħalīlī nār-ı 'ışķa şevķıla*
Gördüĝün pervāneveş yanmaķda pervāsız geçer

* 13 T 10a, TKE 15a, TKR 18b, NS1 16b, MK 19a, - S

* Tehdīd-nāme: Terĝīb-nāme T, Ve lehu TKE, TKR

Bu şiir, T nüshasındaki nemlenme sebebiyle net olarak okunamamaktadır.

* 1 (a) kim: ki MK / derd-i Mevlāsız: derd-i Leylāsız MK / geçer: geçen NS1

* 1 (b) Oñmasun: Olmasun NS1

* 2 (a) dermān-ı 'ışķa: dermān-ı 'aşķa NS1

* 2 (b) 'ışķ-ı Leylāsız: 'aşķ-ı Leylāsız NS1, MK

* 3 (b) Bunda: Bundan TKE, TKR, NS1

* 4 (a) da'vāyı ķo Manşūr gibi: da'vā-yı Manşūr eyleme TKE, TKR, NS1

* 5 (b) vādi-i 'ışķ: vādi-i 'aşķ NS1, MK / şekvāsız: da'vāsız MK

* 6 (a) nār-ı 'ışķa: nār-ı 'aşķa NS1, MK / şevķıla: şevķılan TKE, TKR

14*
Recā-nāme *

Mefā'īlün / Mefā'īlün / Fa'ülün

I

- 1 Baña cānān gerek bu cān gerekmez
- 2 Huzūr-ı gerdiş-i devrān gerekmez
- 3 Ki sensiz ravza-i rıdvān gerekmez
- 4 Baña derdüñ gerek dermān gerekmez *

II

- 1 Gözüm giryān ciger biryān gerekdür *
- 2 Yaşam yırtuğ tenüm 'uryān gerekdür *
- 3 Fiğān u nāle-i mestān gerekdür *
- 4 Baña derdüñ gerek dermān gerekmez *

III

- 1 Melekler gibi yimekten elüm kes *
- 2 Muḥālif söylemeklerden dilüm kes *
- 3 Rızāña uymayan yirden yolum kes *
- 4 Baña derdüñ gerek dermān gerekmez *

* 14 S 11a, T 10a, TKE 15b, TKR 16a, NS1 17a, MK 19b, HAE s. 78-79

14 I,II-1,2 - S

* Recā-nāme: Murabba'-ı Halîlî HAE, Ve lehu TKE, TKR

* 14 I (4) derdüñ: derdiñ NS1, MK, HAE

* 14 II (1) biryān: yān TKE / gerekdür: gerekdir HAE

* 14 II (2) yırtuğ: yırtığ TKE,TKR,NS1,MK,HAE/ tenüm: tenim HAE /gerekdür: gerekdir HAE

* 14 II (3) nāle-i mestān: nāle vü mestān HAE / gerekdür: gerekmez S, gerekdir HAE

* 14 II (4) derdüñ: derdiñ MK, HAE

* 14 III (1) yimekten: yimeklikden HAE / elüm: elim NS1, HAE

* 14 III (2) dilüm: dilim NS1, HAE

* 14 III (3) Rızāña: Rızāna S / yirden: yerden NS1

* 14 III (4) Baña derdüñ gerek: Baña sensiz olan TKR / derdüñ: derdiñ MK, HAE

IV

- 1 Ğinā-yı bī-beḳā virme ‘anā vir *
- 2 Ebū Derdā gibi faḳr u fenā vir
- 3 uluñ Eyyūb gibi Őabr u Őenā vir
- 4 Baña derdūñ gerek dermān gerekmez *

V

- 1 Baña Mecnūn gibi ḥāldaŐ gerekdūr *
- 2 Yolında Leylānuñ yoldaŐ gerekdūr *
- 3 Yūrekler baŐ u gōzler yaŐ gerekdūr *
- 4 Baña derdūñ gerek dermān gerekmez *

VI²⁵

- 1 İlāhī cümle mü’ mīni uyandır *
- 2 Ḥālīli āteŐ-i ‘ıŐıñla yandır *
- 3 Daḫi Şunları kim aña uyandır *
- 4 Baña derdūñ gerek dermān gerekmez *

* 14 IV (1) Ğinā-yı bī-beḳā: Finā-yı bī-beḳā HAE

* 14 IV (4) derdūñ: derdiñ MK, HAE

* 14 V (1) gerekdūr: gerekdir HAE

* 14 V (2) Yolında: Yolunda S, MK, HAE / Leylānuñ: Leylīnūñ TKE, TKR, MK, Leylīniñ HAE / gerekdūr: gerekdir HAE

* 14 V (3) Yūrekler baŐ u gōzler yaŐ gerekdūr: Yūrekde od gōzümde yaŐ gerekdir HAE

* 14 V (4) derdūñ: derdiñ MK, HAE

²⁵ “Recā-nāme” başlığı NS1’de diğer nüshalardan farklı olarak VI. bentten önce konulmuştur.

* 14 VI (1) uyandır: uyandır HAE

* 14 VI (2) āteŐ-i ‘ıŐıñla: āteŐ-i ‘ıŐıñla TKR, MK / yandır: yandır MK, HAE

* 14 VI (3) kim: - S / uyandır: uyandır MK, HAE

* 14 VI (4) derdūñ gerek: sensiz olan NS1, MK / derdūñ: derdiñ HAE

15*

Fürkat-nâme*

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

- 1 Āh idüp her dem dirîgâ fürkatüm var ağlaram*
Şabra tâkat kalmadı çün riĳkatüm var ağlaram*
- 2 Ƙanda idüm bunda geldüm Ƙanda gidem bilmezem*
'Ağl u hüşum zâ'il oldı ħayretüm var ağlaram*
- 3 Bu maĳāma her ki Ƙonsa turtmayup göçmiş n'idüm*
Ben daği geldüm dirîgâ hicretüm var ağlaram*
- 4 Ün ider dâ'im ceres yükün tut iy ğāfil deyü*
Rāhi bilmem rāhatum yok rıĳletüm var ağlaram*
- 5 Tañ mı yaşlar dökse çeşmüm ebrveş bārān gibi*
Küy-ı yārdan ayru düşdüm ğurbetüm var ağlaram*

*15 S 11a, T 10b, TKE 16a, TKR 17a, NS1 17b, MK 20a, HAE s. 109-110

* Fürkat-nâme: Fırkat-nâme T, Ve lehu TKE, TKR, - HAE

* 1 (a) fürkatüm: fırkatüm T, fūrğatüm NS1, fırkatım MK, HAE / ağlaram: ağlarım HAE

* 1 (b) riĳkatüm: riĳkatım NS1, MK, HAE / ağlaram: ağlarım HAE

* 2 (a) idüm: idim NS1, MK, HAE / geldüm: geldim MK, HAE

* 2 (b) 'Ağl u hüşum: 'Ağl u hüşam NS1, 'Ağıl hüşum MK, 'Ağl-ı hüşım HAE / ħayretüm: ħayretim NS1, HAE, ħasretim MK / ağlaram: ağlarım HAE

* 3 (a) Ƙonsa: geldi HAE, n'idüm: n'idem TKE, TKR, NS1, MK, HAE

* 3 (b) geldüm: geldim NS1, MK, HAE / hicretüm: hicretim NS1, MK, HAE / ağlaram: ağlarım HAE

* 4 Beyit TKR'de 6. beyit. 4 (a) iy: ey S, TKE, NS1, MK, eyā HAE / yükün: yük HAE / deyü: diyü NS1, MK, HAE

* 4(b) rāhatum: rāhatım NS1, MK, HAE / rıĳletüm: rıĳletim NS1, MK, HAE / ağlaram: ağlarım HAE

* 5 Beyit TKR'de 4. beyit. 5 (a) çeşmüm: çeşmim NS1, MK, HAE / ebrveş: ebruveş S, HAE, ebriveş MK

* 5 (b) ayru: ayrı MK / ğurbetüm: ğurbetim MK, HAE / ağlaram: ağlarım HAE

- 6 Yüregüm an ile oldı kimse bilmez ālūmi*
Lāleve barumda dā-ı asretūm var alaram*
- 7 Ey alīlī tā ezelden başuma yazu imi*
N'eyleyem ünküm arūri 'ādetūm var alaram*

* 6 Beyit TKR'de 5. beyit. 6 (a) Yüregüm: Yüregim NS1, MK, HAE / ālūmi: ālīmi NS1, MK, HAE, cālūmi S

* 6 (b) barumda: barumda NS1, MK, HAE / asretūm: asretim NS1, MK, HAE / alaram: alarım HAE

* 7 (a) başuma: başıma NS1, MK, HAE

* 7 (b) N'eyleyem: N'eyleyim HAE / 'ādetūm: 'ādetim MK, HAE / alaram: alarım HAE

16*

Mecnūn-nāme*

Fā'ilātūn / Fā'ilātūn / Fā'ilātūn / Fā'ilūn

I

- 1 Ney gibi bağrum delüp her dem işüm nālān iden *
- 2 Mevlevīveş Konyada meczūb idüp hayrān iden
- 3 Cur'a-i cāmın şunup ser-mest idüp sekrān iden *
- 4 Derd-i Leylādur meni Mecnūn u sergerdān iden *

II

- 1 Başumı lām-ı celālī özge sevdāya şalup *
- 2 'Ālem içre gāh şulḥ u gāh ğavgāya şalup *
- 3 Gāh kūh u gāh baḥr u gāh şaḥrāya şalup *
- 4 Derd-i Leylādur meni Mecnūn u sergerdān iden *

*16 S 11b, T 11a, TKE 16b, TKR 19a, NS1 17b, MK 20a, HAE s. 186

* Mecnūn-nāme: Ve lehu TKE, TKR

* 16 I (1) bağrum: bağrım MK, HAE

* 16 I (3) şunup: şanup S

* 16 I (4) Derd-i Leylādur: Derd-i Leylādır MK, HAE / meni: beni T, TKE, TKR, NS1, MK, HAE / Mecnūn u sergerdān: Mecnūn-ı sergerdān S, MK, HAE

* 16 II (1) Başumı: Başımı MK, HAE / lām: - S / özge: özüne S

* 16 II (2) gāh: gāhi S, MK, HAE / gāh: gāhi MK, HAE

* 16 II (3) Gāh: Gāhi MK, HAE / kūh u: kūhı HAE / gāh: gāhi MK, HAE / baḥr u: baḥr NS1, baḥre HAE. II (3, 4) - T

* 16 II (4) Derd-i Leylādur: Derd-i Leylādır MK, Derd-i Mevlādur TKR / meni: beni TKE, TKR, NS1, MK / Mecnūn u: Mecnūn S. 16 II (4) - HAE

III*

- 1 Nām u nengi terkedüp gözletmeyüp nāmūs u ‘ār*
- 2 İtdürüp terk-i diyār u gösterüp ağıyārı yār
- 3 Eyleyüp gāyet ḥarābātī vü ‘aqlum tārumār*
- 4 Derd-i Leylādur meni Mecnūn u sergerdān iden*

IV*

- 1 Çün gözüm gördi ne görse sırr-ı Leylādan eşer*
- 2 ‘Ālem içre yüz sürüp gezsem ‘aceb mi der-be-der
- 3 Gel irādet ḥükmüni gör ḥikmete eyle nazār*
- 4 Derd-i Leylādur meni Mecnūn u sergerdān iden*

V*

- 1 Gerçi kim ism-i şifātın eyledüm anuñ beyān*
- 2 İsm-i zātın nā-ehilden itmişem gāyet nihān
- 3 İtmek olmaz ser virüp sırr-ı ser-i müyın ‘āyān
- 4 Derd-i Leylādur meni Mecnūn u sergerdān iden*

* 16 III. bend T, NS1 ve MK’de IV. bend, III, IV, V, VI - HAE

* 16 III (1) terkedüp: terkidüp NS1, MK / gözletmeyüp: gözlemeyüp T, gözetmeyüp NS1 / nāmūs u: nāmūsı S

* 16 III (3) ‘aqlum: ‘aqlım NS1, MK / tārumār: tārmār MK

* 16 III (4) Derd-i Leylādur: Derd-i Leylādır MK / meni: beni TKE, TKR, NS1, MK

* 16 IV. bend T, NS1 ve MK’de III. bend.

* 16 IV (1) ne: - MK

* 16 IV (3) ḥükmüni: ḥükmini TKE, MK

* 16 IV (4) Derd-i Leylādur: Derd-i Leylādır MK / meni: beni TKE, TKR, NS1, MK / Mecnūn u sergerdān: Mecnūn-ı sergerdān NS1

* 16 V TKR’de VII. bend.

* 16 V (1) eyledüm: eyledim NS1

* 16 V (4) Derd-i Leylādur: Derd-i Leylādır MK / meni: beni TKE, TKR, NS1, MK / Mecnūn u sergerdān: Mecnūn u hergerdān S

VI*

- 1 Gün gibi vechi beni ‘âlemlere rüsvâ kıllup
- 2 K̄anlu yaşum fikr-i la‘li ma‘nevî deryâ kıllup*
- 3 Göñlümi ğayn-ı ğamı Tâtârveş yağma kıllup
- 4 Derd-i Leylâdur meni Mecnûn u sergerdân iden*

VII*

- 1 Zâhidâ sen bu riyâ üzre kıllursın hây u hüy*
- 2 Geçdi ‘ömrün bu riyâ üzre beri gel pendî tıy
- 3 Sen daħi dîvânesi olmağ dilersen baña uy
- 4 Derd-i Leylâdur meni Mecnûn u sergerdân iden*

VIII*

- 1 Farğı tertîb itmekiçün ben dimeñ ‘âdet velî
- 2 Farğı tertîb eyleseñ sen ben dimezdün ey velî*
- 3 Uşlu şayma şay beni bir başı çezginmiş deli*
- 4 Derd-i Leylâdur meni Mecnûn u sergerdân iden*

* 16 VI TKR’de VIII. bend. TKR’de bendin 1. ve 3. mısraı arasında takdim tehir yapılmıştır.

* 16 VI (2) K̄anlu yaşum: K̄anlı yaşım NS1, K̄anlı yaşım MK / kıllup: kıllur S

* 16 VI (4) Derd-i Leylâdur: Derd-i Leylâdır MK / meni: beni TKE, TKR, NS1, MK / Mecnûn u: Mecnûn NS1

* 16 VII TKR’de V. bend.

* 16 VII (1) hây u hüy:) hâyı hüy S, hây hüy T, NS1, MK

* 16 VII (4) Derd-i Leylâdur: Derd-i Leylâdır MK / meni: beni TKE, TKR, NS1, MK / Mecnûn u sergerdân: Mecnûn idüp hayrân S, Mecnûn-ı sergerdân NS1, Mecnûn gibi sergerdân MK

* 16 VIII - TKR

* 16 VIII (2) dimezdün: dimezdüm TKE, dimezdiñ MK

* 16 VIII (3) şay: sen MK / bir: sen TKE, NS1 / çezginmiş: çizginmiş MK

* 16 VIII (4) Derd-i Leylâdur: Derd-i Leylâdır MK / meni: beni TKE, NS1, MK / Mecnûn u sergerdân: Mecnûn-ı sergerdân S, NS1, Mecnûn gibi sergerdân MK

IX*

- 1 Kimdürür bu bendeye ʔa'n eyleyen ey dōstān
- 2 'Ādetidür eylemek 'uṣṣāḳı rüsvā-yı cihān*
- 3 Hevdecin gösterdügin Mecnün ider virmez amān*
- 4 Derd-i Leylādur meni Mecnün u sergerdān iden*

X*

- 1 'Azl idüp nār-ı ma'iyetden hevāyı terk idüp
- 2 Ābı gözden ʔarḥ u ḥāk-i kimyāyı terk idüp*
- 3 Kendümi bilmez idüp āḥir sevdāyı terk idüp*
- 4 Derd-i Leylādur meni Mecnün u sergerdān iden*

XI*

- 1 İñleyüp ʔölābveṣ yaşlar döküp zār u nizār*
- 2 Perr ü bāli terk idüp pervāneveṣ bī-iḥtiyār*
- 3 Nār-ı ğamda yana yana dir Ḥalīlī ḥākisār
- 4 Derd-i Leylādur meni Mecnün u sergerdān iden*

* 16 IX TKR'de VI. bend.

* 16 IX (2) 'Ādetidür: 'Ādetidir MK

* 16 IX (3) Hevdecin: Hevdḥin NS1 / gösterdügin: gösterdügün NS1, gösterdigin MK

* 16 IX (4) Derd-i Leylādur: Derd-i Leylādır MK / meni: beni TKE, TKR, NS1, MK / Mecnün u sergerdān: Mecnün-ı sergerdān NS1, Mecnün gibi sergerdān MK

* 16 X - TKR

* 16 X (2) Ābı: Anı S, Āb T / ʔarḥ u: ʔarḥ S, T, MK

* 16 X (3) Kendümi: Kendüyi S, T

* 16 X (4) Derd-i Leylādur: Derd-i Leylādır MK / meni: beni TKE, NS1, MK / Mecnün u sergerdān: Mecnün-ı sergerdān NS1, MK

* 16 XI. bend TKR'de IX. bend.

* 16 XI (1) ʔölābveṣ: dölābveṣ NS1, MK

* 16 XI (2) terk: derk MK

* 16 XI (4) Derd-i Leylādur: Derd-i Leylādır MK / meni: beni TKE, TKR, NS1, MK / Mecnün u sergerdān: Mecnün-ı sergerdān NS1, MK

17*

İstimdād-nāme ^{*26}

Fe‘ilātün / Fe‘ilātün / Fe‘ilātün / Fe‘ilün

I

- 1 Düşdi dil derd ü ğam-ı yâr ile bīmār meded*
- 2 Giceler zârum ider çok kesi bîdâr meded*
- 3 ‘Ādetüñdür derdimendānuña tīmār meded*
- 4 Meded ey luḫfi keşir Qādir ü Ğaffār meded

II

- 1 Dil perīşān yine bir yirde qarār idemezem *
- 2 Çevirür ħubb-ı vaṭan terk-i diyār idemezem *
- 3 Çäre yok kendözümü kendüme yâr idemezem *
- 4 Meded ey luḫfi keşir Qādir ü Ğaffār meded *

* 17 S 12b, T 12a, TKE 17b, TKR 20a, NS1 19a, MK 21a, HAE s. 477-480

* İstimdād-nāme: Ve lehu TKE, TKR, Ḥalīlī HAE

²⁶ HAE nüshası, imlası sağlam olmadığı için metin tenkidine dahil edilmemiştir.

* 17 I (1) derd ü ğam-ı yâr: derd-i ğam-ı yâr S, T, MK

* 17 I (1) zârum: zârım NS1, MK

* 17 I (3) ‘Ādetüñdür: ‘Ādetiñdür NS1, MK / derdimendānuña: derdimendāniña S, dermenidāniña NS1, MK’de aynı kelimenin imlası çok bozuk.

* 17 II (1) idemezem: idimezem TKE

* 17 II (2) Çevirür: Çevürür TKE, TKR, Çevirüp MK / ħubb: ħabb S / idemezem: idimezem TKE

* 17 II (3) idemezem: idimezem TKE

* 17 II (4) luḫfi keşir: raḫmeti çok TKR

III*

- 1 Fikr ise t̄ul-ı emel 'ömr ise kütāh meded
- 2 'Aql ise yār degül tab' ise güm-rāh meded*
- 3 Āh kim ğaflet ile geçdi günüm vāh meded*
- 4 Meded ey luṭfı keşir Kādir ü Ğaffār meded

IV*

- 1 Dergehüñden ğayrı bir der daḫi yoḫ varacağum*
- 2 Hāzretüñden ğayrı yoḫ ağlayu yalvaracağum*
- 3 Hıŝn-ı luṭfuñ gibi yoḫ kendümi kırtaracağum*
- 4 Meded ey luṭfı keşir Kādir ü Ğaffār meded

V*

- 1 Ümerā bābına bir ḫācete varsa fuḫarā
- 2 Hāsbī eglense sürüp belki dögerler ümerā*
- 3 Dergehüñde niçe biñ ḫācete yoḫ çün ü çerā*
- 4 Meded ey luṭfı keşir Kādir ü Ğaffār meded

* 17 III - TKR

* 17 III (2) yār: yāri S, TKE / degül: degil NS1, MK

* 17 III (3) ğaflet ile: ğafletle S, T / vāh: āh NS1, MK

* 17 IV. bend TKR'de III. bend.

* 17 IV (1) Dergehüñden: Dergāhuñdan S, Dergehiñden MK / der: dār S / varacağum: varacağım NS1, MK

* 17 IV (2) yalvaracağum: yalvaracağım NS1, MK

* 17 IV (3) Hıŝn-ı luṭfuñ: Hıŝn-ı luṭfıñ MK / kırtaracağum: kırtaracağım NS1, MK

* 17 V. bend TKR'de IV. bend.

* 17 V (2) sürüp: görüp MK

* 17 V (3) Dergehüñde: Dergehiñde MK

VI*

- 1 İtse her hâl niçe kes dostlığa ikrâr bugün*
- 2 Bir sehel yirde dönüp eylese inkâr bugün*
- 3 Ehl-i dünyâda senüñce çanı bir yâr bugün
- 4 Meded ey luḫfı keşir Qâdir ü Ğaffâr meded

VII*

- 1 Şüret-i ehl-i şafâda niçe kimse vardur
- 2 Ehl-i derde sırrile cevr idici cebbârdur
- 3 İntikâm almağičün ol dem aduñ Qahhârdur
- 4 Meded ey luḫfı keşir Qâdir ü Ğaffâr meded

VIII*

- 1 Haddi yoğ cürmümüzüñ vâkıf-ı her esrârsın*
- 2 Niçe biñ ‘aybı veli setr idici Settârsın
- 3 Mişli yoğ raḫmeti çoğ yâr-ı vefâdârsın*
- 4 Meded ey luḫfı keşir Qâdir ü Ğaffâr meded

* 17 VI. bend TKR’de 5. bend.

* 17 VI (1) kes: kez MK

* 17 VI (2) sehel: sehil NS1, MK / yirde: yerde NS1 / eylese: eyleye S, TKE,TKR, NS1, MK

* 17 VII - TKR

* 17 VIII.bend TKR’de 6. bend.

* 17 VIII (1) her: - T / cürmümüzüñ: cürmümüzüñ NS1

* 17 VIII (3) raḫmeti: raḫmet T

IX*

- 1 Bu Hālilī gibi yok lāyık-ı fi'n-nār meded
- 2 'Abd-i ābık kapuña geldi günehkār meded*
- 3 Cürm ü 'ișyāna cümle itdi istiğfār meded*
- 4 Meded ey luḫfi keșir Qādir ü Gaffār meded

* 17 IX. bend TKR'de 7. bend.

* 17 IX (2) ābık: 'āyık T

* 17 IX (3) Cürm ü 'ișyāna cümle itdi: Cān ile kıldı 'ișyānına T, Cürm ü 'ișyānına itdi cümle NS1, MK

18*
Efgān-nāme*

Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün

I

- 1 Benümçün inlesün mehcür ölürsem yār-ı şadıqlar
- 2 Göyünsün lāleveş bağrum gibi şol bağıryanuqlar*
- 3 Gelüp qabrümde yaş döksün yaşı qana boyanuqlar*
- 4 Ne qara günlere qaldum yazuqlar banā yazuqlar*

II

- 1 Ğamum 'arz itmege hiç bir münāsib ğamgisārim yoq*
- 2 Ferāğat kūşesinde gönüm egler yār-ı ğārim yoq*
- 3 Anuñçün bu zamān hiç bir mekān içre qarārum yoq
- 4 Ne qara günlere qaldum yazuqlar banā yazuqlar*

III

- 1 Dirīğā görmez oldum ol 'Azīz-i Mışr-ı Ken'ānı
- 2 Cemāl-i şemsi rüşen kılmaz oldu Beytül Aħzānı
- 3 Çoq aqlatdı beni Ya'qūb gibi ol Yūsuf-ı sānı*
- 4 Ne qara günlere qaldum yazuqlar banā yazuqlar*

* 18 S 12b, T 12b, TKR 20b, NS1 19b, MK 21b, - TKE

* Efgān-nāme: Velehu TKR

* 18 I (2) bağrum: bağrim NS1, MK / yanuqlar: yanıqlar NS1, MK

* 18 I (3) qabrümde: qabrimde NS1, MK / yaşı – NS1 / boyanuqlar: boyanıqlar NS1, MK

* 18 I (4) qaldum: qaldım NS1, MK / yazuqlar: yazıqlar NS1, MK

* 18 II (1) Ğamum: Ğamım NS1, MK

* 18 II (2) gönüm: gönüm NS1

* 18 II (4) qaldum: qaldım NS1, MK / yazuqlar: yazıqlar NS1, MK

* 18 III (3) gibi: veş NS1, MK

* 18 III (4) qaldum: qaldım NS1, MK / yazuqlar: yazıqlar NS1, MK

IV

- 1 Felekde t̄ali'üm naḥsu düşük necm ü sitârem yoḡ*
- 2 Ne deñlü dinse var derdüm devāya līk çârem yoḡ*
- 3 Gözümde yaṣ cigerde baş yürekde şanma yaram yoḡ
- 4 Ne ara günlere aldım yazular banā yazular*

V

- 1 Niçe 'id olsa Leylāsız biri Mecnūna 'id olmaz*
- 2 Niçe nevrūz olur ol kim şeb-i hicrān ba' id olmaz
- 3 Hālīle fūratūñ nārı gibi nār-ı şedid olmaz*
- 4 Ne ara günlere aldım yazular banā yazular*

* 18 IV (1) t̄ali'üm: t̄ali'im NS1, MK / naḥsu: naḥsı NS1 / sitârem: sitârim NS1

* 18 IV (2) dinse: dense MK / derdüm: derdim MK

* 18 IV (4) aldım: aldım MK / yazular: yazılar NS1, MK

* 18 V (1) 'id: yıl MK

* 18 V (3) fūratūñ: fūratiñ MK

* 18 V (4) aldım: aldım MK / yazular: yazılar NS1, MK

19*

Ḥac-nāme *

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

I

- 1 Ḥamdüli'llāh dāḥil olduḡ Ḳubbe-i Şahrā saña
- 2 Ba'dehū sürdük yüzümüz Mescid-i Aḡşā saña *
- 3 Geyüben iḥrāmı "lebbeyk"²⁷ çağrısup itdük nidā *
- 4 Çoḡ şükürler vāşıl olduḡ Ka'be-i 'ulyā saña

II

- 1 ḤĪn-i vuşlatda ṭavāf itdük yidi kez ibtidā *
- 2 Mültezimde dösitāna şıdḡılan ḡıldıḡ du'ā *
- 3 Rek'ateyn itdük ḤalĪlullāh maḡāmında edā *
- 4 Çoḡ şükürler vāşıl olduḡ Ka'be-i 'ulyā saña

* 19 S 13a, T 13a, TKE 20b, NS1 20a, MK 22a, MK C1 1b-3a, - TKR

* Ḥac-nāme: Ve lehu TKE, Medḡ-i Ka'betullāh MK C1

* 19 I (2) yüzümüz: yüzimiz MK

²⁷ Hac ve umre esnasında ihrama girenlerin "Lebbeyk Allāhhümme lebbeyk/Allah'im emret, emrine hazırım." diye, sesli olarak yaptıkları duanın baş kısmıdır. Telbiye denilen bu dua, hac-cin sıhhatının şartlarındandır (Yılmaz, 1992: 109-110).

* 19 I (3)) itdük: itdik MK, MK C1

* 19 II (1) itdük: itdik NS1, MK, MK C1 / yidi: yedi S, NS1, MK

* 19 II (2) Mültezimde: Mültezemde TKE, MK, MK C1 / şıdḡilen: şıdḡile TKE, NS1, MK, MK C1 / ḡıldıḡ: ḡıldıḡ NS1, MK, MK C1 / NS1'de "dösitāna" ile "şıdḡilen" kelimeleri arasında, MK ve MK C1'de de "Mültezimde" ve "dösitāna" kelimeleri arasında takdim tehir yapılmıştır.

* 19 II (3) Rek'ateyn: Rik'ateyn S / itdük: itdik NS1, MK, MK C1

III

- 1 Āb-ı Zemzemden içüben h̄amd idüp sürdük şafā*
- 2 Yidi kez sa'y eyledük mābeyn-i Merve ve'ş-Şafā*
- 3 Ba'dehū çıķduķ 'Arāfāt üzre t̄urduķ bir şafa*
- 4 Çok şükürler vāşıl olduķ Ka'be-i 'ulyā saña

IV

- 1 Recm idüp şeytāna kıldıķ cānınā biñ biñ cefā*
- 2 Ba'dehū olduķ tırāş u eyledük ķurbān bahā*
- 3 Hem t̄avāf u sa'yı kıldıķ hem vedā'ı āhīrā*
- 4 Çok şükürler vāşıl olduķ Ka'be-i 'ulyā saña

V

- 1 Mekkedden şehr-i Medīneye ulaşdurdı Hūdā*
- 2 Oldurur şehr-i H̄abībullāh Muħammed Muştafā
- 3 İşiginde yüz sürüp itdük şefā'atler recā*
- 4 Çok şükürler vāşıl olduķ yā Resūla'llāh saña*

* 19 III (1) içüben: içüp MK, MK C1

* 19 III (2) Yidi: Yedi S, NS1 / eyledük: eyledik MK, MK C1

* 19 III (3) çıķduķ: çıkdık MK, MK C1 / bir şafa: pür-şafa MK, MK C1

* 19 IV (1) kıldıķ: kıldık NS1, MK, MK C1

* 19 IV (2) eyledük: eyledik MK, MK C1 / bahā: hā S, T, NS1

* 19 IV (3) t̄avāf u sa'yı: t̄avāfı sa'yı TKE, t̄avāf-ı sa'y S, T, NS1 / kıldıķ: kıldıñ S, kıldık NS1, MK, MK C1 / hem: - TKE / vedā'ı: vedā^c S, T

* 19 V (1) şehr-i : - S / ulaşdurdı: ulaşdırdı MK, MK C1

* 19 V (3) İşiginde: İşigine S / itdük: itdik NS1, MK, MK C1

* 19 V (4) yā Resūla'llāh: Ka'be-i 'ulyā T, MK, MK C1

VI

- 1 Çarıyārān-ı Resūla'llāh rū'ūs-ı evliyā *
- 2 Ol Ebā-bekr ü 'Ömer 'Oşmān 'Alīyü'l-murteżā *
- 3 Üçüni itdük ziyāret anda yok Şīr-i Hudā *
- 4 Çok şükürler vāşıl olduk yā Resūla'llāh saña *

VII

- 1 Āline aşhābına itdük ziyāret hem senā *
- 2 Cümle mü'mīni İlāhī kılma anlardan cüdā *
- 3 “Vā'fu 'annā zünūbenā vāğfirlenā yā Rabbenā”²⁸
- 4 Çok şükürler vāşıl olduk yā Resūla'llāh saña *

VIII

- 1 Raḥmet itsün Ḥaḫ Te'ālā şefkat itsün Muştafā
- 2 Gölge virsün yevm-i issīde aña taḫte'l-Livā
- 3 Bu Ḥalīlī ḥacı'ı her kimki ḥayr ile aña *
- 4 Çok şükürler vāşıl olduk Ka'be-i 'ulyā saña

* 19 VI (1) Çarıyārān: Çaruyārān S, Çār-yārān T

* 19 VI (2) Ebā-bekr: Ebū-bekr MK, MK C1 / 'Oşmān: 'Oşmān u S

* 19 VI (3) itdük: itdik MK, MK C1

* 19 VI (4) yā Resūla'llāh: Ka'be-i 'ulyā T, MK, MK C1

* 19 VII (1) itdük: itdik MK, MK C1

* 19 VII (2) kılma: itme TKE, NS1, MK, MK C1

²⁸ Bu bağışlanma ve af dileği Âl-i İmrān Suresi'nin iki ayetinde şöyle geçmektedir. “Ey Rabbimiz! İman ettik; bizim günahlarımızı bağışla, bizi ateş azabından koru! Ey Rabbimiz! Günahlarımızı ve işimizdeki taşkınlığımızı bağışla.” Kur'an-ı Kerim, 3/16,147.

* 19 VII (4) yā Resūla'llāh: Ka'be-i 'ulyā T, MK, MK C1

* 19 VIII (3) ḥacı'ı: mücrimi T, NS1, MK, MK C1

20*

Hicrān-nāme*

Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün / Mefā'īlün

- 1 Bugün ney gibi nālānam cüdā düşdüm nigārumdan*
Felek bülbülveş ayırdı beni gül yüzlü yārūmden*
- 2 Niçe yıllar ki sa'y itdüm müfīd olmadı yolında*
'Aceb mi ḥayrete varsa melekler āh u zārūmdan*
- 3 Şanavber gibi bağrum başlu olsa yiridür çünkim*
Murādum meyvesi bitmez boyı servi çınārūmdan*
- 4 Eger ölüp türāb olsam anuñ hicriyle bī-vuşlat
Gele ḥasret bŷyı dā'im yil esdükçe ğubārūmdan*
- 5 Ölem bir gün yatam biñ yıl tenüm türāb ola küllī
Muḥabbet қоһusı gele yel esdükçe mezārūmdan*
- 6 Ḥalīlī fūrḫatüm şerḫi yazılsa dest-i kudretle*
Dükenmezdi oқunsa ḥaşre dek seng-i mezārūmdan*

* 20 S 13b, T 13b, TKE 21b, NS1 21a, MK 22b, - TKR

* Hicrān-nāme: Ve lehu TKE

* 1 (a) nālānam: nālānim NS1 / nigārumdan: nigārımdan NS1, MK

* 1 (b) yārūmden: yārimden NS1, MK / Mısra, NS1'de 2b'dir.

* 2 (a) itdüm: itdim NS1, MK / yolında: yolunda MK. Mısra, NS1'de 1b'dir.

* 2 (b) melekler: felekler S, T, NS1, MK / zārūmdan: zārımdan NS1, MK. Mısra, NS1'de 2a'dır.

* 3 (a) bağrum: bağrım NS1, MK

* 3 (b) Murādum: Murādım NS1, MK / çınārūmdan: çınārımdan NS1, MK

* 4 (b) dā'im yil esdükçe ğubārūmdan: her dem yel esdikçe ğubārımdan NS1, her dem yil esdikçe ğubārımdan MK

* 5 - T, TKE, NS1

* 6 (a) fūrḫatüm: firḫatım MK

* 6 (b) mezārūmdan: mezārımdan NS1, MK

21*

Vedâ'-nâme^{*29}

Fa'îlâtün / Fa'îlâtün / Fa'îlâtün / Fa'îlün

I

- 1 Ey dirîğâ gitdi yârüm gül-'izârum elvedâ^{ç*}
- 2 Bûlbül-i şûrîdeveş nâlân u zârüm elvedâ^{ç*}
- 3 Geçdi 'ömrümveş 'azîzüm ihtiyârum elvedâ^{ç*}
- 4 Elvedâ^ç ey yâr-ı ğârum ğamgisârum elvedâ^{ç*}

II*

- 1 Bulduğum vaqt ol ħabîbün kıymetini bilmedüm*
- 2 Bildüğümden şofıra ħadrin geçdi fırsat bulmadum*
- 3 'îd-i vaşında anuñ ħayfâ ki ħurbân olmadum*
- 4 Elvedâ^ç ey yâr-ı ğârum ğamgisârum elvedâ^{ç*}

* 21 S 14a, T 14a, TKE 18b, TKR 21a, NS1 21a, MK 22b, HAE s. 542-543

* Vedâ'-nâme: Ve lehu TKE, TKR, Ħalîlî HAE

²⁹ HAE nüshası, imlası sağlam olmadığı için metin tenkidine dahil edilmemiştir.

* 21 I (1) yârüm: yârim NS1, MK / gül-'izârum: gül-'izârim NS1, MK

* 21 I (2) zârüm: zârim NS1, MK

* 21 I (3) 'ömrümveş: 'ömrümveş NS1/'azîzüm: 'azîzim S, NS1, MK/ihtiyârum: ihtiyârim NS1, MK

* 21 I (4) yâr-ı ğârum ğamgisârum: yâr-ı ğârim ğamgisârim NS1, yâr-ı ğârim ğamgüsârim MK

* 21 II. bend TKR'de IV. bend.

* 21 II (1) ħabîbün: ħabîbiñ MK / bilmedüm: bilmedim NS1, MK

* 21 II (2) Bildüğümden: Bildigümnden TKE, Buldugumdan TKR, Bildügimnden NS1, MK / bulmadum: bulmadım MK

* 21 II (3) olmadum: olmadım MK

* 21 II (4) yâr-ı ğârum ğamgisârum: yâr-ı ğârim ğamgisârim NS1, yâr-ı ğârim ğamgüsârim MK

III

- 1 Cān fidā eyleridüm vaşlı eger olsa ‘aṭā*
- 2 Māni‘ olsa vaşlına ger itdügüm cürm ü ḥaṭā*
- 3 Fūrḩatā vā fūrḩatā vā ḩasretā vā ḩasretā*
- 4 Elvedā‘ ey yār-ı ğārum ğamgisārum elvedā‘*

IV*

- 1 Bir ğarībem hem-demüm hem-derdüm idi rüz u şeb*
- 2 Mūnis ü hem-rāz idi def‘-i ğama ğāyet sebab*
- 3 Hiç firāḩın görmesem dirdüm cüdā düşdüm ‘aceb*
- 4 Elvedā‘ ey yār-ı ğārum ğamgisārum elvedā‘*

V

- 1 Ƙanda Ƙaldı hicrūñe şabr eylemeklik ay u yıl*
- 2 Ayru düşse bir nefes senden ḩalīlüm bu ḩalīl*
- 3 Yana yana çağırup dir ḩaşrolunca şöyle bil
- 4 Elvedā‘ ey yār-ı ğārum ğamgisārum elvedā‘*

* 21 III (1) fidā: fedā MK / eyleridüm: eylerdim NS1, eylerdim MK / eger: ger MK

* 21 III (2) olsa: ise NS1, MK / itdügüm: / itdigüm TKE, TKR, itdüğim NS1, itdigim MK

* 21 III (3) vā: va NS1

* 21 III (4) yār-ı ğārum ğamgisārum: yār-ı ğarım ğamgisārum NS1, yār-ı ğarım ğamgüsārum MK

* 21 IV. bend TKR’de II. bend.

* 21 IV (1) hem-demüm: hem-demim MK / hem-derdüm: hem-derdim MK

* 21 IV (2) Mūnis ü: Mūnis-i T, TKR, NS1, MK

* 21 IV (3) dirdüm: derdim NS1, dirdim MK / düşdüm: düşdim NS1

* 21 IV (4) yār-ı ğārum ğamgisārum: yār-ı ğarım ğamgisārum NS1, yār-ı ğarım ğamgüsārum MK

* 21 V (1) hicrūñe: hicriñe MK

* 21 V (2) Ayru: Ayır S / ḩalīlüm: ḩalīl MK

* 21 V (4) yār-ı ğārum ğamgisārum: yār-ı ğarım ğamgisārum NS1, yār-ı ğarım ğamgüsārum MK

22*

Girye-nāme*

Mef'ülü / Mefā'îlü / Mef'āîlü / Fa'ülün

- 1 Gel vuşlata bil bağla an ağla gözüm ağla
Derdile ciger ağla an ağla gözüm ağla*
- 2 aşlara urup başı bul ālũñe āldaşı*
Sil gibi aıt yaşı an ağla gözüm ağla
- 3 Giceler olup ā'im günlerde olup şā'im*
Yaş yirine her dā'im an ağla gözüm ağla*
- 4 Blbl gibi gel gülme gl gibi aıl şolma
Asun yaşıñı silme an ağla gözüm ağla*
- 5 Kim varını hep virdi yārine bugün irdi
Kim ağladı ol gördi an ağla gözüm ağla*
- 6 Ma'nāya ālĩlĩ var nār ola saña gülzār
Gel pendmi ut zinhār an ağla gözüm ağla*

* 22 S 14b, T 14b, TKE 18a, TKR 17a, NS1 21b, MK 23a

* Girye-nāme: Ve lehu TKE, TKR, Velehu Eyzan HAE

* 1 (b) ciger: yrek HAE / ağla: dağla NS1, MK

* 2 (a) ālũñe: ālĩñe S, MK, HAE

* 3 (a) gnlerde: gndzler HAE

* 3 TKR'de 4. beyit. 3 (b) yirine: yerine NS1

* 4 TKR'de 3. beyit. 4 (b) yaşıñı: yaşıñı HAE

* 5 - HAE. 5 (b) gördi: gəldi MK

* 6 - HAE. 6 (b) pendmi: pendimi MK

23*

Tazarru'-nâme *

Fâ'ilatün / Fâ'ilatün / Fâ'ilatün / Fâ'ilün

I

- 1 Bu çara başumdan ayrılmaz çurı sevdâ meded*
- 2 Olmuşam hayrân u zâr u vâlih ü şeydâ meded*
- 3 Kûh-ı ğamda ağlayan Mecnûnuña Leylâ meded*
- 4 Bir ğarîbem kimsenem yoğdur baña Mevlâ meded

II

- 1 Bir zamân derdüñle kıldum mâl ü milki târumâr*
- 2 Nisbetilen seyr idüp gezdüm niçe şehri ü diyâr*
- 3 İşigüñden ğayrı yerde hiç göñül kılmaz çarâr*
- 4 Bir ğarîbem kimsenem yoğdur baña Mevlâ meded

III

- 1 İñlerem yaşlar döküp tolabveş leyl ü nehâr*
- 2 Hâlüme raħm eyleyüp ağlar gözüm bî-ihtiyâr*
- 3 Çankı birin söyleyin derd-i derûnum bî-şümâr*
- 4 Bir ğarîbem kimsenem yoğdur baña Mevlâ meded

* 23 S 14b, T 14b, TKE 19a, TKR 18a, NS1 22a, MK 23b

* Tazarru'-nâme: Ve lehu TKE, TKR

* 23 I (1) başumdan: başımdan NS1, MK / çurı: çuru T

* 23 I (2) hayrân u: hayrân S, MK / zâr u: zâr MK / vâlih ü: vâlih T, NS1

* 23 I (3) Mecnûnuña: Mecnûnuña ki NS1, Mecnûnuñ gibi MK

* 23 II (1) derdüñle: derdiñle MK / mâl ü: mâlî MK / milki: mülki NS1

* 23 II (2) Nisbetilen: Nisbetile TKE / gezdüm: gezdüm MK / şehri ü: şehri NS1

* 23 II (3) yerde: yerde NS1 / göñül kılmaz: bulmadım MK

* 23 III (1) tolabveş: dolapveş NS1, MK

* 23 III (2) Hâlüme: Hâlîme NS1, MK

* 23 III (3) söyleyin: söyleyüm T, söyleyem MK

IV

- 1 apuğı oyup ne bāba varayın hōr u aış*
- 2 apuğı oyup kime yalvarayın iy bī-naış*
- 3 Bende-i ūftādeye sensin zāhīr ū destigīr
- 4 Bir ğarībem kimsenem yodur bağa Mevlā meded

V

- 1 apuđa gelmiř za‘if ū astedŭr ğāyet alīl
- 2 Āsitānuđ seglerinden ayırup ılma zelīl*
- 3 Yoldan azmış bir gedādur aırup dir yā delīl
- 4 Bir ğarībem kimsenem yodur bağa Mevlā meded

* 23 IV (1) apuğı: apudı S

* 23 IV (2) apuğı: apudı S / iy: ey NS1, MK

* 23 V (2) Āsitānuđ: Āsitānī MK / ılma: ılma NS1

24*

Geşt-nāme*

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

- 1 Raht u bahtı terk idüp 'uryān olayın bir zamān*
Baş açuğ yalın ayak giryān olayın bir zamān*
- 2 Tīr-i müjgān-ı cefālar bağrumı deldi benüm*
Ney gibi feryād idüp nālān olayın bir zamān*
- 3 Mevlevīler gibi devr idüp bu fānī 'ālemi
Her gice bir tekyede mihmān olayın bir zamān*
- 4 Hāneqāh-ı pīr-i 'ıřkuñ cur'adānından görüp*
Vāqif-ı esrār olup hayrān olayın bir zamān*
- 5 Ey Halīlī 'ışk hevāsı genc gibi virān diler
Ol hevāya ben daħi virān olayın bir zamān*

* 24 S 15a, T 15a, TKE 19b, TKR 18b, NS1 22b, MK 23b

* Geşt-nāme: Ve lehu TKE

* 1 (a) olayın: olayım NS1

* 1 (b) giryān: nālān NS1 / olayın: olayım NS1

* 2 (a) bağrumı: bağrumı NS1, MK

* 2 T'de 3. beyit. 2 (b) olayın: olayım NS1

* 3 T'de 2. beyit. 3 (b) olayın: olayım NS1

* 4 (a) Hāneqāh: Hāniqāh NS1, MK / 'ıřkuñ: 'ıřkıñ MK

* 4 (b) olayın: olayım NS1

* 5 (b) olayın: olayım NS1

25*

Ḥayret-nāme*

Mef'ülü / Mefā'ılün / Mef'ülü / Mefā'ılün

- 1 Ḥum-ḥānede derdüñle hem-ḥānelik elvirdi*
'Işk cāmını nüş itdüm mestānelik elvirdi
- 2 Dil-şād olayın dirken ğam küncine tuş oldum*
Ābād olayın dirken vīrānelik elvirdi
- 3 Senden beni vāveylī dūr itdi felek ḥayli
Gel yit baña a Leylī dīvānelik elvirdi
- 4 'Işk irdi baña Ḥaḫdan geçdüm ḫaradan aḫdan*
Kendümden vü bu ḫalḫdan bīgānelik elvirdi
- 5 Sır zāhir olup dilde zıdlık türedi ilde*
Her meclis ü maḫfilde efsānelik elvirdi
- 6 Ol sır ki nihān içre keşf oldı 'ayān içre
Rüsväy-ı cihān içre bir dānelik elvirdi*
- 7 Ṭa'n itme Ḥalīliye olmış diyü ser-gerdān*
Kim şem'-i ruḫuñ gördi pervānelik elvirdi*

* 25 S 15a, T 15a, TKE 20a, TKR 16b, NS1 23a, MK 24a, HAE s. 79-80

* Ḥayret-nāme: Velehu TKR, - TKE, HAE

* 1 (a) derdüñle: derdiñle NS1, HAE

* 1 (b) itdüm: itdim NS1, HAE

* 2 (a) tuş: düş MK, HAE

* 3 (b) yit: git MK / dīvānelik: vīrānelik T

* 4 (a) geçdüm: geçdim NS1 / aḫdan: aḫdan MK

* 4 (b) Kendümden vü: Kendümden S, NS1, Kendiümde ve HAE

* 5 (a) dilde: dilden MK / ilde: elde NS1

* 6 (b) bir dānelik: ber dānelik NS1

* 7 (a) Ḥalīliye: Ḥalīle kim HAE, diyü: deyü S

* 7 (b) şem'-i ruḫuñ: şem'-i ruḫuñ NS1, şem'-i ruḫın TKE, TKR, MK, HAE/ T nüshasında, mısra-ın "Kim" ve "şem'" kelimeleri arasında pek okunaklı olmayan bir kelime daha bulunmaktadır.

26*
Feryād-nāme*

Mef'ülü / Mefā'īlü / Mefā'īlü / Fa'ülün

- 1 Bu bende'i 'ışk odına yanmağa komazlar
Pervâne-şifat şem'a tolanmağa komazlar*
- 2 Gülmek degül ağladuğuma ta'n iderler*
Dil-teşne'i gözyaşına kanmağa komazlar*
- 3 Mekrile elüm bağılu dilüm tutğun iderler*
Kıanlu gibi gözyaşı boşanmağa komazlar*
- 4 Zerrāk-ı cihān 'āşıkā bed-rengler iderler*
'Aşk ehli boyasına boyanmağa komazlar*
- 5 Sāfī dil ü vāşıl geçinüp müdde'iler āh
Fırkatle bu miskini bulanmağa komazlar*
- 6 Toğrulugile cānı fedā itsem o serve*
Egriler inānmaz u inanmağa komazlar*
- 7 Anuñ ki çirağını uyandura Hālīlī*
Erbāb-ı hased şanma uyanmağa komazlar

* 26 S 15b, T 15b, TKE 20a, NS1 23a, MK 24a, - TKR

* Feryād-nāme: Ve lehu TKE, Ez-dest-i Raķībān Feryād-nāme NS1, MK

* 1 (b) Pervāne-şifat: Pervāne gibi T, TKE

* 2 (a) degül: degil MK / ağladuğuma: ağladuğuma MK

* 2 T, NS1 ve MK'de 3. beyit.

* 3 (a) elüm: elim NS1 / dilüm: dilim NS1, MK

* 3 (b) gözyaşı: gözyaşını MK. 3. beyit T, NS1 ve MK'de 2. beyit.

* 4 - S, T

* 5 - S, T, NS1, MK. Beyit TKE'de der-kenardır.

* 5 (a) Toğrulugla: Toğrulugla NS1 / cānı: cān MK / fedā: fidā NS1 / serve: servere MK

5 (b) Egriler: Egrilerle MK / inānmaz u: inānmaz MK

* 5- S

* 6 (a) uyandura: uyandurdu MK

27*

Naşihat-nāme *

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

- 1 Gel berü dön cānib-i Hāḡḡa dilā şimden girü
Tövbe ḡıl çıḡsun dimāḡuñdan hevā şimden girü*
- 2 Faḡr u fāḡa ihtiyār idüp fenāyīler gibi
Çāk idüp zerrīn ḡābāyı gey 'abā şimden girü
- 3 Ehl-i vaḡdet oluban terk it bu keşret 'ālemin
Meskenüñ olsun senüñ genc-i fenā şimden girü*
- 4 Sālik-i rāh-ı ḡaḡīḡat olup it kesb-i kemāl
İde ḡudsīler senüñle merḡabā şimden girü
- 5 İy ḡalīlī ister iseñ nār-ı 'ışḡuñ nūr ola*
Şu gibi ḡöñlüñ aḡıtma her yaña şimden girü

* 27 S 15b, T 15b, TKE 20b, TKR 17b, NS1 23b, MK 24b

* Naşihat-nāme: Ve lehu TKE, TKR

* 1 (b) dimāḡuñdan: dimāḡıñdan NS1, MK

* 3 (b) Meskenüñ: Meskeniñ MK

* 5 (a) İy: Ey TKE, NS1, MK / nār-ı 'ışḡuñ: nār-ı 'ışḡıñ MK

28*

Fikir[ü] Zikir-nāme*

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

- 1 Gönlüme kut oldu fikrũñ rũhuma zikrũñ ğidā*
Niçe yüz biñ cān u diller yoluña olsun fidā*
- 2 Ħamdüli'llāh āsitānuñ seglerin gördüm şehā*
Çoğ zamāndur düşmişidüm āşinālardan cüdā*
- 3 Segler ile küyüñüñ müştākidüm 'İş itmege*
N'eyleyem kim kūs-ı rihlet eyledi şavt u şadā
- 4 Ğurbete düşmiş ğarībem azmışam a'mā gibi*
Pādişāhum destegir ol gösterüp rāh-ı hüdā*
- 5 Ħvān-ı luḡfuñ ħurdesinden anı maḡrũm eyleme*
Kaḡuña geldi Ħalīlī aç u muḡtāc u gedā

* 28 S 15b, T 15b, TKE 22a, TKR 19a, NS1 23b, MK 24b

* Fikir[ü] Zikir-nāme: Zikr ü Fikr-nāme T, Ve lehu TKE, TKR

* 1 (a) fikrũñ: fikriñ MK / rũhuma: rũhıma NS1 / zikrũñ: zikriñ NS1, MK

* 1 (b) fidā: fedā MK

* 2 (a) āsitānuñ: āsitānuñ MK

* 2 (b) zamāndur: zamāndır MK / düşmişidüm: düşmişidim NS1, düşmüşidüm MK

* 3 (a) müştākidüm: müştākidim MK

* 4 (a) düşmiş: düşmüş MK

* 4 (b) Pādişāhum: Pādişāhım NS1, MK

* 5 (a) Ħvān-ı luḡfuñ: Ħvān-ı luḡfuñ TKE, TKR, Ħvān-ı luḡfıñ MK / ħurdesinden: ħod senden MK

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

- 1 Ekrem-i sulṭān-ı 'ālem gör ne gūne kār ider
Ḳanḳı 'abdi dūr ider ya ḳanḳı 'abdi yār ider
- 2 Şanma kim nādānı maḥrem eyleye ol bī-miṣāl
Maḥzen-i 'irfān olursa maḥrem-i esrār ider
- 3 Kenz-i esrārı şu ḳul kim ḥıfẓ idüp keşf itmese*
Şāh āmin eyler anı āḥir ḥazinedār ider*
- 4 Maḥrem-i esrāriken keşf itse sırr-ı şāhı ḳul*
Başına Maṣūrveş vāsi' cihānı dār ider
- 5 Ma'rifet ḳavli ḥasen fi'li ḥasen ḥulḳı ḥasen
'Uzlet ü terk ü ḳanā'at şāḥibin serdār ider
- 6 Bendesi şāh-ı ğayūruñ ger ḳanā'at itmeyüp
Nāniçün yüz ṭutsa ğayra şāhı ğāyet 'ār ider*
- 7 'Ādil ü ekrem ğanīnūñ bende-i maḳbūline
Sen revādur dir misin dinseydi kesb ü kār ider

* 29 S 16a, T 16a, TKE 22a, NS1 24a, MK 24b, - TKR

* Hikmet-nāme: Ve lehu TKE

* 29 (a) Kenz-i esrār: Kenz-i esrār MK / idüp keşf: - MK

* 3 (b) ḥazinedār: yine berdār S

* 4 (a) Maḥrem-i esrāriken: Maḥrem-i esrār ger MK

* 6 (b) şāhı: şāh S, MK

- 8 Āsitān-ı dār-ı ekremde şu kim hādīm ola
Nāniçün ğam çekse ol taḥfif-i şāḥibdār ider
- 9 Fi'l olur kim seyyi'āt olur muḥarreb eylese
Ḥikmeti gör kim müşāb olur anı ebrār ider
- 10 Bu kelām-ı icmāl aña besdür ki inkār eylemez*
Rāzıkuñ rızka tekeffül itdügün ikrār ider*
- 11 Kim Ḥalīle yār olursa nārını gülzār ider
Kim 'adū olsa gülistān içre cāyın nār ider*

* 10 (a) Bu kelām-ı icmāl: Bu kelām icmālī MK

* 10 (b) Rāzıkuñ: Rāzıkuñ MK / itdügün: itdügün NS1, MK

* 11 (b) gülistān: gülistān NS1, MK

2. ETVĀR-I SEB'A NĀZMUHU HĀLİLİ EFENDİ EL-MAR'AŞİ KUDDİSE SIRRIHU*

1

Ṭavr-ı Evvel

Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilātün / Fā'ilün

- 1 İsmē'ū iy nüktedān u 'āşıkān u şadıkān*
Sāri'ū iy reh-revān u şābirān u sālīkān*
- 2 Seb'a-i etvāri tertīb eyledi ol bī-mişāl
"Küntü kenz"ün³⁰ sırrını derk ide ya'ni maḥremān
- 3 İhtişār üzre yazıldı gel oqı bil ṭavruñi*
Ṭavrını seyr ü sülük idüp bilendür kāmuran*
- 4 Ṭavr-ı evvelde şifāt-ı nefsuñ emmāredürür*
Oldı levvāme ikincide şifāt-ı 'āşıkān
- 5 Ṭavr-ı şalışde şifāt-ı mülhime 'ilme'l-yaḫīn
Ṭavr-ı rābi'de şifāt-ı muṭma'innedür inan

* ŞAP 10a-13a, S 16b-18b, T 50a-52a, İMK 1b-3b

ETVĀR-I SEB'A NĀZMUHU HĀLİLİ EFENDİ EL-MAR'AŞİ KUDDİSE SIRRIHU:
HAZA ETVĀR-I SEB'A S, ETVĀR-I SEB'A İMK, - T

* 1 (a) iy nüktedān u 'āşıkān u şadıkān: ey nüktedāni 'āşıkāni şadıkān S, ey nüktedān 'āşıkān şadıkān İMK

* 1 (b) iy reh-revān u şābirān u sālīkān: ey reh-revān şābirān sālīkān S, İMK

³⁰ Küntü kenz: Ben (gizli) bir hazıneydim (Yılmaz, 1992: 98).

* 3 (a) ṭavruñi: ṭavrını İMK

* 3 (b) Ṭavrını: Ṭavrını S

* 4 (a) emmāredürür: emmāredür İMK

- 6 Rāziye oldı bişincide şifāt-ı irci'î
Ṭavr-ı altuncıda marziyye dūrür iy mihribān
- 7 Oldı qudsiyye yidincide şifāt-ı nefsi küll
Bu şifāta irdi tekmi'l itdi nefsin kāmilān *

* 7 (b) nefsin: nefsi T

2

Ṭavr-ı Şānī*

- 8 Ṭavr-ı evvel seyridür seyr-i ila'llāh mā'ilān *
Seyr-i li'llāhdur ikinci seyr idūñ iy sā'irān *
- 9 Şālişinci seyrine dindi 'ala'llāh iy ḥabīb
Rābi'uñ seyri ma'a'llāh oldı iy şīrīn-zübān
- 10 Seyr-i fi'llāhdur bişinci kim fenāfi'llāh ola
Diğķat eyleyse fenā-ender-fenāda bula fān
- 11 Ba'dehū seyr-i 'ani'llāh eyleye ya'ni nüzül
Ḥārici şanma ki zihnidür nüzüli iy fülān
- 12 Seyr-i bi'llāhdur yidinci yoķ nihāyet seyrine *
Çün nihāyet yoķ bu seyre kel olur āḥir lisān

* Ṭavr-ı Şānī: Eşyār İMK

* 8 (a) seyr-i ila'llāh: seyr-i ila'llāh ey İMK

* 8 (b) iy: ey S / sā'irān: sāyirān ŞAP

* 12 (a) Seyr-i bi'llāhdur: Seyr-i bi'llāhi S

3

Ṭavr-ı Şāliš*

- 13 Ālem-i mülk oldı evvel ṭavra ‘ālem ṭālibān*
‘Ālem-i nāsūta berzaḥdur ki düşdi der-miyān
- 14 İmtiyāzı şol kadar kim seyr olurken der-sülük*
Milk-i şuğrā gösterür nāsūt-ı kübrā bī-gümān
- 15 ‘Ālem-i ikinci mīm ü lām u kāf u vāv u tā*
Bu iki ‘ālem üçünciden olubdur tev'emān*
- 16 Şālišinci cīm ü bā' u rā' u vāv u tā durur
Rābī'inciden olupdur bu üçünci hem-çünān
- 17 ‘Ālem-i lāhūt olupdur rābī'inci didügüm*
Zikr olan ‘ālemlerüñ aşlı budur zāhir nihān*
- 18 Ḥatm olur dördüncide ıtlāḳ-ı ‘ālem iy aḥı*
Ba'dehū dindi mü'evvel fehmi ola tā kim ma'ān*

* Ṭavr-ı Şāliš: 'Avālim İMK

* 13 (a) mülk: milk ŞAP

* 14 (a) olurken: iderken S

* 15 (a) 'Ālem-i ikinci: 'Ālemün ikincisidür İMK

* 15 (b) tev'emān: teremān S

* 17 (a) didügüm: didüğim İMK

* 17 (b) olan 'ālemlerüñ: olun lemlerüñ S

* 18 (a) iy: ey S

* 18 (b) dindi: döndi İMK

- 19 Zevk ider sâlik bişincide fenânuñ ‘âlemin*
‘Âlemin daħi fenâ eyler işit iy nüktedân *
- 20 Eyleyüp şeh-bâz-ı lâhütî fenâ mürğın şikâr
Zü-cenâheyn oldı nâsûta tutup hõş âşiyân
- 21 ‘Âlem-i nâsûta ‘avdet ide ya‘ni sitteden
Eyleye telvîn-i şüret ehl-i temkîn ol zamân *
- 22 Feyzi aħz itmekde ya‘ni ehl-i temkîn oldılar
Halka işâl eylemekde ehl-i telvîn-i şubân
- 23 İktizâ eyler leţâfet ‘âlem-i vahdet tamâm
Zâhiren eyler keşâfet iktizâsın “kün fe-kân”^{31*}
- 24 On sekiz biñ ‘âlemün aşlı vü fer‘i muhtaşar
Yâd olunmuşdur siziñcün yâd idün iy döstân *

* 19 (a) ‘âlemin: ‘âlemün İMK

* 19 (b) ‘Âlemin: ‘Âlemün İMK, iy: ey S

* 21 (b) Eyleye: Eyleyüp S

³¹ “Kün fe-kân: "Ol, hemen oldu." Bu söz, "kün fe-yekûn: Ol, hemen olur." şekliyle Kur'an-ı Kerim'in, Bakara, 2/117; Âl-i İmrân, 3/47, 59; En'âm, 6/73; Nahl, 16/40; Meryem; 19/35; Yâsîn, 36/82 ve Mü'min, 40/68) surelerinde geçmektedir. Ayrıca bkz.: Kâf u nûn; kün (Yılmaz, 1992: 98).

* 23 Zâhiren: Zâhir S, Zâhirî İMK, 23 - T

* 24 (b) olunmuşdur: olunmuşdur S / iy: ey S / döstân: dösitân S

4

Ṭavr-ı Rābī*

- 25 Bu yidi ṭavruñ maḥalli vardurur fehm it zübān
Şadr olubdur ibtidā ṭavra maḥal iy dilsitān
- 26 K̄alb olubdur bil maḥallin ṭavr-ı şānīnūñ dilā
K̄ıl muşaffā tā selīmü'l-k̄alb olasın şādumān
- 27 Rūḥ olupdur ṭavr-ı şālişde maḥal iy cān-ı men
Tecliye k̄ıl tā saña hem-dem ola rūḥāniyān
- 28 Sırrdur dördünci ṭavruñ bil maḥallin itme fāş
Fāş iderseñ başuña ṭār ola Manşūrveş cihān
- 29 Sırr-ı sırr oldı bişinci gel maḥalle ğüş tūt*
Ādem-i ma'nā ebüñdür sırrı sensin iy cüvān*
- 30 Ṭavr-ı altıncı maḥallin bil ḥafīdūr açma kim*
'İlm-i ihfāyı bilen keşf itse çekdi çok ziyān
- 31 Ṭavr-ı yidinci maḥalli oldı aḥfā ḥōş 'acīb*
Gizlidür nā-ehle ğāyet ehle ğāyetle 'ayān*

* Ṭavr-ı Rābī': Maḥall İMK

* 29 (a) gel: - İMK

* 29 (b) iy: ey S

* 30 (a) açma kim: itme fāş İMK

* 31 (a) aḥfā: ihfā S

* 31 (b) nā-ehle ğāyet: ğāyetle ğayra T

5

Ṭavr-ı Hām̄is*

- 32 Ṭavr-ı evvelde şerī'at ola vārid şāliḥān*
Ḳavlidür şer'ı Resülün fākra'ü iy güdekān
- 33 Ṭavr-ı şānīde ṭarīḳat ola vārid fi'lidür
Fā'il ol bāguñ yimişsiz olmasun iy bāḡbān
- 34 Ṭavr-ı şālişde ma'ārif ola vārid iy aḡı
Ol kemālidür didiler serverün şāḡib-dilān
- 35 Ṭavr-ı rābī'de ḡaḳāyık ola vārid iy ḡabīb
Aña ḡālīdür didiler Muşṭafānuñ rāviyān*
- 36 Vāridi yoḡdur bişinci ṭavruñ iy ehl-i fenā
Kim fenāfi'llāḡ ola vārid ne olsun bī-mekān
- 37 Vāridi oldı şerī'at yine ṭavr-ı sittenün
Eyledi zīrā ki 'avdet ḡikmeten iy dīde-bān
- 38 Ṭavr-ı sābi' vāridi cem' oldı kāmilde tamām
Ġavş iden buldı cevāhir baḡr-i ḡikmet bī-kerān*

* Ṭavr-ı Hām̄is: Vāridāt İMK

* 32 (a) ola vārid: vārid ola İMK

* 35 (b) rāviyān: zādiyān S

* 38 (b) Ġavş: Ġavş İMK

6

Ṭavr-ı Sâdis*

- 39 Hâleti meyl oldı ṭavr-ı evvelüñ iy reh-revân
Meyl iderseñ şu gibi var bâğ-ı ‘ışka ol revân
- 40 Hâleti oldı maḥabbet ṭavr-ı şâninüñ tamâm
Eyleye ḥâliş muḥib olan fidâ-yı baş u cân
- 41 Hâleti ‘ışk oldı ṭavr-ı şâlişüñ iy ‘aşıkân
Ḥubb-ı ma‘şûk olsa ğâlib ‘ışk irer virmez amân*
- 42 Ṭavr-ı râbi‘ ḥâleti vaşl-ı şifâtıdur ‘ayân
Kim tecellâ-yı şifât eyler o demde vâşılân
- 43 Hâleti oldı bişinci ṭavruñ ülä-yı fenâ*
Ba‘dehü olsa gerek ender-fenâ iy ‘âzimân
- 44 Ṭavr-ı sâbi‘ ḥâleti oldı beķâ-yı câvidân
Müjdegân iy ‘aşıkân u derdimendân müjdegân*

* Ṭavr-ı Sâdis: Hâlât İMK

* 41 (b) irer: ider T

* 43 (a) oldı: olsa İMK / ülä-yı: evlä-yı S

* 44 (b) derdimendân: derdümendân S

Ṭavr-ı Sâbi' Envâr-ı Sitte*

- 45 Nūr-ı erzağ oldı ṭavr-ı evvelüñ nūrı bidān
Nūr-ı zıkr ile dehānuñ tã ola enver-fişān
- 46 Ṭavr-ı şānīnūñ muḥammer oldı nūrı la'ıveş*
Āb-ı kevşerdür sözüñ 'atşāniseñ nüş eyle ḳan
- 47 Nūr-ı aşfer oldı ṭavr-ı şālişüñ nūrı şehā
Gösterür levnin anuñ bu rüy-ı zerd-i nã-tüvān
- 48 Oldı ṭavr-ı rābi'üñ nūrı yeşil iy Hızr-ı cān
Levnini görmek dilerseñ sebze baḳ der-gülistān*
- 49 Nūr-ı ebyazdur bişinci şol yed-i beyzā gibi
Kim Kelīmu'llāha ḳılmışdı tecellī dōstgān*
- 50 Nūr-ı esved oldı ṭavr-ı sittenüñ nūrı gözüm
Hoş müşābihdür aña baḳ nūr-ı çeşm-i merdümān
- 51 Altısı nūr-ı şıfātıdur mülevven söyledüm
Nūr-ı zātī bī-zamān u bī-mekān u bī-nişān

* Ṭavr-ı Sâbi' Envâr-ı Sitte: Ṭavr-ı Sâbi' Envâreste S, Ṭavr-ı Sâbi' Der-Beyân-ı Envâr-ı Sitte T, Envâr İMK

* 46 (a) muḥammer: aḥmer İMK

* 48 (b) Levnini: Levnin İMK

* 49 (b) ḳılmışdı: ḳılmışdır T

Ricālū'l-Ġā'ibān *

- 52 Seb'a-i ṭavr üzre oldı hem ricālū'l-ġā'ibān*
İstimā'ından ḥuzūr itsün dinildi ḥāzırān
- 53 Oldılar bunlar müvekkel bu yidi ṭavr ehline
Ḥadd u 'addin bunlaruñ ancaḡ Ḥudā bilür hemān*
- 54 Ṭavr-ı evvelde mu'īn efrād ola ṭavr ehline
Ehl-i ṭavra 'avn ide şol kendü ṭavrında olan*
- 55 Ṭavr-ı şānīde mu'āvin nūn u kâf u bā elif*
Üç yüz altmış altıdur bunlar mu'īn-i bī-dilān
- 56 Ṭavr-ı şālişde mu'āvin nūn u cīm ü bā elif*
Kırk dilrāndur bular kim rāfi'-i üftādegān
- 57 Ṭavr-ı rābī'de mu'āvin nūn u dāl u bā elif*
On iki erdür bular kim nāşır-ı efkendezgān
- 58 Ṭavr-ı pençümde mu'āvin bā vü dāl u lām elif*
Ol yedilerdür bular kim desti-ġır-i ḥastegān*

* Ricālū'l-Ġā'ibān: Ricālū'l-Ġāyibān ŞAP, Der-Beyān-ı Ricālū'l-Ġāyibān T, Ricālū'l-Ġāyb İMK

* 52 (a) ricālū'l-ġā'ibān: ricālū'l-ġāyibān ŞAP, T, İMK

* 53 (b) bilür: bildi T / Mısrā S ve T' de 54. beytin ikinci mısraıdır.

* 54 (b) kendü: kendi S, T, İMK / Mısrā S ve T' de 53. beytin ikinci mısraıdır.

* 55 (a) bā elif: bā vü elif İMK

* 56 (a) bā elif: bā vü elif İMK

* 57 (a) bā elif: bā vü elif İMK

* 58 (a) pençümde: pençümde ŞAP

* 58 (b) yedilerdür: yediler ŞAP

- 59 Ṭavr-ı altıncı mu'îni oldı evtâd iy dilîr
 Çâr-yârândur bular kim nerre-şîr-i pehlevân
- 60 Oldılar ğavşâ yidinci ṭavra kim irse mu'în*
 Bunlar üçlerdür ki ğâyet aḳreb-i ḳuṭb-ı zamân
- 61 Âb-ı rûyı 'izzetiçün bunlaruñ iy şadıḳân
 Kim du'âma şıdḳılan âmîn dise bulsun amân*
- 62 Dōstân ile Resûli 'izzetiçün ber-devâm*
 Müsta'în itsün Ḥalîle bunları ol Müste'ân
- 63 Ehline itsün müyesser Ḥaḳ bu Eṭvârı tamâm
 Ḥıfz ide tâ düşmeye nādân eline nâ-gehân

Temmet*

* 60 (a) ğavşâ: ğavşân İMK

* 61 (b) şıdḳılan: şıdḳıla S

* 62 (a) Dōstân: Dōsîtân S / Resûli: Resûlûñ T

* Temmet: Temmet Ḥalîlü'd-Dîvân S, Temme ŞAP, - T, TKE, TKR, NS1, MK

3. HALİLÎ-İ MAR'AŞÎ'NİN DİĞER ŞİİRLERİ*

1. TAHMİS

1*

Gazel-i Nakşî Tahmîs-i Halîlî*

Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün

I

- 1 Cemâlûn vaşın ey dil-ber egerçi tende cân söyler *
- 2 Lebûn esrârını 'ıŝkuñ velâkin râygân söyler *
- 3 Ki nutkuñ emr-i Hâkdur "men 'aref"³² sırrın 'ayân söyler *
- 4 Ayâ sen şanma kim senden bu güftârı dehân söyler *
- 5 Veyâ terkîb olan 'unsur yâhûd lahm-ı zebân söyler *

* Klasik Türk şiirinin kaynaklarından olan tezkire, mecmua ve cönklerde Halîlî mahlaslı birçok şair ve bu şairlere ait çok sayıda şiir bulunmaktadır. Bu şairlerin hangisinin Maraşlı Halîlî olduğunu kesin olarak tespit etmek elbetteki oldukça zordur. Bu sebeple buraya, Halîlî-i Mar'aşî'ye ait olduğu kanaatine ulaşılan şiirler alınmıştır.

* 1 MK C2 30b, HAE s. 933-937

Kahramanmaraş Hâfız Ali Efendi İlmî Eserler Kütüphanesi'nde, 291 numaradaki yazma mecmuada Halîlî mahlaslı birkaç şiir bulunmaktadır. Bunların birçoğu Halîlî-i Mar'aşî Divan-çe'sindeki şiirlerin aynısıdır. Bu sebeple Halîlî mahlaslı bu tahmîs de Maraşlı Halîlî'ye ait olabileceği düşüncesiyle buraya alınmıştır. Söz konusu tahmîsin bir nüshası da Milli Kütüphane 25/1 numarada kayıtlı yazma cönkün v.: 30b'de bulunmaktadır.

* Gazel-i Nakşî Tahmîs-i Halîlî: Tahmîs-i Halîlî MK C2

* 1 I (1) Cemâlûn: Cemâlîñ HAE

* 1 I (2) Lebûn: Lebîñ HAE / 'ıŝkuñ: 'ıŝkuñ HAE / râygân: râyigân HAE

³² Aslı, men arefe nefsehû fekad arefe Rabbehû'dur." "Kendini bilen Rabb'ini bilir mealindeki bu kelam-ı kibarın hadis olduğu rivayet edilmiştir (Yılmaz, 1992: 122-123).

* 1 I (3) nutkuñ: nutkuñ HAE / emr-i Hâkdur: emr-i Hâkdur HAE / 'ayân: nihân HAE

* 1 I (4) dehân: dihân HAE

* 1 I (5) yâhûd: veyâ HAE

II

- 1 Yüzinden “istivâ”³³ sırrın bilenler ey kıddi bālā*
- 2 Olardur mekteb-i ʿirfān içinde ʿālimü'l-ʿālā*
- 3 Ne bilsün ders-i hüsnünden senün kıdđı yahūd monlā*
- 4 Seni ol saña bildürmek murāduñ kışd idüp Mevlā*
- 5 ʿAnāsırdan geyüp bir ʿton yüzinden tercemān söyler*

III

- 1 Cemāl-i hüsnüni tezyīn idüp bu kıble-i tende*
- 2 Yed-i kıdretle yazup ism-i fażluñ şekl-i insānda*
- 3 Kemāl-i hikmetin göstermekiçün şüret-i cānda*
- 4 Yaratdı cümle eşyayı özin pinhān idüp anda*
- 5 Görindi niçe biñ yüzden velī kendi nihān söyler*

³³ “Ale’l arş’stevâ: (Emri) arş üzerine egemendir.” Bu ayetle ilgili olarak, bk. Kur’an-ı Kerim: 7/54, 10/13, 13/2, 20/5, 32/4, 57/4. İstivâ, kelime olarak; hâkim olma, kaplama, kurulma manalarındadır. Bir Mevlevilik tabiri olan bu terim, tasavvufta; istivâ olunan şey üzerinde zuhur ve tecelli etmek, manasına gelmektedir (Yılmaz, 1992: 16-17; Uludağ, 1991:261; Cebecioğlu, 1997: 406).

* 1 II (1) Yüzinden: Yüzünden HAE / istivâ: istevâ HAE

* 1 II (2) Olardur: Olardır HAE / ʿālimü'l-ʿālā: ʿālim ü dānā HAE

* 1 II (3) senün: seniñ HAE / murāduñ: murādın HAE

* 1 II (4) bildürmek: bildirmek HAE / murādıñ: murādın HAE

* 1 II (5) yüzden: o yüzden HAE

* 1 III (1) Cemāl-i hüsnüni: Cemāl-iñ hüsnüni HAE / idüp bu: idüpdür HAE

* 1 III (2) yazup: yaz MK C2 / ism-i fażluñ: ism-i fażlın. 1 III (2) HAE’de 3. mısra.

* 1 III (3) Kemāl-i hikmetin: Kemāl-iñ hikmetin HAE / göstermekiçün: göstürmekiçün HAE. 1 III (3) HAE 2. mısra.

* 1 III (4) özin: özün HAE / pinhān: pünhān HAE

* 1 III (5) Görindi: Göründü HAE / kendi: kendin HAE

IV*

- 1 Hakaikat  ilmine “ umm ’l-kit b”³⁴ olduğ ise ersin
- 2 G n l g zine Őbhe perdesin  ekd nse ka irsin *
- 3 Eger Őems-i cih n- r  olursan da hi bi-fersin *
- 4 Şular ki bilmedi nefs n “ aref”³⁵ den almadı dersin *
- 5 Deg ld r Haka a  arifler  zin bilmez yalan s yler *

V*

- 1 Leb n c m-ı Őe ih md r kel muğ s re-i Kev er *
- 2 Kit b-ı Haka durur vech n te al  Ő nuhu ekber *
- 3 Kim nd r yazılan  yet kim nd r o unan defter *
- 4 Kim nd r bunca c nbiŐler kim nd r nu k iden gevher *
- 5  zinden olmayan  arif ki senden  zge k n s yler *

* 1 IV: HAE’de V. bend.

³⁴ F tiha suresinin diğer bir adı da “ana kitap” manasına “ umm ’l-Kit b”dır.  umm ’l-Kit b ifadesi, Ra’d suresi 39. ayette ve Zuhuruf suresi 4. ayette Levh-i Mahf z manasında ge mekte-dir. Kur’an-ı Kerim, 13/39, 43/4.

* 1 IV (2) g zine: g z ne HAE /  ekd nse:  ekdi se HAE

* 1 IV (3) olursan: isen de HAE

³⁵ Aslı, men arefe nefseh  fekad arefe Rabbeh ’dur.” “Kendini bilen Rabb’ini bilir mealindeki bu kelim-ı kibarın hadis olduğu rivayet edilmiştir (Yılmaz, 1992: 122-123).

* 1 IV (4) nefs n: nefsın HAE

* 1 IV (5) Deg ld r: Degildir HAE /  arifler:  aŐıklar HAE /  zin:  z n HAE

* 1 V: HAE’de IV. bend.

* 1 V (1) Leb n: Lebi  HAE / Őa ih md r: Őa  h md r HAE / kel muğ: kel m n HAE

* 1 V (2) Kit b-ı Haka durur: Kit b n haka durur HAE / vech n: vechi n HAE

* 1 V (3) Kim nd r: Kimi ndir HAE / yazılan: o unan HAE / kim nd r: kimi ndir HAE / o unan: yazılan HAE

* 1 V (4) Kim nd r: Kimi ndir HAE / c nbiŐler: c nb Őler HAE / kim nd r: kimi ndir HAE

* 1 V (5)  zinden olmayan  arif ki senden  zge k n s yler: Degildir nu k iden ins n der nında turan s rler HAE

VI

- 1 Zuhūr itdi kamu eṣyā hıṭāb-ı “kāf” ile “nūn” dan^{36*}
- 2 “Nefahtü fihi min rūhi”³⁷ izāfī oldu cān sende *
- 3 Yaradılmış ne kim varsa kamu oldu saña bende *
- 4 Ḥayāl-i zıll-ı ʿibretdür görinen hayme-i tende *
- 5 Degüldür nuṭṭı iden şūrī derūnuña ṭuran söyler *

VII

- 1 Göñül gözini ğafletden açan ʿāşıklar ey Naḫṣī
- 2 Ḥalīlī gibi vārından geçen ʿāşıklar ey Naḫṣī *
- 3 Olardur haḫḫı bāṭıldan seçen ʿāşıklar ey Naḫṣī *
- 4 “Saḫīhüm Rabbühüm”³⁸ ḥamrın iḥen ʿāşıklar ey Naḫṣī *
- 5 İrer maʿşūkına anlar mekāndan lâ-mekān söyler *

³⁶ Kāf u nūn (Kūn): “(O), göklerin ve yerin yaratıcısıdır. Bir şeyi yaratmak istedi mi, ona sadece “ol” der, o da hemen olur.” Kur’an-ı Kerim, 2/117.

* 1 VI (1) nūnda: nūndan MK C2

³⁷ “Nefahtü fihi min rūhi”, “Ona şekil verdiğim ve ona ruhumdan üflediğim zaman” mealinde Hz. Âdem’in yaratılışıyla ilgili ayetin bir bölümüdür. Kur’an-ı Kerim, 15/29.

* 1 VI (2) izāfī: izāf HAE / cān sende: bu cān tende HAE

* 1 VI (3) varsa: vardır HAE

* 1 VI (4) ʿibretdür: ʿibretdir HAE

* 1 VI (5) Degüldür nuṭṭı iden şūrī derūnuña ṭuran söyler: Özünden bî-ḥaber ʿārif ki senden özge kân söyler HAE

* 1 VII (2) HAE’de 5. mısra.

* 1 VII (3) Olardur: Olardır HAE

³⁸ Mısradaki “Saḫīhüm Rabbühüm” ifadesi diğer kelimelerle birlikte mana baimından İnsan Suresi 5 ve 21 ayetlerini hatırlatmaktadır. Söz konusu surenin 21. ayetinin son kısmında şöyle buyrulmaktadır: “Rableri onlara tertemiz bir içki içirir.” Kur’an-ı Kerim, 76/21.

* 1 VII (4) Saḫīhüm: Saḫāhüm HAE

* 1 VII (5) İrer maʿşūkına: Bulur maḫşūdını HAE

2. GAZELLER

°An Maḳālāt-ı Ḥalīlī Raḥmetullāh*

1*

Fā°ilātün/ Fā°ilātün/ Fā°ilātün/ Fā°ilün

- 1 Ey ruḥuñ şānında münzel āyet-i Allāhu nūr*
Leblerüñ ḥaḳḳında vardur nükte-i mā-i ṭahūr*
- 2 Evvel ü āḥir çü sensin zāhir ü bāṭın çü sen
Maḳşad-ı aḳşā cemālüñdür gözümdeñ olma dūr*
- 3 Söyleyen her nāṭıḳuñ dilinde sensin dem-be-dem
İşleyen her fā°ilüñ fi°lini sensin bī-ḳuşūr*
- 4 Senden özge aradım deyyār yoḳdur arada*
Cümle eşyādan kemāhī° eyleyen sensin zuhūr*

* “°An-Maḳālāt-ı Ḥalīlī Raḥmetullāh” başlıḡını taşıyan ve matlai, “nūr/ṭahūr kafiyesi bir gazel ile “eylemez, nedür, olalum” redifli üç ayrı gazel, Trabzon İl Halk Kütüphanesi TY. 496 numara da kayıtlı nüshanın zahriyesinde bulunmaktadır. Söz konusu zahriye yapraḡının bir kısmı zayi olmuştur. Buradaki gazeller, ayrıca Nuruosmaniye Kütüphanesi, Gazeliyyat, TY. Nu.: 4904/25, v.: 170-171’ bulunmaktadır. Halīlī°nin gazellerini ihtiva eden bu nüsha, metin tenkidi sırasında NS2 olarak adlandırılmıştır.

NS2’de de bulunmaktadır.

* 1 NS2 170a, T

* 1 (a) - T

* 1 (b) vardur: geldi NS2

* 2 (b) olma: gitme T

* 3 (b) fā°ilüñ fi°lini: °ārifüñ fi°linde NS2

* 4 (a) Senden özge: - T / yoḳdur: yoḳdur NS2

* 4 (b) Cümle eşyādan: - T

- 5 °Āşıķuñ maķşüdi dīdāruñdur ey sultān-ı ħüsn*
Ğayr dīdāruñ görünmez °aynına cennāt u ħür*
- 6 Zāhidā gel zühdi ma°būd itme olma büt-perest*
Ĥaķ-perest ol Ĥaķķı tanı ħaf mina'llahu'l-ğayūr*
- 7 Vāķıf olmaz sırr-ı tevĥīde şu ĩmān ehli kim
İdebilmez nefş-i bī-dīnūñ hevāsından °ubūr*
- 8 °Ālem-i ervāĥa ey dil mürģi pervāz eyle kim*
Ķalmadı bu °ālem-i °unşurda bir sā°at ħuzūr
- 9 Ey Ĥalīlī ĥadd-i i°cāza ķarīb oldı sözüñ*
İstimā°ından n'ola ger ola ħay mā-fi'l-ķubūr*

* 5 (a) °Āşıķuñ maķşüdi dīdāruñdur ey: - T

* 5 (b) °aynına: gözine T

* 6 (a) - T

* 6 (b) Ĥaķ-perest ol Ĥaķķı tanı ħaf: -T

* 7 - T

* 8 (a) - T

* 9 (a) ķarīb oldı: müseccādur NS2

* 9 (b)ola ħay: ĥarr ola T

2*

Fā^cilātün/ Fā^cilātün/ Fā^cilātün/ Fā^cilün

- 1 Ey bilen Hakkıñ şıfâtı sırr-ı esmâsı nedür
Yâ bu esmâdan murâd olan müsemmâsı nedür
- 2 Niçün olmuş merkez-i hâki ^caceb meymün-menâl
Yâ bu tāk-ı ser-nigünuñ saķf-ı binâsı nedür
- 3 Ne sebedendür kamer ki bedr olur gâhî hilâl
Seyr-i hırşidüñ ^cacep yanında sevdâsı nedür
- 4 Her şanavber boylunuñ yüzünde kândandır bu hâl
Her bir âhü gözlünüñ zülf-i muṭarrâsı nedür
- 5 Çün ^cibâdet Hakkadur ma^cbüd bir Hakkdur hemân
Mü^ominüñ pes mescid ü gebrüñ kilisâsı nedür
- 6 Çünkü Hakkıñ zâtın işbât idemez erbâb-ı ^caķl
^cAşık-ı Hakk-bîn ile her dem bu da^cvâsı nedür
- 7 Zâhir ü bâında çün mevcüd Hakkdur özge yoķ
Yâ bu mevcüdâtuñ ara yirde ğavġası nedür
- 8 Maḫhar-ı Hakk dimeyen insâna mezhebsiz fakîh
Pes ene'l-Hakk diyenüñ rüsvâ-müdârâsı nedür
- 9 Ey Halîlî çün saña Hakkdan liķâdur ârzü
Nâr-ı düzaḫdan ne ğam firdevs-i a^clâsı nedür

* 2 NS2 170a

3*

Fā^cilātün/ Fā^cilātün/ Fā^cilātün/ Fā^cilün

- 1 Cān virüp her kim ki ol cānān yolında ḥāk olur
Püte-i sevdāda fā'iz ḡill ü ḡışdan pāk olur
- 2 Defter-i ^caşkuñ rumūzın oḡuyup fehmi itmeyen
Müdrük-i ^calāme-i ^caşr ise bī-idrāk olur
- 3 Arzūmend-i cemāl-i yār olan ^cāşık müdām
İstemez cennet cehennemden daḡī bī-bāk olur
- 4 ^cĀşık-ı dil-ḥastenüñ şūfī şorarsa ḥālını
Eşki sürḥ ü çehresi zerd ü yaḡası çāk olur
- 5 Şekkeri aḡyār elinden alma aḡudur şaḡın
Yār elinden ger gelen ḥod zehr ise tiryāk olur
- 6 ^cĀşık-ı Ḥaḡ-bīn sürer dīdār zevkīn dā'imā
Zāhid-i ḥod-bīn aña reng eyleyüp ḡamnāk olur
- 7 Yoluña cān virmege cānā Ḥalīlī ḥaste-dil
Ḡam degül ger pīr ise hem cüst ü hem çālāk olur

* 3 NS2 170a. Gazelin 5, 6 ve 7. beyitleri der-kenârdır.

4*

Mef^cülü / Fā^cilātü / Mefā^cilü / Fā^cilün

- 1 Görgil ^carūs-ı dehri gönül haddin āl ider
Aldanma cānuñ almağičün mekr ü āl ider
- 2 Zīnet virür cemāline şayd eylemek içün
Seḥḥāredür ki siḥrle ḳanın ḥelāl ider
- 3 Bünyād-ı cevır dirsem cefāy ḳılan budur
Bundan vefā uman ḳişi fikr-i muḥal ider
- 4 Güldürmek ise baḥma ki zār ağladur yine
Cem^ciyyetine ḳalma ki āşüfte-ḥāl ider
- 5 Bir kör tenine ḳāni^c ider ol emīri kim
Da^cvā-yı taḥt u salṭanat-ı mülk ü māl ider
- 6 Ey devlet ol faḳīre ki faḳr ihtiyār idüp
Nān-ı cevrine ḳāni^c olup ḥırḳa şāl ider
- 7 Tıtdı Ḥalīlī künc-i ḳanā^catda meskeni
Şükr ü sipās ber-kerem-i zü'l-celāl ider

* 4 NS2 170a. Gazel der-kenârdır.

5*

Fā^cilātün/ Fā^cilātün/ Fā^cilātün/ Fā^cilün

- 1 Ey özinden bî-ḥaber sen seni bil kim fānīsın
Gör nireden geldün ü bilgil kimün mihmānısın
- 2 Sen seni tā bilmedün Ḥaḫdan ḥaberdār olmadun
Ger seni sen tanımışsın ^cālim-i rabbānīsın
- 3 Cevher-i bākīsın ey miskīn özüni tanı gör
Nefse uymazsın şanursın kim bu cism-i fānīsın
- 4 Mest-i ḡafletsin ayā ḡāfil ṭur uyḫudan uyan
Gör ne ma^cdensin ne deryāsın ne gevher kānısın
- 5 Cümle eşyā⁹ saña cism olmışdur ey şaḫib-kemāl
Ḡāfil olma kendüzünden kim cihānuñ cānısın
- 6 Olmagil ḡāfil özünden aç başiret çeşmüni
Sen seni gör kim ne zātuñ ḥüccet ü bürhānısın
- 7 Ey Ḥalīlī ḡam degül şüretde ger dervīşisen
^cĀlem-i ma^cnīde gör kim ^cālemün sultānısın

* 5 NS2 170a. Gazelin 1-5. beyitleri der-kenârdır.

Ve lehu *

6*

Fā^cilātün/ Fā^cilātün/ Fā^cilātün/ Fā^cilün

- 1 Kim ki Hâk yolında terk-i cân ile baş eylemez*
Sırr-ı Hâkdan havf ider bir nüktesin fâş eylemez*
- 2 ^cÂşık-ı şâdık virür sırr-ı ene'l-Hâkdan haber
Dâra çıkmaktan üşenmez guşsa-i taş eylemez*
- 3 Ni^cmet-i dîdâr-ı Hâkdan tâ ebed mahrûm olur
Kim ki nefis-i şûma derd ü guşşadan aş eylemez*
- 4 Viremez ^caşk-ı haķıķatden kemâhî bir haber*
Rûy-ı zerdin ol kim eşk-i sürhle yaş eylemez*
- 5 Hüsni zîbâdan anuñçün göz yumar gözsüz faķih
Bî-başiretdür ^carz-ı naķşında naķķaş eylemez
- 6 ^cAşk bazarında süfî ħalpe yoķdur i^ctibâr*
^cÂşık-ı şâf ol ki ^caşk ehlini ħulmâş eylemez
- 7 Ey Halîlî ħidmet-i ħaşşân-ı dergâh eyle kim
Şâha irmez her kim ol pâ-büs-ı ferrâş eylemez*

* Ve lehu: - NS2

* 6 NS2 170b, T

* 1 (a) Kim ki: Kimün NS2

* 1 (b) ider: idüp NS2

* 2 (b) taş: daş NS2

* 3 (b) Kim ki: Kimün NS2

* 4 (a) Viremez: Virmez ol NS2

* 4 (b) Rûy-ı zerdin ol kim: Târħ-ı zerdini NS2

* 6 (a) süfî ħalpe yoķdur: yoķdur zâhide hıç NS2

* 7 (b) pâ-büs-ı ferrâş: ta^czim-i ferrâş NS2

7*

Fā^cilātün/ Fā^cilātün/ Fā^cilātün/ Fā^cilün

- 1 Zāhidā cehd eyle bil kim seni kimdür yaradan
Hānda olurduñ ezelde n'ide geldüñ nereden
- 2 Bilmedüñse kim nedürür bunda gelmekden ğaraž
Gör ki hayvāndan betersin belki peng-i qaradan
- 3 Sen hümā-yı vaḥdet idüñ nite geldüñ keşrete
Bir kafesde mesken itdüñ muḥtelif çār-pāreden
- 4 Bunca aḥlāk-i zemīme sende olur müctemī^c
Cehd idüp kırtaramazsın nefsüñi emmāreden
- 5 Gel özüñden olma ğāfil bil çevirmezsın seni
Menzilüñ ref'ide görgil kevkeb-i seyyāreden
- 6 Şöhret-i dünyāyı kıлма ihtiyār ey derdmend
Baḥr-i bī-pāyāna düşme olmagil bī-çāreden
- 7 Eyleme ma^cnī yüzinde şüreti yek-ser nikāb
Nefse aldanma ḥazer kılm denī-i mekkāreden
- 8 Derd-i dil naḳşına naḳḳāş itse ger bīnā iseñ
Ḳo bu reng-āmiz naḳşı geç bu aḳ u karadan*

* 7 NS2 170b

* 7. gazelin mahlas beyti yoktur.

8*

Mefā^cīlün / Mefā^cīlün / Mefā^cīlün / Mefā^cīlün

- 1 Eyā ğāfil ne kesb itdün bu fānī dār-ı dünyāda
Ki ^cömri lā da şarf itdün degilsin fikr-i illāda
- 2 Gözüñ aç h^vāb-ı ğafletden özüñi tanı ey miskin
Ne menzilden gelürsin gör ne istersin bu me^vvāda
- 3 Gel imdi resm-i taqlīdi hicābūndur gider senden
Temāşā eyle naqqāşuñ nuķūşı cümle eşyāda
- 4 Vücūdı māsivālenmek mecāzī gör yaķın bilgil
Ĥaķīķī zāta ol tālīb geçür ^cömrüñ bu sevdāda
- 5 Eger müştāķisen Ĥaķķa vücūdı fānīyi terk it
Kim irse maħv olur lā-būd vücūd қаtre-i deryāda
- 6 Anuñ kim nūr-ı vaħdetden dü çeşmin rüşen itdi Ĥaķ
Ne zevķı var keşretde ne hōd şevķı bu ğavgāda
- 7 Ĥalīlī ğam degül sırr-ı müsem mādan ĥaber virse
Kim olan Ādeme Ĥaķdur mu^callim cümle esmāda

* 8 NS2 170b

Ve lehu *

9*

Fā^cilātün/ Fā^cilātün/ Fā^cilātün/ Fā^cilün

- 1 Ey kılan da^cvā ki sūfīyem fütühātuñ nedür
Ger şafā ehinden isen Hāḫḫa mir^oātuñ nedür
- 2 ^cĀrif-i Rabb olmayınca Hāḫḫa bulmaz kimse yol *
Da^cvā-yı ^cirfān idersin göster işbātuñ nedür *
- 3 Olmadın fānī^t özüñden mürtefi^c olmaz hicāb *
Fāniyüm dirsün bu ^cucb u zerḫ u tāmātuñ nedür *
- 4 Bu ridā vü tayılasan u hırḫadan yoḫ ḫāşılıñ *
Geç bu şüretten özüñi tamı gör zātuñ nedür
- 5 Nūr-ı Hāḫdan urma lāf ey kendüzinden bī-ḫaber
Bilmedün çün sende ol mişbāḫa mişkātuñ nedür *
- 6 Eylemişsin şüret-i şūfīliḡi dükkān-ı kesb *
Bundan özge var ise göster kerāmetün nedür

* Ve lehu: - NS2

* 9 NS2 170b, T

* 2 (a) ^cĀrif-i Rabb: ^cĀrif-i nefis NS2 / Hāḫḫa bulmaz kimse yol: kimse bulmaz Hāḫḫa yol NS2

* 2 (b) idersin: idersün T

* 3 (a) Olmadın: Olmayan NS2 / özüñden: özinden NS2

* 3 (b) dirsün: dersin NS2 / bu ^cucb u zerḫ u tāmātuñ: ^caceb bu zerḫ u tāmātuñ NS2

* 4 (a) ridā vü: ridā-yı T / yoḫ: yoḫ NS2

* 5 (b) sende ol: sendeki NS2 / mişkātuñ: mi^rātuñ T

* 6 (a) dükkān-ı kesb: kesb-i dükkān T. Gazeli 6, 7, 8 ve 9. beyitleri NS2'de der-kenardır.

- 7 Çünkü sen maḥkūm-ı nefs-i şūmsın ey bü'l-heves*
Kimseye kāfir dime boynuñda gör Lātūñ nedür
- 8 Da°vā eylersin ki ben seyr-i maḥāmāt eylerüm
Bilmezem ey ḥar bu yolda bindüğüñ atuñ nedür
- 9 Çün bulunmaz bī-riyā °ālemde bir şāḥib-kemāl
Ey Ḥalīlī sözi kes bunca maḥālātuñ nedür

* 7 (a) sen: - T

10*

Fā^cilātün/ Fā^cilātün/ Fā^cilātün/ Fā^cilün

- 1 Ey bulmaz zātuña dāniş yolında dest-res
Ma^crifetden bunca kim erbāb-ı ^caql urur nefes
- 2 Vaḥdetün deryāsına ğavvāş olanlar bildi kim
^cĀlem-i keşretde yoḥdur Ḥaḫdan özge hiç kes
- 3 Ger vücūdāt-ı mecāzīden şorarsın şūfiyā
Manzar-ı zāt-ı Ḥudādur cümlesi ey bü'l-heves
- 4 Keşf-i esrār-ı rubūbiyetdürür küfr-i celī
Uş bu bāzaruñ ḥuşuşuna şeri^catdür ^cases
- 5 Şūfiyā sen Ḥaḫka erdüme diyü çoḥ lāf itme kim
Ol hümā-yı ḫudreti şayd idebilmez her meges
- 6 Ey gönül mürġi maḫām-ı aşla pervāz itme kim
Āşiyān-ı vaḥdete māni^c degüldür ḥār u ḥas
- 7 Ni^cmet-i dünyā Ḥalīl ü Ādeme çün ḫalmadı
Ḥ^vāh gendüm dāne ḫoldur ḥ^vānına ḥ^vāhi^cades
- 8 Ol sebebden ehl-i ^cirfānuñ yetipdür ḫadri kim
Da^cvā-yı ^cirfān ider fark itmeyen ḫardan feres
- 9 Çünkü yoḥdur ma^crifet ehline ḫadr ü i^ctibār
Defter ü ḫōmārı ḫayy eyle Ḥalīlī sözi kes

* 10 NS2 170b. Gazel der-kenardır.

11*

Fā^cilātün/ Fā^cilātün/ Fā^cilātün/ Fā^cilün

- 1 Zāhidā çün bī-habersin nāme-i nāmūsdan
Bāri inkār itme Hāḡḡa geç ḡuru nāmūsdan
- 2 Ḳoy enāninyyet ṡarīḡın ma^crifet kesb ideḡör
Ādemoḡlı sen ne bulduñ şūret-i kābūsdan
- 3 Nūr-ı Hāḡdur kim görinen ^cārifden ey kūteh-naḡar
Şöyle kim şem^cuñ ziyāsı görünüñ fānūsdan
- 4 Pādişāh iseñ ne var cehd it gedā-yı ^cārif ol
Cehlile bārī ne ḡāşıl genc-i Daḡyānūsdan
- 5 Zāhid[ā] sen ^cāşıḡa mülhid dime kāfir degil
Ol sürer zevḡım def ü çeng ü ney ü nāḡūsdan
- 6 Şūfī-i ḡod-bīn ne bilsün Hāḡ ṡarīḡından ḡaber
Ol yaman dūnyāyı ṡoldurmuşdurur sālūsdan
- 7 Ey Ḥalīlī bulmaḡistersen cenāb-ı Hāḡḡa yol
Hāḡ-i pāy-ı ^cārif ol dūr olmaḡıl pā-būsdan

* 11 NS2 170b. Gazelin ilk iki beyti der-kenardır.

12*

Fā^cilātün/ Fā^cilātün/ Fā^cilātün/ Fā^cilün

- 1 Ey gönül bu dünya çün murdârdur andan şağın
Hîlesi çoğ mekri çoğ mekkârdur andan şağın
- 2 Ger saña yârüm diyü eylerse her dem riş-ğand
Çavline inanma kim ağıyârdur andan şağın
- 3 Mülk için memlûk olma kimsenüñ ey haste-dil
Mâl için çekme melâmet mârdur andan şağın
- 4 Hâkine âlûde olma bâda virür °ömrüñi
Âbını nüş itmegil kim nârdur andan şağın
- 5 Ni^cmet-i dünyâya mağrûr olma fağra kıñi^c ol
Ni^cmet-i dünyâ kamu murdârdur andan şağın
- 6 Şöhret-i dünyâ için rencide kıılma sen seni
Nâm u nengüñ terkin ur bed-kârdur andan şağın
- 7 Şunma el mâlına dünyânuñ zehir-âmîzdür ol
Verdine aldanmagil kim hârdur andan şağın
- 8 Tâlib-i dîdâr iseñ dünyâdan el çek fâriğ ol
Hıbb-ı dünyâ mâni^c-i dîdârdur andan şağın
- 9 Ey Halîlî âhîret yolunuñ esbâbın düzet
Kim bu dünyâ yolu nâ-hemvârdur andan şağın

* 12 NS2 171a

13*

Fā^cilātün/ Fā^cilātün/ Fā^cilātün/ Fā^cilün

- 1 Kim ki ol şāhuñ cemāli ^cīydına qurbān olur
Qurtılır taqlīdden cismi ser-ā-ser cān olur
- 2 Hāqdan özge ^cālem-i keşretde nef^c iden vücūd
^cĀlem-i vaḥdetde adı ^cabd iken sultān olur
- 3 Şüretüñ naqşında naqqāşı temāşa itmeyen
Sırr-ı Hāqdan bī-ḥaberdür ol ḥaçan insān olur
- 4 Zāhidā gel ādem-i ḥākiye inkār itme kim
Ādem-i ḥākiye inkār eyleyen şeytān olur
- 5 Kimde kim vardur hevā-yı dünyā ^cişkından eşer
Sīnesi biryān dāim gözleri giryān olur
- 6 Ol gönül kim sırr-ı vaḥdetden ḥaberdār olmadı
Lā-cerem ehl-i şafā cem^cinde sergerdān olur
- 7 Ey Ḥalīlī cānı vir cānān içün ḥavf eyleme
Kim ki virdi cān bu yolda ^cāqıbet cānān olur

* 13 NS2 171a

14*

Fā^cilātün/ Fā^cilātün/ Fā^cilātün/ Fā^cilün

- 1 Çün ^cayān oldı rümüz-ı “^calleme'l-esmā”³⁹ bize
Rüşen oldı nükte-i sırr-ı şeb-i esrā bize
- 2 Zerre-i mihrüz egerçi matla^c-ı nūr olmuşuz
Kaatre-i baħrüz egerçi mevc urur deryā bize
- 3 Bilmişüz dünyā-yı fānīnün nedür keyfiyetini
Zāhir olmuşdur ħafā-yı ^cālem-i ^cuqbā bize
- 4 Çār ^cunşürdur bizi şüretde kıldurān qarār
Yoħsa ma^cnide maķām-ı ħurb-ı ħaķdur cā bize
- 5 Şüfiyā biz çekmezüz imrüz u ferdā ğuşşasın
İbn-i vaķtüz lā-cerem imrüzdur ferdā bize
- 6 Ümmühātuñ zübdesiyüz Ħaķķa mażhar olmuşuz
Şöyle zātuz kim bulunmaz bir daħi hem-tā bize
- 7 Cennet [ü] dīdārdur maķşud-ı ehl-i ma^crifet
Bir nefes ansız gerekmez cennetü'l-me³vā bize
- 8 Biz bu mā^cnā gülşeninde söylerüz bülbül gibi
Ħayret eyler nutķla tütī-i şeker-ħā bize
- 9 Ey Ħalīlī ğāfil olma ol hümāyün peşşeyüz
Kim kıılır her dem tecellī ħāf ile ^canķā bize

* 14 NS2 171a

³⁹ Alleme'l-esmā: “İsimleri öğretti.” Kur'an-ı Kerim, 2/31-32.

15*

Fā^cilātün/ Fā^cilātün/ Fā^cilün

- 1 Beri gel şūfīyā ki hest olalum*
Mest-i cām-ı mey-i elest olalum
- 2 Kılalum niyyeti yolına sefer
Varuban kūy-ı yāre mest olalum*
- 3 Virelüm ihtiyārı rūḥ eline*
Niçe bir nefse zīr-dest olalum
- 4 ^cĀlem-i kudse idelüm pervāz
Niçün bunda pāy-best olalum*
- 5 Nefsimüz bütlerini şınduralum*
Cehd idüp biz Hudā-perest olalum*
- 6 Yār bizi şikeste ister imiş
Geliñüz cümlemüz şikest olalum*
- 7 Ey Halīlī gözetme cāy-ı büleñd
Meskenet gözlegil ki pest olalum*

* 15 NS2 171a, T

* 1 (a) hest: mest NS2

* 2 (b) Varuban: Varalum NS2

* 3 (a) Virelüm ihtiyārı rūḥ eline: Virelüm rūḥa ihtiyārımız NS2

* 4: - T

* 5 (a) şınduralum: şınduralum NS2

* 5 T'de 4. beyit.

* 6 T'de 5. beyit.

* 7 T'de 6. beyit. 7 (b) pest: mest NS 2

Müstefîlün/ Müstefîlün/ Müstefîlün/ Müstefîlün

- 1 Her kim bu fânî dünyenüñ aldanmadı lezzâtına
Dâr-ı beķāda şāh olup bindi sa°adet atına
- 2 Kime ki nerrād-ı felek tegdi küşādı mühresi
Düşdi müdārāsız ķalup satıranc-ı dehrüñ mātına
- 3 Māni° cenāb-ı °izzete lezzāt-ı nefsanîdurur
Ey dil hevesden fāriğ ol düşme hevā zılmātına
- 4 Çün āşiyān-ı vaķdetüñ murğ-ı hümāyün-bālisin
Sen āfitābı ķıl taleb meyl eyleme zerrātına
- 5 Her kimde kim var zerrece da°vā-yı beñlikden eşer
Baıır-ı şıfāta ğarķ olup yol bulabilmez zātına
- 6 Ey dil başıret çeşmüñi aç u küdüretden arın
Gör kim kimüñ manzūrısın baıı kendüñüñ mir°ātına
- 7 Çün t̄alib-i dīdārdur Hıaķdan Hıalīlī-i derdmend
Nüh duzaıından ħavf iderse meyl ider cennātına

* 16 NS2 171a. Gazel der-kenardır.

17*

[..] Beste⁴⁰

Fā^cilātün / Fā^cilātün / Fā^cilātün / Fā^ciün

- 1 Yārini bunda görendür ol kaçan yāriñ görür
Bunda yāriñ görmeyenler ol kaçan yāriñ görür
- 2 Ka^cbe-i ma^cnāyı ^cārif dem-be-dem eyler tavāf
Hā^vce-i şürtedür ol kim Mekke dīvāriñ görür
- 3 Şol ki nefsiñ bilmedi Rabbiñi bilmez şeksizüñ
Nefsini bilendür ol kim kendi miqdāriñ görür
- 4 Şol ki keşretten geçüp oldı ^calāyıkdan beri
Vaḥdetün buldı remzüñ Hāḫkuñ envāriñ görür
- 5 Aşılan dār-ı fenāda çü bugün Mansūr gibi
Niçe dil-şād olmasun kim rüy-ı dil-dārıñ görür
- 6 Ey Ḥalīlī ol hümā-himmet faḫīr ol kim müdām
Arzū-yı cennet itmez dōst dīdāriñ görür

* 17 MK C3

Milli Kütüphane 3416 numarada kayıtlı yazma cönkün v.: 12b'de bulunan bu gazel, muhtevâ bakımından Halilî-i Mar'âşî'nin divançesindeki "Mu'aşşer-i Râcî-i Ḥayât" başlığını taşıyan 9 numaralı mu'aşşerin 4. bendiyle benzeşmektedir. Gazelin gerek dini-tasavvufi muhtevâsı gerekse Halilî mahlasını taşıması sebebiyle Halilî-i Mar'âşî'ye ait olması kuvvetle muhtemeldir. Gazel bu kanaatle buraya ilave edilmiştir.

⁴⁰ Şiirin başlığının ilk kelimesi mikrofilimde yarım görülmektedir. Kelimenin görüldüğü kadarıyla "Hüseynî" olması muhtemeldir. Bu durumda şiirin başlığı "Hüseynî Beste" olabilir. Bu da mutasavvif şair Maraşlı Halilî'nin şiirlerinin bestelendiğini gösterir.

3. BEYİTLER

1*

Mef'ülü / Fâ'îlâtün / Mef'ülü / Fâ'îlâtün

Dâr-ı fenâda her kim fânî mutlak olmaz
Dâr-ı bakâda hergiz şâyeste-i Hâk olmaz

2*

Fâ'îlâtün / Fâ'îlâtün / Fâ'îlâtün / Fâ'îlün

Ger Hâlîlî yüz kesağçe İrâd olsa senevî
Dâd-ı Hâkdan olmayınca besleyemeñ sen evi

* 1 NS2 171a. Beyit der-kenardır.

* 2 HAE s. 72

SONUÇ

Yaptığımız bu çalışma sonucunda Halîlî-i Mar'âşî hakkında hülâsa olarak şunları söylemek mümkündür:

1. Halîlî-i Mar'âşî, XVI. asır mutasavvıf divan şairidir. Kaynaklarda hakkında bilgi bulunmadığı için şairin doğum tarihi ve yaşadığı yer tam olarak tespit edilememiştir.

2. Halîlî-i Mar'âşî, Fatih Sultan Mehmet devri hattatlarından Amasyalı Şeyh Hamdullah'ın hocası Hayreddîn-i Mar'âşî neslindedir. Maraş'ta "Hatipler" sanıyla anılan aileye mensup olduğu tahmin edilmektedir.

3. Eserlerinde açık olarak "Mar'âşî" nisbesini kullanan Halîlî'nin bilinen ve kabul gören künyesi "**Halîlî bin Yûsuf bin Hayreddîn bin Hatîb Mar'âşî**"dir. Şair, şiirlerinde ise çoğunlukla "Halîlî" az da olsa "Halîl" mahlasını kullanmıştır.

4. Bir Halveti mürşidi olan Halîlî'nin silsilesi, Divançe-i Halîlî-i Mar'âşî adlı eserinde bulunmaktadır. Bu silsileye göre Halîlî'nin mürşidi Ahmed-i Rûmkal'avî'dir.

5. Halîlî-i Mar'âşî, bugünkü bilgilerimize göre eserleri elimizde olan en eski Kahramanmaraşlı divan şairidir. Halîlî'nin Divançe-i Halîlî-i Mar'âşî, Etvâr-ı Seb'a ve Ravzatü'l Îmân adlı üç Türkçe eseri günümüze intikal etmiştir. Şairin bahsedilen eserlerinin yurt içi ve yurt dışında birçok nüshası bulunmaktadır. Eserlerinin yaygınlığından hareketle Halîlî'nin zamanında oldukça rağbet gördüğünü söylemek mümkündür.

6. Yapılan araştırmalar sonucunda Halîlî-i Mar'âşî ile diğer muassır ve mahlastaş şairlerin eserlerinin karıştırıldığı, kayıtlarda birbirine isnat edildiği tespit edilmiştir. Bu durumda şairin bilinen eserlerinin dışında başka eserlerinin olması da muhtemeldir.

7. Şairin bu çalışmanın konusunu teşkil eden ve ilk defa neşredilen Divançe-i Halîlî-i Mar'âşî ve Etvâr-ı Seb'a adlı eserlerin yurt içindeki bütün nüshalarına ulaşılmaya çalışılmıştır. Elde edilen nüshalar,

metin teşkili sırasında değerlendirilmiştir. Söz konusu nüshaların ilk ve son varakları tavsif bağlamında tıpkıbasım bölümüne ilave edilmiştir.

8. Divançe-i Halîlî-i Mar'aşî tasavvufî muhtevasının yanı sıra, dil ve tertip açısından da oldukça orijinal bir eserdir. Şairin dili sade ve yer yer de Eski Anadolu Türkçesi hususiyetleri taşımaktadır.

9. Divançedeki şiirlerin hemen hepsi nazım türünü ifade eden bir başlık altında yazılmıştır. Divançe-i Halîlî-i Mar'aşî, özellikle nazım türleri açısından örnek gösterilebilecek zenginlikte bir eserdir. Ayrıca Halîlî'nin Etvâr-ı Seb'a adlı eseri ise bu türün başarılı örneklerindedir.

10. Halîlî'nin şiirlerinden, onun divan şiiri sanat anlayışına ve lügatine vâkıf bir şair olduğu anlaşılmaktadır. Şairin divançesinde tasavvufî aşkla yazılmış manidar ve ahenktar birçok şiir mevcuttur. Halîlî'nin kendine has bir söyleyiş ve edaya sahip olduğunu söylemek mümkündür.

BİBLİYOGRAFYA

- Abdulkerim Kuşeyrî (1991), **Kuşeyrî Risâlesi** (hzl.: Süleyman Uludağ), Dergâh Yay., İstanbul.
- Abdurrahman Câmî (1998), **Nefahâtü'l-Üns/Evliyâ Menkıbeleri**, (Tercüme ve Şerh: Lâmiî Çelebi, hzl.: Süleyman Uludağ, Mustafa Kara) Marifet Yay., İstanbul.
- Alıcı, Tanıdır Gülcan (2009), **Mevlid Mar'aşî Kurrâ-zâde Nâdirî**, Ukde Yay., Kahramanmaraş.
- Alıcı, Lütfi (2005), "Tezkirelere Göre Kahraman Maraşlı Divan Şairleri", **KSÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Kahramanmaraş.
- Alıcı, Lütfi vd. (2009), "Maraşlı Divan Şairleri" **Türk Edebiyatında Maraşlılar**, Ukde Yay., Kahramanmaraş.
- Alıcı, Lütfi (2010), **Divan-ı Hâfız-ı Mar'aşî, İnceleme - Tenkitli Metin**, Ukde Yay., Kahramanmaraş.
- Alparslan, Yaşar; Yakar, Serdar (2009), **Maraş Meşhurları**, T.C. Kahramanmaraş Valiliği Yay., Ankara.
- Ârifi (1332), "Maraş ve Elbistan'da Dulkadir (Zülkadir) Oğulları Hükûmeti, Hattat-ı Meşhûr Hayreddîn El- Mer'aşî" **Târîh-i Osmânî Encümeni Mecmuası**, Yıl: 7, S.: 38 Haziran / Ârifi (1989), "Maraş ve Elbistan'da Dulkadir (Zülkadir) Oğulları Hükûmeti, Hattat-ı Meşhûr Hayreddîn El- Mer'aşî" **Târîh-i Osmânî Encümeni Mecmuası**, C.: 7-8, S.: 43-48, Enderun Kitabevi, İstanbul.
- Atalay, Besim (1973), **Maraş Tarihi ve Coğrafyası**, (hzl. Mehmet Yusuf Özbaş), Dizerkonca Matbaası, İstanbul.
- Ayverdi, Ekrem Hakkı (1953), **Fatih Devri Hattatları ve Hat Sanatı**, İstanbul Fethi Derneği Neşriyatı, İstanbul Matbaası, İstanbul.
- Avcı, Ramazan (2008), **Kahramanmaraşlı Şairler Antolojisi**, Kahramanmaraş Valiliği Yay., Kahramanmaraş.
- Boz, Duran (2009), **Yazarların Şehri Kahramanmaraş**, T.C. Kahramanmaraş Valiliği Yay. Ankara.

- Cebecioğlu, Ethem (1997), **Tasavvuf Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü**, Rehber Yay., Ankara.
- Çiftçi, Cemil (2000), **Maraşlı Şairler Yazarlar Alimler**, Kitabevi Yay., İstanbul.
- Derleme Sözlüğü (1993)**, TDK Yay., Ankara.
- Devellioğlu, Ferit (1997), **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Aydın Kitapevi Yay., Ankara.
- Dikici, Recep (2005), “Türkiye Kütüphanelerinde Yazma ve Matbû Eserleri Olan Kahramanmaraşlı Âlim, Edip ve Şâirler”, **I. Kahramanmaraş Sempozyumu 6-8 Mayıs 2004**, Maraşder-Kahramanmaraş Belediyesi Yay., Birinci Cilt, İstanbul.
- Habîb (13069), **Hat ve Hattâtân**, Matbaa-ı Ebu’l-ziyâ, İstanbul.
- Hüseyin Hüsameddin [Yesar], **Amasya Tarihi**, Süleymaniye Kütüphanesi, Mikروفilm Arşivi, Nu.: 3681-3682; IX, s. 499-500.
- İpekten, Haluk vd. (1988), **Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı Sözlüğü**, KTB Yay., Ankara.
- İpekten, Halûk (1996), **Divan Edebiyatında Edebî Muhitler**, MEB Yay., İstanbul.
- İz, Mahir (1997), **Tasavvuf Mâhiyeti, Büyükleri ve Tarikatler**, (Neşre hzl.: M. Ertuğrul Düzdağ), Kitabevi Yay., İstanbul.
- Kurt, Şaban (2009), **Kur’ân-ı Kerîm Sözlerini Bulma Kılavuzu – elifbâ dizin-**, Çağrı Yay., İstanbul.
- Mecmua** (Tarihsiz), Hâfız Ali Efendi İlmî Eserler Kütüphanesi, Nu.: 291, Kahramanmaraş.
- Mehmed Süreyya (1996), **Sicilli-i Osmanî**, (hzl.: Nuri Akbayar; Seyit Ali Kahraman), KB ve TETTV Yay., İstanbul.
- Muallim Nâci, (1978), **Lûgat-ı Nâci**, İstanbul.
- Muslu, Ramazan (2007), Halvetiyye’de “Atvâr-ı Seb’a” Yazma Geleneği ve Sofyalı Bâlî’nin Atvâr-ı Seb’a Risalesi”, **Tasavvuf: İlmî ve Akademik Araştırma Dergisi**, Yıl: 8, S. 18.
- Müstakimzâde Süleyman Sa’deddin Efendi (1928), **Tuhfe-i Hattâtîn**, (hzl.: İbnülemin Mahmud Kemal), Türk Tarih Encümeni Neşriyatı, İstanbul Devlet Matbaası, İstanbul.
- Nefeszâde İbrahim Efendi (1939), **Gülzâr-ı Savâb**, Güzel Sanatlar Akademisi Neşriyatı, İstanbul.

- Özek, Ali; Karaman, Hayrettin vd. (1993), **Kur'ân-ı Kerîm ve Açıklamalı Meâli**, TDV Yay., Ankara.
- Pala, İskender (1998), **Ansiklopedik Divân Şiiri Sözlüğü**, Ötüken Yay., İstanbul.
- Uludağ, Süleyman (1991), **Tasavvuf Terimleri Sözlüğü**, Marifet Yay., İstanbul.
- Unat, Faik Reşat (1988), **Hicrî Tarihleri Milâdî Tarihe Çevirme Kılavuzu**, 6. Baskı, TTK Yay., Ankara.
- Ünver, İsmail (1993), “Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler”, **Türkoloji Dergisi**, XI. Cilt 1. Sayı Ayrıbasım, AÜ Basımevi, Ankara.
- Serin, Muhittin (1992), **Hattat Şeyh Hamdullah**, İstanbul.
- Serin, Muhittin (1998), “Hayreddin Mar'aşî”, **TDVİA**, TDV Yay., İstanbul.
- Sofuoğlu, Mehmed (1968), **Sahîh-i Müslim ve Tercemesi**, C.: II, İstanbul.
- Suyolcuzâde Mehmed Necib Efendi(1942), **Devhatü'l- Küttâb**, (Tertip ve Tashih Eden: Kilisli Muallim Rifat), Güzel Sanatlar Akademisi Neşriyatı, İstanbul.
- Şemseddin Sami (1989), **Kâmûs-ı Türkî**, Enderun Kitabevi, İstanbul.
- TDK (1983), **Yeni Tarama Sözlüğü**, (Düzenleyen: Cem Dilçin), Ankara.
- TDK (1988), **Türkçe Sözlük**, C. 1-2, Ankara.
- TDK (2005), **Yazım Klavuzu**, 24. Baskı, Ankara.
- www.yazmalar.gov.tr (02.06.2010).
- Yeniterzi, Emine (1993), **Divan Şiirinde Na't**, TDV Yay., Ankara.
- Yılmaz, Mehmet (1992), **Edebiyatımızda İslâmî Kaynaklı Sözler**, Enderun Kitabevi, İstanbul.

HALÎLÎ-İ MAR'ÂŞÎ'NİN VEFATINA DÜŞÜLEN TARİHLER

تاریخ مرعشی خلیل وی اولیائی تحت قبا. ی
۹۹۸

مجموع مرعشی خلیل
افندگی حضرتانک از تعالیه
ضیفه تاریخ او شده
۹۹۸

تاریخ مرعشی خلیل المرعشی وی اولیائی تحت قبا. ی
۹۹۸
هجرت انبوی بیکل قرقا دیت سندید داخل اولمشده.
وفاتلمدی قرقا القییل اولور

Süleymaniye Kütüphanesi, Şehit Ali Paşa Bölümü, TY. 1121/1, v.: 23b, 24a.

UKDE KİTAPLIĞI:

YAŞAR ALPARSLAN – SERDAR YAKAR’IN EDİTÖRLÜĞÜNDE ÇIKAN YAYINLARIMIZ

MARAŞ TARİHİ SERİSİ:

1. Dulkadir Beyliği Araştırmaları I (2008) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN, Mehmet KARATAŞ, Serdar YAKAR*
2. Dulkadir Beyliği Araştırmaları II (2008) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN, Mehmet KARATAŞ, Serdar YAKAR*
3. İstiklâl Savaşında Maraş (2008) / *Yaşar ALPARSLAN – Serdar YAKAR*
4. Maraş Tarihi ve Coğrafyası (2008) / *Besim ATALAY*
5. Maraş Yollarında (2008) / *Hasan Reşit TANKUT*
6. Aşiretlerin İskanları (2008) / *Bekir Sami BAYAZIT*
7. Maraş Emîrleri (2008) / *Editörler: İlyas GÖKHAN / Selim KAYA*
8. Maraş’ta Misyoner Faâliyetleri ve Misyoner Okulları (2008) / *Mustafa ÇABUK*
9. Zeytun ve Çevresindeki Ermeni İsyancıları (2008) / *A. Latif DİNÇASLAN*
10. İlkçağdan Dulkadirli'lere Kadar Maraş (2008) / *Yrd. Doç. Dr. İlyas GÖKHAN, Yrd. Doç. Dr. Selim KAYA*
11. Dulkadir Eyâletinin Kuruluşu ve Gelişmesi (2009) / *Dr. İsmail ALTINÖZ*
12. İlâveli Esmârü't-tevârîh Maa Zeyl (2009) / *Mehmed Şemî Efendi, Hazırlayan: Dr. Mehmet KARATAŞ*
13. 100. Yılında 1909 Maraş'ta Ermeni Olayları (2009) / *Yrd. Doç. Dr. Nejla GÜNAY*
14. Seyâhatnâme, Şehir Târîhi ve Coğrafya Kitaplarına Göre Maraş (2009) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN - Serdar YAKAR*
15. Maraş'ta Saçaklızâdeler ve Eski Maraş Âlimleri (2009) / *Osman SANDALOĞLU, Hazırlayan: Yaşar ALPARSLAN*
16. Yakın Çağda Kahramanmaraş (2009) / *Prof. Dr. Ahmet EYİCİL*
17. Eshab-ı Kehf Vukûu Şuyûu (2010) / *Hazırlayan: Yaşar ALPARSLAN*

MARAŞ KÜLTÜR VE EDEBİYATI SERİSİ:

1. Âşık Durdu Mehmet Yoksul (Âşık Mahfuzî) Hayatı ve Şiirleri (2008) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN - Serdar YAKAR*
2. Âşık Mustafa Zülkadiroğlu Hayatı ve Şiirleri (2008) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN - Serdar YAKAR*
3. Muhammet Kâmil Ağdaş (Bahçeci Hoca) Hayatı ve Şiirleri (2009) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN - Serdar YAKAR*
4. Maraş Merkez Ağzı (2008) / *Mine KILIÇ*
5. Mevlid / *Mar'aşî Kurâ-zâde Nâdiri* (2009) / *Hazırlayan Gülcan Tanıdır ALICI*
6. Maraş'ta Divanından Parça Kalmış Halk Şairleri (2009) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN - Serdar YAKAR*
7. Türk Edebiyatında Maraşlılar (2009) / *Yaşar ALPARSLAN, Yard. Doç. Dr. Lütfi ALICI, Serdar YAKAR*
8. Maraş Bibliyografyası (2009) / *Cavit POLAT*
9. Büyük Hiciv Şâiri Âşık Mısdılı (Mustafa Hartlap'ın) Hayatı ve Şiirleri (2009) / *Hazırlayan: Yaşar ALPARSLAN*
10. Maraş Ağzı Koroğlu (2009) / *Hacı Ali ÖZTURAN*
11. Maraş Merkez Ağzı Kelimeler Deyimler (2009) / *Hacı Ali ÖZTURAN*
12. Muhtelif Cönklerden Maraş Halk Şâirlerine Âit Şiirler (2009) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN - Serdar YAKAR*
13. Tertîbü'l-Ulûm (2009) / *Saçaklızâde (Eş-Şeyh Muhammed B. Ebî Bekr El Mer'aşî) - Çeviri: Doç.Dr. Zekeriya PAK - Yrd.Doç.Dr. M. Akif ÖZDOĞAN*
14. Divan-ı Hâfız-ı Mar'aşî (2010) / *Hazırlayan: Yrd. Doç. Dr. Lütfi ALICI*
15. Kahramanmaraş'ta Çocuk Oyunları (2010) / *Hacı Ali ÖZTURAN*
16. Halîlî-i Mar'aşî Divançe ve Etvâr-ı Seb'a (2010) / *Hazırlayan: Yrd. Doç. Dr. Lütfi ALICI*

KAHRAMANMARAŞ VALİLİĞİNCE YAYINLANAN ESERİMİZ

1. Maraş Meşhurları (2009) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN - Serdar YAKAR*

II. TIPKIBASIM

گر خلیلی یوز کسا حجه ایزاد اولسه سنوی
داد حقدن اولینجه بسلیمک سن اوی

HAE Kahramanmaraş Hafız Ali Efendi İlmî Eserler Kütüphanesi, TY.
Nu.: 291, s. 72.

بسته
یارفی بوند کور ندر اول قن یاری کور
بوند یارک کور مینار اول قن یاریک کور
کعبه معنای عارف و مبدم ایلی طواف
حواجه صورت در اول کیم مکّه دیوانه کور
شول که نفسان بلدی ربکی بلن شک سزک
نفسی بلن در اول کیم کذی مقدارک کور
شول که کز شدن کجوب اولدی علا یقندن بری
و حدتک بولدی و موزک حقایق انوارک کور
اصلا ن دار فاده چوبو کون منصور کبی
نیجه دل سنا د اولسون کیم روی دلدارک کور
ای خلیلی اول هاهمت فقیر اول کیم ملام
ارضوی حنت ایتمزدوست دیدارک کور

Handwritten text in Ottoman Turkish script, likely a collection of poems or a manuscript page. The text is written in black ink on aged, yellowish paper. The script is dense and fills most of the page. There are several lines of text, some starting with 'عاشق' (Eshq) and others with 'درد' (Dard). The text is arranged in roughly parallel lines, following the curve of the page. There are some red markings and a small red stamp at the top right corner. The paper shows signs of wear, including creases and discoloration.

<p>سن کی کوئی نہایت حجت ہوگی عالم مبین کو ہم عالمک مسلمان</p>	<p>انکھل غافل اندر کون آج جو بیست چکی ای تخلیقی غم کل جو زمین کر در و کس سن</p>	<p>بیشتر صورت خوبی کی نیکان بوسن اندر داسہ دوسرے لاکھ تہ</p>	<p>استبان ہمدردی و فکر کا دوس دنیوی طور ہی علی تخلیقی ہوگی</p>
<p>سر خندان خفا دیب بزم تہ فتنہ دار و پنج میدان و سنا ترغیہ و اسٹیز لیکھ مفسر سوسہ درد و فتنہ میں اسٹیز نرخ ندنی انکھ سر خندان میں اسٹیز بی جبریدہ غرضت سن غافل اسٹیز عاشق صفا کہ کھنکھنک اسٹیز سارے مزمزم کر لہول نظم تراشٹیز</p>	<p>کجک حق بولن ترک تالہ بے سٹیز عاشق صادق دردس زانہ کھنک موت و بیدار خندان ما تجرب و کھنک در فراول سن خفتن سن کھی بر خیر حسن بیاد انکھ کون کون کون کون عشق بازار سن بوند زانہ کھنک ای تخلیقی صفت خاصان دکھا الیوم</p>	<p>چشمہ سر شکر میں غم سن کی و کھنک کسی کسے کون کون کون کون دنیوی طور ہی میں کھنک کون کون بہتر ہی تو بولن میں کھنک کون چون تو بولن رہا عالمک کھنک کون ای تخلیقی صفت خاصان دکھا الیوم</p>	<p>نہیں دنیا خندان در مہون فاندی خواہ نہ کہ در اندر کھنک کون کون</p>
<p>خاندن او لوہوک ارندہ مہن کھنک کو کہ جو مہنک میں سن کھنک بر فتنہ کھنک ایک کھنک کھنک جہا دیب تو رہا مہنک کھنک مہنک کھنک کھنک کھنک کھنک بجری ماہانہ دو ستر او کھنک کھنک نہر الہیز خندان کھنک کھنک تو بولن کھنک کھنک کھنک کھنک</p>	<p>زنا جہا جہا کھنک کھنک کھنک بیک کھنک کھنک کھنک کھنک سن سمای وحدت ایک کھنک کھنک بویکھنک کھنک کھنک کھنک کل اندر کھنک او لہ غافل کھنک کھنک سہرت سنای فلا خندان ای در کھنک لیکھ سنای بولن صورتی کھنک کھنک در دہل نشین غافل اسٹیز کھنک کھنک</p>	<p>ای و کھنک کھنک کھنک کھنک بیشتر صورت خوبی کی نیکان بوسن اندر داسہ دوسرے لاکھ تہ</p>	<p>زنا جہا جہا کھنک کھنک کھنک بیک کھنک کھنک کھنک کھنک سن سمای وحدت ایک کھنک کھنک بویکھنک کھنک کھنک کھنک کل اندر کھنک او لہ غافل کھنک کھنک سہرت سنای فلا خندان ای در کھنک لیکھ سنای بولن صورتی کھنک کھنک در دہل نشین غافل اسٹیز کھنک کھنک</p>
<p>کہ عمری لادہ حرفہ کھنک کھنک تغزل سن کھنک کھنک کھنک تاسا الہ ناکھ نونی کھنک کھنک حضرت دا زانہ اطاب کھنک کھنک کہم ابرہ کھنک کھنک کھنک نہ دنی و کھنک کھنک کھنک کہم اولن اور حذر علم کھنک کھنک</p>	<p>اے غافل نہ کسب ترک بومانی وار دنیہ کو کھنک خراب غفلت دن کی مانی کھنک کل امی رس تقلیدی کھنک کھنک وجودی سوال کھنک کھنک کھنک اگر شمس حقہ وجودی فانی ترک کھنک کہم کھنک کھنک کھنک کھنک خلیا کھنک کھنک کھنک کھنک</p>	<p>موزن انکھ کھنک کھنک کھنک دیکھ دیکھ کھنک کھنک کھنک عالم کھنک کھنک کھنک کھنک کہم کھنک کھنک کھنک کھنک مظہرات خراب کھنک کھنک کھنک کھنک کھنک کھنک کھنک کھنک اوس کھنک کھنک کھنک کھنک</p>	<p>اول جہا کھنک کھنک کھنک کھنک بہتر ہی تو بولن میں کھنک کھنک چشمہ سر شکر میں غم سن کی و کھنک کسی کسے کون کون کون کون دنیوی طور ہی میں کھنک کون کون بہتر ہی تو بولن میں کھنک کون چون تو بولن رہا عالمک کھنک کون ای تخلیقی صفت خاصان دکھا الیوم</p>
<p>کہ صفا اماند ان ایک کھنک کھنک دعوی عرفان ابرہ کھنک کھنک فانہ در سن کھنک کھنک کھنک کھنک کھنک کھنک کھنک کھنک کہم کھنک کھنک کھنک کھنک</p>	<p>ای فن دعوی کہ صورتی کھنک کھنک عارف نفس ایل کھنک کھنک کھنک اولین فانی اندر سن مرتفع اول کھنک بور دا ویلسان حقہ دن کھنک کھنک نور خندان اور لاف لافی کھنک کھنک</p>	<p>اوس کھنک کھنک کھنک کھنک صوت کھنک کھنک کھنک کھنک اول کھنک کھنک کھنک کھنک ای کھنک کھنک کھنک کھنک</p>	<p>چشمہ سر شکر میں غم سن کی و کھنک کسی کسے کون کون کون کون دنیوی طور ہی میں کھنک کون کون بہتر ہی تو بولن میں کھنک کون چون تو بولن رہا عالمک کھنک کون ای تخلیقی صفت خاصان دکھا الیوم</p>

نور

<p>در بهشت جاودا و جاوداگزار است داروی در مان من در دو بهشت زانت عشق تو سرد می رود روز بخیر می رخت تا رنگ شد نسبت بر خطه افغانی می نمود ز سر کجا مد نظر افغان در غمت دل من خوش چون کجا باستانه کز زلفت با نسج می بارفت</p>	<p>دو خند گوشت سر پستانه ای دوی در دبی در مان من بر خطه او دول تو زبان ای بلوغ دین کربان من بر دل مجروح سرگردان دست خیز اسکت چوین من لغز عشق تو زنده همان من ای زشت من بر حج امان من</p>
<p>لیکن سخن کلدی نگر ما ظهور منقضا انصاف کلدی گوید در اول این شهر هم غار کس غلغله کن جلدی شادان کاسی بلین کس ظهور غیر در مبارک کوزت غنچه خندان حتی برست اول غنی خندان ظهور این بلز تنفس بی دریکت غنچه فالمدی بو عالج غنچه دره رساعت استخوان غنچه لولا کراول غنی باقی ظهور</p>	<p>ای رنگ شادین ز نزل است ظهور اول در تو چوین شاد با طبع سر سولین بر با کس کس کس کس کس سخن اول که آره در دم بار بو خندان عاشقک معصومی در یک کلدی غنچه آرا با کس چوین هموار اول کلدی است واقف اول در سر تو چوین شادان کس کس عالم را در حال غنی بر دوزا بل کس ای غنچه خندان غنچه دره رساعت</p>
<p>یا بواسان مراد اولان ساسی اندر باو طاق سر کس کس کس کس سر کس کس کس کس کس کس سر کس کس کس کس کس کس کس کس کس کس کس کس کس عاشق چوین کس کس کس کس یا بو جو کس کس کس کس بر کس کس کس کس کس کس ناز و زدن کس کس کس کس</p>	<p>ای بلن کس کس کس کس کس چوین اول کس کس کس کس کس کس کس کس کس کس کس کس کس کس کس کس چوین کس کس کس کس کس چوین کس</p>
<p>بوده سواده فایر غلغله غنچه کس کس مدر کس کس کس کس کس ایستیز کس کس کس کس اسکی سرخ و چهره سی زرد و غنچه کس</p>	<p>جان در کس کس کس کس کس دتر عشق کس کس کس کس اردو من کس کس کس کس عاشق کس کس کس کس کس</p>

NS2 Nuruosmaniye Kütüphanesi, Gazeliyyât, TY. Nu.: 4904/25, v.: 170-171.

تخلص خلیلی

جلال و صفندی ای دلگیر که چندان جا سولید
 لیکت اسرار ز شفاقت و کون ایگان سولید
 که نطق او حقد من عرف سرین صفا سولید

آراس منو کیم سنه بو کفتاری و جا سولید
 و یاتر کیم اولی غنصر ای خود لیم جا سولید
 بو زنده استوار سن بلنلرانی قوز با آ
 اولر در کتب غرق ایچندن عالم انلا مولا
 نبل سو در سح سکلده سکت کما ضی ایچ
 مولی
 سنی اول سا که بلدر لیکت مراد کن قصدا ایچ
 غنا موده کیوب بر طوع یوزنده نیرجه سولید

جمال حسنکی نیرین ایوب بو قیلدند
 نای قورنده مایه اسم فضالت شکل انسانده
 کما کلتن کورتر کیمجه اصورت جانده

یازدی جمله اشیایی اوزین بیجا آیدور آند
 کورندی خیر لیکت یوزنده ولی کندولجا سولید

حقیقت عنده ام الکتاب اولر که سید اسرار سن
 کویکل کوزینه شیلدی بر کوه سن چکر که کافور سن
 اگر سن حیا آرا اولور ک داخیجی فر سن
 شو که کیم بلدی نفسک غنوه الدی در سن
 دکلر حقه غار قلر اوز بیلنر یلا سولید

لیکت جامی قیلدیم کلاما سون کوش
 کتاب حقد رو حقاقت تعالی شان اکبر
 کلدر یازیلن آیت کلدر اوقیان دفتر
 کلدر بو خیر جنت لکلدر نطق ایدر کوه
 اوزنده اولدین عارف که سنه اوز کون سولید

نطق اور ایدر قواشیبا خط ای قله نونده
 نطق قیده زوی اضافی اولدی جانده
 نیر اولش نغم وار که قوا اولدی ک بدن

خیال ظلم تر عبرت کورنن خیمه تند
 و کلدر نطق ایدر صورت درو کده طور سولید

اولر که کورنی نطقه ایجا باشقلرانی نقشی
 نیلای و ایکن کیم باشقلرانی نقشی
 اولر که کورنی نطقه ایجا باشقلرانی نقشی
 نیلای و ایکن کیم باشقلرانی نقشی

MK C2 Milli Kütüphane, Cönk, TY. Nu.: 25/1, v.: 30b.

<p>اولاد اهل طور عوايد شو كند طور اهلنه حد و عديز نو نلرك انجى خدا بلدى اوجوز التمش التيد بولر معين بيد ور دلي اينده بولر كم رفع اقا دكان اون ايگ ارم بولر كم كينا اذ كنده كان اويديلرد بولر كم دستكبر خشكان چاره اينده بولر كم تره شير و بلوان بولر اوچلرد كرك غا او بقطن مان كم دعاه صدقن قل امين ديسه بولر امان مستعان مستعيز انسون خليله بولار اول</p>	<p>اولد بولر بولر موكل بولر طور اهلنه طور اولده معينا ذراد اولد طور اهلنه طور اينده معاويز نون و قافون و بالف طور اينده معاويز نون و حيم و بالف طور اينده معاويز نون و دال و بالف طور اينده معاويز نون و دال و بالف طور اينده معاويز نون و دال و بالف طور اينده معاويز نون و دال و بالف اولد بولر عوايد انجى طور اهلنه اب و عترتچو بولر ك اى صادق دوستايله رسولك عترتچو برد و ا</p>
<p>اهلنه انسون مستعيز حق بولر طور اهلنه حفظ ايدنه ناد و شميه نادان اليه كما</p>	
<p> </p>	

طور ثانیة معاون نون و جیم و با و الف قرق دیل اندر بولر کیم رابع افتادگان
 طور رابع معاون نون و با و الف اوف ایکی اردر بولر کیم ناهرا فکندگان
 طور پنجم معاون با و را و لام الف اول یدیلر اردر بولر کیم دستگیر حسنگان
 طور ششمی معینی ولدیا و تا و ای دیس چار یاراندر بولر کیم ششیر بهلموان
 اولدیله نونان یدیلر بولر کیم ایس معین بونلر او جلد در کربنایا قرب قطب زمان
 اب روی نیشیچون بونلر ایس اوتان کیم و عام صدقه امین دیر بولر امان
 دوست نایلر رسولی نیشیچون بیروام مستعین ایلر نولر بونلر امان

اهلنا ایلر نولر حق بولر امانی تمام

حفظ ایلر تا ووشیخه نادان ایلر نولر

ک

حالتی عشق اولدی طور تاشک ای کلکفان حب معشوق اولسه غالب عشق ایدر و میر زمانه
 طور رابع حالتی وصل صفا نیدر بیان کیم تجملای صفا ایلر اودمه و اصلان
 حالتی اولر شبنمی طور اولای فنا بعضه اولر کرمه اندر فنا ای معازمان
 طور رابع حالتی اولدی بقای جاودانه عشق دکانی کلکفان در رمضان قره کار

انوار

نور ازرق اولدی طور اولر نور یبدان نور ذکر ایلر و هفتای تا اولر عنبر فشان
 طور تاشک نیشنه اهر اولدی نور یکلوش اب کوشه در سوزم عطف نسی نور ایلر قاش
 نور اصغر اولدی طور تاشک نور ی کپا کوشتر لوشن انک بوروی زردنا توان
 اولدی طور رابع نور ییشلای صفر حاشا لوشن کور مدح دیکر مدح سبن باق ور کلکفان
 نور ایدندر شبنمی شور ید بیضا کبی کیم کلیم اللهم قیلشدی تجملای دور شکاف
 نور اسود اولدی طور استر نکه نور ی کوش حوش مش بهدر اکا باق نور چشم فر دمان
 انلیسی نور صفا تیدر ملون سویلدم نور ذاتی بی زمان و بی مکان و بی نشان

رجال الغیب

سبوه طور اوزر اولدی هم رجال غایب استماعندن حضور ایلتون ویندی حاضران
 اولدی ایلر بونلر موکلر بویدی طور اهلانله حد و عدلک بونلرک ایجی خلد ایلور عظام
 طور اولر معین افراد اولر طور اهلانله اهل طوبی عون ایدر شود کندی طور انوار
 طور تاشک معان و قاف و باوایف او حیوز الشمس التیدر بونلر معین بیدران

قلب او بود بیل محسن طور تا نینک دلا قید مصفی تا سیم القلب اولن شادمان
 روح او بود طور تا نینک محلی جان من تحیه قیل تا سکا هدم اوله روحانین
 سر در دردی طور بیل محسن اینه فاش فاش ایدرسک کفته دار اوله منصفه کوش بهاش
 بیسبته اولدی بشتی محله کوش طوت اوم منضابو کدر لستر سکسنای جوان
 طور البتینی محسن بیل حصیدر اینه فاش علم احفای بیلن کشف اینه سیکدی چو قرین
 طور بدیخی محلی اولدی خف خورشعجب کن لاینا اهل غایب اهل غایب اهل غایب

واردات

طور اولک شریعت وارد اوله صانع تولى رشعی رسولک فاقره ای کور کون
 طور تا نینک طریقت اوله وارد فعلیدر فاعلا و ربا نعلک میشتسرا و لسنوی باغبان
 طور تا نینک معارف اوله وارد ایانی اول کالیدر دیدیلر سرورک صاحب اوله
 طور رابعه حقایق اوله وارد ای حیدر اک حالیدر دیدیلر مصطفیانک راویان
 واردی یوقدر بشتی طورک ای اهل فقا کیم فنا فی الله اوله وارد اوله سونجی محاسن
 واردی اولدی شریعت بیله طور ستمک ایلدی زینواک عودت حکمه ای دیدن بان
 طور سابع واردی جمع اولدی کاملک نما غوث ایدن بولدی جواهر حکمت بیکران

حالات

حالتی میل اولدی طور اولک ای هروان میل ایدرسک صوب کوبور باغ عشقا ورورون
 حالتی اولدی محبت طور تا نینک تمام ایلدی خالصه محب اولدی فلای بلکش جبار

بعده سیر عن الله ایلم یعنی نزول حارجی صانع که زهنی در نزول ای فلان
 سیر باله در یلجی بوق نهایت سیر چون نهایت بوق بوسیر کل او نور اولی

عوالسم

عالم ملک اولدی اول طوع عالم طالعان عالم ناسوت بر زخدر که دوشدی در میان
 امتیازی شول قدیم سیر اولور کندر ملک ملک صفیری کو ستر ناسوت کبری بکان
 عالم ایکنجی سیر میم ولام وکاو وواتا برایکی عالم ایکنجی ناسوت بودر تو انان
 نالینجی جیم و با و راه و و او و تار در را بعضی دن اولو بدر بود جی همجین
 عالم لاهوت اولو بدر را بعضی دید و کسیم ذکر اولان عالم اولی بود در ظاهر ناسوت
 ختم اولور در دنجی به اطلاق عالم ایکنجی بعده دوندی ما اول فهم اولو تا کیم میان
 دوقا بدر سالت بشجیه فنا ناک عالم ملک عالمک در ضیفا ایله ایشتای نکتہ دان
 ایلم سیر شهباز لاهوتی فنا عرض شکار دوا کننا حین اولدی ناسوت طوع و سیر ناسوت
 عالم ناسوت دعوت ایک یعنی ستر دن ایلم تلون صورت اهل تمکین اول زمان
 ضیفا خدایتکه یعنی اهل تمکین اولدیلر خلقه ایصال ایلمکه اهل تلون سیر
 اقتضا ایله لطافت عالم وحدت تمام ظاهر ایلمکه سافت اقتضای کن فکان
 اول سکریله عالمک اصل و فرعی مختصر یا داولمدر سیر کچون یا اولدک ای دوش

محال

بویدی طورک محلی وارد فهم ایت زبنا صدر اولو بدر ابتدا طوع محلی اولدک

اطوار سبعه

اسمه و ای نکه دان عاشقان صادقان سار و ای و هوان صبران
سبعه اطوار می تبا بید اول به مثال کت کزنه سرفی درک اید یو هر
اختصار وزن یا زلدی کل اوقی بل طورنی طورنی سیر سلوک اید و بیدر کاران
طور اولن صفاتی نفلک امان در اولدی لوامه ایکنجه صفات عاشقان
طور ثانیته صفاتی ملهمه عین الیقین طور رابعه صفات مطمئنه در امانه
راضیه اولدی بشخصیه صفاتی رجبی طور پنجمین هر ضمه در رای هر زبان
اولدی قدسیه بدیجینه صفاتی نفس کل بوصف نایره ی تکمیل ایدی نفس کل ملا

اسیار

طور اول سیر یدر سیر الی الله ای مائلا سیر الله در ایکنجه سیر ایدک ای سار
ثانیته سیر زه سیر علی الله ای حبیب رابعه سیر مع الله اولدی ای سیر زه
سیر فی الله در بشخصی کچم فنا فی الله اولد وقتا بلر سه فنا اندر فنا اولد فنا

<p>فَرَقِ دَلِيلَانَ ذُرِّ بُولُوكِم بِإِغْفَادِ كَانِ أَوْنِ الْكِي رَدِّ بُولُوكِم نَاصِرِ الْفَكَدِ كَانِ أَوْلِ يَدِ بُولُوكِم دَسْتِكِي خَشَكَانِ چَارِ يَارَنْدِ بُولُوكِم نَرَه سِيرِ بَهْلَوَانِ بُولُوكِ اَوْ چَرْدِرِكِه غَايَتِ اَوْ قَرِيبِ قُطْبِ كَمِ دُعَاةِ صِدْقِ اَمِينِ دَسَه بُولُوكِ اَمَانِ مُسْتَعِينِ اَسْوَنِ خَلِيلِه بُولُوكِ اَوْلِ مِسْتَعِينِ</p>	<p>طَوْرِ ثَالِثِه مَعَاوِينِ نُونِ جِيمِ بِالْفِ طَوْرِ رَابِعِه مَعَاوِينِ نُونِ دَالِ بِالْفِ طَوْرِ خَمْسِه مَعَاوِينِ بَاءِ دَالِ لَامِ بِالْفِ طَوْرِ اَلْتَّخِي مَعْنِي اَوْلَادِ اَوْ تَادِ اِي دَلِيلِ اَوْلَادِ رَعْوَانِ اِي دَخِي طَوْرِ كَمِ اِي رَسَه مَعْنِي اَبِ رُوِي عَمْرِي تَجُونِ بُولُوكِ اِي صَادِقَانِ دُوَسْتَانِه رَسُوِي عَمْرِي تَجُونِ بَرْدَوَامِ</p>
<p>اَهْلَه اَسْوَنِ مَيْسَرِحَقِ بُو اَطْوَارِي نَامِ حِفْظِ اَيْدِه تَادِ شِيَه نَادَانِ اَيْنَه نَا كَهَانِ</p>	
<p>تم</p>	

طوبى سابع انواريشه

نور ذكرايله دهانك تا اوله انوريشه	نور ازرق اولدي طوبى اولك نورى بلبلان
اب كور دوز سوزم عطشانك نورى بلبلان	طوبى تاينك محمرا اولدي نورى لعلاش
كوسترز كوئين انك بومروى مزه نانا	نور اصفر اولدي طوبى تاينك نورى شهما
لوتنى كورمك دكر سك سبزه بقره گلستان	اولدي طوبى رابعك نورى بلبلان خضر
كم كلم الله قلبى تجلى دوشك	نور ابيضد شبي شول يد بيشا كى
خوش شاهنذر كابق نور چشم مزه نانا	نور اسود اولدي طوبى شته نك نورى كورم
نور ذاتى نى زمان بى مكان بى نشان	التى نور صفا تيدز ملكون سويلدم

رجال الغايان

استماعندن حضور استون دنلدي	سنبه كور اوزه اولد هم رجال الغايان
حد و عدن بونلك انجو خدا بلدي	اولد ليونلر سكل بويدى طورا هلك
اهل طوره عون اينك شول كند و طوريند	طوبى اولك معين افراد اوله طور اهلنه
اوج يوزا لشمس الندر بونلر معين بى	طوبى تايله معين بون فاقى بالند

<p> ^{باغبان} فَاغْلِ اَوْلَ باغْتِ نِشْ نِزْ اَوَسُونِ اِی اَوْلَ کَمَ اِیْدُرْدِ دِیْلِرْ مَرْقُ مَرْکِ صَاحِبِ اَکْ کَ اِیْدُرْدِ دِیْلِرْ مَضْطَفَانْکِ مَرْوِیَانِ کِمِ فَنَ اِیْ اَللّٰهْ اَوْلَا وَاِرْدِنَهْ اَوَسُونِ بِنِ اِیْلِدِی زِیْرِ کِمِ عَوْدَتِ حَکْمَهْ اِی دِیْدِنَهْ عَوْضِلْ یَدِنْ بُولْدِی جَوَافِرْ مَحْرُ خَلْتِ </p>	<p> طَوْرِ ثَانِیْدَهْ طَرِیْقَتِ اَوْلَهْ وَاِرْدِ فِعْلِدَهْ طَوْرِ ثَالِثَهْ مَعَارِفِ اَوْلَهْ وَاِرْدِ اِیْ اَخِی طَوْرِ رَابِعَهْ حَقَائِقِ اَوْلَهْ وَاِرْدِ اِیْ جَنِبِ وَاِرْدِی یُوْقُدْزِ شِیْخِی طَوْرِ کِ اِیْ اَهْلِ فَنَ کَاِرْدِی اَوْلْدِی شَرِیْعَتِ بَیْنَهْ طَوْرِ شِیْخِی نَدِکْ طَوْرِ سَابِعِ وَاِرْدِی جَمْعِ اَوْلْدِی کَامِلِدَهْ تَمَامِ </p>
<p>طَوْرِ سَادِسِ</p>	
<p> ^{اَوْلِی} مِثْلِ اِیْدِرْ سَکْ صُوکِبِی فَرْ بَاغِ عِشْقَهْ اِیْلِیَهْ خَالِصْ مَحْبَبِ اَوْلِی فِدَایِ بَاشْ جَانِ حُبِّ مَعْشُوقِ اَوْلَهْ عَالِبِ عِشْقِ اَبْرِ کِمِ تَجَلَّاهْ صِفَاتِ اِیْلِرْ اَوْدَمْدَهْ صِلَانِ بَعْدْ اَوْلَسَهْ کَرْنِ اَنْدَرْ قِضَا اِی عَاِزَمَانِ مَرْدُ کَانَ اِی عَاشِقَانِ دَرْدِ سِنْدَانِ مَرْدُ کَانَ </p>	<p> ^{رُودِن} حَالَتِی مِثْلِ اَوْلْدِی طَوْرِ اَوْلَتِ اِیْ حَالَتِی اَوْلْدِی مَحَبَّتِ طَوْرِ ثَانِیْنِکْ نَمَ حَالَتِی عِشْقِ اَوْلْدِی طَوْرِ تَالِکِ اِیْ عَاِشِقَانِ طَوْرِ رَابِعِ حَالَتِی وَصْلِ صِفَاتِ اِیْدِرْ عِیْبَانِ حَالَتِی اَوْلْدِی شِیْخِی طَوْرِ کِ اَوْلَا اِیْ فَنَ طَوْرِ سَابِعِ حَالَتِی اَوْلْدِی بَعَا اِیْ جَاوِدَانِ </p>

فِيصِرْ أَخَذَ تَمَكَّدَ يَعْنِي أَهْلًا تَكِينٌ قَدْ لَدَّ
اِقْتِضَا أَيْلِرْ لَطَافَتْ عَالَمٌ وَحَدِيثٌ تَمَّ
أَوْفَ سَكْرِيكَ عَالَمُكَ أَصْلِي وَفِرْعَى ^{مُخْتَصَرٌ}

خَلَقَهُ اِيصَالٌ اَيْلَمُ كَدَّةٌ اَهْلٌ لَوِيْرٍ شَبَابٌ
ظَاهِرٌ اَيْلِرْ كَطَافَتْ اِقْتِضَا سِنْ كَنْ فِكَانٌ
يَا دَا اَوْلَمِشْدَرِ سِرْ كُجُونِ يَا دَا اَيْدِكَ اِي دَدِ سَتَانِ

طَوْر رَابِع

بُوَيْدِي طَوْرُكَ مَحَلِّي فَارُزْدَرُ فَهَمَّ اِيْتِ ^{زَبَانِ}
قَلْبٌ اَوْلَبْدَرِ بِل مَحَلِّنِ طَوْرِ نَابِيْنِكَ لِكَا
رُوحٌ اَوْلَبْدَرِ طَوْرِ نَابِيْنِكَ مَحَلِّي جَانِ مَن
سِرْ زَرْدَرِ دُجِي طَوْرُكَ بِل مَحَلِّنِ اِنْدَانِ ^{شَرِيْنِ}
سِرْ سِرْ اَوْلَدِي سِيْحِي كُلِّ مَحَلِّ كُوْتَرُوتِ
طَوْرِ اَلْتِيْحِي مَحَلِّنِ بِل خَفِيْدِي رَا حَمِ كَمِ
طَوْرِ سِيْدِيْحِي مَحَلِّي اَوْلَدِي اَخْفَا حَوْشِ ^{عَجِيْبِ}

صَدْرًا اَوْلَبْدَرِ اِيْتِدَا طَوْرُ مَحَلِّي اِي دَلِيْتَانِ
قَلْبٌ مَصْفَا تَا سَلِيْمٌ اَلْقَلْبِ اَوْلَا سِيْنِ شَادَانِ
تَجَلِيَهْ تَلِ تَا سَا كَا هَدَمِ اَوْلَا دُرُوحَا يَانِ
فَا شَرِ اِيْدَرِ سَكْ اَبَشَكِ طَارَا اَوْلَهْ مَتَصَوْرُوتِ ^{جَهَانِ}
اِدَمِ مَعْنَا اَبُو كُوْدَرِ سِرِي سِيْنِ اِي حُوَانِ
عِلْمِ اَخْفَا يِي بِلَنْ كَشْفِ اِنْتَهْ چَا كَدِي حَمْدَانِ ^{زَبَانِ}
كَمِ لَبْدَرِ نَا اَهْلَهْ غَا يَتِ اَهْلَهْ غَا يَتِ عِيَانِ

طَوْر خَامِس

طَوْرِ اَوْلَدِ سَرِيْعَتِ اَوْلَهْ فَا رِدْ صَالِحَانِ

قَوْلِدَرِ سَرِيْعِي رَسُوْلُكَ فَا قَرُو اِي كُوْدَانِ

سیر فی الله در بشی که فنا فی الله اولاً
بعده سیر عن الله ایلیه یعنی نزول
سیر بالله در ید بخج یوق نهایت سیر

دقت ایلمسه فنا اندر فناه اولفا
خارجی صنما که زهنی در نزول ی فلا
چون نهایت یوق بوسیه کل اولراخر

طور ثالث

عالم ملک اولدی اول طور عالم طالب
امتیازی شول قدر که سیر اولر کن ^{شلوله}
عالم اخی میم لام کاف داوتا
ثالثی جیم باء راء داوتا در
عالم لاهوت اولد ز را یعنی دید
ختم اولر در دخی اطلاق عالم اخی
دوقا یدر سالت بشجیده فانک عالم
ایلیوب شهباز لاهوتی فامر عن ^{سکاز}
عالم ناسوت عودت اید یعنی شده

عالم ناسوت بر خدر که دندی ^{میان}
ملک صغرا کوسترز ناسوت کبریا ^{کمان}
بواکی عالم اخیجیدن اولد توامان
را بیجیدن اولد بو اخی ^{نشان}
ذکر اولر عالم ملک اصلی بود ظاهر
بعده دندی شول قهم اوله تا کیم معان
عالمین ماخی فنا ایلمر ایشای که دان ^{آشیانه}
دو جاحین اولدی ناسوت طوبت ^{خجیده}
ایلیه تلوی صورت اهل تکین اولر ^{آشیانه}

طور اول

سار عواری و روان صابران سالکان	استمعوا ای نکه دان عاشقان صادقان
گفت کنز سیرین درک بد یعنی سخن	سبعه اطوار ترتیب ایلدی اولانی ^{مثال}
طورنی سیر سلون ایدت بلند رکامان	اختصاص اوزر یازلدی کل وقتی اطوار ^{کلی}
اولدی لوامه اکیخده صفاتی عاشقان	طورا اولد صفاتی نفسک امان دوز
طور رابعه صفاتی مطمئنه درانان	طورتالثه صفاتی ملهم علم الیقین
طورتتجید مرضیه در زای هر بیان	راضیه اولدی بشجید صفاتی ارحمی
بوصفاته ایزدی تکمیل ایدی نفس ^{کامل}	اولدی قدسیه بدشجید صفاتی نفس ^{کل}

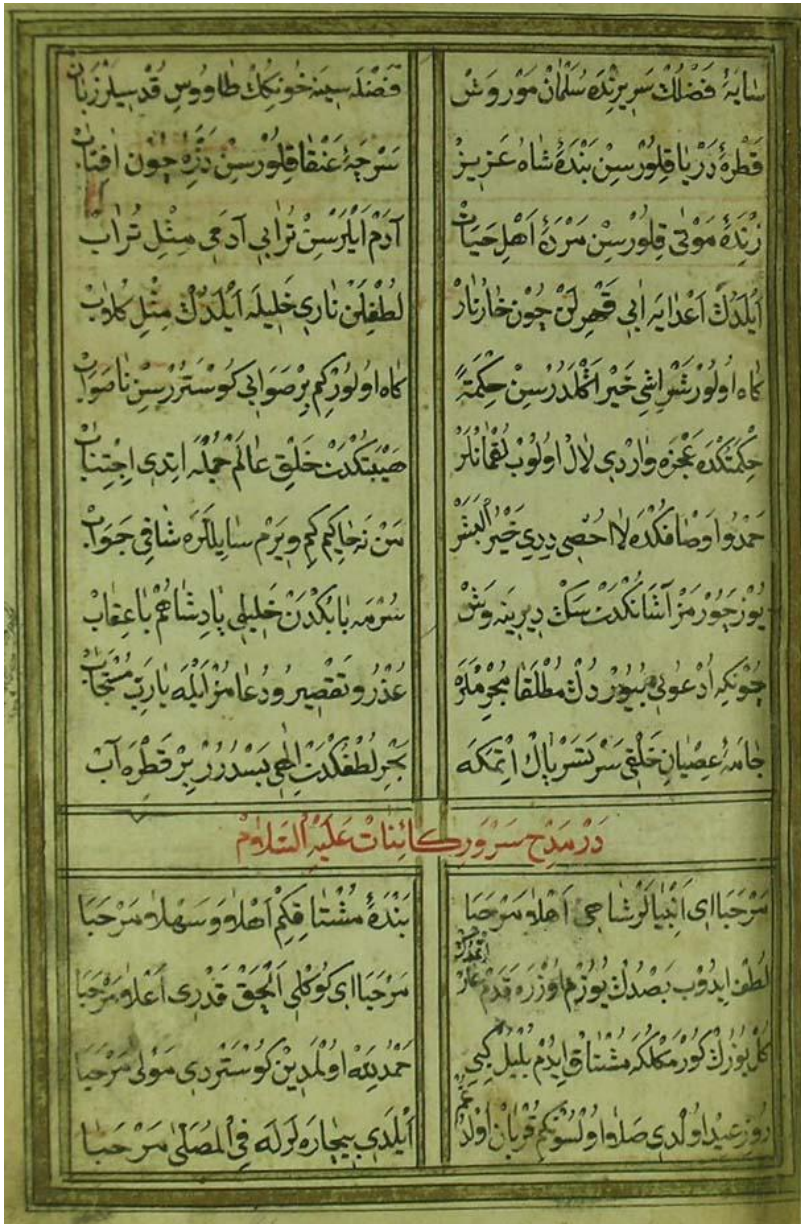
طورتانی

سیر الله ذرا لشی سیر ایدک ای ساپران	طورت اول سیر اید سیر الی الله مانیدن
رابع سیری مع الله اولدی ایشیرین ^{ذبان}	ثالث سیرنه دندی علی الله ای حبیب

ŞAP Süleymaniye Kütüphanesi, Şehit Ali Paşa Bölümü,
TY. 1121/1, 10a-13a

<p>کَمِ عَدُوِّ اَوْلَسْ كَلِسْتَانِ اِيْمَرِ مَجَائِنِ نَارِ اَيَكْتَمِ</p>	<p>کَمِ خَلِيلِهِ يَارِ اَوْلُوْرَسَه نَارِ بِيْ كَلَزَارِ اَيَكْتَمِ</p>
<p>خَلِيلَه يَارِ</p>	<p>بِنِ دَفْوِ وُلْدِ اَوْلِ قَوْلُوْرِيْ سُلْطَانِكُ نَنْظِمِ شَرِيْفِيْنَ هَرِ حَجْنِ</p>
<p></p>	<p>اَوْقَسَه هَرِ بِيْرِيْ مِيَكُ دَرِ بِيْلَه اَهْ زَارِ اَيَكْتَمِ</p>

Çorum Hasan Paşa İl Halk Kütüphanesi, TY., Nu.: 4337/2, v.: 43a, 59b.

نَانَ اِيچُونْ عَمَّ چَكْسَه اَوْتَحْفِيصَ اِيْتَارْ اِيْد

حِكْمَتِي كُوْر كُوْر مَشَابَا وُجْدَانِي اَبْرَا اِيْد

رَا نَرْقُكْ رِزْقَه تَكْفُلُ اَتَدَكْنِ اَقْرَارِ اِيْد

اَسْتَانِ دَارِ اَكْرَمَه شُو كُوْر خَا دِم اَوْلَا

فِيْل اَوْلُو كُوْر سِيَّات اَوْلُو مَقْرَب اَيْلَسَه

بُو كَلَم اَجَال اَكَا بَسْدَه اِنكَا رَا اِيْلَن

كُو خَلِيْلَه يَا بَا وُجُوْسَه نَارِي كُنْزِ اَر اِيْد

كُو عَدُو اَوْلَسَه كُوْلِسْتَان اِيْرَه جَا اِيْن نَا اِيْد

İstanbul Millet Kütüphanesi, Ali Emiri Manzum, TY. Nu.:
868, v.: 1b, 24b.

اَكْرَمُ سُلْطَانِ عَالَمٍ كَوْنَهُ كَوْنَهُ كَارِئِدُ
 صَمِّ كَيْمٍ نَادِ ابْنِ مَحْرَمِ اَيْلِيهِ اَوْلَى مِثَالِ
 كَثْرَ اسْرَارِ شَوْ قَوْلِكُمْ حِفْظِ اَمْسَه
 مَحْرَمِ اسْرَارِ كَر كَشْفِ اَنْتَه سَرِّ شَا قَوْلِ
 مَعْرِفَتِ قَوْلِ حَسَنِ فِعْلِ حَسَنِ حَسَنِ حَسَنِ
 بِنْدَه سِي شَاهِ عِيْرَتِ كَر قَنَاعَتِ اَقْبَابِ
 عَادِلِ اَكْرَمِ غَنِيْنَتِكَ بِنْدَه مَقْبُولِيَه
 اِسْتَانَ دَارِ اَكْرَمِدَه شَوْ كَدِ خَادِمِ اَوْلَى
 فِعْلِ اَوْلَى كَيْمِ سَيِّئَاتِ اَوْلَى مَقْرَبِ اَيْلِيَه
 بُو كَلَامِ اَجْمَالِ اَكْبَسِدُرِكِي اِنكَارِ اَيْلِيَه

قَبِيْعِي عِبْدِي دَوْر اَيْدِر يَا قَبِيْعِي عِبْدِي يَا اَيْدِر
 مَحْرَبِ عِرْفَانِ اَوْلَى سَه مَحْرَمِ اسْرَارِ اَيْدِر
 شَاهِ اَمِيْنِ اَيْلِيَه اِيْ اَخْرَجْ زِيْنَه دَارِ اَيْدِر
 بَاشِيْنَه مَنصُورُ وُشُرِ وَاَسْعِ جِهَادِ اَيْدِر
 عَزَلَتْ وَتَرَكْتُ قَنَاعَتِ صَاحِبِيْنِ سِرِّ اَيْدِر
 نَانَ اِيْجُوْنِ نُوْرِ صَوْلَتِه غِيْرَه شَا غَايَبِ اَيْدِر
 سَنَ رَوَادِرِ دَرِ مَسِيْمِ دَنَسِيْدِي كَسْبِ اَيْدِر
 نَانَ اِيْجُوْنِ غَمِّ حَيْسَه اَوْلَى تَخْفِيْفِ حَسَنِ اَيْدِر
 حِكْمَتِي كُوْرِكِيْمِ مِثَالِ اَوْلَى اِيْ اَبْرَ اَيْدِر
 رَازِ قِيْكَ رِزْقَه تَكْفِيْلِ اَيْدِر وَاَكْرَمِ اَقْرَبِ اَيْدِر

ايدُر
 عا د ايدُر
 كا د ايدُر
 دا د ايدُر

كَمِ خَلِيْكَ يَا اَوْلَى سَه نَادِيْ كَلْزَا اَيْدِر
 كَمِ عَدُوْ سَه كَلْسَتَا اِيْجِرَه جَانِ نَادِيْ

مناجاة خلیلی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَمَا كُنَّا قَدْرَتِكَ صَحْبَةً غَالَةً كَالشَّرَابِ
 كُنْهَكَ عَلْمُهُ غَابِرٌ غَالِبٌ وَلِبَابِ
 ذِكْرٍ وَصَفِيْدَةٍ تَصَوُّرٍ بِخَيْرِهِ قَلْبِي شَيْخُ
 بُوْرِي قُدْرَتِكَ نُورِي نُورِهِ كُوْسُرُ دَجَائِبِ
 كَزَلِكِ غَايَتِ عِيَانِهِ سِرِّ عَجَابِ
 حِكْمَتِ وَاسْرَارِ عِلْمِكَ فِي حِسَابِ كِتَابِ
 يُوقِدُ رُوحَ حَيَاةٍ سَنَدَهُ اِحْتِيَاجُ اَوْرَثِكَا
 كَاوْرُوثِهِ دَمْدَمُ اِسْرَارِكَ اَوْلَاهِ اَحْرَابِ
 اِسْتَسْكِنُ اِيْرَاسَتِكَ كَمَا حَكَمْتَ فِيهِ بِرُوحِ اِسْتِغْرَابِ
 رَارِقِ خَلْقِ جِهَانِيْنَ رَزَقَكَ اَوْ قُوْدِ اِحْسَانِ
 فَضْلِهِ سَبِيْحَةُ نَوَافِلِ اَوْ رُوْفِدِ سَيْلَانِ
 سَرَّجَةِ عَنَقِ اَقْلُوْرِيْنَ ذَرَّةٍ چُونِ اِفْتِنَانِ
 اَدَمِ اِيْلَ اِيْسَى اَمِيْ اَهْلِ اَمِيْنِ مَثَلِ شَرَابِ

اَيُّ جَلَالِ عَزْمِكَ حَيْرَتُهُ اَدَمِ چُونِ جَنَانِ
 ذَاتِكَ دَرَكِيْدَةُ قَدْرَتِ بَوْلَدِي اَهْلِيْ اَوْرَانِ
 فَاِرِ وَاَصْلِيْدَةُ خَيْرِ اِيْجْرِهِ دُبْحَلُهُ عَقُوْلِ
 شَيْخِ هَمْدِيْنِ ذَاتِ بِيْجُوْنِكَ مَنَزَهُ نُورِيْ
 اِيْلَ ذَاتِكَ ظَاهِرُهُ اِيْنِ هَذِهِ اَمْرٍ عَجِيْبِ
 غَايِ اِيْلَمِ قَلُوْرِيْسِيْنَ اِيْلَمِيْ غَايَتِ عِلْمِ
 حَاِضِرِ عِلْمِكَ دُرُجَتِ نَقْطَةِ نَقْطَةِ مَكْمَلَانِ
 كَرِيْمِكَ اَوْلَدِيْ عِمَارَتِ بُوْسُرِيْ كَلِمَاتِ
 هَمْدِيْنِ اِسْتَسْكِنُ مَا نَعَرَكَ بِوَقْفِ اِعْتِمَادِيْنَ
 فِيْ رَمَانِ وَفِيْ مَكَانِيْنِ خَالِقِ كُوْنِ وَوَمَا
 تَبِيْحَةِ اَفْضَالِكَ سِيْرِيْنِدَةِ سَيْلِيْنِ مُوْرُوْسِ
 قَطْرَةٍ دَرِيَا قَلُوْرِيْسِيْنَ بَدِيْعَةِ شَا عِيْرِيْنِ
 زِيْنَةِ مَوْتِيْ قَلُوْرِيْسِيْنَ مَدْمَدَةِ اَهْلِ اِحْيَاةِ

المدرو

بندہ بی شاہ غیورک کرفاعت ایوب

عاد لو اگر غینوک بندہ مقولہ

استاد از اگر مدہ شو کم خادم اول

فعل اولوز کم شیات اولوز مغرب اللہ

بو کلام اجمال اکابند کہ انکار ایلز

کم خطبلہ یار اولوز نہ یارنی کلز ایلز

نان ایچون یوز طوسہ غیر مشاہیت

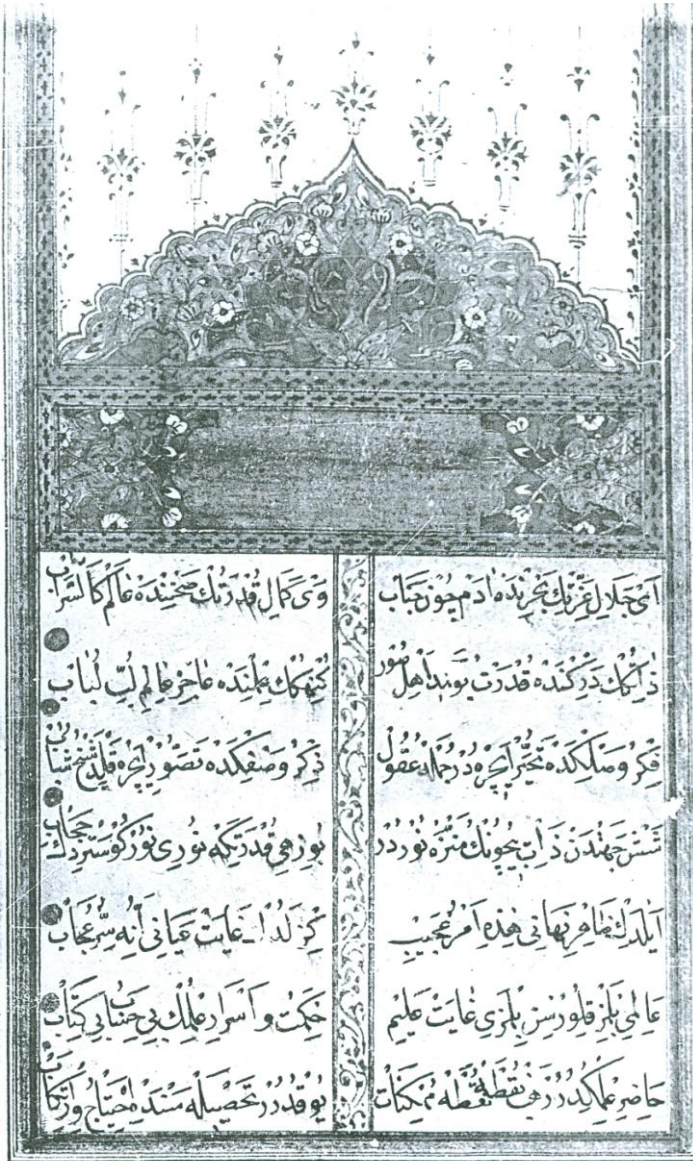
سن روادرد رسن د نسید کسب ایلز

نان ایچون غم چکستہ اول تخفیف صلیح

حکمی کور کم مشاب اولوزانی بر ایلز

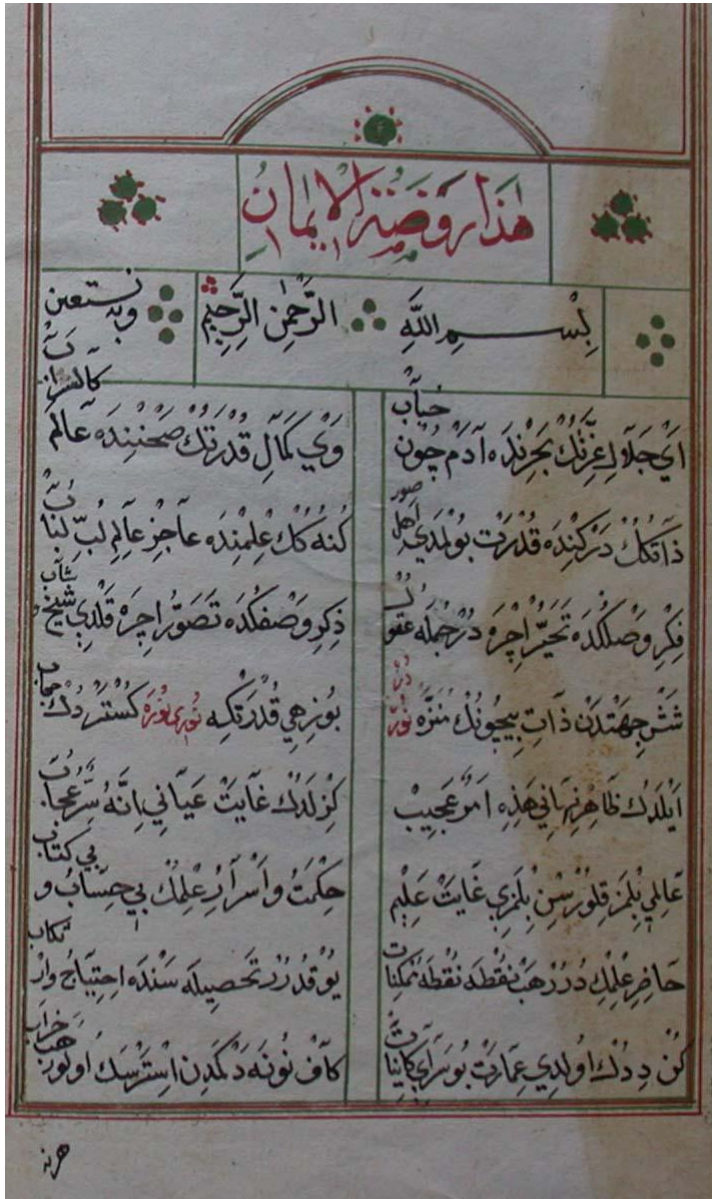
رازقوک زرقہ تکفل ایلز و کن ایلز

کم عدو اولسنہ کستان پیر جین نالز

NS1 Nuruosmaniye Kütüphanesi, TY. Nu.: 3943/1, v. 1b, 24b.

<p>مونس هم از روی دفع غم عتابت سبب</p>	<p>بغیر بیم هدم همدردید و زد</p>
<p>الوداع ای یار غارم غمگسارم</p>	<p>بهر فریقن کورم دیرم جدا شدم</p>
<p>مانع اولسه وصلته گرانند کرم ^{حظا}</p>	<p>جان فدا ایلا ردم وصلی کداولسه ^{عطا}</p>
<p>الوداع ای یار غارم غمگسارم</p>	<p>فرقتا و فرقتا واحسرتا واحسرتا</p>
<p>بولد غمت صکم قدین کچده ^{مندی}</p>	<p>بولد غم دقت اول جیبک قیمتینی ^{مندی}</p>
<p>الوداع ای یار غارم غمگسارم ^{خلیل}</p>	<p>عید وصلته جیفاکه ترابان اولد ^{مندی}</p>
<p>ایرودوشسه بر نفس سندن ^{خلیل}</p>	<p>فد قالدی هم کبر صبر انیلک ای ^{مندی}</p>
<p>الوداع ای یار غارم غمگسارم</p>	<p>یا ندیان چاغری دیر حشر اولجه ^{مندی}</p>

TKR Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Revan, TY. Nu.: 613, v.: 1b, 21b.

<p> ^{اید} عزت و ترک و قاعت صاحب سزدان عاز اید نان ایچون یوز طوشه غیره شاه غایت اید سن روادز دیر سن دنیسید کس و کاز داز اید نان ایچون عم چکسه اول تخمیه صاحب حکمتی کوز که مشاب اول کراف ابر اید رازقک زرقه تکفل اند کس افر اید </p>	<p> معرفت قول حسن فعل حسن خلق حسن بند بی شاه غیورک کرقاعت ایوب عادل و اکرم غنیمت بند منقولیه ایستان دارا کرم شو کو خادرو اول فعل اول کرم سنیات اول وقت بر ایسه بو کلام اجمال اکاسد که انکار ایله </p>
<p> که خلیله یاز اولسه بار فی کلزار ایدر که عدو اولسه کلستان ایچمه جاین نار ایدر </p>	

TKE Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Emanet Hazinesi, TY. Nu.: 1486, 1b, 22b.

اولدیلر بولر موکل بو بک طور اهلنه
 طور اولده معین اولد اولد طور اهلنه
 طو نایند معاوینون و قاف و با الف
 طو نایند معاوینون و جیم و با الف
 طو نایند معاوینون و دال و با الف
 طو نایند معاوینون و دال و با الف
 طو نایند معاوینون و دال و با الف
 طو نایند معاوینون و دال و با الف
 اولدیلر غویب نایند معاوینون و دال و با الف
 اب و غریب بولر ای صادق
 دوستایله سولک غریب بولر

اولدن
 اهل طور غویب شو کنگ طور اهلنه
 هان
 حد و عین بولر ایضی خدا بلی
 لای
 او حوزا التمس التندر بولر معین بید
 قر و دلیر اندر بولر کم رافع افتاد کا
 اون ایکی ارد بولر کم نایند معاوینون
 اولدیلر در بولر کم دستگیر خشکا
 جا نایند بولر کم نایند معاوینون
 بولر او چلدر ک غایب قیظ نایند
 کم دعاه صدقین ایله نایند معاوینون
 مستعان
 مستعان اتسوق خلیله بولر اول

اهلنه اتسوق حویب اطار غیام
 حفظ ایله ناد و شمیه نادان ایله کما

مناجاة المومنين في حق خلیل الرحمن

وی کمال قدرتک صحنه عالم البشر
که تک علمتد عاجر عالم لب لبنا
ذکر و صفات تصور ایچی فالک شیخ
بوز می در تکره نوری نور کوشتره
کر لک غایب انده سر عجاب
حکم اسرار علمتد حساب
بوقدر تحصیل سند احتیاج
کاف بوند در کدر استرسک اوهر
استسک بر استسک که حکمتد هیچ
زار و خلوج هاسن ز فک بوقدر
فضلک سید خوانک طاور سید
سرحه صفا طاور سن ذره چون
آدم بلسن ترا بی آدمی مثل ترا
اطفان ناری خلیلد ایلک مثل کلا
گاه ولور کم بر صوابی کوشتره نانا

مای جلال عزتک بجزید آدم چون
ذاتک در کینه و توبه بود اهل
فکر صلکدن بخیر ایچو در جمله عقول
شش جسد ذات بچون منزه نور
ایلد کظا هر ضای هذه امر عجیب
عالی بلر فوسن بلری غایت علم
حاضر علمکده هر نقطه فقط محکم
کن بیدک اولک عمار بوسرای کاشا
هر نر انسک مانک بوق فاعل مختار
بوقان و بی کاشن خالو کوز و مکا
سایر فضلک بریند سلیم امور
قطره دریا بیلور سن بند شاه عزیز
زند موقی طاور سن مرده اهل حیا
ایلد کعد بای قمر لری جو خار و نای
گاه ولور کم بر صوابی کوشتره حکم

التي نور يصا يدر ملوك سقر يدر

نور ذاتي زماه في مكان وبني شاه

رجال الفايه

سعد طور نور هم اولي رجال الفايه
اولد بل بونلي معك بي يدي طور اهليته
طور اولد مقرر اقراه اوله طور اهليته
طور نايته معاوين نوه وقاف وبالف
طور نالند معاوين نوه وجيم وبالف
طور مريدن معاوين نوه داله وبالف
طور بجهن معاوين باء ودال ولام الف
طور النبي معيني اولي اوتاد اي دين

اسما عندن حضور اشوه ديند حاضران
اهل طور عنده ايه شوه كندى طويزه اولاد
خذ حردون بونلك اجوي خدا بيلور حاه
او چيوز اتمش القدر بونلك معيني بي دلاه
شرفه بونلك بولم كيم رابع افتاده كان
اوه ابي امرد بولم كيم ناصر اكنده كان
اولد بونلك بونلك بونلك دستي خستگاه
چار باراه در بولم كيم نره شين بيلواه
اولد بونلك بونلك بونلك كيم ابرسه معين
بونلك او جلد در كيه غايت اتري قطب زماه
كورد عامه صيد قلم امين رسيد بوسوه امان
مستوفيه اشوه خليله بونلك اول مستوفاه
حفظ ابره ناد شجبه نادان السنه تا كماه

تمت خط الياح

طوبی

حالتی مین اولدی طوبی اولک ای ریه برده
حالتی اولدی محبت طوبی ناپنک تمام
حالتی عشق اولدی طوبی ناپنک ای عاشقانه
طوبی سابع حالتی وصل مینا بتدر عیان
حالتی اولدی بیخی طوبی اولای نینا
طوبی سابع حالتی اولدی بقای بیار و داه

سارین

میل ادر سنک مویسی و ادباغ عشقه اولد رواه
ایلیه خالص محب اولن و دای باش و جاه
حبت عشق اولسه غالبینا اهر و پیر مرامه
کوجلاوی صفات ایله اولدین و احیلاوه
بدر اولسه کرک اندر نینا ای عازماه
مشکاه ای عاشقانه قدر منده مشدکاه

طوبی سابع

نور ازیق اولدی طوبی اولک نوری بداه
طوبی ناپنک محبت اولدی نوری لعل و ش
نور اصفا اولدی طوبی ناپنک نوری شها
گوستر لوفن انک بومدی زمره ناپناه
اولدی طوبی سابع نوری شین ای خیر جاها
نور ابيضدر بیخی شوق اید بیضا بهی
نور اسود اولدی طوبی سابع نوری کوزم

انوار سینه

نور ذریقه الله دهانک تا اولک انور نیشاه
آب کوشور سوزم عطشانک نوش ادا قاه
لونی کورمک دلم سنک سینه بو در کیشاه
کوکلم الله قلبیدی تجلی دوستگاه
خوش مشایید ادا کابغ نور چشم مرد ماه

بوی دی طورك محلی وارد سر در هم آیت زیاده
 قلب اولیدر بل محلی طور ناینگ دلا
 روح اولیدر طور نالند محلی ای جا مد
 سزدر در دخی طورك بل محلی اینه قاشق
 سنی خیر اولدی بیخی کل جمله کوش طورك
 طور النبی محلی بل خیدر اجه کیم
 طور یدخی محلی اولدی اضا خوش محبت

طور

طور اولدک سربیت اوله وارد متا حاه
 طور ناپیره طریقت اوله وارد مؤلده
 طور نالنده معارف اوله وارد ای اخی
 طور بلده حقایق اوله وارد ای صبیب
 واردی بقدر بیخی طورك ای اهل فنا
 واردی اولدی سربیت پنه طور سینه نك
 طور سابع واردی جمع اولدی کاملدک نماز

صد اولیدر ایدر طوره محلی ای دینسناه
 قل محفی تا سلم القلب اوله من شاد ماه
 تحلید قل تا سکا محمد اوله روحا نیا
 فاشق ایدر سکا باشک طار اوله منصور و سها
 ادم معنا ابو گلدر سنی سنین ای جواه
 علم اهلای بیلر کشفه سسه جندی جوق زیا
 کز لیدر اهل اهل غایت اهل تحابله عیاه

خامس

قولیدر شرحی رسولک فاتر و ای کود کانه
 فاحل اول باغک پیش من اولسغای باغبا
 اول کمالیدر دپیدر سزورک صاحب دلا
 اکه حالیدر دپیلر مصطفانک زاد یاه
 کورفتا فی الله اوله واردنه اولسوز پیکار
 ایلدی زبانه عدوت حکمه ای دبدک باه
 عوض ایدر بولدی جواهر حکمت بی کراه

طور سادس

سین بائو بدیجی یوق نہایت سینینہ

طوری

عالم ملک اولدی اول طور عالم طالیان
ایستیازی سولقدر کم سین ایدر کم در سلوک
عالم ایکنی بیم ولام وکاف واق ناه
ثالثی جیم ویا ورا و او تا دوز
عالم لاهوت اولدیر نایبجی دیدو کور
ختم اولور دردیجی ده اطلاقا عالم ای اخی
دوز ایدر سالک بنجیدر فناک عالم
ایلیوب شهباز لاهوتی فنا سرین شکار
عالم ناسونه عدت ایدر یقی سته ده
فیض اخذ نمکد یعی اهل تمکین اولدیر
ایقتضا ایلر لطافت عالم و عدت تمام
اون سین بیک عالمک اصلی و فرعی مختصر

طوری

چون نہایت یوق بوسیدن کل اولور اهر لیسان

ثالث

عالم ناسونه بر ز خور کده سدی در میانه
ملک صغیر کوسر ناسوت بیری بی نماه
بو ایکی عالم اوچجیدر اولدیر تمامه
بر ایجیدر اولدیر بو اوچجی همچنانه
ذکر اولن ملرک اصلی بعدر ظاهر نماه
بعد دندی مقل فرم اوله ناکو معاه
عالمک داعی فنا ایلر ایست ای کتده ده
دو جناحین اولای ناسونه طوبی حقین ایشان
ایلیوب تلوین صورت اهل تمکین اول نماه
خلفه ایصال ایلرکن اهل تلوین شباه
طاهرا ایلر کثافت ایقتضای کدر فکار
یاد اولتمدیر سین چون یاد ایدک ای دور شاه

سابع

بِعَظْمِ إِجْمَالِ كَمَا بَدَأَ بِهِ إِعْتِقَالَكَ
كَمَا خَلَقَهُ بِأَرْوَاحِهِ نَارِ فِ كَلِمَاتِكَ

بِأَرْوَاحِهِ نَارِ فِ كَلِمَاتِكَ
كَمَا خَلَقَهُ بِأَرْوَاحِهِ نَارِ فِ كَلِمَاتِكَ

هَذَا طَوْرٌ

طَوْرٌ قَلْبٌ

سَبْعَةٌ

أَمْعَدَ أَيْ كَتَبَهُ دَاهِ عَائِشَةَ صَادِقَانِ
سَبْعَةَ طَوْرِي تَرْبِيَابِي أَوْلَادِي مِثَالِ
اِخْتِصَارِ وَزُرْ بِأَنْدِي كُلِّ أَقْبَى بِطَوْرِي
طَوْرًا وَكَلَّمَ صِفَاتِ نَفْسِكَ أَمَارَةً دُرِّ
طَوْرًا نَائِدَةً صِفَاتِ مَلِكِهِ عِلْمِ الْبَقِيَّةِ
مَرْضِيئَةً أَوْلَادِي بِتَجِيدِ صِفَاتِ أَرْجِي
أَوْلَادِي قَدْ بَشَّرَهُ بِتَجِيدِ صِفَاتِ نَفْسِكَ كُلِّ

سَابِعًا أَمْرًا مَرَاهُ خَبِيرًا سَالِكًا
كَتَبْتُ كَتَبْتُكَ سِرِّي دِيكِ أَيْهَ يَفْنَى حَمْرَاهُ
طَوْرِي سِرِّ وَسُؤْلِكَ أَيْبَ يَلْبَسُ كَامْرَاهُ
أَوْلَادِي لَمَّا نَدَى كُنْجِي صِفَاتِ عَائِشَةَ
طَوْرِي أَيْدِي صِفَاتِ نَفْسِكَ دُرِّ أَيْتَاهُ
طَوْرًا تَجِيدِ مَرْضِيئَةً دُرِّ أَيْ مَرِيئَاهُ
بِوَصْفَاتِهِ أَيْدِي تَكْمِيلِ أَيْدِي نَفْسِكَ كَامِلَاهُ

طَوْرٌ

ثَابِتٌ

طَوْرًا أَوْلَادِي سِرِّي سِرِّي إِلَى اللَّهِ مَا يَلَاهُ
ثَابِتِي سِرِّي نَدَى عَلَّمَ اللَّهُ أَيْ حَبِيبِ
سِرِّي إِلَى اللَّهِ دُرِّ سِرِّي كَوْنِي إِلَى اللَّهِ أَوْلَادِي
بَعْدَ سِرِّي عِلْمِ اللَّهِ أَيْدِي يَفْنَى نَسْرُولِ

سِرِّي لَدَى دُرِّ سِرِّي سِرِّي بِدِيكَ أَيْ سَابِرَاهُ
رَابِعًا سِرِّي مَعَ اللَّهِ أَوْلَادِي أَيْ سِرِّي زِيَاهُ
رَقَّتْ أَلْسِنَةُ فَنَا أَلْسِنَةُ فَنَادَةُ لَوْلَاهُ قَانِ
خَابِرِي صَمَّا كِهَ زَهْبِي دُرِّ تَرْوِي أَيْ قَلَاهُ

سِرِّي بَالِدٌ

كوكبه فوت اولدی نیک روحه ذکرک عدا
 حمد لله استانک سکرین کوردده شها
 سکر بله کویک مشتاقدم عین انکه
 غریبه شمش غریبیم ازوشم اعمی بی
 حوی لطفک خرد سینه انی خروفا لله

حکمت

اگر سلطان عالم کورده کنده کار ایدر
 صدمه کم نادانی محرم ایلنه اولدی مثال
 کنیز اسرار شوقولکم حفظ ایدیکشف
 محرم اسرار کن کشف شده سیر شاهی قول
 معرفت قول حسن فعل حسن خلق حسن
 بنده سی شاه غیور لیکر قناعت اتمیوب
 عادل و اگر غنیمت بند مقبولنه
 آستان دار اگر مد شویم خادو اوله
 فعل اولور کویسان اولور مقرب ایلنه

بیچه یوز بیک جاه و دلیک یولکه اولسور خدا
 جیرو زباندیره شمشیر ایلدی حیدر
 نیلیم کور کویس رحلت ایلدی صورت و صدا
 بادشاهم دستگیر اول کوسرین ایلدی خدا
 ها بوکه کله چلی اجم و محتاج و کدا

نامله

قنقی عبیدی دور ایدر باقنقی عبیدی ایدر
 مخزن عرفان اولودسه محرم اسرار ایدر
 شاه امین ایلر انی اضرینه بد دار ایدر
 نایشته متصور و سن واضح حیاتی دار ایدر
 عزلت و ترک و قناعت صاحب سیر دار ایدر
 ناچون یوز طووشه غیر شاه غایت غار ایدر
 سن رو ارد پر سنه و نسیدی کسب کار ایدر
 نا اچجه عم چکسه اول تخفیف صاحب دار
 حکمتی کور کور متاب اولور ان ابار ایدر

ایدر

<p>رسواي جهان ايجره بر دام لك ال ويدي كوشنج رنك كوردي پروان لك ال ويدي</p>	<p>نامل سكه نهان ايجره كشف اولف عبا ايجره طغه اغمه خيلي به اولمش ديواصر كردان</p>
<p>نامها</p>	<p>قربان</p>
<p>پروان سفت شمع طوقاعه قومند كوز شش كوز بايشنه قماغه قومند قنلو كوي كوز بايش بو شماغه قومند كز بل لبشماروا اينماغه قومند آرياب حسد صمد او بماغه قومند</p>	<p>بوتك سمشا اوي بماغه قومند كوكلك ذكل اغلا دوغنه طغند ايدند مكريله الو بقلودلم طوقعوه ايدند طغور و لغله جاني قدا اشمع او شروغ انك كه جيا عيني او يوروش خيلي</p>
<p>نامها</p>	<p>نصحت</p>
<p>توبه قل چقسون و ماغدن هوا شمدن كرو خاك ايدب زرين قباي كي عبا شمدن كرو سسكلك اولسون سسك كنج فنا شمدن كرو ايدق قد سيلر سسكلك مرجبا شمدن كرو صوركوي كوكلك اقمه هر يكا شمدن كرو</p>	<p>كل برودون جانب حقه ولا شمدن كرو فقر و فاقه اختيار ايدب فنا بيلر كيمي اهل وحدت اولون ترك ايت بو كزرت عالمين سالك راه حقيقت اولون ايت كيب جمال اي خيلي استر سسك نار عشقك نور اولد</p>
<p>نامها</p>	<p>فكر ذكر</p>

كوكلك

بند آفتاب سستین ظهیر و دستگیر
قابوکه کمرش ضعیف خسته در عایت خلیل
بولد از قفس بر کدادر جاغریب در پیاد بیل

کسب

رفت جتی ترک ادب عریاق اولایین بر زمان
بیر مژگان جفاکد بصری و لای بیست
مور و لایکی دور ادب بو فایر عالمی
خانقاه پیر عشق جرعه داندن کورب
ای خلیل عشق خدا سی کنج کبی و پره دلر

حیرت

خیم خانه ده در دگر عهانه لک ال ویردی
و کشاد اولیر دیر کرم کنجند طوس اولدم
سند بنی و اولی دور اندی فلک خیل
عشق ایزدی بکا خنده کچدم قره در اوده
سیر ظاهر اولوب دلر ضد لوق نور دی ایلر

بیر غریب کسب یوقدر بکا مولاهمد
استانک سکونده ایرب قلبه دلایل
بیر غریب کسب یوقدر بکا مولاهمد

تامل

باش اوج باله ایوا نالان اولایین بر زمان
خ کبی فریاد ادب ناله اولایین بر زمان
هر کجی بر کیمده میهمان اولایین بر زمان
واقف استر اولوب حیرت اولایین بر زمان
اول عولای بندخی و پره اولایین بر زمان

تامل

عشق جامین نوش اندم سنانه لک ال ویردی
اباد اولین دیرکن ویزانه لک ال ویردی
کل یت بکا ایلی دیرانه لک ال ویردی
کندمه بو طقدن بیکانه لک ال ویردی
هر مجلس و تحفله آسمانه لک ال ویردی

سُكْرِيَّة

كُوْرِيَّةٌ بِلِغْلَه قَاهُ اَعْلَه كُوْرِيْمُ اَعْلَه
طَسْلَه اُوْرِيْبُ يَشِي يَعْ اَلِه حَالِد اَشِي
يَكْجَه لَه اُوْرِيْبُ قَاهُ كُوْرِيْدَه اُوْرِيْبُ صَانِمُ
بَلِيْلُ كَيْبَلُ كُوْرِيْمَه كُلُّ كَيْبَلُ اِحْلُ صُوْمَه
كُوْرِيْبُ رِيْبُ هَبُ وِيْرِيْمُ يَارِيْمُ بُوْكُوْه اُوْرِيْمُ
مَقْنِيَا يَه خَلِيْمُ وَاْرِيَانُ اُوْلَه سَكَا كَلْمَاْرُ

تَضَرُّع

بُوْقْرَا بَا شَمْدَه اِيْرِيْمُ قُوْرِي سُوْرَا مَدَدُ
كُوْرِيْمُ عِنْدَه اَعْلِيْمُ مَجْنُوْمُ كَدُ لِيْلَه مَدَدُ
بِيْرِيْمُ دَرَه كَدُ قَلْمُ مَالُ مِيْكِي تَارِيْمَا
اِيْشِي كَدُ غَيْرِي يِيْدَه هِيْمُ كُوْكُلُ قَلْمُ قَرَا
اَكْرَمُ يَأْسَلُ دُوْكَبُ طُوْرَابُ وِشُ لِيْلُ وِنَهَارُ
قَتْنِي يِيْرِيْمُ سُوْبِيْمُ دَرِيْمُ دَرُوْمُ بِيْشِيْمَا
قَاوِيْمُ قُرَيْبُ نَهْ بَابَه وَاْرِيْمُ حُوْرُ وِحَقِيْمُ

نَاغِيَّة

دَرَه يِيْدُ مِيْكُرُ طَاعْلَه قَاهُ اَعْلَه كُوْرِيْمُ اَعْلَه
مِيْسَلُ كِيْمِي اَقْتِ يَأْسِي قَاهُ اَعْلَه كُوْرِيْمُ اَعْلَه
يَأْسِي يِيْرِيْمَه هَرُ دَائِمُ قَاهُ اَعْلَه كُوْرِيْمُ اَعْلَه
اَسْمُوْه يَأْحِي سِلْمَه قَاهُ اَعْلَه كُوْرِيْمُ اَعْلَه
كُوْرِيْمُ اَعْلَه يُوْلُ كُوْرِيْمُ قَاهُ اَعْلَه كُوْرِيْمُ اَعْلَه
كُلُّ بِنْدِي طُوْتُ زِيْنَهَارُ قَاهُ اَعْلَه كُوْرِيْمُ اَعْلَه

نَاغِيَّة

اُوْرِيْمُ حِيْمَه زَارُوْلَه شِيْدَا مَدَدُ
بِيْرِيْمُ بِيْمُ مَسْمُ يَفِيْرِيْمَا مَوْلَا مَدَدُ
نَسْبِيْمُ سِيْرَا يِيْبُ كَدُ هَرُ حِيْمَه رُوْرِيْمَا
بِيْرِيْمُ بِيْمُ مَسْمُ يَفِيْرِيْمَا مَوْلَا مَدَدُ
حَالِمَه رَحْمُ اِيْلِيُوْبُ اَعْلَه كُوْرِيْمُ بِيْ اَحْسِيْمَا
بِيْرِيْمُ بِيْمُ مَسْمُ يَفِيْرِيْمَا مَوْلَا مَدَدُ
طَاوِيْمُ قُوْبُ مِيْدُ بِلُوْرَه يِيْرِيْمُ بِيْ اَحْسِيْمَا

بِنْدِي اَقْتَادُ

صنو بر کبی بفرم یا شلو اولسه پیرد چونک
اکر اولوب تراب اولسه انک هجر یله ی وصلت
اولم برکوه یتم بیک یل نغم تراب اوله کی
خلیلی فرقت شیعی یار اولسه دست قدر نلله

وداع

ای در یغا کندی یاره کلیم ارم الوداع
کجدی محرم وش عزیزیم اختیار الوداع
بولدوغم وقت اول حبیبک یمننی بدم
عید وصلند انک صفاک قباہ اولد
جاه فدا ایله رده وصلی اکر اولسه عطا
فرقتا وافزقتا واحسرتا واحسرتا
برغم بیم عدمم عدمم میدی روضت
هیچ فراتر کورمسم دیرد فجداد شدم محب
ننله قالدی هجرکه صبر ایلمک آکی بیل
یا له یا له جاعرب دیر هنر اولنجه سوبل بیل

مردومینه سی یمن بوی سوری حناره ده
کله حسرت بوی دایم یل اسد کجه عبارده
محبت حوسسی کله یل اسد کجه مزارده
دو کمن دی او قسنه حسرتک سنک مزارده

تاسخ

بلبل سورین وش تالان و ذلیم الوداع
الوداع ای یار غارم غمکسارم الوداع
بلد و مکدن صکره قدره کجدی فرقت بولدم
الوداع ای یار غارم غمکسارم الوداع
مانع اولسه وصلنه کراتدکم جرم خطا
الوداع ای یار غارم غمکسارم الوداع
مدنن همما زدی دفع عمه غایت سبب
الوداع ای یار غارم غمکسارم الوداع
ایری دوشمنه بر نفس سنده خلیلم بولبل
الوداع ای یار غارم غمکسارم الوداع

اَبِي زَمْرَدَةَ اَجْرِي حَمْدُ اَبِي سَوْدَةَ صَفَا
 بَعْدَ حَقْدِ عَرَفَاتٍ اَوْ رَهْ طَوْرِدَا بِرِصْفَا
 مَرِحِي لِيُوْبِ شَيْطَانِي فَلَذِي جَانِي بِكَ بِحَقْفَا
 هَمَّ هَوَاتٍ سَعَى فَلَذِي هَمَّ وَدَاعٍ اَخْرَا
 مَكْدُونِ مَدِينِيهِ اَوْلَسْتِ مَرِي حَذَا
 اِيْتِي كَيْدِي يَوْمَ سَوْرَتِ اَبْدِكَ شِفَاعَتِي رَجَا
 حَارِيَا رَاهِ رَسُوْلِي اَللّٰهُ رُوْسِ اَوْلِيَا
 اَوْجَعِي اَبْدِكَ زِيَارَتِ اَبْدِكَ يَوْمَ شِيْرِي حَذَا
 اَللّٰهُ اَصْحَابِي اَبْدِكَ زِيَارَتِ هَمَّ شَنَا
 وَاَعْفُ عَنَّا ذَنْبَنَا وَاَعْفُ لَنَا يَا رَبَّنَا
 رَحْمَتِ اَسْوَدِ عَفَا تَنَا شَفَعْتِ اَسْوَدِ مَسْطَفَا
 بُوْخَلِي بِحَيِّ هَمَّ مَكْدُونِ خَيْرِ بِلَا اَكَا

هجران

بُوْكَوْنِ خَيْرِ كَيْبِي نَالَ اَمَّ جَدَا شَوْحِ اِكَا مَدَا
 حَيْدِي بَلَلِ كَيْدِي سَعَى اَتَدَمِ مَفِيْدِ اَوْلَادِي بُوْلِنَدَا

يَدِي كَيْبِي سَعَى اَبْدِكَ مَا بِي مَرُوْهُ وَالصَّفَا
 حَقْدِي شَرِيْحَا اَصْلِ اَوْلَادِي كَفِيْدَةً عَلِيَا سَكَا
 بَعْدَ اَوْلَادِي تَرَا شِ اَبْدِكَ قَرِيْبَا نَهَا
 حَقْدِي شَكْرِي وَاَصْلِ اَوْلَادِي كَفِيْدَةً عَلِيَا كَا
 اَوْلَادِي شَهْرِ حَبِيْبِ اَللّٰهُ حَمْدِ مَسْطَفَا
 حَقْدِي شَكْرِي وَاَصْلِ اَوْلَادِي يَا رَسُوْلَ اَللّٰهِ سَكَا
اَوَّلُ اَبَا بَكْرٍ وَعَمْرٍو عَمَّا هُوَ وَعَلِيٌّ الْمُرْتَضَا
 حَقْدِي شَكْرِي وَاَصْلِ اَوْلَادِي يَا رَسُوْلَ اَللّٰهِ سَكَا
 جَمَلُهُ مُؤَمِّنِي اَهْلِي قَلْمُهُ اَنْتَدَدِي جَدَا
 حَقْدِي شَكْرِي وَاَصْلِ اَوْلَادِي يَا رَسُوْلَ اَللّٰهِ سَكَا
 كَوْنُهُ وَيَسُوْعُهُ يَوْمَ اِسْتَبَدَّ اَكَا حَتَّ اَللّٰهُ
 حَقْدِي شَكْرِي وَاَصْلِ اَوْلَادِي كَفِيْدَةً عَلِيَا سَكَا

نامه

فَلَذِي بَلْبَلِ وَاَسْرِي اَمْرِي بِحَيْثُ كُلِّ يَوْمِ لَوْ يَا رَسُوْلَ
 حَبِيْبِي حَيْدِي تَدَا وَاَسْرِي فَلَكَرَا هُوَ وَاَسْرِي مَدَا

در روز سه شنبه
 صفتی...

بِمَجْرَمِ الْكُفْرِ مَهْجُورِ لَوْ لَمْ يَأْرِضْ قَلْبُ
 كَلْبِ قَبْرِهِ يَأْتِي دَكُوهَ يَأْتِي قَانَهُ يَوْمَ الْقِيَامِ
 عَمَّ عَرْضِ أُمَّكَ هَيْجُ بِرْمَنْسَبِ عَمَّاسِ يَوْمَ
 الْكَيْفِ بَوْمَانِ هَيْجُ بِرْمَاكِ إِجْرَهُ قَرَامِ يَوْمَ
 دِيْفَا كَوْمَنْ أَوْلَادِ أَوْلَادِ بَرْمَنْسَبِ كَنْفَا حِي
 حَوْقِ أَعْلَنْدِي بِنِي بَعْقُوبِ كَيْبِي أَوْلَى يَوْمَ تَأْتِي
 فَلَكَ طَالِعِ حَسَدِ وَشَكِّ حَمِّ سِنَانِ يَوْمَ
 كَوْمَنْدِ يَأْتِي جَكْرَدِ يَأْتِي بَوْمَنْدِ صَنْمَهَ يَوْمَ
 حَيْدِ عَيْدِ أَوْلَسَهَ لَيْلَا سِنِ بَرْمَنْسَبِ حَيْدِ عَيْدِ
 خَلِيلِ فَرْقَنْدِ نَارِي كَيْبِي نَارِ سُنْدِيدِ أَوْلَمَنْ

حج

حَمْدُ اللَّهِ دَاخِلِ أَوْلَادِ قُبَّةِ صَحْرَا سَكَا
 كَيْبِيَةِ إِهْرَامِ لَيْلِيكَ جَاعِرِ تَوْبِ أَيْدِكَ نَدَا
 حَبِي وَصَلْتَهُ طَوَافِ أَيْدِكَ بَدِي كَنْزِ أَيْدِي
 رَكْعَتَيْهِ أَيْدِكَ خَلِيلِ اللَّهِ مَقَامِنْدِ أَدَا

كَوْمَنْسُوهُ لَالَهُ وَشَ بَعْرَمِ كَيْبِي سَلَا بَعْرِي يَأْتِي
 نَهَ قَارَهُ كَوْمَنْدِ قَالِدَمِ يَأْتِي قَارَهُ يَأْتِي قَارَهُ
 قَرَاغَتْ كَوْمَنْسَبِ سِنْدِ كَوْمَنْسَبِ كَوْمَنْسَبِ يَوْمَ
 نَهَ قَارَهُ كَوْمَنْدِ قَالِدَمِ يَوْمَ يَوْمَ يَأْتِي قَارَهُ
 جَمَالِي شَمْسِ رُوشَنِ قَلَمَرِ أَوْلَى بَيْتِ الْخَزَائِعِ
 نَهَ قَارَهُ كَوْمَنْدِ قَالِدَمِ يَوْمَ يَوْمَ يَأْتِي قَارَهُ
 نَدَكُوا دَيْسَبِهَ وَرَدِ بَدَمِ دَوَايَهَ لَيْلِيكَ جَارِمِ يَوْمَ
 نَهَ قَارَهُ كَوْمَنْدِ قَالِدَمِ يَوْمَ يَوْمَ يَأْتِي قَارَهُ
 حَيْدِ نَوْمَرِ زَاوَلُورِ أَوْلَى شَيْبِ حَيْدِ عَيْدِ
 نَهَ قَارَهُ كَوْمَنْدِ قَالِدَمِ يَوْمَ يَوْمَ يَأْتِي قَارَهُ

نام

بَعْدُ سَوْمَنْدِ بَوْمَنْسَبِ سَجْدِ أَقِيمَا سَكَا
 حَوْقِ شَكْرَمَنْ وَأَصْلِ أَوْلَادِ كَعْبِيَةِ عَلِيَا سَكَا
 مَلْتَمِزِمَهُ دَوْمَانِ صِدْقِ قَلْبِ قَلْدِ دَعَا
 حَوْقِ شَكْرَمَنْ وَأَصْلِ أَوْلَادِ كَعْبِيَةِ عَلِيَا سَكَا

کز سده اول اهل عمر سده کونااه مدد
 او رخ عقلت کدی کوخ واه مدد
 در کا حکم کنی بر دخی یوقا وار جمع
 حصه لطف کنی یوقا کنوی قورتر جمع
 امر باشد بر حاجت وارسه قسرا
 در کفکده چه بیک حاجت یوقچه وچرا
 اینه هر حال چه کنی و سینه اقرار بکون
 اهل دیناده سنجیده قی بر باد بو کون
 صورت اهل سفاک و چه نمسده و اردن
 انقاده المعجون اولدم ادک قهار در
 حدی یونجر ممزک واقف هر اسرار سن
 منلی یوقا رمی جوق بار و فادارسن
 بوضیلمی کپی یوقا لایق فالنار مدد
 جرم و عیسایانه جمله اندی استیفار مدد

افغان

عقلسد یاری دکل طبعسه کراه مدد
 مددای لطف کنیر قادر و عفار مدد
 حفر نکدن غیری یوقا اغلیو یلواره جمع
 مدد ای لطف کنیر قادر و عفار مدد
 حسی کهنه سورن بلکه در کبرلر امر
 مدد ای لطف کنیر قادر و عفار مدد
 می سطل برده رو نب ایلید انکار بکون
 مدد ای لطف کنیر قادر و عفار مدد
 اهل درده سیرله جور ایدی چی جیار مدد
 مدد ای لطف کنیر قادر و عفار مدد
 چه بیک جیبی ولی ستر ایدی ستر سن
 مدد ای لطف کنیر قادر و عفار مدد
 عبید ایق قیوکه کلدی کنه کار مدد
 مدد ای لطف کنیر قادر و عفار مدد

نام

بمعون

زاهدان بوريا اوزره قورس هاي هوي
 سندی دیوانسی اولیاد لرسک باکه اوی
 ذری تربی انکچون بیدمک عادت وی
 اولو صیحه صبی بی برابنی جز کیشدی
 کدر بر بونده به طعن ایلیک ای دوستانه
 هوجن کوردر وکن جنوه ایدر ویرنامه
 عمل ایدب نار میشلده هوای عریکدب
 کندهی بلین ایدب اجر سهدای ترکدب
 اکیوب طوب وشن باسلرد وکوب زاروننار
 نار عمده یانه یانه دیر خلیلی خاکسار

استمداد

دوستدی دل دردیخیم یارله بهار مدد
 عادنگدر درید مندا نکه تهمار مدد
 دل پریشانینه بریده قران ایدمزم
 چاره یوق کندوز می کندومه بار ایدمزم

کچدی عزمک بوريا اوزره بریکل تیدی طوی
 دردی لیلاد د رمی مجنوله ایلیک ایدن
 ذری تربی ایلسک سدر و سزدک ای وی
 دردی لیلاد د رمی مجنوه سر کور ایدن
 عاد پندرا بلک عساقی د سوزده هاه
 دردی لیلاد د رمی مجنوه سر کور ایدن
 ان کوزده طبع خاک کیمیا پی ترکدب
 دردی لیلاد د رمی مجنوه سر کور ایدن
 بزوبالی ترک ایدب برهاند وشن باختیار
 دردی مولاد د رمی مجنوه سر کور ایدن

نامه

کچه کور زارم ایدر چون کسی بیدار مدد
 مدد ای لطف کثیر قادر و عفار مدد
 چو مر حبت وطن ترک دیار ایدمزم
 مدد ای لطف کثیر قادر و عفار مدد

بُورِكُمْ قَائِلُمْ طَوْلَيْكُمْ كَيْسَهُ بِأَمْرٍ جَائِي
أَوْ حَيْلِي نَأْتِيهِ بَأْسُهُ يَا زَوْعِي

مَجْنُون

خَاكِ بِي مَعْرِفِمْ دَلِيلِمْ هَرْدَمِمْ اِسْمِمْ نَالَاهُ اَيْدَاهُ
وَجَرَحِي جَائِي صَنِيبِ سَمَوْتِ اَيْدِي كَيْسَهُ اَيْدِي
بِأَسْمِي جَلَّي اَوْرَكِي سَعْدَاهُ صَالُوْبِ
كَاهُ كَوْنُ وَكَاهُ جَرُوْ كَاهُ صَحْرَاهُ صَلُوْبِ
تَاهُ نَسْنِي نَكُوْبِ كُوْرُ لَيْتُوْبِ تَامُوْبِ عَارِ
اَيْلُوْبِ غَايْتِ خَبَابِي وَعَقْلِي تَارِ مَارِ
جُوْبِ كُوْرِي كُوْرِي نَهْ كُوْرِي سِيْرِي لَيْلَاهُ اِنْ
كُلْ اِرَادَتِ حَكْمِي كُوْرِي حَكْمَتِي اَيْلَهُ نَطْرِي
كُرْ كَيْسِي اِسْمِي صِفَاتِي اَيْلَهُمْ اَنْكُ بِيَاهُ
اَيْمَكُ اَوْلَدُ سِرُوْبِي سِرِي سِرُوْبِي عِيَاهُ
كُوْنِي بِي وَجْهِي بَنِي عَالَمِي رَسُوْلِي قَلُوْبِ
كُوْلِي غِيْبِي عَمِي تَارُوْشِي يَغِي قَلُوْبِ

لَا لَهَ شَيْءٌ بَعْدَهُ دَاخِمْ صَسْرَمِمْ وَاَرْغَمِمْ
بِنَيْلِي جُوْبِي ضَرُوْبِي عَادَتِي وَاَرْغَمِمْ

نَامَلِي

مَعْلُوْمِي وُشِي قُوْنِيْدِي مَجْدُوْبِي اَيْدِي حَيْرَانِي اَيْدِي
دُرْدِي لَيْلَاهُ دُرْمِي مَجْنُوْبِي سِرْ كَرْدَاهُ اَيْدِي
عَالَمِي اَيْجِي كَاهُ ضَلُوْجِي وَكَاهُ عَنَّا يَهْ صَلُوْبِ
دُرْمِي لَيْلَاهُ دُرْمِي مَجْنُوْبِي سِرْ كَرْدَاهُ اَيْدِي
اَيْدِي وَرَبِي مُرْكِي يَارُوْ كُوْ سَرَبِ اَعْيَانِي يَارِ
دُرْمِي لَيْلَاهُ دُرْمِي مَجْنُوْبِي وَسِرْ كَرْدَاهُ اَيْدِي
عَالَمِي اَيْجِي بُوْرِي سُوْبِي كُنْ سَمِمْ جَيْسِي دُرْمِي
دُرْمِي لَيْلَاهُ دُرْمِي مَجْنُوْبِي وَسِرْ كَرْدَاهُ اَيْدِي
اِسْمِي دَانِي نَا اَهْلِيْدِي اَيْمَشِي غَايْتِ نَهْ اَهْ
دُرْمِي لَيْلَاهُ دُرْمِي مَجْنُوْبِي وَسِرْ كَرْدَاهُ اَيْدِي
قَتْلُوْ يَأْسَمِي نِكْرِي اَعْلِي مَعْنُوْبِي دُرْمِي قَلُوْسِ
دُرْمِي لَيْلَاهُ دُرْمِي مَجْنُوْبِي وَسِرْ كَرْدَاهُ اَيْدِي

رَاهِدَانِ

فَقَانِ وَنَالِ مَسْتَانَ كَرَمَتِ
مَلَكُ كَيْبِ بِمَكْدَتِ الْوَكْسِ
رِضَانِ اَوْعِيَاهِ يَرْدَكِ يُولُو كَسِ
عَيْنِي بِي بَقَا وَيَرْمِه عَنَّا وَيِر
فُولُكِ اَيُّوبِ بِي صَبْرِهِ نَسَا وَيِر
بِكَا جَنُونِ سَبِي حَالِدِ اَسْرِ كَرَمَتِ
يُورِكُلِ بَانِشِ وَكُو زَلِ بَانِشِ كَرَمَتِ
اَهِي جَمَلِ مَوْمِنِي اَوْ يَانِ نَدِرِ
دَجِي شُونِ لَارِي اَكَا اَوْ يَانِدُنِ

فَرْقَت

اَه اَيْدُبِ هَر دَمِ دِر بِفَا فَرْقَتِ وَارَا غَلَمِ
فَنَدِه اَيْدِمِ بُونَدِه كَلَدِه فَنَدِه كَيْدِمِ بِلَمَنِمِ
بُو مَقَامِه هَمَكِه مَوْسَدِ ظُو رِيُو كُو چَشْمِ اَيْدِمِ
اَوْ اَيْدِر دِيمِ جِسِ بُو كَلِ طَوْتِ اِي غَا فِر دِيُو
طِكِي بَا شِلَر دِر كَسَدِ چَشْمِ اَبَرُو نِ يَارَاهِ كِي

بِكَا دَر دَكِ كَرَمَتِ دَر مَانِ كَرَمَتِ
مُخَالِفِ سُو بِلِكِر دَنِ دِلَمَانِ
بِكَا دَر دَكِ كَرَمَتِ دَر مَانِ كَرَمَتِ
بُو دَر اَبِي فِقْرِ وَفَنَا وَيِر
بِكَا دَر دَكِ كَرَمَتِ دَر مَانِ كَرَمَتِ
يُولُنْدِه لَيْلَانِ نَكِ بِلْدَانِشِ كَرَمَتِ
بِكَا دَر دَكِ كَرَمَتِ دَر مَانِ كَرَمَتِ
خَانِ بِي اَهِي عَشِقِ كَلِدِ يَانِ دَرِ
بِكَا دَر دَكِ كَرَمَتِ دَر مَانِ كَرَمَتِ

نَامَه

صَبْرِه طَاقَتِ قَالَمِي جَوَه رِيَقَتِمِ وَارَا غَلَمِ
عَقْلِ وَطَوْشِمِ زَا بِلِ اَوْلَدِي هَبِرْتِمِ وَارَا غَلَمِ
بِنْدِ خِي كَلَمِ دِر بِفَا هَجَرْتِمِ وَارَا غَلَمِ
مَرَاهِي بِلَمِ رَاحَتِمِ بُو قَا رِجَلَتِمِ وَارَا غَلَمِ
كُوِي يَارِدُنِ اَبَرُو دُو شَمِ غَزَبَتِمِ وَارَا غَلَمِ

لَبَّاسِ عَرُضِي جَاكَ اَيْتِ تَزَلُّدِهٖ اَوْزَكِ خَاكِ اَيْتِ
 اَوْ لَبَّ سَهْبَانِ لَاهِبِي شُكْرَا اَيْتِ مَرِغِ نَاسُوتِ
 اَرِنْدِهٖ پَانِيَهٗ سَوْدِ بُوَرِ نَظَرِ قَلْبِ اَللّهِ دِيْدَنِ
 رِيضَا اَيْتِ بِرِي كِي هَرْدِهٖ وَ كُوْرَتِ كُوْرِيْدِي سِي سَمْعِ
 اَوْزَكِ بُوْرِي اَللّهِ وَ اَرِنْدِهٖ كُوْلَا دِهٖ عِيَا اَيْتِ
 دَرِيْنِ اَسْرَدَنِ اَوْ كُوْرِي اَوْلِ رِيضَا وَ حَقِّهٖ بُوْرِي اَوْلِ
 دِلْمِهٖ جَا اَيْتِ جَا اَنْتِ كِ بِلَا دِهٖ دِهٖ مَعْدِهٖ وَ اِيْرِ جَا اَيْتِ
 كُوْلَا دِهٖ بُوْرِي اَوْتَمِهٖ اَوْتَمِهٖ هِيْجِ خَدَا اَيْتِ كَرِي
 خَدَا هَرِيْدِهٖ حَاضِرِ بِلِ قَلْبِيَهٗ نَا ظِيْرِ بِلِ
 سَيِّدِ رِيضَا اَيْتِ هَرْدِي سَيِّدِ كُوْرِي كُوْرِي وَ اِيْرِ
 كُوْلَا اَيْتِ قَاغِدِ قَصْدَا اَيْتِ بُوْلَهٗ اَعْمِي كِي كَمْتِهٖ
 حَرَا اَيْتِ هُوْرِي بَقْمِهٖ اَوْ زُوِي اَوْ دَلْمِهٖ بَقْمِهٖ
 سُوْدُو كِي لَطْفِيْلَهٗ سُوْبِلَهٗ بُوْرِي خَاكِ رَا اَيْتِ
 جَفَا وَ جُوْرِي تَرِكِ اَيْتِ وَ فَا وَ عَهْدِي بِرِي كِ اَيْتِ
 سُوْرَكِ بَنِي كِهٖ فَتَحِ اَيْتِ اَوْزَكِ بِرِي كِهٖ مَرِغِ اَيْتِ

بِرِي كِهٖ عَسِي وَ شِنِ اَفْلَاكِ اَيْتِ اَكْرَدِ رُوْشِنِ اَيْتِ اَيْتِ
 اَوْ تَمْتِهٖ شِنِ كِهٖ نَابُعِي اَكْرَدِ رُوْشِنِ اَيْتِ اَيْتِ
 جَا طِيْلَهٗ اَوْلِ كِهٖ كُوْنَدَرِ اَكْرَدِ رُوْشِنِ اَيْتِ اَيْتِ
 شُكْرِ عَدَا اَيْتِ مَوْتِ سَمْعِ اَكْرَدِ رُوْشِنِ اَيْتِ اَيْتِ
 نَهْ خِيْدِيْتِ اَوْ لَسِهٖ عَا رِنْدِهٖ اَكْرَدِ رُوْشِنِ اَيْتِ اَيْتِ
 تَجَلِي دِهٖ سَتِي بُوْلِ اَكْرَدِ رُوْشِنِ اَيْتِ اَيْتِ
 اَوْ تَمْتِهٖ عَهْدِ وَ بِجَا اَنْتِ اَكْرَدِ رُوْشِنِ اَيْتِ اَيْتِ
 شُكْرَا اَيْتِ سَمْرِكِ بِرِي كِهٖ اَكْرَدِ رُوْشِنِ اَيْتِ
 صِنْفَا دِلْمِهٖ وَ نَاصِرِ بِلِ اَكْرَدِ رُوْشِنِ اَيْتِ
 تَفَكْرَا اَيْتِ بُوْرِي زِي بِلِ اَكْرَدِ رُوْشِنِ اَيْتِ
 مَكْسَلَهٗ مُوْرِي اَنْجَمِهٖ اَكْرَدِ رُوْشِنِ اَيْتِ
 صَفِيْبِ هِيْجِ بِرِي كِهٖ بَقْمِهٖ اَكْرَدِ رُوْشِنِ اَيْتِ
 دِمَهٗ شُوْشِيْلَهٗ بُوْرِي بِلِ اَكْرَدِ رُوْشِنِ اَيْتِ
 جَا اَيْتِ مَقْصُوْبِي دَرِكِ اَيْتِ اَكْرَدِ رُوْشِنِ اَيْتِ
 عَدُو كِي دَاخِي فَتَحِ اَيْتِ اَكْرَدِ رُوْشِنِ اَيْتِ

بشور

قَدَرِ ادَبِي وَبَلَدِي اَوْلَدِي وَقَدَارِ هَمَمِي
 نَكْتِه ادَبِي سِي بِرِيكَ طَالِبِه كَلَدِي بَلَدِي
 كَامِلِي وَنَاقِصِ دُكُلِ بَرِيهِمِ فَعَوَادِه مَسَامِ
 لَقَطِه خَطَرِنِ بِي نِيَارِ اَوْلَدِي لَدُنِي عَالَمِي
 لِي دَرِيَايِ نَطَقِ بَحْرِه اَوْلُورْدَرِ بِسِي
 بَدِي تَقْيِيصِ اَيْسِكِ نَاقَابِلِه اَوْلَمِ مَقِي
 سَوْنَلِكِ يَارَايِتِ حَبِيْبِكِ سَوْنَاكِ اَوْلَسَوْنَلِكِ
 بَوَقْصِدِه قَصْرِ بَاغِ جَنَّتِ اَوْلَدِي مَقْنَوِي
 وَصَلَّتْ تَوْبِيْنِه قَلْبَايِتِ فَرَقْتِ يَارَايَمُدُّ
 بِنَدِيكَ بَرِغِيْبِ وَتَهْدِيْدِيْنِ شَهَامَعْدُوْرُضُوْتِ
 خَاطِرِ فَرَحْنَدِه يَه فِي الْجَلَدِ اَيْلَرَسَه خَطُوْرِ

دَرُوِيْش

قَرَاغِ دَاغِ كَرْتِ قَلِ اَكْرِ دَرُوِيْشِ اَيْسِكِ دَرُوِيْشِ
 كُوْكُلِ وَبَرْمِه دِيْنِ دَهْرِه تَحْمَلِ اَيْلَه هَمَرِ فَرْمِه
 عَدُوْنَفْسِي مَلَامَتِ قَلِ دَرُوِيْكَ هَمِ سَلَامَتِ قَلِ

دَرْدِه دَرِيَاه اَي اَخِي بِرِ قَصْرِ سُلْطَانِ پَاسَدَانِ
 نَقَطِه سِي اَنْدِي عَلِيْنِكِ قَافِ قَبْرِدِه قَرَانِ
 بِسِ دُكُلِ بِرِ قَطْعِ مَنَزَلِيْهِ كِيَا رُوِي كِيَا
 حَافِظْكَ مَصْنُوفِ دِي اِسْتَرْسَه اَيْلَرِ اَيْشِكَارِ
 نَمُومِنِ اَيْدِه اَبَرْدِي وَنَايِرْمَنْ مِيْكَه جَزْدِ پَسِه
 كِيْكَه اِسْتَعْمَادِ اَوْلَرَسَه پَسِ اَكَا بَوَا خِصْرَارِ
 اَبِ رُوِيْنِ يَادِ اَبَرْدِيْكَ اَوْلَه قَوَاكِ اَبِ دَاغِ
 مِيْكَه بُوْبِيْتِه دَخَلِ اَنْدِيْسَه اَوْلَدِي مَرَسْتَاكِ
 اَيِ خَلِيْلَه اَشْتِي كَلْتَرَانِ اَيْدِه اَمْرِيْكَارِ
 اَوْلَدِي جُوْه مَعْنِدِ كِرَامِ النَّاسِ مَقْبُوْلِ اَعْتَدَارِ
 بِرِ دَعَا خَيْرِ اَوْشَرِ اَخْرِ خَلِيْلِي خَاكِسَارِ

نَامِغ

يَبَاغِ نَاغِي وَحَدَثِ قَلِ اَكْرِ دَرُوِيْشِ اَيْسِكِ دَرُوِيْشِ
 كِه وَحَدَثِ اَبَرْمِه اَكْرِ دَرُوِيْشِ اَيْسِكِ دَرُوِيْشِ
 مَجْدِنِ عَلَامَتِ قَلِ اَكْرِ دَرُوِيْشِ اَيْسِكِ دَرُوِيْشِ

كَنَار

مَرَكْ كَرْمَلَا اُولُو رَسَد اَدَمْ اَوْلَمَنْ هَجَّجْ دِي بِي
 نَفْسِ وَا رَلَقْدَه كَجُوب قُو جَشَّ جَزْ كُلِّ فِرَقَتِي
 عِلْمِ شَرِّعِنِكَ اَهِي اَوْلَدِي اَسْبَابِ مَالِ
 مَبُوه سِيَرِ اشْجَارِه بَكْرُزْ هَوْنَكِه عِلْمِ بِي عَمَلِ
 حَسُوه سَوْبِلَه اَوْلَمَنْجِ نَارِ جِيْتِه اَوْلَمَنْجِي
 بَرَكِه فَجِ بُوَه جَمْعِ اِدَبِ سِيخِمِ دِي بِي عَرَفْتِ
 طَالِبِ بَرْمَزْدَه مَرْوَفَه پَرِفَا يَنْفِي مَرْحِيَاتِ
 عَهْتِي بَرَكِ خَوَاطِرِ دَفْتِنِكَ دَرْمَا پِنْدَن
 صَوْرَتِ اَهْلِ صَفَا دَه وَا رَدْرُوجِ قَا بِي رَه دَلِ
 جَرَفَه بُوَشْنِ اَوْ مَقْلَه دَرِ وِشْنِ اَوْ بِي صَبْحِ بِي جَرَدِ
 پُوَسْتِ كِي مَكْدَنَه نَدَا حَمَلِ اَوْلَمَنْجِي دَرِ دَوَسْتِ
 دَفْتِنِ عَسَا قَه قُبْدَه اَوْلَمَنْجِي مَحْضَلِ حَالِسِي
 نَفْسِ بَدَسَرِ كَشِيكِي نَرَكِ اَتَدِي صَنْبَه قَلِ حَنْتِ
 نَكْتِه حَكْمَتِ دِي مَكْ نَادَاهِ اَوْلَمَنْجِي اِي حَكْمِي
 مَنِكْرَا وُلْنِ وَا رِدَاتِ عَارِفِي قَلَمِ قَبُولِ

مَشُوِي سِنْدَه خُدَا وَنْدَكِ بُولَمِي اَسْتِهَارِ
 كَفْتِ وَا كَوْلَه اَزِ وُجُوه وَا رَلَقْدَه اَوْلَمَنْجِي اَشْتِهَارِ
 طَوْبِي كَلَامَكِ حَاصِلِنِ اِي مَنطِقَا مَعْدُورِ دَا
 قَلِ عَمَلِ بَا عِنَكِ يَمِشْنِ سِنِي اَوْلَمَنْجِي اِي حَسِيَارِ
 عَهْرِي بِي حَقِيقَتِ حَالِه بَعْلَا شَدْرِ اَقْتِدَارِ
 دَرِ بُو جِي دَرِ صَا كِه يَا خُدَا حَقَه بَا زُو نَا بَكَارِ
 حَقِيْقَا وَا دَرِ كَوَا يَدِه اَحْضَرِ خَشَكِ اَوْلَمَنْجِي سَبْرَه دَارِ
 سَسَدِ اَسْكَنْدَرِ كِه اَوْلَمَنْجِي دَفْعِي يَا جُوبِه حَصَلِ
 اَوْلَمَنْجِي زِي هِنْدِ وِيَه بَكْرُزْ كُو بُو مَشْنِ اَقَا اَزَا
 پَسَنَكِ بِيكْ كَرِ نَا فَه كِسِه اَوْلَمَنْجِي مَشْكِ تَشَارِ
 نَا فَه صَوْرَتِ نَدِ قَلَسُوَه اَوْلَمَنْجِي مَشْكِيَارِ
 رُوِي زَمَه اَشْكِ اَلْبَلَدِ اَوْلَمَنْجِي زَارِ وَا تَشَارِ
 كَا فَا كَا فَرْدَنِ جَدَا اَوْلَمَنْجِي اَوْ سَرِ كَشِيكِ كِه وَا
 كَاهِ بَرِنِه كَا وَا اَوْلَمَنْجِي كُو هَرِ اَوْلَمَنْجِي نَشَارِ
 مَعْجَزَاتِ اَنْبِيَا يَه كَا فَرَا اَمَنْ اَعْمِيَارِ

قَدَرَادِي

قَدَرِي نَقْصَاهُ دَلَمَسْكَ نَارَ لَكِدَنْ قَلْ عَمَلْ
عَشِقْ اَوْ دِي بَقَمَنْ بِنِي بِرِدْ دِيو اِيَسْ اَمَلْ كَر
عَرَنَدْ عَالَمَهْ اَوْلَمَسْكَ عَيْبِي اَوْلَسْنِ اَوْلِ رَفَا
كَمَرِي عَمَلْ دَلَمَسْكَ اَيْلَهْ كَامَلْ خَدَمَتِي
مَرْدَمْكَ مَرْسِي دَكُلْ خُودْ بِيَنِ اَوْلِي اَوْرِي عَيْنِ
كُورْدِي لَر دِي دَارِ اِيَارِنَا مَسْتَقْبَلْ عَشَا قَلَر
بُورْ يَقِينْ كَدَنْ چُورْمَهْ دِي دَكُلْ بِيَنِي كَبِي
اِيَارِ مَرْسِي دَكُلْ كُورْمَهْ نَا بِيَسْتِي بِشَمْدِ كَر
عَيْبِ بِيَنِي اَوْلِي اَكْچُورْ طُشْرَهْ دُورْ سَدِ مَرْسِي
هَيْجْ زِيَشْتِي يَقِينْ مَرْسِي اَنْدَهْ خُوبِ اَوْلِيَهْ
خِرَقَهْ پُوشْتَهْ بَدَنْ مَرْسِي صَفِي اَوْلِي دَلَمَسْكَ اَوْلِ
هَرَنْدْ كُور اَهْلِ عِلْمِ دُورْ نَوَهْ اَوْلَسْكَ دَخِي
عِلْمِ زَهْدَهْ تَكِيَهْ اَوْلِي نُورَانِ حِجَابِ
عِلْمِ سَرِ عَيْدِي كُور اَهْلِ حَقِ اَوْ چُورْ كُور مَرْسِي دَرِيغِ
صَرْفِ كُور اَوْلِي مَرْدِي مَرْفَعِ جَبْرِ دُورْ سُوخته نَك

كُور دَرِيضْتِ نَارَهْ اَكْسِيَسْنِ وِيَرْدِ عَادَتَهْ اِيَارِ
نَارَهْ دُورْ سُوخته خُشْكِ نُورْدَنْ يَخِيَشْتِي مَرْفَعَهْ
اَوْلَسْكَ زَمَانِ سُدِيدِ اِيَجْرَهْ اَوْلُورْ غَايْتِ اَحَارِ
خَدَمَتِ كَامِلَهْ اَوْلَسْتِي مَرْبُوعِ چَارِ اِيَارِ
بَهْ كِهْ خُودْ بِيَنِي اَوْلِي اَنْتِ بُوْرْتَا اَوْلُورْ بِيَهْمِي
كُور مَرْدِي دِيو اِيَارِ بِيَنِي چُورْ كِينْدِ اَنْتِظَارِ
دُورْ بِيَنِي اَوْلَهْ كُورْمَهْ نَا اَوْلِي اَسْنِ اَشْكِبَارِ
نَهْرِي اَنْتِ اَوْلَهْ عَيْبِي كَسَدَهْ حَاسَنِ اَشْكِبَارِ
سَرِ كُورِي بَقَادِي عَيْبِهْ دَلَهْ اَنْدَهْ طُورْدِي اَوْلِ
زِيَكِي شَبْ رَنَكَهْ بَقِ دَنْ اَوْلِي دَرِ مَشْهُورِ
سَهْدِ رَجَا سُوْسِ دَلِ چَا كَرِ طُورْتِيَهْ خُورْ زَوَارِ
كُورْدِي هَرِي جَرْدِ دَلِ كُورْ شَمَارِ اَوْلِ كُورْ شَمَارِ
عَيْبِ سِي اَصْفَرِ حِجَابِ بُوْرْتَا اَوْلَسْتِي كَبِيَارِ
مَنْسَبِ وَا اِلَهْ بِيَنِي كُورْسَتَهْ وَضَعِ وَفَارِ
كُورْسَهْ دَقِوْتِي اَوْ صُورِي حِيَلِ اِيلَرِ بِيَهْمِي شَمَارِ

يار

كل نوكي ايله صنمه قاله سنا عريان واج
 هرنيه مالك ايسك يولنده بن ايله الك
 اغنيا دنه لعل كوه جسته جومر اولدي نام
 ترك دنيا خاكن راهي راو افلاكي كجر
 قرحمت كارواني راه عشق افسند سر
 بونزه ساكن اهدر اعمقاده تاخر لوقا قود
 مردك اسك مشفقدين ايلدتمين اكب
 مذك اولاد زبندن ايله دل ساده يك
 قول و فعل اچره خلل اثار نقص دلدر
 سيفلر منظور ايدمه خوب رواولسه دغي
 كور كريك پك دكلم عايشو عيبت كمشد
 اهل دنيا ده وفا سندن سيف اوومه صفيين
 يار صادق اولد هر كيم اوله هر حال كره يار
 كلر كيمي هر خاره بوي سيري كشف اتمه وار
 كل انا لله كيك بوي عجز اچره دعوا ايله

مذك ايدى تكفل مازفا پروردگار
 نك تنالو ابدن كر اولد و پسه جقد دار
 اسخيا قلنده وارنه ايلندس تا ماس
 چوت سخي بيمر اصبتي چود يار ايلر گذار
 بين ليل نهد بان عمر و سر و چنار
 خدا جدينه تا جري بوني كز تاخر ديار
 دور بدور دور كتمش نفسه سور ايل و نهار
 چشيد سربل رغلده بار كمشكده حمار
 قصر ك اولد ي فقير چوره فيصر تصور نده شفار
 چشمه ميخ ديمه زرده اولسه هم خالص عيار
 روي ناداه كوزمكدن دكلمكدن باستان
 چوه ابو جهل او ما سندر مصطفي به يار غار
 شاد لي و قننده دلشا داوله عمده عكسار
 غنچه و شاد لي ليلك يوم ايليد صو هزار
 قلدي منصور ك بعاك باشنه دنيا ي دار

قدري

هر طرفه نازله اولسه اوستگه سبیل بلا
طوت طرفی حلی طوفانه ائسه حاسد ایش
انگسار ابرسه دل اشفنگه صبر ایله کور
برخیال غلله بگزر عالم عبرت نما
بچه یلدر عیش و نوش ایشک بردجه یوقا
بو بقاسیز مستند لومالکن فخر ایلمه
خوجه نیک زینتله فخری کورینه بگزر دیم
زیور زینتله کورچه خواجه بلمز خرایدن
زال دنیا هر اکی کوه برکیشد اویشود
بیت ایچنده زه نعاوش خروچ ائمزسه خود
کلهزار دهه ببل کبی دل و برمه صقیق
گهنه باغک بیک و بارینه مقید دشمه کور
ائمده صفور اوزره وار شهیار لاهوت صفت
موروش راه طبعه دانه گنلکده کوزره
خضر اللدن قانع عطشاه اولن زینتله کور

طریفه قطره وشن نوش ایلبب مثل چار
وقت موج ارام کشتی نقل لنگر دن طونال
درد انده جاو چمنده ابر بدر انگسار
یا مریا ایچره صورتلر عکوس رفقه کاس
واری فکرات هیچ صفا سینه بودور کعبه
عار فیشک سکنه فقیر لکن قل افتخار
دشک مقلس کیدی بر زین لباس مشاعر
زین زین مرد اولنگر اتدیله عاید عار
مرده لایقی شوزنیم ایله ناهرم گنار
بد زه اولمگوستره ناهرمه هار و سوار
چونگه بو باغ فنا ایچره نه کل قالورنه خار
عارف بی غبه وارد خار در هر بیک بار
چها هوی هوی یا هونک هماس قل سگار
قانع خرم انکه یگدر خاک کورمک مثل مار
جاه ویرسه ایچمیه آب حیات خشکوار

حَالَهُ مَا بَعِ طَوْلَمَزْ مَطْلَقًا بَوْمَسْتَدَدِ
أَزْ لَوْلُورْ شَهِيْدِيْ عَدَالَتْ مَسْتَدَدَهْ اَيَّ مَيِّنْ
بِلْدِيْلِيْ سَوِ اسْتَرْكْ حَقِيْدَرْ سَالِكَاتْ
فِيْهِ حَقِيْدَرْ حَوْضِيْلِيْ سَتْ دِيْنَهْ اَوْلَانِيْ قِيَمْ
حَسُوْ اِيْكَارْ اِلْمَسْتَرْكْ عَدْلَهْ يَوْمُ تُوْتْ مِيْرِيْ
حَسْرُوْ شَرِيْ مِيْكَهْ اِيْكَارْ اِيْلِيْ سِدْ دِيْ كَسُوْهْ
كِرْ سَوَكْلَهْ يَادْ كَارْ اِسْتَرْكْ اَيَّ سَهْ عَادُوْ اَوْلْ
حَقْ وَاِبْطَلْ اَرْحْ سِيْنْ قَرْدَهْ اَيْلَهْ نُوْرْ عَقْلِيْلَهْ
بِخِيْشِيْ نَامِيْ دِيْنَهْ دَرْ نُوْشِ اَلْوَانِكْ عَدْلِيْلْ
كَنْدِيْ بِيْخِيْشِيْ وَاَبْغِيْجِيْ نَظْمْ وَاَمَالَهْ مِيْلْ اِيْدِيْ
بِكِرْ عَضِيْآهْ اَبْتِدَا اِلْمَسْرُوْدْ مَمْلُوْنْ اَوْلُوْرْ
بِنْدَهْ اَقْتَادِيْمْ شَاهِيْ دِيْدَا خُوْرِيْ قِيَمْ كِيْمِيْ
مُوْرِيْ سِيْكَوِيْنْ وَاَسْكَرْ كُوْكَوِيْنْ دِيْجِيْ اَبْجِيْمَهْ كِيْمْ
هَرْ كِهْ كَلْ مَعْنَا سَتَكْدَرْ كَلْ غِيْبَارْ اِيْرْ كُوْرِيْمَهْ كِيْمْ
طُوْتْ دِيْ اَنْكْ سُوْرِيْ سَتَكْدَرْ دَلِيْلْ بِيْ شِيْخْ اَمْمَهْ

كِرْ جَلِيْدَهْ سَتَلِيْ اَوْلَسَدَهْ عَدْلْ اَوْزَهْ نَهْ وَاَرْ
هَرْتَهْ اَمْتَكْ سَانَكْهْ لَانِيْ كُوْرِيْ سَتْ اِيْلَهْ وَاَرْ
بُوْ سَبَبِيْنَهْ اَنْدِيْلِيْ رِيْهْ فَنَآبْ اَحْتِيْآرْ
چُوْنِكِهْ اَشْيَا اَوْلِيْ بِيْرْدَهْ حَوْضِيْلِيْ يَادْدَهْ يَابِيْدَارْ
چُوْنِكِهْ اَقْرَابِيْلِيْ سَتْ اَمْمَهْ ظَلْمِيْ زِيْنَهَارْ
اِيْكَى شَاهِيْدِيْ دَرْ اَكَا فَصِيْلْ خَرَابِيْلِيْ بِيْهَارْ
اَوْلِيْدَهْ عَدْلْ اِيْمَكْدَهْ اَوْزَهْ اَوْلْ صُوْرْ يَادْ كَارْ
نَفْسْ اَوْ اَوْزَهْ دَائِمْ صُلْحِيْ عَلِيْ وَاَشْ دُوْ اَلْفِقَارْ
سَرُوْ اِيْمُوْ سِيْكَوِيْنْ اَوْلِيْدَهْ سِيْنْ نَامُوْدَارْ
بِيْخِيْ جُوْهَرْ دَارْ اَوْرْدِيْ كَنْدُوْرِيْنْ جُوْهَرْ اَوْ مَارْ
تَنْدَهْ بِيْرِيْ كِرْدِيْ دَرْ تَرُوْشْ اَوْلَقْدَا فُوْآرْ
خَا كِيْنْ يِكْسَاهْ اَوْلُوْرْ اَحْرْ كَلَا وَاَشْهَرْ يَارْ
يُوْلْ قُوْدِيْ دَرْ كَاهِنْدَهْ چُوْنَهْ هَرْ كُوْ كَلَا يَكِرْدِيْ كَانْ
اِيْرْ مَسُوْهْ اَيْنِيْنَهْ عَالُوْ غَاكْ اَوْزَهْ غِيْبَارْ
كَنْدُوْ سَرُوْ اَقْدَحْ كِرْ شِيْمُوْشْ وَاَشْ بِيْرِيْ سَهْ نَالْ

هر طرفه

کَلِّ حَيَاتِكَ قَدْرِي بِلِ اَمَدِيْنَ غَافِلِ وَفَاتِ

قَصِيْرَهٗ بِيْنَدِ

دَرِ مَكْنُفِهٖ اِسْتَرِيْكَ هَرْدِهٖ عَالَمِ تَا بَدَا ر
 جَا قَوْلَا غِيْنِ طُوْتِيْ بِرِ بَرِيْكَتِهٖ دَا هِ عَاشِقَا
 بُو كُنْ رِكْهٗ خَا نَدَهٗ چُو كُو دَكَا سِنِ بَرِ قَرَا ر
 نَكِيْهٗ لَمِّيْهٗ دَا رِ دِ بُو اَرِيْهٗ بُو دَهْرِكِ اَيِ كُو دَرِ مِ
 پَا يَدَا رِ اَوْلَمَزِ بُو دِهْرِيْ بِيْرَهٗ ذَلِ بِرِ اَمِيْنِ
 دَوَلْمِ ذَلِ بُو دَهْرِكِ مَرَا حِيْتِيْ مَحْسِنِ دَرِ مِ
 تَا جِ وَخِيْتِيْ رِفْتِ وَخِيْتِيْ دَا غِدْرِ بَا دِ اَجَلِ
 وَا سِجِ رُو شَنِ سَرَا يِ اِيْجِرَهٗ سُو كُو صِفْرِيْ بُو كُو
 بِنَسُو هٗ دَا نَا مَزِيْ بِ قَصْرِ وَ فَا خِرِ جَا مِيْ
 عِيْبِكِيْ بِيْكَ كَزِ لِيَا سِيْ فُخْرِيْنِ اِسْتِ كِ تَا ر
 هَبِ بُو بِيْزِمِ اِيْجِرَهٗ بَرَا بِيْرِ دُو رِ اِيْ دَرِ جَا مِ اَجَلِ
 رِ عِلْمِيْ اَخْرِيْ بَا هٗ اِيْلِيْ تَهِيْ دِسْتِ پَا دِ شَا هٗ
 كَا مَرَا نِيْ اِسْتِيْنِ كَسْرِ اَوْلَدِيْ مَقْصُو دِ رِيْنِ

قَطْرِيْ بِيْنَدِهٖ صَدْفِ وُشِ كَلِ قَوْلَا طَلِ اَيِ كَا ر
 دَكَا اَيِ دِلِ صَا دِ قَا نَهٗ بِيْنَمَكْرِ خِيْشِيْ كَا ر
 اَيِ سَا فِرِ حَا ضِرِ اَيْلِهٗ زَا رِ مَرِهٗ كُو بِيْ يَا سِ
 بَقِ خَرَابِهٗ بُو زِ طُوْتِرِ اَوْلَمَزِ اَسَا سِيْ اِسْتُو دِ
 اَلِيْنَهٗ اَلِدَمِهٗ اَنْكِ اَلِ چُكُو بِ مَرَا نَدِهٗ وَا ر
 مَلِ مَا رِ اَوْلَدِيْ صِفْرِيْ كِمِ سَكْرِ بِدَرِ سِيْمِ فَا ر
 چُو نَكِيْهٗ دَا غِيْتِيْ سُبَا هٗ خِيْشِيْ بُو رُو زِ كَا R
 اَوْلَسِرِ دَرِ عَا جِيْتِ اَنْكِ مَرَا رِيْ تَنَكِ وَا دَا R
 چُو هٗ لِيَا سِيْ اَخْرِ كَفَرِ اَوْلَدِ اَكَا مَكْرِ مَزَا R
 كَشْفِ اِيْدِرِ دِسْتِ اَجَلِ عَرِيَا نِ اَوْلَدِ سِيْمِ شَرِ مَسَا R
 فِرُو اَوْلَمَزِ سِيْحِ كَلِهٗ پَدُو شِ اَوْلِ كَرِ كَسِهٗ تَا جِدَا R
 بَقِ بُو مَعِيْنَدِهٗ كَدَا اَوْلَدِيْ غِيْنِيْ وُشُو سُو R
 نَا مَرَا دِ اَوْلَكِمِ اَوْلَا سِيْنِ كَا مَرِهٗ وَا كَا مَكَا R

لَمَّا تَنَالُوا الْبِرَّ دَلَّكُمْ أَوْلَادُكُمْ حِقَّةَ دَانَ
كَمَدَلَّكُمْ كَمَا أَوْلَادُكُمْ دُوْجَهَانِكُمْ بِأَيْدَارِ
دُرِّ شَهْوَارِ اسْتَرْسِيكُمْ بِبِنَاهَا وَيَادِ كَأَسَرِ

سَوْدُكُمْ يُولِنَهُ أَيْدِي سَوْدُكُمْ هَبَّ نَشَارِ
تَرَكَّ دَارِينَ أَيْلُوبُ فِقْرُ وَنَفَا قَهْرِ ائْتِيَارِ
قَطْرُهُ بِنْدُهُ صَدَقَ بِحَيِّ قَوْلُهُ طَوْتُ أَيِّ كِبَارِ

كَلِمَاتُكَ قَدْرِي بِلِ ائْتِدِينَ غَافِلِ وَقَاتِ

يَارِ بِي يَارِ بِي كَوْرَمَنَكُ كَوْرَمَنِي يَارِ بِي بَكُو
طَالِبَا طَبَقِي دَلَّسْتُكَ يَارِ كُ اسْرَارِي بَكُو
خَرَجِي ائِدِي يَارِ كُ يُولِنَهُ نَقْدِي وَارِ بِي بَكُو
دِكَلَدَنَ بَلْبِي كَبِي دِلَارِنَهُ زَارِي بِي بَكُو
دِكَلَمَهُ ائْمَالِكُ رُوَيْتِي ائْنَارِي بِي بَكُو

يَارِ بِي ائْتِي كَوْرَمَنِي كَوْرَمِي يَارِ بِي بَكُو
كُوشِ طَوْتُ ائِدَالِ عَشِيْتَهُ دِكَلَمَ كَفْتَارِي بَكُو
يَارِ بِي قَلَمُ كَوْرَمَانِ ائِدِي دِلَارِي بَكُو
طَكَمِي أَيِّ مَنِكُ كَوْرَمَنِي رُوَيْ كَلَارِي بَكُو
اِئْتِمَاعِ ائِلَهِي كَوْرَمَنِي بِنْدُو ائْتَارِي بَكُو

كَلِمَاتُكَ قَدْرِي بِلِ ائْتِدِينَ غَافِلِ وَقَاتِ

فِي الْمَثَلِ غَايْتَهُ صَدْرِيخِ بَارِ مِسْ جَوَايَاتِ
كَمَدَلَّكُمْ كَمَا ائْتَانُكَ لَعْبُ كَمَدَلَّكُمْ نَجَاتِ
فِكْرُهُ بِنِي ائْتِ بِي ائِدِي وَشِ ائْوَكَا حَقَاتِ
مُرْطَبِي ائِينَهُ بَعْمَهُ پَيْرِي زَلَمِي جِي ائْتِيَاتِ
عَاقِبَتِ أَيِّ شَاهِ عَالَمِ دَمْدَمِي حَقْلَهُ مَاتِ

اِئِلَهِي صَدْرِيخِ بَارِ مِسْ كَوْرَمَنِي جَلَا حِي مَاتِ
فِي لَوْشِ صَدْرِيخِ دِلَهِي طَرِيحِ ائِدِي دِنِي ائْتِ
اَيِّ دِلَا زَلَمِ ائْوَسْتَكُهُ ائْمَزَدَنَ ائْوَكَا جَلَا حِي ائْتِ
فِي زَوْشِ بِنْدِ ائِلَهِي نَسُوهُ ائْمَسُوهُ هَبَّ جِي ائْتِيَاتِ
اِئْتِمَاعِ ائِلَهِي خَلِيكَ بِنْدِي قَبْلِ ائْتِمَاعَاتِ

كَلِمَاتُكَ

معنی داج حیات

بوملخ استر سگ خضر و سن بنده منق البلیات
 سنه در انهار باغ جنت ای حوری صفا
 سنه در نوروز عید و سنه در قدر و برکت
 آدم معنی چوستن اعلم هر مشکلات
 عالم کبری اونقدر اکرم هر کائنات

ای حیایند خبر سز استین اب حیات
 سنه در اب حیات سلسل ای پاک ذات
 سنه در جیحو و سیموه سنه در نل و زلف
 سنه در کشف کرامات سنه در سیر مجرات
 سنه در آینه سن بو سنه در شب ممکنات

کل حیایک قدیمی بن آمدین غافل وفات

طاعلوب سنبل صپک کل کبب و جهک صوب
 بغلوب صولدم دهانک کوزلک اور کلمه
 خلق ارا سنه فلاه اویش دیوا طولمدین
 چور یوب ناک سنک خاکیل یکساه اوئدین
 در لکولک کولبه ای دوست باشک اغدا اولدین

حسینک باغ خزه اولوب شها بوزلدین
 حالت نزع وارب بلبل دلك طولمدین
 آغلوب یار نلرک هب طولمدین
 قبا چندن طاش و طیران کوزلرک طولمدین
 حقیف اگر مجبور اولر سنک یار و صلت جلدین

کل حیایک قدیمی بن آمدین غافل وفات

عاقبتک کندک یلا ریخت و جتی نار مار
 چوه اولدیر باشک چوق نایجادک نایج دار

چونک یلک نایج تختی ما غمدر بورونکار
 نایج و نایج نلسوه عاقل اولر ای نایجادار

تَصْرِيفُ عِبْرَتِنَا

نظيرِ قَلْبِ كَمِ دَرِیَسْتِ صَابِغِ نَظَرِ لَدُنْ عِلْمَانِدْ
 شُودِ كَلِمَتِ سَمِیْزَانِ خَاكِ كَبِیْشَا اَوْلِدِ دَرِ كَمِ
 دُوشِ سَهْ اَبْنِ بَیضَا دَهْ بِنَفْسِ بَرِ كَمِ بُوَا كَمِ
 چَندِهْ نَارِ سَبْطِ سَحْرِ شَبْعِ دُوشِ كَلَمِ
 یَقَاسِ عَقْدِ نَكِ چَاكِ اَوْلَادِ عِیْ كَلْمِ اَوْلَادِ كَمِ
 یُورِكِهْ لَآ لَهْ نَكِ طَاغِ قِرْلِ قَاهِ كَمِ پَرَاغِ
 بَلَا بَارِ تَ چَوْبِ هَرْدَمِ نَمُودِنِ قَالِهْ اَی سَالِكِ
 سَكَا اَجْسَدِ شَرِ بَارِكِ جِنَاحِ كُورِكِهْ مَعْنَادِهْ
 اَرِ اَوْلِ دِنِیَا نَزَكِ اِلَهْ اَكَا ذَنْبِ كَمِ مِیْلِ اَمَلِهْ
 عِبَا بُوَسَلُوْ قَنَاعَتِ اَهْلِ دَلِیْدَهْ نِشَا اَوْلِ كَمِ
 بَلَنْدِ هَجْتِ اَوْلَبِ سُرُوْیِ طُغْرِ لُؤْلُؤِ اَیْتِ اَیْ دَلِ
 دَلِ رَسَكِ دَرِ مَكْنُوفِ نَظَا دَرِ بَاسِنِهْ طَلِ كَمِ
 مَذَلَّتِ اَحْتِیَا اِلَهْ اَوْلَاسِنِ مَعْتَبِرِ اَحْسَرِ
 خَلِیْلِ اَتَشِ عَمْرَهْ خَلِیْلِ اَتَهْ كَمِ صَبْرِ اَیْتِ

اَوَا تَكَمِ حَوَابِ عَقْلِ بِي خَبَرِ لَدُنْ عِلْمَانِدْ
 دُوزِ لِرِ كُورِ نَا اَیْ چَرِ اَوْ سَرِ لَدُنْ عِلْمَانِدْ
 سُوْمُ شَبْعِ خَالِ غَا اَبِجَمِ بَرِ لَدُنْ عِلْمَانِدْ
 عِنْدَارِنِهْ یَكَارِكِ زَلْفِ تَرِكِهْ نَهْ عِلْمَانِدْ
 اَجَلِ پَلَا هَجْتِ بَرِ نَشِ بَسْرِ كَمِ عِلْمَانِدْ
 نَمُودَاغِ حَسْرَتِ خَوْدِ چَكِرِ لَدُنْ عِلْمَانِدْ
 بِلَا كَسَلِكِ بُوَمَنْزِلِ اَیْ چَرِ نَمُودِنِ عِلْمَانِدْ
 اَرِ نَمُورِ اَجِدُوْیِ مَنُورِ بَالِ وِ پَرِ لَدُنْ عِلْمَانِدْ
 كِ دَنْبِ اَیْ طَلُوْ وِ پَرِ كَمِ یَكِ اَلْمَدِ عِلْمَانِدْ
 قَبَا اَهْمَكِ طَمَعِدِكِ رِبِّ وِ قَرِ لَدُنْ عِلْمَانِدْ
 كِهْ كَمِ لِكِ دَارِ دِنِیَا دَهْ كَمِ لَدُنْ عِلْمَانِدْ
 صَدَفِ لَقَطِیِ وِ مَعْنَا بَیْ كَمِ لَدُنْ عِلْمَانِدْ
 كِهْ ذَلَّتِ اَحْسَرِیِ مَعْتَبِرِ لَدُنْ عِلْمَانِدْ
 كِهْ صَبْرِ اَتَمِكِ بِلَا دَهْ پَرِ هَمِ لَدُنْ عِلْمَانِدْ

و
 معنی

كَلْبِي أَنْدَرُ صُكْرَهُ عَزَّالِيهِ بِأَذَلَّتْ بَسَا
 كَلْبِي أَنْدَرُ صُكْرَهُ صَدْرُ الدِّينِ سِتْرًا يَا
 بَعْدَهُ يَحْيَى كَلْبُ عَيْبِي نَفْسِي كَمْ جَا فَنَا
 بَعْدَهُ كَلْبِي عَمْرُ كَمْ سَعِي عَيْنٍ وَمَيْمٍ وَرَا
 بَعْدَهُ كَلْبِي مُحَمَّدٌ أَتَسْرَأُ بِدَسْرِ سَهَا
 كَلْبِي أَنْدَرُ صُكْرَهُ سُلْطَانُ حَجِّ حَائِدِ حَائِدَا
 كَلْبِي أَنْدَرُ صُكْرَهُ يَعْقُوبُ عَيْشِي يَا
 بَعْدَهُ أَحْمَدُ طَلُوعِ أَنْدِي تَمَامِ أَعْمَلِي قَا
 خَلْوَةٍ وَعَزَلْتَهُ فَا نِي أَنْدِي وَارِي مَطْلَقَا
 عَيْشِي أَبِ إِجْرِهِ وَلِي رُؤْمُ قَلْبِهِ دَنْدَرُ سَابِقَا

كَو دَلِيلِ أَوْلَادِي عَزِينِ أَوْلَادِي بِبُورِي مَجْتَبَا
 أَنْدِي أَنْسَانُ وَمَلِكُ أَوْلَادِي عَزِينِي مَرْحَبَا
 قَدْرِي أَعْلَى كَو كَلِي لِحَا سَيِّدِ دَوْلَتِ سَنَا
 جَاهِي أَرْبَابِي أَوْلَادِي خَافِلَه نَوَالِ لَوَا
 بِرِ سَعْرِي مَعْنَوِي يَا بَدِي أَوْ كَمْ يَمُنُّ بِهَا
 مُحَمَّدِي صِدْقِي أَنْتَ دَلْدِي أَوْلَادَا
 خَا كِبَايِ عَيْنَه تَابِ جَسْمِ جَانِه تَوْبَتَا
 ظَلَمْتِ أَيْدِي قَلْبِكَ كَو بِي وَبَدِي ضِيَا
 أَوْلَ فَنَا أَنْدَرْنَا إِجْرَهُ بَقَا بَوْلَدِي بَقَا
 بِدَمِ زَدِ لَكُ رَوْنَدِي عَهْدِ وَسَلِيمِ وَرِضَا

خَلِيلُ الْمَرْعِشِيِّ كَيْدِ نَاطِمِ ابْنِ دَعَا نَامَه اسْت

جَمَلُهُ بُونُورِكُ قَبُوسِنَه خَلِيلِي دُرُكُدَا
 أَبِ رِي عَزِي بِي جَوْنِ بُونُورِكُ يَا رَبَّنَا
 بُونُورِي كَمْ صِدْقِي يَا أَرْبَابِي قَلْبِهِ دَعَا
 أَنْسَا أَوْلِيَا بِمُجُوفِ سَلَامِ وَجُوفِ سَنَا

أَسْتَأْنِسُ سَكْرِي نَدِي أَمْسُوه مَوْلَا جُدَا
 لَأَسْوُدَ وَجَهْنَا وَأَعْفِرْنَا وَأَعْفِرْنَا
 أَوْلَسِرْدِ رَحَابِي أَيْرِي كَمْ أَنْتَ سَكْرِي رَوَا
 نَبْدُهُ أَيْضَالِ أَوْلَاهِ مِنْ أَيْدَا تَأْتِيهَا

بَعْدُ كَلْبِي سِرِّسِرٍ سِقَانٍ وَطَاوُ يَا
بَعْدُ كَلْبِي جُنَيْدٍ مَعْدِنِ حِلْمٍ وَحَيَا
بَعْدُ مُشَارِدِ يَنْوَرِي أَوْلَيْدِ رِزْقِهَا
بَعْدُ كَلْبِي مُحَمَّدٍ بِيْشَوَايِ اسْتَحْيَا
بَعْدُ كَلْبِي مُحَمَّدٍ كَوَا كَا بَكْرُزِ أَوْلَيْدِيَا
كَلْبِي أَنْدَرُ مَكْرَهُ وَحَيِّ الدِّينِ قَاضِي بَاقِنَا
كَلْبِي أَنْدَرُ مَكْرَهُ بِيْخَبِيبِ بِيْشَوَا
كَلْبِي أَنْدَرُ مَكْرَهُ قُضْبِ الدِّينِ دَرْدَةُ مُبْتَلَا
كَلْبِي أَنْدَرُ مَكْرَهُ رُكْنِ الدِّينِ جُوهِ يَادِ صَبَا
بَعْدُ كَلْبِي شَهَابِ الدِّينِ عَمَائِدِي بِيْرِيَا
بَعْدُ سَيِّدِ جَمَالِ الدِّينِ كَلْبِي صَالِحِيَا
كَلْبِي أَنْدَرُ مَكْرَهُ أِبْرَاهِيمِ زَاهِدِ زَاهِدَا
بَعْدُ كَلْبِي مُحَمَّدٍ كَمِ أَحْيِي دِيرَلَرِ كَا
بَعْدُ كَلْبِي عَمِي كَمِ خَلْوِي دَرِيَاهِ مَا
بَعْدُ كَلْبِي مَرَمِ كَمِ أَحْيِي أَوْلِي فِي الْبَلَا

قَلْبِي يَفْعِي عَسْدَرِ افْتَادِهِ بَرُوِي سِتْوَا
سَهْرِ بَقْدَادِ دَنْدَرِ أَوْلِ مُقْدَايِ اَنْقِيَا
رَاةَ عَشْوَا اِنْجِيهِ اَكَا صَوْسِيْزَا وَاوِي كَسْرِ اَبْلِي مَا
أَوْلَدِي دِيْشَوَرْدِ نَدْرِ صَاهِبِ بَدَلِ وَسَخَا
لَيْلِ زُلْفِنْدَه كُورِي وَجُوهِي دِيْدِي دِيْدِي اَلْبِيَا
تَرَكَ اَيْدُبِ اَوْلِ مَالِ وَجَاحِي بِلِي بِيْشَوِي عِيْنَا
أَوْلِ مَرِيْدِنْدَه قَوْمَزِي دَرْدَةُ مِيْلِ سِيْوَا
أَهْلِ دَرْدَةُ رَهْبَرِ اَوْلِي جِلْدِ وَكِيْمِ اَوْلِ بِلَا
أَوْلِ خَاجَا بِيْشَوَرْدِي طَاغِي قَسِيْدِ رَاجِ وَوَبَا
أَنْدَرُ جَمْعِ اَوْلِي سَيِّدِي جَمْلَه حَسِيْنِ خَلْوِ اصْفِيَا
ظَلْمِي شَمْعِ جَمَالِي اَبْرِي جُوهِ شَمْسِ الصُّفْحَا
بِيْرِيَا زُهْدِيْلَتَه اَوْلِي دِهْرِي اَهْلِ هَدَا
سُوَيْلَه اَيْلِكِ اَنْدِي اَوْلِي كَمِ تَاقِيَا مَتِ خَلْوِ اَكَا
خَلْوِ عَمَلْتَه بُولِي اَيْشَهَا رِي جُوهِ هَمَا
دَمْبَدَمِ طَمْعِ سِيْوَا اَبْلَرِي بَا مَقْرَضِ لَا

كَلْبِي

عَمَّا رَضِيَ اللهُ عَنْهُ

فَامِعٌ طَعِيَانٌ وَجَاهِلٌ وَطَامِعٌ الْقَرَأْتُ
سَيِّدٌ يَمَزُّ يَارِ يَمَزُّ جَارٌ يَارِ مَصْطَفَا

بِرِي ذِي النُّورِيَّةِ تَابَاهُ حَضْرَتِ عَمَّا نَدْر
صَاحِبِ حِلْمٍ وَصِيًّا وَكَامِلُ الْإِيْمَانِ دُر

عَلَى رَضِيَ اللهُ عَنْهُ

حَيْبٌ سَيْفِيْنٌ كُوْرُقْدُ دِيْدِيْلِيْ بِإِخْتِيَارِ
سَيِّدِيْمَزُّ يَارِ يَمَزُّ جَارٌ يَارِ مَصْطَفَا

بِرِي سِيْ كَاخِ سَخَا وَنَدْرِيْهِ دَلْدَلُ سَوَارِ
لَا فِتَا الْإِعْلَى لَأَسِيْفِ الْإِدْوَالْفِعَارِ

مَتَّبِعِ الْفَيْضِ وَالصَّفَا صَاحِبِ اللَّطْفِ وَالْوَفَا عَفِيْ مُحَمَّدٍ مَصْطَفَى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

سَيْلِيْلَهُ أَوْزَرَهُ عَلَى التَّرْتِيْبِ الْبَيْتِيْمِ بِنْدَا
أَوَّلُ آبَاكَ عَمْرُ عَمَّا هِ عَلِيٌّ الْمُرْتَضَا

مَصْطَفَى وَجَبْتَادَةٌ أَيْرِسُوْرٌ فَيْضِ خَدَا
أَوْلَادِيْلِيْ فَيْضِ مُقَدَّمِ بَيْتُوَايِ أَوْلِيَا

حَسَنِ بَصْرِي رَحِمَهُ اللهُ عَلَيْهِ

كُوْرِدِيْلِيْ خَلْفِيْنٌ حَسَنُ رَايِلْدِيْلِيْ أِقْتِدَا
أَيْسَهَا دِيْ وَارِعْبِدْكَ عَيْدِيْ وَجِيْمِ مِيْمِيَا
يَوْمَسُدْرِيْ مَوْعِ وَسْ أَهْلِيْ دِيْ أَوْلِيَا صَدَا
كَيْ أَنْتَ نَائِمِيْنٌ يَارِ زُوْبِ دِيْرِنَامِدْ أَوْزَرِيْ أَيْ فِتَا
أَوْلِيْ عَزِيْرِيْكَ عَيْتِيْ بِيْجُوْهِ نَامِدْ أَهْلِيْلِيْ بَوْلَه تَا

مُرْتَعْنَا دَنْ مَوْلِيْ بَصْرِيْ لَوْلِيْ خَلْفَه مُقَدَّمَا
بَعْدَه قَارِيْمِ مَقَامِ أَوْلَادِيْ صَبِيْبِ أَيْ دِيْلِيْرِيَا
بَعْدَه دَاوِدِ طَائِيْ أَيْدِيْ بُوْخَلْفَه بِنْدَا
بَعْدَه مَعْرِيفِ كَرِيْحِيْ رَهْبِيْرِ أَوْلَادِيْ بَاعْطَا
صِدْقِيْلِيْ أَوْلِيَا نَائِمِيْ صِلْسِيْدِيْ صُوَا بِيْجُوْهِ مَتَا

طَوَّطِي سَكْرَ نَبَاتِي مَجْلِسَكِ لَالِدَس
 طَرِي عَنِّي فَيُنَاكَ دُونَ مَعِينِ عَنِّي
 قَامَتِكَ كَوْرِي جَمْدِ سُرُوِيلِرِ اَزَادِكِ
 وَجَمَلِ دَرَاتِ جِهَانِ دَرَكَايَكِ مَحْتَا هَدِس
 لَبَلِكِدَا سَرَمِ اِيْدِبِ بَكِي قَزَدِي عَجْمِ نَك
 يَوْسَفِكَ حَسْبِي كَيْسَانُكَ اَوْلَادِي بَرُوَا
 حَسْبِي خَلْقُكَ دَا مَفْضَلِ اَوْلَادِي وَصَفَايَكِ
 اِسْمِ اعْظَمِ مَقْطَعِي اَوْلَادِكَ كَلَامِكَ حَاوِي

بَلْبَلِ اَفْصَحِ قَتْلِكَ اَوْعَزِ مِثْلِ عَرَابِ
 زَلْفِ مَسْكَتِكَ هُوَا سِنْدَةُ مِعْطَرِ مَسْكَتِكَ نَابِ
 طَوْرِي يَلِي بِنْدَةَ كِي قَرَشَكِ اَعْلَا جَنَابِ
 اِنْدِ نَيْحِ الْمَلَاوِي مَلْجَا وَحَسْبِ اَمْنَابِ
 عَايِرِ صُكْدَةِ اَوْتُوْبِدِ وَاكِي عَزَائِدِ كَلَابِ
 اَوْلِ كَيْسَانُكَ كَلِمَةُ كَلِمَةِ جَيْسَابِ وَي كِتَابِ
 جَمَلِ اَجْمَالِ اَوْزِ قَلْبِي دُرِّ حَاوِي سِرِّ حَسْبِ
 وَصِفِ صُنْدِكَ خَلِي اَيْدِي خَمِي خَبَابِ

دَر مَدْرَجِ جِهَانِ يَا رَضِي اَبُو عَلِيٍّ وَ سَلِيْلِي مَسِيحِي كَيْسَارِ رَمْلَانِ عَلِيٍّ اَجْمِي

اَبُو بَكْرِ رَضِي اَللّٰهُ عَنْهُ

سَبِي وَرَيْزِي يَا رِي اَوْلَادِي جِهَانِ يَا رِي يَا وَا
 چَكِي اَوْلَادِكَ يُوْنَدِي بِشَكَايَتِ جَوْ جَفَا

يَا اَبَا بَكْرٍ اَوْلَادِي اَوْلَادِكَ بَا صِدْقِ اَوْ مَفَا
 سَيِّدِي عَزِي يَا رِي يَا رِي دُرِّ جَارِي يَا رِي مُصْطَفَا

عَمْرِي رَضِي اَللّٰهُ عَنْهُ

بِي سَبِيكَ نَايِي عَمْرِي عَمْرِي عَمْرِي اَللّٰهُ مَسْهُورِي
 سَوْمِي يَا مَقْرُوْبِي يَا رِي يَا رِي سَوْمِي مَقْرُوْبِي

ظَلَمْتِ وَكَفَرْتِ وَضَلَمْتِ دَفْعِ اَيْدِي بَرُوْرِي
 سَيِّدِي عَزِي يَا رِي يَا رِي دُرِّ جَارِي يَا رِي مُصْطَفَا

عَمْرِي رَضِي اَللّٰهُ عَنْهُ

لَعَلَّ بِنْتَهُ سَرَّ شَرِّ سَوْدِي سِرَّاتِ أَيْلِدِي
دَارِ دِنَادِهِ خَلِيلِي بُولِي وَرَأَتْ يَرْجِي

وَلَهُ

بِيرُورَا صَوْرَتِي صَوْرَتِ جَاهِ أَيْلِدِي
كُوهِ لَعَلَّكَ سَهَا جَنَمِ جَاهِ أَيْلِدِي نِيَاهُ
أَتَسُوهُ أَنْ أَيْ كَلِّهِ وَارْتِ دِيوَاطُوفِ
لَعَلَّكَ سِرِّي دِلِ عَارِنْدِ سَوْدُوغِي بُولِي
لَعَلَّكَ سِرِّي خُطْبِ أَوْلَدِي جِهَانِ بُولَدِي هِنَا
لَعَلَّ سِيرِنْدِ قَرَاهِدِي دِلِ وَيَرْمَكْ
سَنِي سَوْدُوغِي أَيْ سِي لَيْلَا نَهْ عَجَبِ
نَارِ عَيْسُو أَوْلَدِي سَمْدَرِي طُوتِ جَاهِ خَلِيلِ

وَلَهُ

أَي جَالِكَ شَمْسِنِكَ هَرْدَنِي سِي بِرَأْتَابِ
أَوْلُ هَاهُ عَتِ سَهْشَاهِ جِهَانِ سِي كَمِ شَاهِ
خَلِيلِ عَالِمِ عَلِي عَمَلَكْ أَخَذَ أَيْلِدِي وَجِي

أَوْلُ سَبْدِهِ أَكْشُورَسَا زَا عَشُورَ لَرِيخِ نِيَاهُ
يَا زِي دِيوَارِنْدِهِ كَمِ دَارِ الْبِلَاهِ دَارِ الْعَدَابِ

تَحِيَّات

سِرَّتِكَ سِرِّي صَوْرِنْدِهِ نِيَاهُ أَيْلِدِي
لَيْكِي أَهْلِنْدِهِ خُضْرِي عِيَاهُ أَيْلِدِي
كَعْبُهُ كُوكِي هِنَامِ وَنِشَاهُ أَيْلِدِي
سِرْجَانْدَهُ عُلْمَا كَهْدِ بِيَاهُ أَيْلِدِي
أَوْلَحِيَّاتِ سَبَبِكُوهِ وَكَاهُ أَيْلِدِي
صِرْفَا كُوزِ لَرِيخِ يَاشْتِي قَاهُ أَيْلِدِي
مَنِي جَنُوهِ كَبِي رُسُوِي جِهَانِ أَيْلِدِي
يَرْكِ أَيْ حُورِي سَنَكْ بَاغِ جِنَاهُ أَيْلِدِي

تَحِيَّات

نُورِي أَنْدَهُ أَخَذَ أَيْلِدِي رَأْتَابِ وَمَاهِيَا
سَا يَبَاهُ أَوْلَدِي أَهْبَاكَ سَنَكْ ظِلِّ سَحَابِ
شُوبَلَهُ كَيْمِ مَرِيخِ الَّذِي مِقَارِلُهُ بَرْدِ مَرِيَا
أَب

دَعَوْتُ اَنْتُمْ شَرُّهُنَّ عَمْدُ اَبْدِي اَوْلَ عَلِيٍّ جَنَابِ
 خَلَوْتُ اَنْتُمْ غَيْرِي دَلِخَانِ سِنِ بَاكِ اَبْلِي
 جَوْدِ جَابِجِ وَاَبِي مَنِّ وَاَدْلُوْا يُوْزِيْدُ رَفْعِ اَوْلَدِ
 جَوْدِ جَمَالِ كُوْرِهِ اَنْتَ سَجِيءٌ شُكْرًا يَلْدَمُ
 عَالِمٌ نَاسُوْنَهُ كَلْدَكَ اِمْرِئِي جَانِحُ
 جَوْفِ نِيَا زُوْرَارِ مَنِّ وَاَرْوَدِ بِيْزِمِ اَهْلِي سُوْرُوْ
 عَشْرَتِ اَسْبَابِ بِيُوْرِي حَاضِرِ اَنْتُمْ بِيْ كَدَا
 مِيْعٌ دَرْدَمِ سُوْقِ وِرْدَمِ مَرُوِي زَرْمِ بِيْ نَخِ
 مَطْرِبِ اَهْمِ نَآي نَآلِمِ دَفِ دُوْكَوْكَوْكَرِ بِنَجِ
 عِيْسُوْ وِعَشْرَتِ اَبْرِئِكِيْ يَآ اَبْرِيْخَ بَاسُوْرِ سَازِ
 حَلَامِ عِيْشِي سَآجِيْ بَآبِي اَلْدَهْ نُوْشِ اَيْدُوْبِ
 مَسْتِ اَوْلَبِ بَزْمِنْدَهْ يَآ اَرْكَ اَعْلَمِ جَوْفِ زَارِ زَارِ
 مَجْلِسَكِدَهْ اِيْرِي دُوْشَمَكِ مَوْرُوْسِنْدَهْ دَرْدِي دِيَوْمِ
 حَالِدِ رَجْمِ اَبْلِيُوْبِ اَوْلِ عَكْسَارِمِ اَعْلَدِي
 كُوْزَلِيْ يَآ سِي حَيْبِكِ دَلُوِي بَغْرِمِ بِيْ كِي

سُوْبِلِ كُوْوَ اَرْكَ وِيْرِدَسَكِ وَاَرْمِ وِيْرِي جِيْلِبِ
 وَاَرْمِي خَرَجِ اَنْتُمْ اَرْدِي كُوْهِي كُوْهِي اَوْلِ اَمَانَابِ
 كَرَمِ اَوْلِ حُوْكَ جَمَالِ بِيْ جِيْحَابِ بِيْ نِقَابِ
 مَحُوْ وَاَرْدِي بُوْ وِجُوْدِمِ صُنْدِكِهْ جَرِ لِيْجِيْ حِيَابِ
 دَلْفِ مَشْكِنِي هُوَا سِنْدَهْ نَسِيْمِ مَشْكَلِبِ
 اَعْلَقِ اَلْبَابِ اِيْهَا اَلْبَابِ قَدْ كُنْتُ اَلْمُنَابِ
 سِيْنِدَهْ خَالِ شَمْعِ سُوْمِعِ حَبِ قَدَحِ بَغْرِمِ كِيَابِ
 عِيْشِي سَآجِيْ دَلِ مَرَا حِي اَشِيْكَ **كَلِ كُوْمِ** شَرَابِ
 زَارُوْ فَرِيَادِ وِفَعَا مِ حِنَكِ بَرِ بَطِ مَرِيَابِ
 صُوْنِدِي سَآجِيْ بَاكِهْ بَرِ جَامِ بَادِيْ بَرِ لَعْلِ نَابِ
 بِنِ خَرَابَاتِ اَهْلِي اِيْجِهْ اَوْلِ مَسْمِ عَلِيْتِ خَرَابِ
 دِيْدِي بَزْمَكِ نَدِ نَدِ رَا هْ وَاَرْكَ بِيْ حِسَابِ
 اَوْلِدُوْمِ نَآلَا هْ كَرِيَا هْ جَكِدُوْكُمْ بُوَا ضِيْرَابِ
 جِيْشِي مَحْمُوْرِنْدَهْ اَقْدِي يَآ شَلَرِ مِيْلِ كَلَابِ
 اَكْلَدِمِ طُوْلَابِ وِشِ يَآ شَلَرِ دُوْ كُوْبِ مِيْلِ سَحَابِ

اهل بزمه

بِمَلِكِ اَعْدَاءِ اَبِي قَهْرَمَانَ جَدِّهِ خَارِ نَارِ
 كَاهِ اَوْلَادِ كُو شَرِ اَبِي خَيْرِ اَكْبَرِ سَيِّدِ حِكْمَةِ
 حِكْمَتِكَ عَجَزِ وَاَرْدِي لَالِ اَوْلَادِ لِقَمَانِ
 حَمْدِ وَاَوْصَالِ فَكُنْ لَاهِبِ دِيكِبِ خَيْرِ الْبَشَرِ
 يَوْمَ جَوْشَنِ اَسْتَاغْنُوهُ سَلِيْمًا وَنَشِيْمًا
 وَوَيْلٌ لِمَنْ يَدْعُو بِرَبِّكَ مَطْلَقًا جَبْرِيْلُ
 هَامِيْدُ عَضِيَاهِ خَلْقِ سَرِّ سَمَائِكَ اَتَمُّكَ

لَطِيْفِ نَارِي خَلِيْمِ اَيْدِيكَ مِثْلِ كَلَابِ
 كَاهِ اَوْلَادِ كُو بِرِصَوَابِ كَسْتَرِيْمِيْنَ نَاصُوْبِ
 هَيْبَتِكَ خَلْقِ عَالَمِ جَمِيْدِ اِتْدِي اَجْتِنَابِ
 مَنِ نَهَ حَاكِمِيْكَ وَيَبْرُوْ سَائِلِيْكَ شَانِيْ جَدِّابِ
 سُوْرَمَهْ بَابُكَ خَلِيْلِيْ اَبُوْ شَاهِيْمِ بَا عِقَابِ
 عَذْرُوْ نَقِيْبِيْ رُوْدِ عَاْمَلِيْ اَيْدِيْ اَبِيْ مَسْتَجَابِ
 جَبْرِيْلُ فَكُنْ اَلْحِيْ بِنْدَرِيْمِ بِرِقَطَرِ اَبِ

سُوْرَةُ كَايْنَاتِ عَلَيْهِ اَفْضَلُ التَّصَلُّوَاتِ

مَرْجِبَا اَيَّ عَدِيْلِيْ شَاهِ اَهْلِيْ مَرْجِبَا
 لَطِيْفِيْ اَيْدِيْ وَبِ بَصِيْقِ يَوْمِ اَوْزَمِ قَدِ عَارِيْ اَتَمُّكَ
 كُوْلِيْ يَوْمِكَ كُوْرَمَكِيْكَ مَشْتَا قَدِمِ بَلْبَلِيْ كِيْمِي
 دُوْرِ عَيْدِيْ اَوْلِيْ صِلَا اَوْ لَوْ كُوْرِيْ اَوْلَادِيْ عَمِي
 اَيَّ سُوْرَطُوْ طِيْلِيْ اَفْضَحِ بَلْبَلِيْ جَانِدِيْ بَلِيْخِ
 مَرْجِبَا عَرْضِ اَيْدِيْ كَجَبِيْ بُوْ خَلِيْلِيْ بِنْدِيْ كَه

بِنْدِيْ مَشْتَا قَدِمِ اَهْلُوْ وَسَهْلَا مَرْجِبَا
 مَرْجِبَا اَيَّ كُوْلِيْ اَلْحَقُّ قَدِ رَجِيْ اَعْلَا مَرْجِبَا
 حَمْدِيْ لَكَ اَلْمَدِيْنِيْ كُوْ سَتَرِيْ هُوْدِيْ مَرْجِبَا
 اَيْدِيْ بِيْجَانِيْ لَرَلَهْ فِيْ الْمَصَلِيْ مَرْجِبَا
 اَعْدِيْ لِيْكَ لَذِيْ سَكْرَتِيْ اَعْلَا مَرْجِبَا
 جَوْفِيْ سَكْرَتِيْ اَبُوْ شَاهِيْمِ دِيْ عِيْذِكَ لَامَرْجِبَا

حَيَّات

وَلَه

مناجات باری تعالیٰ عَزَّ وَجَلَّ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَيَا كَمَالَ قُدْرَتِكَ صَخْنَدَهُ عَالَمٌ كَأَنَّكَ
كُنْهَتِكَ عَلِمْنَهُ عَاجِزٌ عَالِمٌ لُبٌّ لَيْسَ
ذِكْرُ وَصْفِكَ تَصَوُّرٌ بِحِجْرِهِ قَالِدِي شَيْخٌ
بُورِي قُدْرَتِكَ نُورِي نُورِي كَسْرَتِكَ حَمَلِي
كَيْدُكَ غَابَتْ حَيَاتِي أَنَّهُ سِرٌّ حَبِيبٌ
حِكْمَتُكَ وَأَسْرَارُ عِلْمِكَ بِحِصَابِ وَبِي كِتَابِ
يَقْدِرُ رَحْمَتُكَ سَنَدُ أَحْسَابِ وَأَرْكَانِ
كَافٌ نُورُهُ دَمْدَمٌ اسْتَرْسَكَ أَقْلُورُهُ حَبِيبٌ
أَسْتَسْكُ أَيْرَ اسْتَسْكُ كَيْحُ جَمْدَةٍ فَيْحُ أَضْمَرِ
مَرَايِقِ خَلْقِ جِهَانِسِ مَرْفَقُهُ يَقْدِرُ حِسَابِ
فَضْلُهُ سِنْدُهُ خُونُكَ طَائِرٌ قَدْرٌ سَيْلَانِ
سَرَّجُهُ عَنُقَا قَلُورِسِ ذَرَّةٌ جَوْهَرُ أَقْتَابِ
أَوْحَى أَيْلِسِ تَرَابِ أَدَمِ مِثْلُ تَرَابِ

أَيُّ جَلَالِ عِزَّتِكَ بَجْرَتِكَ أَدْمُورُ حَبَابِ
ذَاتِنِكَ دَرْكِنَهُ قَدْرَتِ بَوْلَدِي أَهْلُ صُورِ
فُكْرٍ وَصَلَكَةِ خَيْرِ بِحِجْرِهِ دَرْجَمَلُهُ عَقُولِ
شَيْخٌ جَهْدُهُ ذَاتِ بَجْرَتِكَ مَنَزَعُ نُورِ
أَيْدِكَ ظَاهِرٌ نَهَائِي هُدَى أَمْرٌ حَبِيبِ
عَالِي الْبَهْرِ قَلُورِسِ بِلْمَنْزِي غَايَتِ عِلْمِ
حَاضِرٌ عَمَلِكَ مَرْهَبٌ نَقَطُهُ مَكِينَاتِ
كُنْ دَيْدِكَ أَوْلَدِي عِمَارَتِ بُوَسْرِي كَائِنَاتِ
مَهَبٌ لَهُ اسْتَسْكُ مَا لَيْقُكَ يُوَفَا فَاعِلِ مَخْتَارِ
بِي رَمَاهُ وَبِي كَأْسِ خَالِقِ كُوهُ وَمَكَاهِ
سَائِيَهُ فَضْلِكَ سِرِّ مَرْزِيهِ سَيْلَمَاهُ مَوْرِ
قَطْرُكَ دَرْبَا قَلُورِسِ بِنْدَةِ سَهْرِهِ عَزِيهِ
زَنْدِهِ مَوْفُ قَلُورِسِ مَرْدُ أَهْلِ حَيَاتِ

أَيْدِكَ